LVCERNA

INQVISITORVM HAERETICAE *prauitatis R. P. F. Bernardi Comenſis ordinis prædicatorum, ac Inquiſitoris egregij, in qua ſummatim continetur quicquid deſideratur ad huiuſce Inquiſitionis ſanctum munus exequendum.*

Mediolani apud Valerium & Hieronymum fratres Metios ann. S. M. D. LXVI.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Io. Ant. de Comite

Impia qui ſacro quærendi munere præſtas
Crimina ſerpentis turpiter hæreſeos
Prauia ſi fuerit tibi clara lucerna tenebris,
Tunc poteris ſanctam cernere iuſtitiam.
Hæc etenim radijs totum ſplendeſcet in orbem,
Et tua luminibus lumina clara feres.

F. A.

Qui contra hæreticos quærendi munere ſancto
Fungeris, a recto cedere non poteris:
Nec tenebris unquam tantillum offendere cæcis,
Qualibet implexa tu gradiare uia
Iſta lucerna tuis fuerit ſi prauia plantis,
Quæ tibi præfulgens lumina clara dabit.

F. A.

Abdiderim latebris quamuis me tempore multo,
Attamen ipſa mea luce lucerna uocor.

fratris Angeli de Man.^a ox.^s ...

ABiurationis forma, & qualiter debeant abiurare hæretici redeuntes ad unitatem eccleſiæ, colligitur. 1.q. 7.quotiens cordis.&. c. ſaluberrimum.& de conſe.di.2.ego Berengarius.

2 Abiurare tenetur quicunque hæreticus, uel ſuſpectus, aut infamatus de hæreſi, ſed & fautor aut defenſor hæreticorum, ſi uult redire, & euadere pœnā mortis.c. ad abolendam. de hæreticis. ibi, præſenti nihilominus.& .c.ut officium.extra.eo.ti.lib. 7.facit.c.accuſatus eiſdem ti.& lib.in prin.

3 Tales poſſunt compelli ad abiurandū, ut dicit Panor.in glo.ſponte.d.c. ad abolendam. Facit glo. in uerbo.cautelam.11.q.3.c.cum aliquis.

4 Abiurationem hanc poteſt recipere inquiſitor ſine diecæſano, quod bene notabis.ar.opti.in. d.c. ut officium.§. ſi quis uero.& glo.ibi in uerbo. conſueuit. probatur etiam, quia ordinarius id poteſt.d.c. ad abolendam. ubi ſupra. cum ergo inquiſitor ſit delegatus.c. per hoc.&.c. ne aliqui.eodem ti.li.6.& delegatus poteſt quicquid poteſt ordinarius in cauſa ſibi delegata, quia gerit uices delegantis. cap. ſane quia.de offi. delegati. ſequitur ꝙ inquiſitor poteſt eam recipere per ſe. Confirmatur quia hoc non eſt de illis prohibitis, quæ non poteſt inquiſitor ſine diœceſano, neque econuerſo, per cle.i. extra.eo. ti. quia quod de uno hic prohibetur, de alio permittitur.25.di.qualis.de præſumpt. c. nōne.& glo. ibi in uerbo. tacendo. Facit.15.q.3. c.ex eo. ff. de iudi. cum prætor.23.q.2. latorem.

1 *Abſoluere poteſt inquiſitor ſuos cruceſignatos a cēſuris multis, & eorum uota commutare, ut patet in priuilegio, quod incipit. Malitia huius temporis. De hoc habetur etiã infra. indulgentia. §. 2. 3. 4.*

2 *Abſoluere poteſt inquiſitor perſe hæreticos uel ſuſpectos de hæreſi, qui, abiurata prius hæreſi, redire uolunt ad unitatem eccleſiæ, & eis pœnitentiam imponere, prout ſimilibus iniungi conſueuit. d. c. ut officium. & glo. in uerbo. contra eos. cle. 1. eo. ti. Idem dominus Car. Zab. ſuper. d. cle. 1. uerſi. duro. quæſito quinto. ubi ad hoc plures oppiniones contrarias adducit, & tandem concludit, ſtandum eſſe cum prædicta glo. quia uitanda eſt iuris correctio. de elec. c. cum expediat. lib. 6. C. de teſta. Sancimus.*

Aliqui tamen, & forte melius, intelligunt, ꝙ inquiſitor per iſta iura poteſt abſoluere. i. liberare ex toto, aliquem infamatum de hæreſi, qui tamen innocens reperiatur, ſed ꝙ nõ poſſit pœnitentiare redeuntem hæreticum ad fidem, ſine diœceſano, quia, ſecundum iſtos, ſententia qua imponitur pœnitentia pro hæreſi, dicitur contra eos: uide ad hoc. d. Car. Zab. in. d. quæſito quinto in fi.

1 *Aduocatis prohibetur ne præſtent auxilium, conſilium, uel fauorem hæreticis uel eorum fautoribus & defenſoribus. c. ſi aduerſus. extra. eo. imo in officio contra hæreticos uel de hæreſi ſuſpectos poteſt procedi ſine aduocatorum ſtrepitu. c. fi. extra. eo. lib. 6. in prin. Aduocati. n. non admittuntur in cauſis ubi proceditur ſimpliciter & de plano. Gemi. ſuper. d. c. fi. eiſdem ti. & lib.*

2 *Aduocare poteſt inquiſitor quoslibet peritos, & eis*

iniungere poteſt in uirtute obedientiæ, ut ei in ferendis ſententiis asſiſtant, & conſilium opportunũ præbeant. c. ut commisſi. eisdem. ti. & lib. Relinquitur arbitrio et diſcretioni inquiſitoris cõuocare quos uoluerit & quando uoluerit. Gemi. ſuper. d. c. ut commisſi. §. Aduocandi. Non intelligitur de quolibet literato, puta medico, ſed de theologis, canoniſtis, & legiſtis. Gemi. idem in uerſi. Quæro quis dicatur hic peritus.

3 Debet autem iurisperitus ſic uocatus eſſe in conſiliis cautus, in patrocinando fidelis, in iudicando iuſtus. Nec debent tales ſic uocati exigere ſalarium, cum negotium fidei quiſque defendere teneatur 11. q. 3. nolite. el. 2. Gemi. ibidem in uerſu. quæro an gratis.

4 Nota tamen quia iudex non tenetur ſequi conſilium, quamuis lex dicat ꝙ faciat de conſilio. Panor. in. c. cum in ueteri. de elec. in glo. in tractatu.

1 Appellationis beneficium expreſſe eſt interdictum hæreticis & eorum fautoribus & deffenſoribus. c. ut inquiſitionis. eo. ti. li. 6. Confirmatur in conſtitutione Federici, quæ incipit. Comisſi nobis. Ad idẽ. cle. ſæpe. de uerb. ſigni. cum in negotio hæreticæ prauitatis posſit procedi ſimpliciter, et de plano, & abſque iudicii ſtrepitu & figura. c. ſi. eo. ti. lib. 6. præterea in crimine læſæ maieſtatis non appellatur, ut probatur per Angelum in tractatu maleficiorum. clauſula præſente Caio & appellante. col. 3. poſt illud. Et nota per. d. l. non tantum. cum ergo crimen hæreſis æquiparetur crimini læſæ maieſtatis, ut dicit dominus Car. Zaba. in cle. ex graui. de uſuris.

quæſito.22.& Io.de Imola in.d.cle.ex grau. ſuper glo.fi. & Ange. in prædicto tractatu. clauſula.che hai tradito la patria.col. 3.in fi. imo ſit grauius. c. uergentis.de hæreticis.ſequitur ꝙ nec in crimine hæreſis debeat appellari.

2 *Quidam tamen dicunt,ut Gemi.in d.c. ut inquiſitionis.ꝙ hæreticis & eorum fautoribus tantummodo eſt interdicta appellatio a ſententia diffinitiua, uel poſt ſententiam diffinitiuam, non autem ab interlocutoria ſeu a grauamine facto in proceſſu. Dominus autem Car.Zab.in cle.ſæpe. de uerbo. ſigni. in col.2. ibi. Nono oppo.ſen.in nono contrario. ibi. Ad ſciendum dicit ꝙ iudex fortius in ſummarijs quã in alijs cauſis reiciet appellationes cauſa differendi iudicium, ſeu fruſtandi,aut protelandi litem,uel cauſa ſubterfugij factas, etiam reprobatas a iure.*

3 *Quid autem operetur remotio appellationis, dominus Ioãnes Bertachinus in ſuo repertorio,in uerbo. clauſula.appellatione remota,dicit ꝙ operatur hoc, quia iudex a quo non tenetur appellationi deferre.*

4 *Remotio appellationis tres operatur effectus,ut dicit Panor.in.c.paſtoralis.de appel.in glo. prima. in pri. q. & not.c.ut debitus.eo.ti. Et confir. hoſti. in ſumma.ti.de appel.§.quomodo decre.ut debitus.uer. priuaricatores legis.ibi quarto,& ibi quinto.*

Primus effectus eſt, ꝙ ubi proceditur appellatione remota,iudex a quo appellatur, non tenetur appellationi deferre, unde talis appellatio non ſuſpendit iuriſdictionem eius. Secundus effectus eſt quia iudex non deferens huic appellationi, quantũcunque probabili,nõ pœnitentietur,ex quo a iure non indul

getur expreſſe,quia hoc fecit auctoritate iuris,ergo non peccauit.23.q.4.qui peccat. & l. gratus. C.de adul. Tertius effectus eſt reſpectu attentatorũ poſt appellationẽ,quia nõ reuocabũtur per uiã nullitatis, licet per ſuperiorẽ poſſint reuocari potius per uiã querelæ quã per uiã nullitatis. Videas hos effectus per Panor. poſitos in d.c.paſtoralis ubi ſupra,& alios plures poſitos per eundẽ Panor.in.d.c.ut debitus.

5 Nota tamen ſecundũ eundẽ Panor.in.d.c. paſtoralis.ubi ſupra,ibi. Ad ſecundam quæſtionẽ.ꝙ omnis appellatio expreſſe a iure approbata, uidetur permiſſa, licet iura non loquantur, quando appellatio eſt remota:exemplũ,ut in.c.ſignificante.et.c.Rodulfus.de reſcript.cũ ſi.quia grauamen uidetur notoriũ & per conſequens nihil debet operari remotio appellationis,& pro hoc uide notabilẽ glo.in.c.ex cum q.de reſti.ſpoli.quæ dicit ꝙ remotio appellationis nõ impedit appellationẽ,quãdo quis mãifeſte grauatur.

6 Et quia interdũ contingit ꝙ in officio inquiſitionis aliqui cauilloſe appellant,ut proceſſum inquiſitionis impediant,ſeu retardent,uel ipſum inquiſitorẽ confundant,ideo malitiæ taliũ uolens obuiare,& ut inquiſitor ſciat quid in ſimilibus agere debeat,ut a talibus cauillatiõibus ſe defendat,aliqua notabilia circa materiã appellationis hic ſubnectere curaui,prout diuerſis in locis reperi & collegi. Primũ notabile eſt,ꝙ ſi quis appellat a ſuſpecto iudice, ille iudex non debet propterea dimittere quin procedat, quia primo eſt proponenda recuſatio,& ſi iudex eam nõ admittit,ſi ſit iuſta, tunc eſt appellandum. Hæc in glo.in uerbo.debuiſſet.c.nouit.de appel.

Digitized by Google

Confir. Panor. idem in prin. ibi. Nota ultimo.
Secundum notabile eſt ꝙ appellans cogitur recedere ab appellatione legitima, quando iudex reuocat grauamen. c. cum ceſſante. de appel. c. ſi a iudice. eo. ti. li. 6 in fi. uide ad hoc Gemi. in. c. ut ſupra. eo. tit. ibi. Sed quæro an iudex. Ad hoc facit glo. fi. in. c. ex parte tua eo. ti. confir. Panor. in. d. c. cũ ceſſante. in prin. ubi dicit ꝙ in reuocatione interlocutoriæ, & cauſæ reaſſumptione non exigitur partium conſenſus.
Tertium notabile eſt ꝙ iudex uolens reuocare grauamen, & corrigere errorem ſuum ſine ipſius præiudicio & ſuæ iurisdictionis, debet dicere, ego non credo te grauaſſe, & ſi in aliquo te grauaui, illud reuoco. Hæc in glo. d. c. cum ceſſante. ibi. Aduertat qualiter corrigat errorem ſuum. Sed Panor. ibidem. in. d. c. in fi. dicit, ꝙ ſi iudex in ueritate ipſum grauauerat, non debet mentiri, dicendo, non credo te grauaſſe, ſed poterit uti aliis duplicibus uerbis ad ſaluandum decorem ſuum, iuxta notata in. c. qualiter & quando. el primo, de accuſa. Quartum notabile eſt, quia ad hoc ꝙ appellatio ante ſententiam diffinitiuã ſit ualida, decem requiruntur quæ enumerat Archi. in. c. Non ita. 2. q. 6. quorum ſi unum defuerit, appellatio non ualebit. Primum eſt cauſa grauaminis illati uel comminati. Secundum ꝙ ſit legitima. Tertium ꝙ ſit uera. Quartum ꝙ ſit expreſſa. Quintum ꝙ non fuit admiſſa ſua petitio. Sextum ꝙ ideo quia non admittebatur extitit appellatum. Septimũ ꝙ fiat in ſcriptis. Octauum ꝙ petantur apoſtoli. Nonum ꝙ ſi appellatus hoc petierit, ueniat inſtructus appellans. Decimum ꝙ fiat infra decem dies.

Hæc omnia Archi. ubi ſupra, quæ omnia probat ibidem. Quintum notabile eſt ꝙ iudex a quo appellatur, poteſt præfigere terminum conuenientem ipſi appellanti ad proſequendam appellationem, conſiderata tamen locorum diſtantia, negotii & perſonarum qualitate. glo. in uerbo. præfixerit. c. perſonas. eo. ti. c. cum ſit Romana. eo. ti. c. peruenit. eo. tit. & glo. ibi. in uerbo compellas. in. c. conſuluit. ibi. illos autem. & glo. ibidem in uerbo. coge. in. c. ſæpe contingit. eo. ti. ibi. quia tamen. & glo. ibi. in uerbo, obtineat. in. c. adhæc. el. 2. eo. ti. confir. Panor. in. d. c. perſonas. in prin. & in. d. c. cum ſit Romana in prin. & in c. ad aures. eo. tit. confir. etiam. Gemi. in. c. cum appellationibus. eo. ti. lib. 6. in. §. ſi uero in prima col.

Sextum notabile eſt ꝙ etiam iudex qui non detulit appellationi, poteſt ſtatuere talē terminū ipſi appellanti, & ſub excōmunicationis pœna hæc. Guil. in ſpe. ti. de appell. §. ſequitur uidere. in forma. Confir. Gemi. in d. c. cum appellationibus. poſt prædicta ibi. Sed quid econuerſo. Et in. c. eiſdem. ti. & li. §. in quibus. ibi. ſed nunquid. Septimum notabile eſt ꝙ iudex a quo appellatur, præfigendo terminum ad proſequendum appellationem, non dicitur deferre appellationi glo. eſt ſingularis in uerbo. remittenda. d. c. cum appellationibus. Confir. Panor. in. c. cum cauſa. de. ſen. & re iudi. in prin. in ſecundo notabili, & in. c. oblatæ. de appel. in prin. in ſecundo notabili. Octauum notabile eſt ꝙ elapſo termino præfixo a iudice a quo ipſi appellanti, etiam ſi iudex detulerat appellationi, ſi appellans non fuerit proſecutus ipſam appellationem, ex tunc iudex ipſe a quo fuerat appellatum, procedet

In cauſa. Hæc in glo.in uerbo.ex tunc.d.c.perſonas. & in.d.c.peruenit.& in.d.glo.compellas.& in.d. c. conſuluit.& in d.glo.in uerbo.coge.& in. c. repræbenſibilis. eo. ti.ibi.ſi uero. & ibi in glo.in uerbo. tunc epiſcopus.in.c. ad aures.eo.tit.& in.c.cum ſpeciali.eo.ti.in glo.in uerbo. terminum . & in. c. cum cauſa.de ſen. & re iudi.in glo.prima.& ibi. Panor. diffuſe . Imo ipſe terminum ſic præfixus a iudice, erit loco peremptorii , & acſi peremptorie uocatus non ueniret.d.c.ſæpe contingit.& in.d.glo.obtineat. et glo.ſi.d.c.perſonas.& in.d.glo.prima.d.c.cum cauſa . Nonum notabile eſt ꝙ notanda eſt una bona limitatio circa prædicta, quia iudex a quo appellatū eſt, poteſt quidem præfigere terminum ad proſequēdam appellationem, hoc eſt ad arripiendum iter, et ad ſe præſentandum ſuperiori ad quem eſt appellatum, ut dicit glo.in uerbo. expectato.c.ex inſinuatione.de.appel.& glo.in uerbo. Recißius. c. cum ſit Romana.eo .ti.circa medium ipſius glo. non tamen poteſt præfigere terminum , & artare appellantem ad finiendum uel ad redeundum cum literis impetratis, quia hoc eſſet imponere legem ſuperiori.i.domino Papæ.d.c. ex inſinuatione. & glo. ibidem in uerbo. reuerſa. Confir.Panor.ibidem. Decimum notabile eſt ad obuiandū fraudibus, cū plerumque appellatur cauſa differendi negotiū,notādū eſt ꝙ interdum a iudice a quo appellatur, præfigitur terminus appellanti non ſolum ad ſe præſentandum iudici ad quem appellatum eſt, ſed etiam ad faciendam fidē ipſi iudici a quo, de præſentatione ſeu de proſecutione appellationis. Et licet uideatur dubium an index

poſſit talem terminum ſtatuere, dicunt tamen domini de Rota, deciſione. 149. ꝙ ſi iudici non ſit fides de præſentatione ſeu proſecutione ubi terminus fuit datus ad proſequendum, poterit iudex a quo irreprehenſibiliter ſententiam executioni mandare. Et dato ꝙ Frc. de ſanctis, in conſi. 127. uideatur dubitare, an iudex potuerit talem terminum præfigere, concludit tamen, ꝙ tali termino præfixo, ex quo non fuerit contradictũ, operabitur effectũ præmiſſum. Idem ẽt concludit Panor. ibidẽ immediate. Hæc omnia ex Panor. ſuper. c. perſonas. eo. ti. in glo. 2. uide ibi omnia diffuſe, & bene pondera. uide ad hoc. d. Car. Zab. in cle. i. de appell. quæſito. 23. & ẽt quæſito ultimo. Vndecimũ notabile eſt ꝙ aſſignando terminũ appellanti ad recipien. reſponſionem, uel ad recipien. apoſtolos, non dicitur iudex deferre appellatoni. glo. eſt in uerbo, exhiberi. c. pri. de appel. li. 6. & glo. in uerbo. remittenda. c. cũ appellationibus. eiſdẽ ti. & lib. Nec ẽt tradendo apoſtolos refutatorios cenſetur deferre appellationi. Ad hoc eſt glo. optima in. d. uerbo, exhiberi. & glo. in uerbo. admittat. d. c. cũ appellationibus. Duodecimũ notabile eſt ꝙ in glo. fi. cle. 2. de appel. notantur. 4. caſus contra appellantem, & tres contra iudicem, & duos alios additos contra eundẽ, & pœna ipſius appellantis, & pœna ipſius iudicis denegantis. Tertiumdecimũ notabile eſt ꝙ appellationi friuolæ iudex nõ debet deferre, quia nec ius defert. d. c. cũ appellationibus. & glo. ibidẽ in uerbo, deferendũ. Et uidetur ſufficere ſi iudex reſpondeat appellanti dicendo, huic appellationi non defero quia friuola eſt, abſque eo ꝙ aſſignet cauſam

quare ſit friuola. Facit in ſimili.c. experte.de appel. ubi ſufficit dicere, appello, quia locus non eſt tutus licet non aſſignetur cauſa quare non ſit tutus. Gemi.in.d.c.cum appellationibus.in prin. Quartumdecimum notabile eſt ꝙ appellatio dicitur friuola quatuor modis, primo quia nulla cauſa fuit ibi expreſſa, ſecundo quia non fuit legitima, dato ꝙ eſſet uera, tertio quia fuit manifeſte falſa, licet fuiſſet legitima; quarto quia iam erat pronuntiatum illam eſſe falſam, & non fuit appellatum. hæc in glo. fin. cle.unica.de do.& contu.in prin. Additur quintus modus, uidelicet ſi non eſt facta in ſcriptis. dominus Car.Zab.in.d. cle.unica. quæſito quarto. ibi, & quo ad primum. Quæ requirantur ad hoc ꝙ ſit ualida appellatio, require ſupra in quarto notabili, ubi plura enumerantur per Archi. Quintumdecimum notabile eſt ꝙ iudex non deferat appellationi niſi euidenter pateat ipſi iudici ipſam appellationem tenere, unde ſi nõ credit ipſam tenere, non deferat ei. glo. eſt ſingularis & longa in.c.ad Romanam.2.q.6. circa medium. glo. ibi. ſcias ꝙ niſi iudici. Imo bene facit iudex non deferendo appellationi, quando putat ex falſa cauſa appellatum. Hoc in glo.3.in cle.unica.de do.& contu. Sextumdecimum notabile eſt ꝙ ſi iudex dubitat de cauſa appellationis, an ſit probabilis uel non; poteſt ſummatim inquirere de ea, uel ſeorſum, extra formam iudicii inquirendo, ut dicit glo. illa. ad Romanam. Quæ autem dicatur cauſa probabilis, iudex ſententiabit in hoc ſecundum ꝙ ſibi uidebitur, habita tamen collatione ſapientum, ſi non eſt certus. ar. ff. de arbi. qualem. & iudex exti-

mabit ex opinione animi ſui ea quæ proponuntur. ar.4.q.3.c.ſi teſtes. §. Item ſæpe etiam ſine. Si autē non poteſt certificari an cauſa ſit probabilis uel non, in tali dubio deferat appellationi. de ſen. exco. c.ſacro.hæc in glo.in uerbo. ex rationabili.d.c.ut debitus. Confir.Panor.ibi. Decimumſeptimum notabile eſt ꝙ cauſa illa dicitur eſſe probabilis, quæ ſi foret probata, deberet legitima reputari.d.c.ut debitus.§.cum autem. Neque ſufficit hoc, ſed requiritur ꝙ ſit probabilis, & ꝙ iudici iuſta uideatur, ut dicit glo. ad Romanam. in fi. Decimumoctauum notabile eſt ꝙ ille qui exponit cauſam probabilem, debet ſe offerre eam probaturum, ſi autem ſimpliciter cauſam allegat, uidetur id quaſi malitioſe feciſſe, ideo tenetur eam probare fuiſſe ueram. glo. 3. in. c.interpoſita. de appel. c. ex parte. ade. de teſti. in glo. in uerbo.teſtes idoneos. de except.c.olim. & ibi glo. 2. Decimumnonum notabile eſt ꝙ licet ille qui proponit exceptionem, offerat ſe eam in continenti probaturum, non ſufficit ſola iſta oblatio ad iuſtificandum appellationem, ſed eſt neceſſe ꝙ ſe offerat probaturum, & nominet teſtes per quos intendit probare, & eos habeat paratos. Ita Io. An. hic & in addi. ad ſpecula. §.qualiter. uerſi. ſunt quibus. &. §. penul.uerſi.illud. Mouetur, quia aliter eſſet parata fraus ipſis excipientibus, qua uterentur nolentes rei ci ſuas exceptiones, & friuole uexare actorem: ne ergo iſta fraus militet, debemus intelligere textum hic de oblatione reali & non de uerbali, ſicut in ſimili dicimus. in. l. prima. C. de dila. &. 3. q. 3. §. ſtatim.de eo qui aſſerit ſe habere teſtes ultrama-

Digitized by Google

rinos. Hæc dominus Car. Alexan.in.c. interpoſita. de appel. uerſi. Nota ex tex. decimoſexto.fallit. uide ad hoc Panor.in.d.c.interpoſita.in prin.ibi ultimo ſcias ꝙ in dubium. Vigeſimũ notabile eſt ꝙ appellatio interpoſita ab interlocutoria expreſſa una cauſa cũ proteſtatione de aliis exprimendis, non poteſt poſtea per alias exprimendas iuſtificari, quia talis proteſtatio nõ ualet nec tenet. Dominus Car. Alexan.in.c.conſtitutis.el.2.de appel.in quinto notabili. & in glo.in uerbo, quod aliam. Facit ad hoc Panor.ſuper dicta glo. Vigeſimumprimũ notabile eſt ꝙ apoſtoli petendi ab appellante, ſecundum cle. 2.de appel.& cap.i.eo.ti.lib.6.ſunt breuis forma iudicem ad quem appellatur inſtruens, motum animi iudicis a quo, & totius appellationis circumſtantias breuiter cõprehendens, dominus Car.Zab.in.d. cle.2.in prin.quæſito 1. Facit.c.1.de appel.li.6. & glo.in uerbo.apoſtoli.d.cle.2.& glo.in uerbo.petat. d.c.i.&.2.q.6.c.ab.eo.c.poſt appellationem. Et eorum ſunt quinque ſpecies.ſ.conuentionales, teſtimoniales, dillatorij, refutatorij, & reuerentiales. Specu.in.4.parte.eo.ti.§.ſequutur. Vigeſimumſecundũ notabile eſt ꝙ prædicti apoſtoli debent peti ab appellante ſæpius & inſtanter, congruis loco & tẽpore d.c.1.& c.ab eo.de appel.li.6.& d.cle.ij. eo.ti. Et ſi appellans non petit eos infra triginta dies uel ſi non compareat corã iudice in termino ſibi ſtatuto ad recipiendum eos, nec petat eos ſibi dari, uidetur renuntiaſſe appellationi. d. c. ab eod. & d. cle.ij. & in glo.1.d.c.ab eo.& in glo.1.d.cle.ij.et Gemi.ſuper d.c.ab eo.in prin. Nec ſufficit ꝙ appel

Digitized by Google

lans compareat coram iudice in termino ſibi aſſigna to ad recipien. apoſtolos , uel ad audiendum intentionem ſuam, ſed opportet ꝙ etiã petat. glo. in uerbo. Nec petat. d. cle. 2. ad hoc dominus Car. Zab. in d. cle. 2. §. uerum. quæſito tertio. Vigeſimumtertiũ notabile eſt ꝙ ſi iudex aſſignauit appellanti terminum ad audiendum uoluntatem uel reſponſionẽ ſuam, & appellans non comparuerit ad recipiendum eam, dicitur renuntiaſſe appellationi, præcipue ſi in appellatione petiti ſunt apoſtoli, quia tunc dando terminum ad audiendum reſponſionem, intelligitur dare ad recipiendos apoſtolos. hæc. d. Car. Zab. in. d. cle. ij. §. uerum. quæſito tertio. Et tunc oportet etiam ꝙ petat inſtanter & ſæpius, & congruis tempore & loco. d. cle. ij. §. ſimiliter. hæc. d. Car. Zab. eadem cle. ij. §. uerum. quæſito. 7. Quid ſi iudex in termino aſſignato non dat apoſtolos, ſed dat alium terminum, nunquid appellans teneatur comparere, & non comparendo an dicatur renuntiaſſe appellationi? reſpondet ad hoc glo. in uerbo. uidetur. d. cle. ij. & præcipue in uer. & licet. ꝙ licet hoc eſſet tutius, tamen non exitimat eum qui bis cõparuit, negligentem uel renuntiantem dici poſſe. Confir. d. Car. Zab. ibidem. Si autem iudex reſponderit ſe daturum apoſtolos, ſed nullum terminum ſtatuit ad dãdum eos, uel ſi nihil reſponderit, dicit glo. in uerbo. aut ſi. d. cle. ij. §. ꝙ ſi iudex. ꝙ quando iudex dicit ſe daturum, nullo termino ſtatuto, tunc appellans nõ tenetur comparere, fortius ſi nihil reſponderit, quia tunc habetur pro negante. Confir. d. Car. Zab. ſuper d. glo. Vigeſimumquartum no-

Digitized by Google

tabile eſt ꝙ ſi iudex a quo appellatur requiſitus fuerit congruis loco & tempore, tenetur tradere apoſtolos quos dare uoluerit. d. c. primo. & c. ab. eo. § illud aūt. & glo. in uerbo exhiberi. d. c. primo. & c. ut ſuper. de appel. lib. 6. alioquin ſi poſtea in cauſa procedat, eius proceſſus erit inualidus & irritus. d. c. ut ſuper. §. ſi uero. iuncta glo. fi. & . d. c. ab eo. §. illud autem. & glo. in uerbo. exhiberi. d. c. primo. & glo. prima. d. c. ut ſuper. Vigeſimumquintum notabile eſt ꝙ locus congruus ſecundum. d. Car. Zab. dicitur, ſi iudex copiam ſui faciat in publico, & in quo ſedere conſueuit, ut dicit ipſe. d. Car. Zab. in. d. cle. 2. §. ſimiliter. quæſito ſecundo. dicitur autem locus incongruus, cum equitat, uel cum per uiam pergit, & dicitur tempus incongruum, cum eſt in prandio, uel in miſſa, uel de nocte. hæc in glo. in uerbo. loco. d. c. ab eo. & dominus Car. in. d. quæſito. 2. d. §. ſimiliter. ubi etiam dicit ꝙ appellans debet expectare tanto tempore, ut cum commoditate potuerit iudex formare apoſtolos. Vigeſimumſextum notabile eſt ꝙ apoſtoli debent dari aperti. glo. eſt in uerbo. oblatos. in fi. d. cle. 2. & dominus Car. Zab. d. §. ſimiliter. quæſito. 6. Et debent dari expenſis appellantis & non iudicis, & maxime delegati, ut in. d. glo. in uerbo. oblatos. circa fi. & dominus Car. ibidē, quæſito quinto. Vigeſimumſeptimum notabile eſt quia dictum eſt ſupra in uigeſimotertio notabile, ꝙ ſi appellans non comparuerit in termino aſſignato ei ad audiendum uoluntatem ſeu reſponſionē iudicis, tunc dicitur renuntiaſſe appellationi, præcipue ſi in illa ſint petiti apoſtoli: poſſet ergo iudex uti iſta cautela ad

la ad

la ad retundendam malitiam ſeu cauillationem aliquorum proceſſum iudicis impedire uolentium, potiusquam rei ueritatem quærentium. Quando interponitur appellatio ab aliqua interlocutoria, & petuntur apoſtoli, poterit iudex dare tale reſponſum: non admitto talem appellationem, quia friuola eſt, & non debet admitti. ſupra intertiodecimo notabile. Quo autem ad apoſtolos ſtatuo uobis talē terminum ad recipiendum apoſtolos quos dare uoluero, uel ad audiendum reſponſionem meam ſuper dictis apoſtolis. Si appellans comparuerit, dentur refutatorij, quia nec ſic defertur appellationi, ſupra undecimo notabili, & poterit iudex procedere in cauſa. Si aūt nō comparuerit, uidetur renuntiaſſe appellationi. ſupra uigeſimotertio notabili. Similiter uidetur renūtiaſſe appellationi, ſi apoſtolos quos iudex ſe daturū offert, recipere recuſat. d. cle. ij. § ſimiliter.

Vigeſimumoctauum notabile eſt quia eſt bene notādum, ꝙ ſi appellans, cui dantur apoſtoli refutatorij, ab hac reiectione non appellat, eius appellatio cenſetur friuola, & habebitur tanquam temere appellans. hæc dominus Car. Alexan. in. c. ut debitus. eo. ti. col. 25. uerſ. ſciendum ꝙ triplex eſt ſpecies apoſtolorum. ibi. ſit tamen cautus appellans.

Vigeſimumnonum notabile eſt ꝙ appellatio dicitur fruſtratoria dupliciter. ſ. ratione formæ, quia non fuit facta in ſcriptis, iuxta tenorem. c cordi. eo. ti. li. 6. Et tunc ſi non dantur apoſtoli, nihilominus ſi iudex procedit in cauſa, eius proceſſus erit ualidus: uel dicitur fruſtratoria ratione materiæ, puta quia facta eſt in ſcriptis, ſed peccat in materia, quia con

tinet iniuſtitiam uel falſitatem cauſæ. Et tunc ſi non dantur apoſtoli, cum petuntur congruis loco et tempore, ſi iudex procedit in cauſa, eius proceſſus erit inualidus. c. ut ſuper. eo. ti. lib. 6. Et domini de Rota, deciſione. 540. in antiquis deciſionibus. Confirmat Gemi. in. d. c. ut ſuper. ſuper glo. fi. Et huic appellationi fruſtratoriæ nunquam eſt deferendum ut patet per glo. prædictam. fi. d. c. ut ſuper. Nam de fruſtratoria ratione formæ patet, quia eſt contra tenorem prædicti. c. cordi. de fruſtatoria ratione materiæ patet, quia appellatio debet continere cauſam probabilem & ueram, ſupra notabili quarto, & notabili quartodecimo. Debet tamen iudex appellanti fruſtratorie, ratione materiæ, & petenti apoſtolos dare refutatorios, & ſi non dat eos, non poteſt procedere in cauſa, & ſi procedit, proceſſus erit inualidus, ut patet per ea quæ ſuperius in hoc notabili ſunt dicta, ſecundum dominos de Rota, & Gemi. ubi ſupra. Trigeſimum notabile eſt ꝙ licet appellatio debeat fieri in ſcriptis, non tamen neceſſe eſt ꝙ legatur coram iudice a quo appellatur, ſed ſufficit ꝙ ei porrigatur ſcripta. hæc habentur in. c. appellatio. eo. tit. lib. 6. iuncta glo. fi. Neceſſe eſt tamen ꝙ appellans tradat copiam ipſius appellationis ipſi iudici a quo appellatur, ut dicit Gemi. ſuper. d. glo. fi.

1 *Apoſtata perfidiæ, ſecundum Hoſti. punitur ut hæreticus, quia uere hæreticus eſt, ex quo receſſit a fide. & in eo habent locum iura poſita de hæreticis. hæc Panor. in c. primo. de apoſta. in glo. prima. Idem tenent ſumma Piſana, & ſumma Angelica, &*

ſumma Roſella, in uocabulo. Apoſtaſia.

2 *Apoſtaſia perfidiæ dicitur, qua quis peruertitur & recedit a fide, ſicut Iulianus apoſtata. de hac apoſtaſia habetur. 2. q. 7. non poteſt. hæc Hoſti. in ſumma ſua. eo. ti. §. quot ſpecies apoſtaſiæ.*

3 *Omnis apoſtata eſt hæreticus, quia proprie apoſtata eſt qui ex toto dimittit legem Chriſti, unde omnis pœna quæ debetur hæretico, debetur & iſti. hæc Petrus de Palude. in quarto ſen. di. 13. q. 3.*

1 *Arbitros iuris electos in cauſa ſuſpicionis, ſecundum c. cum ſpeciali. de appel. in prin. poteſt cogere iudex delegatus ad ſuſcipiendum arbitrium, non obſtante ꝙ ſit recuſatus, alias iudicium non procederet. hæc in glo. in uerbo. ad quos. c. ſuſpicionis. de offi. dele. circa medium. Et ad hoc etiam tenentur ex diſtricto præcepto Papæ, ut in. d. cap. cum ſpeciali.*

2 *Quibus iudex recuſatus debet præfigere terminum competentem, infra quem cauſam ſuſpicionis determinet, ut in. c. legitima. de appel. lib. 6. & glo. ibi. in uerbo. per iudicem. & in glo. in uerbo. terminum. d. c. cum ſpeciali. & in glo. in uerbo. terminum. c. ſuſpicionis. de offi. dele. Alioquin elapſo dicto termino, ſi negotium per ipſos arbitros non fuerit determinatum, poterit iudex recuſatus procedere in cauſa principali. d. c. legitima. in fin. iuncta glo. ibidem. in uerbo. Alioquin.*

1 *Bona hæreticorum ipſo iure ſunt confiſcata. cap. cum ſecundum leges. eod. tit. lib. ſexto, & in glo. prima. ibidem. & c. uergentis. eod. tit. & glo. notabilis. in ſumma. 23. quæſt. ſeptima. Et Panor.*

in. cap. abſolutos . eod. tit. in ſecundo notabili. in fi. Et licet reconcilientur , non per hoc recuperant ea. Panor. ibidem in glo. prima. Et ſunt confiſcata a die cõmiſſi criminis. C. eo. ti. l. 4. Et poſſunt declarari eſſe confiſcata etiam poſt mortem ipſorum hæreticorum, ut in. c. accuſatus. eo. ti. li. 6. § in eo uero. ubi dicit glo. hoc eſſe intelligendũ uſque ad quadraginta annos. Facit glo. prima, & glo. fi. c. ij. de præſcrip. lib. 6. Nota tamen ſi filij uel nepotes fuerunt catholici, & bona fide poſſederint bona patrum eorum qui fuerunt hæretici , per quadraginta annos, talia bona non poterunt apprehendi per inquiſitorem. de hoc eſt tex. in. d. c. ij. de præſcript. §. Si poſt. ubi dicit Gemi. poſt. Io. An. q. ſi detegatur illos quorum fuerunt bona, fuiſſe hæreticos ante quadraginta annos , & tamen nundum eſt deuentum ad pronuntiationem iudicis, & interim compleantur quadraginta anni, non habet locum iſte tex. in. d. § . ſi poſt. quia tex. ille loquitur quando detectio fit poſt quadraginta annos completos. hæc Gemi. ubi ſupra. ibi. quæro quid ſi.

2 *Bona clericorum hæreticorum , quæ ſunt eccleſiarũ ſuarum , uel etiam quæ quis monachus acquiſiuit poſt profeſſionem, etiam intuitu perſonæ , cum impediente profeſſione ſibi non poſſit acquirere, & ſic adepta poſt profeſſionem ſunt eccleſiæ. 18. q. i. c. uno. de præben. c. cum olim. el. ij. talia bona non poſſunt applicari fiſco officij, nec eccleſie, ſed tantum bona propria ipſorum clericorum hæreticorum uel monachorum acquiſita ante profeſſionem poſſunt applicari fiſco ipſius officij. hæc in cle. ij. eod. tit. in*

princ.ibi nec ſcienter attentent. iuncta glo.in uerbo. eccleſiarum ibi uide. Confir. Gemi.in.c.accuſatus.eo. tit:lib.6.§.ſacerdotes.in prin.ibi quæro an bona eccleſiarum. Confir. Car. Zab.in.d.cle.ij.§. inquiſitoribus.quæſito.3.&.4.

3 Poſt mortem hæretici poteſt declarari eum fuiſſe hæreticum ad finem confiſcandi bona. Et ita crimen hæreſis non extinguitur morte quo ad captionem bonorum ipſius. Gemi.in.d.c.accuſatus.§.in eo uero. Facit optime glo.in uerbo mortuos.c. A nobis. el.ij. de ſen.exco. Confir. Panor.in.c.uergentis.eo. ti.in ſecundo notabili. Facit glo.ſingularis.24.quæſt. 2 in ſumma.

4 Bona hæreticorum, cum ſint confiſcata ipſo iure a die commiſſi criminis, ut patet ſupra, non potuerũt uendi nec alienari per ipſos hæreticos, imo fiſcus uel inquiſitores uendicant ſibi dicta bona ſic uendita uel alienata de manibus poſſeſſoris nullo dato pretio, per quaſcunque manus tranſierint, niſi pretiũ uel aliquid loco pretij eſſet in bonis ipſius hæretici qui alienauit.ar.ff.ſol.ma. ſi cum dotem. §. fi.&.l. ſe.ff.de leg.i.l.Imperator.&.l.ſi quando. Ratio primi dicti eſt, quia uendicans rem, non tenetur reſtituere pretium.C.de fur.l.in ciuilem. Non enim habuit uenditor ius uendendi.ff.de mino.l.in cauſa. §. fi.ff.de contrahen. emp.l.ſi quis ſub hoc pacto. Et hoc quia effectus damnationis retrotrahitur, ut in glo.ad idem.C. ad.l.Iul.maie.l.ſi quis.§. emancipatio.C.de apoſta.l.apoſtatarum.primo reſponſo.ff. de accuſ.ex iudiciorum. Et ſi hæc ſunt in crimine læſa maieſtatis, ut in glo.ipſo iure.el.2.c. cum ſecundũ

leges.eo.ti.lib.6.fortius in crimine hæreſis.c.uergentis.eo.ti. ad idem. 17.q. 4. ſicut qui. hæc Gemi. in. d.c. cum ſecundum leges.in prima col. Ad hoc .uide Angel. in tractatu maleficiorum, in clauſula, & eius bona publicamus. col.12. ibi. & aduertas. & in addi.ſequenti.

5 *Ordinarius ſeu diæceſanus nil penitus debet habere de parte prouentuum de hæreticorum bonis officio inquiſitionis deputata, etiam ſi ipſe in officio inquiſitionis procedat, ſed debet illud proprijs explere ſtipendijs, & de redditibus ſuis, cum ſit ordinarius. Hæc in extrauaganti Benedicti undecimi, quæ incipit. ex eo ꝙ. Facit optime glo.in uerbo. prouidebit.cle. prima de hæreticis. Et inquiſitores non tenentur reddere rationem ipſis diæceſanis de bonis habitis ex officio inquiſitionis, ut patet in.d.extrauanti Benedicti undecimi.*

6 *Bona hæreticorum, ſecundum quandã conſtitutionẽ Innocentij.4. quæ incipit. Ad extirpanda. debent diuidi in tres partes: una pars deueniat in communẽ ciuitatis uel loci, ſecunda in expeditionem officij detur officialibus qui tunc negotia officij peregerint & tertia ponatur in aliquo loco tuto expendenda in fauorem fidei & ad hæreticos extirpandos. Sed nota ꝙ communitas ciuitatis uel loci, ſecundũ prædictam conſtitutionem, tunc tenebatur ſoluere & dare certam pecuniam quolibet die ipſis officialibus, quãdo exeunt ciuitatem uel locum pro hoc officio exequendo. Et quia nunc communiter communitates non ſeruant hoc, ideo non amplius dare ſolet aliqua pars ipſis communitatibus. Et quia*

nunc communiter cruceſignati in ſubſidium officij inquiſitionis ſolent facere omnes expenſas neceſſarias pro executione dicti officij ad arbitrium inquiſitorum, & ipſi ponunt officiales pro ipſo officio neceſſarios, prout inquiſitores uolunt, & ipſis officialibus ſoluunt, ideo nunc introducta eſt conſuetudo, quod confiſcationes quæ fiunt de bonis hæreticorum per inquiſitores, applicantur officio inquiſitionis adminiſtrandæ per ipſos inquiſitores, uel per ipſos cruceſignatos, ad arbitrium ipſorum inquiſitorum, pro expeditione dicti officij inquiſitionis, uel pro cauſis pertinentibus ad ipſum.

7 *Quando confiſcantur bona hæreticorum, non intelliguntur tantummodo eſſe confiſcata illa quæ ſunt in illo territorio ubi fit condemnatio, ſed etiam ea quæ ſunt in alio territorio, & fiet executio per officiales illius loci ubi ſunt bona: ut puta, quidam Bononienſis origine, habens ibi multa bona, conſtituit domicilium Florentiæ, & ibi per inquiſitorem Florentinum damnatur de hæreſi. Cuius autem erunt illa bona quæ ſunt Bononiæ? refert circa hoc diuerſas opiniones Gemi. in d. c. cum ſecundum leges. §. confiſcationis. & tandem in fine concludit quod de portione proueniente inquiſitori, quod inquiſitor Bononien. occupabit bona quæ ſunt Bononiæ, quia Bononia eſt burſa Romanæ eccleſiæ, ſicut & Florentiæ. Secus autem de portione officialibus proueniente. hæc Gemi. ubi ſupra. ibi uide diffuſe. Idem habetur in quadam declaratione Nicolai quarti facta anno D. 1291. die quinta Octob. indictiõe prima in urbe ueteri. Vide ad hoc Ang. in lib. maleficiorũ.*

clauſula, & eius bona publicamus col. 2. ibi. Q uero bona expreſſe. cum additione ſequenti, ubi de hoc multas oppiniones habes. Facit. c. relatum. el. 2. de teſta. in fi. Bona autem mobilia rei ſita in alio territorio, debentur fiſco loci in quo facta fuit publicatio bonorum contra reum, ut per Bal. & alios ibi allegatos per Alex. in apoſtillis in l. mercatores. C. de comer. & merca. latius per Alex. conſ. 111. in 4. lib. et conſ. 31. in primo lib. not. in l. 1. circa fi. C. de ſumma trini. Confir. Bertachinus uerbo. Bona unius fratris. uerſi. 11. in fi.

8 Sed D. Felinus in c. irrefragabili. de offi. ordina. §. cæterũ. dicit ſe uidiſſe in libraria Papæ, in quodam libro de inquiſitoribus hæreticæ prauitatis, multas extrauagantes, in quibus derogatur c. cum ſecundum leges. de hæreticis. lib. 6. taxando ꝙ bona hæretici condemnati applicentur ſedi apoſtolicæ, & ordinario, & inquiſitori. hæc d. Felinus ubi ſupra. Forte hoc intelligitur in terris eccleſiæ & non imperij.

1 Capere, arreſtare, ac tutæ cuſtodiæ mancipare, ponendo etiam in compedibus & manicis ferreis, prout eis uiſum fuerit, inquiſitores poſſunt hæreticos ſeu de hæreſi ſuſpectos ſine diæceſanis, ut in cle. i. eo. ti. in prin. poſſunt etiam eos tradere duro carceri ſiue arto, tamen magis ad cuſtodiam quam ad pœnam, quia forte alibi non poſſent tutte cuſtodiri. Concordat Pau. & limitat illũ tex. in cle. i. uerſ. duro tamen per argumentum a contrario ſenſu, & allegat de pœnis. c. quãuis lib. 6. 82. di. presbyter. 26. q. i. uiduas. hæc Io. de Imola in d. cle. i. & d. uerſ. duro. ſuper glo. in uerbo tormentis.

2 *Captus pro aliquo graui crimine, pro quo uenit pœna corporalis uel corporis afflictiua imponēda, debet carcerari, & non fideiuſſionibus relaxari. hæc Angel. in lib. maleſi. clauſula. Fama publica præcedente. col. 2. ibi decimo quæro. Eſt etiam incarcerandus quando adſunt iudicia ſufficientia ad torturam. hæc Angel. in d. lib. clauſula. Qui iudex dictum Caium detineri iuſſit. in prin.* 2

3 *Quando timetur de fuga alicuius, contra quem habentur bonæ informationes, poteſt iudex incipere a citatione reali, & facere eum capi, abſque eo ꝙ faciat prius eum citari. hæc dominus Felinus poſt Salicetum. in c. cum non ab homine. de iudi. Facit ad hoc quod dicit Panor. in c. 1. de indi. col. 17.*

1 *Carceres proprios qui ſint ad cuſtodiam & non ad pœnam poſſunt habere per ſe inquiſitores, quod probatur, tum quia per cle. i. de hæreti. §. & quia ſæpe Epiſcopus poteſt habere Carceres proprios, ergo a fortiori inquiſitor, cuius iurisdictio eſt maior, cum ſit delegatus: tum quia officiales & rectores locorum tenentur facere conduci tales ſuſpectos & peſtiferas perſonas in carcerem Epiſcoporum, aut ipſorum inquiſitorum, ut patet. c. ut inquiſitionis. eo. ti. lib. 6. Non ergo diceret in carcerem ipſorum inquiſitorum, niſi poſſent proprios habere, tum quia inquiſitor poteſt facere officium ſuum per ſe ſine Epiſcopo in qualibet parte prouinciæ ſibi commiſſæ, ut patet. c. ut officium. eo. tit. lib. 6. quod non poſſet ſi deberent eſſe carceres cōmunes. poteſt ergo inquiſitor habere carceres proprios ad cuſtodiam & non ad pœnam. Confirmat dominus Car. Zab. in d. cle. i.* 1

Digitized by Google

§.ſane. Confirmat Io.de Imola in.d.cle.i.ſuper glo. in uerbo. ſubdelegare.uerſ. Sed aduerte. Idem tenet Petrus de Ancha.in.d.cle.prima.

2 Carceres, qui ſecundum.d.cle.i. debent eſſe communes, & quorum cuſtodes debent eſſe duo, unus quẽ uolet Epiſcopus, & alter quem uolet inquiſitor, intelliguntur eſſe carceres qui ſunt ad pœnam, quando.ſ. hæretici condemnantur ad carceres ſiue perpetuos ſiue ad tempus. Qui aliquando dicuntur muri. ut patet.d.cle.i.§.Sane.& in glo. in uerbo. muri. & c.ut commiſi.eo. tit. lib. 6. Confirmat. D. Car. Zab in.d.cle.i. & .d. §. Sane. ſexto notabili. Idem tenet.Io.de Imola in.d.cle.i.ſuper.d. glo.ſubdelegare.d.uerſ. Sed aduerte.

Quædam bona cautela pro iudice ut proceſſus ſit ualidior.

1 Cautus ſis tu iudex, q̃ facias tibi licentiam dari a reo procedendi uſque ad ſententiam incluſiue, & hanc licentiam facias poni in actis: & iudices ſolent hoc practicare, ut faciant ſibi licentiã dari procedendi ſine citatione & in abſentia partis, & teſtes recipiendi ſine præſentia partis. De hac licentia loquitur Bal.in.l.diem proferri.§ ſi quis litiga. ff.de arbitris.habes etiam de hac licentia per Bal. in.l.ſi quando.C.de teſti.& in. l. ſi accuſatoribus. C.de accuſa. uide iſta diffuſe per Angel.in lib.maleſi.clauſula.Qui iudex fecit ſibi dari licentiam poſſe procedere.in prin.& in additione ſequenti.

Et tunc non eſt neceſſe q̃ reus ſpecialiter & nomi-

natim citetur, ut dicit ipſe Angel. in eo. lib. cla. Qui iudex commiſit praconi. in prin.

2 *Cautela alia bona. dato termino defenſionis, ſi reus uult renuntiare, facias ſcribi in actis, ꝙ renuntiat termino & non defenſioni, quia non poteſt defenſioni renuntiare, & cauſam aſsignet quare renuntiat, puta, ſciens ſe non habere aliquam defenſionem, imo ſe carere omni iuſta defenſione, ſponte & ex certa ſcientia renuntiauit dicto termino defenſionis. De hoc uide diffuſe per Angel. in. d. lib. malefi. cla. Qui iudex ſtatuit terminum ad eorum defenſionem. ibi. an autem reus.*

3 *Cautela alia bona. Quandoq; reus eſt confeſſus crimen ſuum, & eum ratificauit, & non obſtante tali confesſione petit terminum ad ſe defendendum, quem iudex denegat, quia maleficium eſt notorium propter talem confesſionem, iudex ſtatim poteſt procedere ad condemnationem & executionem præmiſſa tamen quadam interlocutione, per quam interloquatur dilationem non eſſe dandam, tanquam petitam per calumniam: & ideo utile eſt in talibus interloqui. Bal. in. l. a procedente. C. de dila. & allegat Inno. in. cap. ad petitionem. de accuſa. hæc Angel. in dicto lib. clauſula dicta. Qui iudex ſtatuit terminum. in. 3. additione ſequenti. ibi. Item adde ꝙ dubito ualde.*

4 *Cautela alia bona. Tene menti tu iudex, ꝙ nunquā recipias reſponſionē inquiſitioni dicentē, nego me eſſe culpabilē, uel nego me eſſe punibilē, quia reus debet reſpōdere ſuper facto utrū fecerit uel nō fecerit*

id de quo quæritur, quia utrum id ſit culpabile uel non ſpectat ad iudicem, per tex.in.l.i.§.in accuſatione.in.fi.ff.ad turpi. Angel.in dicto.lib. clauſula. Comparuerunt inquiſiti, & negauerunt totum.col. 6. ibi.quæro an poſt publicationem proceſſus.

5 *Cautela alia optima. Tu iudex nõ recipias aliquam reſponſionẽ in maleficiis, niſi iuret reus de reſpondẽdo ueritatem. Angel.in dicto.li.malefi.prædicta clauſula. Compa. dicti inquiſiti, & nega. in. prin. Et nota ꝙ non facias eum iurare de reſpondendo ad interrogata, ſed de dicendo meram & plenam ueritatẽ de his in quibus fuerit interrogatus, de quo iuramento habetur in.c.cum dilecti. de accuſa. & per Panor.ibidem. Facit ad hoc quod habetur ſupra in uerbo.confeſſio.§.6.ibi uide.*

6 *Cautela alia. Ad excludendas exceptiones dilatorias, nota unam practicam. Si enim pars interrogata, an uellit ibi experiri, reſpondet ꝙ ſic, non poteſt amplius recuſare iudicem, ut eſt tex.in.c. i. de iudi. quod intellige niſi ex noua cauſa, in.c.inſinuante. de offi.dele. uel ſi antiquitus orta erat tamen occulta, ut dicit glo.in uerbo.exceptio.c.ſi quis Epiſcoporum. 3.q.6. & ꝙ notat Cal.in.c.2.de ordi.cogni. Facit.c. inter monaſterium.de ſan. & re iudi.&.c. paſtoralis.de except.hæc Panor.in.d.c.i.de iudi.col.2. in fi. Et intellige, experiri.i. ſe defendere, ut in glo. in uerbo.experiri.d.c.i.de iudi.& iterum glo. in uerbo. experiri.in.c.qui generaliter.de procura.li.6.*

1 *Citatus ut compareat perſonaliter, tenetur per ſe comparere, & non ſufficit comparere per procuratorem, præcipue in cauſa criminali.5.q.3.in crimi-*

Digitized by Google

malibus. Et Panor.in.c. *expoſuit. ſuper. glo.* 2. *de dila.. Ad hoc eſt tex.in.c.primo de iudi.lib.*6. & *glo.ibi.in uerbo criminalis.*

2 *Citatus aliquis ſuſpectus de hæreſi, aut de pertinentibus ad officiū inquiſitionis hæreticæ prauitatis, ab ordinario & inquiſitore ſimul, debet primo obedire inquiſitori, cuius iuriſdictio eſt maior, nobilior, & fortior, ergo illi prius eſt parendū.*8*.di.quæ cōtra.*11 *q.*3*.qui reſiſtit.* Nec *eſt dicendū* ꝙ *ordinarius habeat iuriſdictionem æqualem cum inquiſitore, quia hoc negatur, cum habeat ordinariam, niſi admixta fuerit delegata, ut dicitur.c.per hoc.eo.tit.lib.*6*.in prin. ibi. ſi habent .inquiſitor autem cū ſit delegatus* Papæ*.d.c.per hoc cenſetur ille, cuius locum tenet.* 2. *q.* 6*. ſi* Epiſcopus*,*93*. di.c.ſi.de offi.delega.c. ſane. el.* 2*.hæc Gemi.d.c.per hoc. Confirmat.* Feli.*in c. excōmunicamus.el primo.de hæreticis, in quarta. col.ibi,* Nota *ex fine* Epiſcopum *eſſe ordinarium in crimine hæreſis.*

3 *Et quod plus eſt, putat Archi.*ꝙ *citatus prius coram ordinario, ſi poſtea citetur per inquiſitorem, deſerto iudicio ordinarij uenire debet coram inquiſitore. ff. de re iudi. contra pupillum. & per prædicta capitula.quæ contra.& qui reſiſtit.* Et *ſic ſecundum eū non eſſet curandum ſi ordinarius præueniret in conueniendo, & hoc dicit uerum Io..An. Lapus autem dicit* ꝙ *ſibi uidetur* ꝙ *quando diœceſanus procedit auctoritate ordinaria, tunc ſit uerum quod dicit* Archi. *Si autem procedit auctoritate delegata, ut potè contra exemptos, tunc ſit in optione citati coram quo primo compareat. hæc omnia Gemi. in.d.c. per*

hoc.in prima col.ibi uide.

4 *Citatio eſt neceſſaria ad ſententiam audiendam, ut aperte dicit tex. in cle.ſæpe. de uerb. ſignifi. Confir.Io.de Lignano in repetitione quam ponit Io. de Imola.in fi.cle. Ad hoc facit glo.in uerbo.reſpondeat.c.cum contumacia.de hæreti.li.6.*

5 *Citatio facta ad domum, ex quo uериſimile eſt ꝙ ueniat ad notitiam citandi, tenet, ut dicit Angel. in l.maleficiorum, clauſula.iudex commiſit ꝙ Caius. col.5.cum addi. ſequenti.*

6 *Citatio continens in ſe notoriam iniuſtitiam non artat citatum, ſecundum Inno.in.c.2. de dila. hæc Panor.in.c.ex parte tua. de appel.in fi.ibi.uide.*

7 *Citatio per edictum tenet ubicunque neſcitur quis ſit citandus: pro hoc facit.c. fi.qui matri.accu.poſ. & in.c. ſignificauit.& in.c. Albericus. de teſti. Confirmat.in. c. gratum. de offi.dele. ſecundo notabili.*

8 *Vbi quis citatur ut compareat certa die, nec hora determinatur, debet citatus comparere tali hora, qua iudex congrue poſsit incipere & finire actum incombentem.hæc Panor.in.c.conſuluit.de offi. de le.nec alibi.ita bo.tex. Et ibi habes multa de citatione. Ad idem eſt dominus Feli.in.d.c.conſuluit. 2.col. Et intelligitur de hora conſueta, quando de ea poteſt apparere, & quando hora eſt de conſuetudine, tunc expreſsio diei habetur pro expreſsione horæ, ut dicit idem Feli.in.c. ad petitionem. de accuſa.in fi.*

9 *Si quis cōmiſit aliquod crimen hæreſis in una diœceſi, & poſtea ſe transfert ad aliam diœceſim,*

poteſt citari per inquiſitorem illius primæ diœceſis in qua cõmiſit crimen.cap.ut cõmiſi.eo.ti.lib. 6. in prin.& ibi.glo.in uerbo.procedendi. Facit quod dicit Angel. in libro maleficiorum,clauſula. Commiſit iudex quòd Caius prædictus. columna quarta. in fi.

10 *Vbi quis citatur ad ſententiã, non ualet citatio, ſi dicatur ad audiendam uoluntatem ſeu intentionem iudicis. ad hoc eſt glo. in.cle.ſæpe.in uerbo.ad id.de uerb.ſigni. Sed quando ponuntur iſta uerba in citatione, niſi ueneris procedetur ad ſententiã. illa uerba habent uim peremptorij. Ita dicit ſpecu. in ti.de citatione. §.uiſo.uerſ. quid ſi lata.& uerſi. quæro an clauſula. Idem dicit Inno.in.c. ad petitionem.de accuſa.hæc dominus Felinus in.c.conſuluit.de offi.dele. in glo.in uerbo.terminum peremptorium.in fi. Et ibi ad hoc facit Panor. Et idem Feli.in.d.c.ad petitionem.de accuſa.col. 7.ibi. ſecundo quærit quibus caſibus.*

11 *Aduertas tamen ne feras ſententiã cõdemnatoriam contra reũ qui eſt in carceribus,ſed facias eum citari & duci ante tribunal tuum,& non feras ſententiam in abſentem, licet detentus ſit in carceribus, quia iſto caſu diceretur abſens: & ita obſeruat totus mundus. hæc Angel.in.lib. malefi.clauſula. Qui iudex cõmiſit præconi in fin. prime additionis. de citatione uide aliqua infra in uerbo. Monitio.*

12 *Vtrum autem credendum ſit nuntio citanti: dicendum ꝙ ſic, quantum ad ea quæ pertinent ad officium ſuum. uide ad hoc glo. in uerbo. in iudicio.*

Digitized by Google

c.uenerabilibus. de ſen.exco.§.ſecus autem. lib. 6. Vide etiam Gemi.ſuper.d.glo.& Panor.in.c. conſuluit.de offi.dele.& in.c.cũ parati.de appel. ubi glo. in uerbo. ſuus nuntius.dicit nuntio publico & iurato creditur quo ad citationes, aliter non creditur.

1 *Clerici priuantur beneficijs eccleſiaſticis, quæ ſunt adepti ad preces hæreticorum & eorum fautorum & ſi illa receperunt ſcienter,nequaquã poſſunt ad alia beneficia inpoſterum admitti, ut habetur in. c. quicunque.de hæreticis.§.Ad hæc. li.6. Et Gemi. ibidem in prin.*

2 *Clerici non exhibeant hæreticis & eorum fautoritoribus eccleſiaſtica ſacramenta, nec eos præſumãt tradere eccleſiaſticæ ſepulturæ.c.excommunicamus el primo.§.ſane.extra eo.ti.primo ſunt excommunicati ipſo facto qui ſcienter hæreticos & eorũ fautores ſepeliunt,nec poſſunt abſolui niſi propriis manibus ea extumulent publice, & proiiciant corpora eorum, & locus ille perpetuo careat ſepultura, ut patet.d.c.quicunque. Sed ſi plures ſepelierunt, & unus extumulet, alii poterunt abſolui, ut dicit Gemi.ſuper.d.c.quicunque.col.3.ubi.quid ſi plures ſepeliunt.*

3 *Clerici qui inuenti fuerint impedire negotium inquiſitionis, inſtruendo citatos hæreticos de celanda ueritate, uel de dicenda falſitate, ſeu eos indebite liberando, poſſunt compeſci, & pœna debita caſtigari, tam per captionem perſonarum, quam alias prout culpa exegerit delinquentis.c. Accuſatus.eo. ti.lib.6.§ Sacerdotes. ubi dicit Gem.i. ꝙ qui impedit ne ueritas inueniatur in cauſa fidei. dicitur fau*

tor

tor hæreticorum, quod bene nota, & tene menti.

4 *Clerici qui in hæreſi uel conſimilibus inuenti fuerint deliquiſſe, grauius puniendi ſunt quam ſeculares.ar. opti.d.c.accuſatus. §.fi. Ad idem.d.c.excõmunicamus.uer.ſi uero clericus. & poſſunt incarcerari ad cuſtodiam abſque eo ꝙ liqueat plene de delicto, & ſimiliter poſſunt torqueri. Gemi.in, c. ſi clericus.de ſen.exco.li.6.ibi.quæro an indiſtincte.circa medium. & quando ſunt ſuſpecti de hæreſi, non eſt admittendus pro eis fideiuſſor. Gemi. ibidem in. d.c.ſi clericus.ibi.quæro quando dicatur delictũ enorme, ut non recipiatur fideiuſſor. Confirmat dominus Paris. de Puteo in ſuo tractatu de ſyndicatu.c. incipiente. Mandauit Rex poteſtati.col. 3 uerſ. An clerici poſſint torqueri. Quæ autem ſint indicia ſufficientia uel non ſufficientia ad torquendum clericum, cõmittitur iudicis arbitrio.l.3. §. fi. de teſti. Cyn.in.l. fi. de quæſtio.Io.an.in.c.cum in contemplatione. de reg.iur.& Bar.in.d.l.fi.de quæſtio.hæc dominus Paris.in.d.c.Mandauit Rex poteſtati.eadẽ col.poſt prædicta.*

1 *Committere poſſunt inquiſitores & ſubdelegare uices ſuas, & tales uocantur cõmiſſarij.in.cle.ij.eo.ti. glo.autẽ ibidem in uerbo.ipſorum commiſſarijs.uocat eos uicarios. Idem dicit.d.Car.Zaba.in cle.i.eo. tit.§.& quia. Confirmat Io de Imo.d.cle.i.in. uerſi. uerum.in glo. & tunc. & de his uicarijs inquiſitorum nil habetur ꝙ oporteat eos attigiſſe quadrageſimum annum, ſicut dicitur de inquiſitoribus. Nam cum hæc ſit quædam reſtrictio tantummodo ad inquiſitores reſtricta, & cum ſit quaſi quædam pœna*

Digitized by Google

non debet extendi ad ipſorum inquiſitorũ uicarios: patet, quia odia reſtringi. &c. de reg.iur.li. 6. dominus Car.Zab.in cle.unica de uſuris. quæſito. 23. dicit ꝙ conſtitutio pœnalis nõ debet extendi ad perſonas non expreſſas.Cum ergo in tex. neque in glo. non fiat mentio de uicarijs inquiſitorum, ꝙ debeant attigiſſe quadrageſimum annum,ſed tantummodo dicitur de inquiſitoribus inſtitutis per prælatos ordinis, uel de inquiſitoribus inſtitutis ab Epiſcopis, uel a capitulis ſede uacante, ut patet in glo.in uerbo.committi.d. cle.2. ſequitur ꝙ iſta conſtitutio non debet extendi ad uicarios: & præterea non ſubeſt eadem ratio de inquiſitoribus & de eorum uicarijs, quia inquiſitores ſunt ſupra uicarios ſuos, & eis cõmuniter non committunt omnimodam auctoritatem ſuam, ſed communiter ſemper aliquid ſibi reſeruant, præcipue in his quæ ſunt magis ardua, nõ ergo requiritur tanta ſufficientia, & ex conſequenti tanta ætas in uicario quanta in inquiſitore.

2 *An autem inquiſitores poſſint committere uicarijs ſuis ꝙ poſſint prædicare crucem, excommunicare, uel abſoluere, diſpenſare cum irregularibus, uel iniungere pœnitentias, ſicut poſſunt ipſi uigore priuilegiorũ apoſtolicorum ipſis inquiſitoribus conceſſorum: & uidetur ꝙ non per.c. fi.de offi.dele. in fin. ibi. cæterum. dicendum ꝙ. c. illud loquitur de quibuſdam, quibus talia ſupradicta ſpecialiter expedienda committuntur, et tales ſunt meri executores ad certos articulos expediendos deputati,& nullam habent iurisdictionem,ut dicit ibi tex.in.fi.ideoque uices ſuas alteri cõmittere non poſſunt: & ad*

hoc eſt glo. notabilis ibidem in uerbo. commiſſum. inquiſitores autem non ſunt meri executores deputati ad certos articulos expediendos , ſed ſunt deputati ad uniuerſitatem perſonarum in cauſa hæreſis , & habent iurisdictionem delegatã a Papa , quia ſunt delegati a Papa, ut. cap. per hoc.& .c.ne aliqui.de hære.li.6. & Gemi.in.d.cap.ne aliqui.ibi. quæro an inquiſitor. & in.d. cap. per hoc. in primo notabili , & ibi. quæro an inquiſitor generaliter datus . Confirmat Car. Zaba.in cle.i. §. & quia.de hære. ibi. ſecundo quæro an inquiſitor. Poſſunt ergo inquiſitores ſubdelegare & committere prædicta . Facit quod dicit Panor. in. d. §. cæterum. in prin. ubi dicit quòd ubi committitur iurisdictio per Papam , poteſt fieri ſubdelegatio , uidetur tamen ſentire ipſe Panor. ibidem in notabili ſequenti,quòd diſpenſare cum irregularibus non posſit committi, quia ad hoc uidetur electa induſtria perſonæ. Facit ad hoc quod dicit glo. fi. d.§.cæterum.

1 *Confeſſus crimen ſuper libello inepto poteſt condemnari. Bal. in.l.2. ad fi. C. de re iudicata. ut etiam per Inno. in.c. qualiter.el. 2. de accuſa. ubi. idem Inno.dicit ꝙ confesſio non curat ineptitudinem iudicij, quod tene menti. Confirmat Panor.in. c. at ſi clerici.de iudi.in glo.i.*

2 *Imo confesſio purgat omne uitium proceſſus, ut eſt caſus in.c.p.de accuſa.lib.6.& notatur in.c. Piſanis. de reſti. ſpol. hæc Angel. in lib. maleſi. clauſula. comparuerunt dicti inquiſiti & nega. totum.col. 8. Et ratio eſt quia crimen eſt factum notorium per confesſionem. de cohabi.cle.c.primo Ge*

on in.d.c.i. de accuſa. circa prin. Et Angel.ubi ſupra immediate. ea col. Confirmat idem Angel. in eo lib.cla.qui dictus iudex addidit uel detraxit.col. 4.ibi. Secundo limitabat.

3 *Et talis ſic confeſſus non poteſt reuocare iſtam ſuã confeſsionem, præcipue ſi deliberate confeſſus eſt, & non ex calore iracundiæ, ut notatur per Inno.in c.per inquiſitionem.de elec. Confirmat Gemi.in.d.c. i.ibi. quæro an iſte poſsit reuocare. Ad hoc eſt glo. ij in.c.ex literis.de diuortijs. Vbi dicit Panor.q̃ cõfeſsio facta calore iracundiæ non præiudicat, niſi detur perſeuerantia, alias ualet confeſsio facta in criminali, nec exigitur alia perſeuerantia, ut in.l. ſi confeſſus.ff.de cuſto.& exhibi. reo.& in.c.ij. de cõfeſsis. Et hoc dicit ipſe Panor. eſſe notandum & non tradendum obliuioni.*

4 *Limita etiam ſi confeſsio prius eſt facta & poſt fit proceſſus, etiam ſi ſit ineptus, poteſt ſequi condemnatio, ſecus ſi nullitas fuit ante confeſsionem. hæc Angel.in.d.li. clauſula. Comparuerunt dicti inquiſiti & nega. totum. colum. 8. in fi.additionis ſequentis. Facit ad hoc.glo.ij in.d.cap. primo de accuſa.*

5 *Confeſsio non poteſt reuocari in criminalibus, ubi confeſsio fuiſſet perſeuerata, niſi errore allegato & probato. hoc eſt ſingulare uerbum ſpecu. in tit.de confeſsis.§.fi.uerſ. Sed nunquid in criminalibus.& ipſum ſequitur ibi Io.an. hæc Angel.in eo.li.clauſula. Comparueruntdicti inquiſiti in termino defenſionis. in prima additiene, & nota bene illam additionem.*

6 *Confeſſio facta præcedente illo iuramento, ꝙ plenā & meram ueritatem dicet, non recipit excuſationes ex poſt facto, ſed illa quæ fit ſub forma iuramenti, ꝙ reſpondebit ad interrogata, recipit excuſationes, quæ tamen non perimant confeſſionē, ſed exponant. Panor. in. c. cum dilect. de accuſa. quarto notabili. Qui ibi immediate ſubinfert, & dicit ſingulariter eſſe notandum, ꝙ ubi confeſſio etiam iurata, poteſt retorqueri & ad bonum & ad malum, ex quo tamen prima fronte ſonat in malum, debet fieri interpretatio in malam partem, & contra confitentem, niſi confeſſionem excuſans probet illas excuſationes. Facit ad hoc quod dicit ipſe Panor. in. c. cum ueniſſent. de inſtitu. Et etiam immediate ſubdit ipſe Panor. ꝙ ex confeſſione alicuius capitur illud quod contra eum eſt, non autem id quod pro eo elici poteſt, & hoc quando inſurgit mala præſumptio contra illud quod facit pro eo.*

7 *Confeſſio rei eſt tantæ potentiæ, ꝙ facta etiam coram iudice incompetenti, tenetur illam confirmare coram ſuo iudice competenti. Ita dicit Inno. in. c. at ſi clerici. de iudi. Et hoc præcipue ſi ex tali confeſſione orta ſit ſuſpicio uel infamia. Angel. in. lib. maleſi. cla. compa. inquiſiti & nega. totum. col. 11. ibi. Et tene menti. uide ad hoc Inno. in. cap. per inquiſitionem. de elec. Et Anto. de Bu. in. d. cap. at ſi clerici.*

8 *Sed nota ꝙ iſtis qui de ſe confitentur, creditur non quantum ad cōdemnandum ſed quantum ad præſumptionem, vnde ſi adſint aliæ præſumptiones, ualent, alias non ſufficerent, ut dicit glo. ij. in. c. i. de con*

feſſis. Sed intellige hoc uidelicet, quia iſtis de ſe con feſſis non creditur ſuper crimine aliorum, ut dicit glo. prædicta in prin. ubi etiam dicitur, ꝙ in crimine læſæ maieſtatis, alicui confitenti de ſe creditur etiam contra ſocios, quod etiam probatur per tex. ibidem. & in glo. prima. c. nemini. 15. q. 3. iuncto tex. ibidem, ergo a fortiori debet uni confitenti de ſe credi cõtra ſocios in crimine hæreſis quod eſt grauius. c. uergentis. de hæreticis. Et præterea hoc eſt ſpeciale in fauorem fidei, ꝙ ſocij criminis admittuntur contra ſocios, ut eſt tex. in. c. in fidei. de hæreticis. lib. 6. Confirmat Gemi. ibidem. Ad hoc glo. fi. c. quoniam aliqua. de teſti.

9 *Quando aliquis confitetur crimen ſuum coram ſuo iudice, poteſt ei imponi quantuncunque grauior pœna, ẽt ſi ſit confeſſus ſine directo proceſſu, ut dicit Inno. in. c. qualiter & quando. de accuſa. col. 3. nam confeſſio in criminali inducit probationem etiam quo ad pœnæ impoſitionem, licet ordo iudiciarius non fuerit obſeruatus, & ſic patet ꝙ confeſſio non læditur ex inutili inſtantia iudicij, uel ex omiſſione ordinis iudiciarij, ut dicit Gemi. in. c. accuſatus. de hæreticis. lib. 6. in prin. de hoc ſupra. eo. uerbo. §. 2 & §. 4.*

10 *Confeſſio facta ſine tortura non opportet reiterari, quæ autem eſt facta in tormentis uel metu tormentorum, ut puta ſi erat ligatus in tortura, uel ante torturam ductus, uel ante torturam ſpoliatus, neceſſe eſt ꝙ talis confeſſio ſic facta ratificetur ad bãchum, & debet tortus per unam diem naturalem quieſcere poſt torturam antequam ducatur ad rati-*

ſtandum, uel hoc erit arbitrio boni iudicis, ut faciat eum ratificare eo tempore quo uerisimiliter ceſſauerit metus tormentorum. hæc Angel. in li. maleſi. cla. Fama publica. col. 42 ibi. poſtquam aliquis eſt.

11 *Si quis ſine tormentis confitetur, & non præcedentibus indicijs, habetur pro confeſſo, per notata in. c. i. de accuſa. lib. 6. & hoc ſequitur Pe. de Ancha. in cle. i. de homi. ſed Bal. in. l. i. de confesſis. ſimpliciter tenet ꝙ confesſio extorta non præcedentibus indicijs, ſi in ea perſeuerat reus confeſſus, ualet, ut allegat glo. illius. l. & glo. in. l. i. §. illius. de quæſtio. Et cum Bal. tenet Pau. de Liaza in. c. grauis. de depoſito. ad fi. & Bar. in tractatu de quæſtionibus tenet idem quod. in. l. quouis. ff. eo. & eſt glo. in. l. i. ad fi. C. eo. tit. ubi Bal. dicit ꝙ tortura indebite facta a principio, nõ uitiat reliquũ proceſſum ualidum ex poſt factum. Et dixit Bal. in. l. fi. C. de accuſa. ꝙ indicia ſequentia non confirmant torturam præcedentem, nec confesſionem per eam extortam, quia eſt ordo peruerſus. Hæc dominus Paris. de Puteo in tractatu de ſyndicatu, in. c. incipiente. An ſtetur dicto torti. col. 10 uerſ. datur regula ꝙ ex confesſione. de ualiditate confesſionis, et præcipue quæ eſt perſeuerata. uide quod dicit ipſe dominus Paris. in eodem tractatu, in cap. incipiente. An ex ſola confesſione facta in iudicio. &c.*

12 *Confeſſus in iure non auditur appellans, ſi tamen ita ſit confeſſus ꝙ ſtandũ ſit confesſioni, nõ tormentorũ formidine territus. Ad hoc eſt glo. ſingularis*

in uerbo. uel de quo.c. Romana.de appel.lib.6.Confirmat Gemi. ſuper dicta glo.ubi dicit ꝙ in confeſſum nullæ ſunt partes iudicis niſi in condemnando. Facit ad hoc optime glo.ij.in.c.i.de accuſa.li.6.Facit etiam.c.per tuas.de proba.

1 *Conſentiens hæretico pari pœna punitur ſicut hæreticus. ar.in.c.i.de offi.delega.& ibi glo. optima in uerbo.pari.pœna. ubi declaratur multiplex conſenſus, uidelicet,negligentiæ, conſilij, cooperationis, & defenſionis. & dicit glo. ꝙ illi qui conſentiunt defendendo, magis puniuntur. ubi Panor. poſt Hoſti.dicit ꝙ hoc procedit in crimine hæreſis, & in maioribus criminibus.*

1 *Contumax dicitur ille qui non paret mandato iudicis, uel ſe abſentat a iudicio,& habetur contumax pro confeſſo, ſi perdurat in contumacia per tempus. Gemi.in.c. cum contumacia.de hære.li.6. Et Bar. in .l.penul.ff.de quæſtio.Et Angel.in.li. malefi.clauſula. Qui iudex,uidens ꝙ inquiſiti compa.col.7.Facit ad hoc.c.ij.de confeſſis.lib.6.*

2 *Fuga ſola non inducit confeſſionem delicti. de hoc in.c.ut commiſſi.de hære.li.6.hæc Gemi.in.d.c. cum contumacia. Facit tamen fuga ſuſpicionem, quia per hoc apparet de ſua iuſtitia diffidere.11.q.i.Chriſtianus.in fi.3.q.9.decernimus.de præſumpt.c. nullus. ſecundum archi. Io.an. Gemi.in.d.c. cum contumacia.*

3 *Contumaciter abſens habetur pro præſente in præiudicium ſuum.c.ij.de arbitris.lib.6.& glo. ibidem in uerbo.præſente. Confirmat Panor.in.c. ueritatis.de dol.& contu.col.ij.ibi. Nota ibi præſentes.*

Digitized by Google

Facit ad hoc.c.abſens.3.q.9.& c.in nomine domini. de teſti.

4 Lapſus anni in excommunicatione operatur non ſolum ꝙ contumax pro conuicto habeatur, ſed etiam ꝙ poteſt ferri ſententia diffinitiua contra eum. hoc Panor.in.d.c.ueritatis.col.6.ibi.ex prædictis.

5 In contumacia præſumitur pertinacia ipſius contumacis ſine dubio, ſi perſeuerauerit per annũ, niſi forte aliud apparuerit, puta ſi inquiſiuit de iudice, uel inſtabat pro abſolutione, uel offerebat ſatisfactionẽ & his ſimilia, alias non præſumitur pertinacia, niſi de illa conſtet, ut in cle. i. §. porro. de ſumma tri. & cle.de uſuris. ex graui.§.ſane.Io.an. hæc Gemi. in.d.c. cum contumacia.

1 Conuincitur aliquis in crimine quatuor modis, aut iure, ſcilicet, inſtrumentis uel teſtibus, aut facti euidentia.c.tua de cohabi.cle.& .ij. q. 1. quæ Lotarius. aut iuris interpretatione, ut ſæpius citatum eſſe reũ ut.3.q.9.c.decernimus. aut uiolenta præſumptione ſeu ſuſpicione. 32.q.1.c.dixit. hæc in glo.prima ſuper.c.nos in quenquam.ij.q.i. Facit ad hoc glo. 3. in.c.ad abolendam.de hæreticis.

2 Conuincitur etiam aliquis hoc modo. Si ſuſpectus de hæreſi citatur ut ueniat reſponſurus de fide coram inquiſitore, ſi fuerit excõmunicatus pro eo ꝙ parere ſubterfugit, aut contumaciter ſe abſentat, & ſi per annum excommunicationem illam animo ſuſtinuerit pertinaci, ex tunc uelut hæreticus poteſt condẽnari.d.c.cum contumacia. ubi uide glo.in uerbo.reſpondeat. Facit glo.in.c.rurſus.11.q.3.

3 Item ſi quis. quia præbuit impedimentum officio

inquiſitionis, aut ſe opponere eidem præſumpſerit, cum ſit ipſo facto excommunicatus, eam excommunicationem per annum animo ſuſtinuerit pertinaci, extunc uelut hæreticus poteſt condemnari.c. ut inquiſitionis.eo.ti.lib.6. Confirmat, Gemi.in. d. c. ut inquiſitionis.§. ſi quis uero.eo.ti.li.6.

1 *Chriſtiani qui ad ritum Iudæorum tranſierunt, & qui prius erant Iudæi poſtea facti Chriſtiani redeunt ad ritum Iudæorum, dicuntur hæretici, & contra eos tanquam hæreticos, ſimiliter contra eorum fautores eſt procedendum, ſi tamen de hoc fuerint confeſſi, uel per Chriſtianos uel Iudæos conuicti. d. c. contra Chriſtianos. Et Gemi.ibidem. de hoc habes infra in uerbo, Iudæi. §.i. ubi nota quod ritus dicuntur mores & obſeruantiæ.28.q.i.ſecundum Archi. hac Gemi.ibidem.*

1 *Cruceſignati in ſubſidium fidei tenentur deferre ſignum crucis patenter: nam milites armatæ militiæ recipiunt ſtigmata, ex quibus milites cognoſcantur .l.ſtigmata. C.de fabricenſibus. & qui ſignum mutat, transfugæ pœna punitur.l.1 ff. de re militari. imo qui aſſumptum crucis ſignum abiecerunt, compelli debent ad reaſſumptionem eius.ar.c.Quod ſuper his. de uoto.in prin. Et Papa, ad innuendum quod cruceſignati ſemper debent deferre ſignum crucis, utitur hoc uerbo. caractere crucis.ut in.c.excommunicamus.el.primo de hære.§.catholici uero. idem dicit etiam in priuilegio. Malitia huius temporis. Et ratio eſſe poteſt quia ſecundum.b. Thom. in quarto ſen.di.4.q.i.ar.3.querela. 4.caracter eſt res quædam indelebilis.*

2 Crucesignati poſſunt de licentia inquiſitoris intereſſe diuinis, & eccleſiaſtica recipere ſacramenta tẽpore generalis interdicti, ubi ex indulto diuina tunc celebrari contigerit. Et ſi clerici ſunt crucesignati, poteſt inquiſitor cum eis diſpenſare ſuper irregularitate quam incurriſſent celebrando diuina ligati ſententijs canonis. hæc ex prædicto priuilegio. Malitia huius temporis.

3 Crucesignati ſeu ſcolares ſanti Petri martyris ſunt excommunicati quando inquiſitori indigenti pecunia pro officio inquiſitionis, & petenti, dare recuſant. probatur, quia fautores hæreticorum ſunt excommunicati.per.d.c. ut inquiſitionis.§. prohibemus. Tales autem ſunt fautores, ſecundũ Archi. in.c.quicunque. eo.ti. lib.6. ubi.dicit in uerbo.fautores.priuatæ perſonæ, quæ iuramento uel uoto ſe aſtrinxerunt, ex omiſſione dicuntur fautores, puta ſi non manifeſtant, uel non faciunt id quod promiſerunt ex uoto. hæc ille.

1 Cuſtos carcerum inquitoris iurabit coram Epiſcopo, & cuſtos carcerum Epiſcopi, qui ſunt pro crimine hæreſis, iurabit coram inquiſitore, ꝙ fideliter cuſtodient carceratos, & omnia alia ſeruabunt, quæ ponuntur in textu cle.i.de hæreticis.§.porro.Idem dicit dominus.Car. Zab.in.d.cle.1.§.& quia.

1 Dæmones inuocare an ſit hæreticum, Gemi.in.c.accuſatus, in.§.ſane.eo.ti.li.6. ponit duas opiniones, & credit utranque poſſe ſaluari, quia aut quis inuocat dæmones putans ipſos poſſe facere id ad quod inuocat ex eorum poteſtate actiua, & tunc opinio Lapi procedit, quia aliter inuocans dæmones eſt

hæreticus, cum attribuat eis id quod eſt deĩ, per quẽ omnia facta ſunt. Io. primo. Ad hoc. 26. q. 5. Epiſcopi. ubi expreſſe appellat hæreticos quærentes auxilia a diabolo, derelicto deo, aut inuocat dæmones non tamen credens eos poſſe operari ex ſua poteſtate actiua totaliter, ſicut ad id quod eſt ſuæ naturæ, ſicut eſſet ꝙ tentaret mulierem ad concupiſcentiam cũ aliquo, & tunc procedit alia opinio, quia iſtud, licet ſit malum facere, non tamen uidetur hæreticus, quia uocat eum tentatorem. Mat. 4. hæc Gem. ubi ſupra. ibi. quærit hic lap. abb. Confirmat Panor. in. c. in tabulis. de ſortile. ſuper glo. fi.

2 *Vt autem melius prædicta intelligas, nota ſecundũ Oldradum, attendendam eſſe intentionem inuocantis: quia aut inuocat ut ſciat futura, & hoc ſapit hæreſim manifeſtã, quia id attribuitur diabolo quod conuenit deo, iuxta quod dicit Iſaias. 41. c. Annuntiate nobis quæ uentura ſunt, & ſciemus quia dij eſtis. aut inuocat ad tentandum pudicitiam mulierũ, & tunc ſi facit per modum imperij, ut præcipiat diabolo, non ſapit hæreſim manifeſtam, quia eſt ſibi proprium tentare: ſi autem facit ipſum adorando, & ut ipſum adoret, tunc ſapit hæreſim manifeſtam, & hoc nõ propter perſonam, ſed propter uitiũ in adoratione diaboli. Hoc Oldradus in ſuo cõſ. 208. quẽ allegat Gemi. d. c. accuſatus. § ſacerdotes. in fi.*

1 *Defenſio iuſta & æqua reſeruatur cuilibet contra quem proceditur de crimine hæreſis. c. cum inter priorem. de excep. ſecus dicunt quidam de dilatorijs, quia non permittitur ei de iuris apicibus diſputare. Ad hoc. ff. man ſi fideiuſſor. §. quædam. hæc Hoſti. in*

—

ſumma. tit. de hæreticis. §. quæ pœna inponatur. uerſ. ſin autem. in ſi.

2 *Defenſio legitima eſt de iure naturali, & ſic nemini eſt aufferenda. l. quotiens. C. de preci. impe. offe. & in cle. paſtoralis. de ſen. & re iudi. in. §. cæterum defectus. hæc Io. de Imola in cle. ſæpe. de uerbo. ſigni. ſuper glo. in uerbo. defenſiones. Vbi nota ꝙ idē Io. de Imola in. d. cle. ſæpe. ſuper glo. in uerbo. dilationes. dicit ꝙ intentus & mens literæ eſt ꝙ ſolum poſſit iudex repellere exceptiones fruſtratorias & oppoſitas malitioſe ad differendum iudicium, ut dicit glo. ibidem. & habetur in. c. finem litibus. de dol. & contu. & exceptiones quæ magis fruſtrant & differunt iudicium ſeu proceſſum quam reſpiciant ueritatem, quia ille non ſunt de iure naturali, imo magis repugnant. hæc ille.*

1 *Defenſor hæreticorum ſecundum Archi. eſt duplex. Nam quandoque quis defendit errorem, quandoque perſonam: primus eſt damnabilior, & dicitur hæreſiarcha. 14. q. 3. qui aliorum. & ſic loquitur. c. qui conſentit. 11. q. 3. Secundus qui perſonam uiribus uel potentia defendit ne ad manus iudicis examinandus ueniat uel puniendus. Et de ſimili defenſione loquitur. 21. q. 5. per totum. &. 27. q. i. c. ſi cuſtos. uel ne fiat executio. ex literis. de offi. dele. Facit. c. felicis. de pœnis. lib. 6. poſt prin. ibi poſtea receptauerit uel defenderit. hæc Gemi. in. c. quicunque. de hæreticis. li. 6. in. ij. col. ibi. quæro quis dicatur defenſor. Confirmat hoc glo. in uerbo defenſauerit. cle. i. de pœnis. ibi. circa quartum.*

2 *Si autem aliquis defendit aliquem iuſte in iudicio,*

& putans eum inculpabilem, iura pro eo allegando, & oſtendendo eum innocentem, non ligatur aliqua pœna per hoc, quia in talibus iuſta defenſio reſeruatur. d. c. cum inter priorem. de except. & . d. cle. paſtoralis. de ſen. & re iudi. hæc dominus Car. Zab. & . d. cle. i. de pœnis. col. 6. ibi decimoquarto quæro de defendente. Confirmat glo. prædicta in uerbo defenſauerit. in fin. Secus autem ut dicit idem. d. Car. ibidem. ſi contra iuſtitiam & conſcientiam defendit. de hæreticis. ſi aduerſus. Tales enim defenſores appellantur. 16. q. i. de præſentium. de re eccle. non alie. c. ſi quis. & quod notatur de iureiur. c. breui. uide ad omnia iſta maleum maleficarum in tertia parte. q. 10. & . q. 11.

3 Quia etiam receptator dicitur defenſor: ſciendum quod receptator dicitur ille qui ſcienter recipit hæreticos. ar. c. felicis. de pœnis. in prin. lib. 6. Sed leges illum innuunt receptatorem, qui receptat & celat, ut celatus manus iudicis euadat, ut patet. ff. de recept. l. i. & . 2. ff. de offi. præſi. in. l. congruit. C. de his qui late. occul. l. fi. & de his receptatoribus notat Hoſti in ſumma. eo. ti. § . quæ pœna. Io. an. hæc Gemi. in. d. c. quicunque. de hære. col. 2. ibi. Sed qui dicantur receptatores.

4 Defenſores, & fautores, ac receptatores hæreticorum, ipſo facto ſunt excommunicati, & poſtquam aliquis talium fuerit notatus, ſi infra annum ſatiſfacere contempſerit, ex tunc fit infamis, nec debet admitti ad publica officia, prout eſt tex. in cap. excommunicamus. el primo. § . credentes. de hæreticis. iuncta glo. 15.

1 Diuinatio tunc ſapit hæreſim manifeſte, ſecundum glo. in uerbo, ſaperent.d.c.accuſatus.§.ſane.quando circa aras idolorum nefarie preces emittuntur, ſacrificia offeruntur, dæmones conſuluntur, eorum reſponſa ſuſcipiuntur.26.q.2.hi qui.& .q.4.igitur uel aſſociant ſibi hæreticos propter ſortes exercẽdas uel faciunt prædicta cũ corpore uel ſanguine Chriſti, uel in ſortibus, ut poſſint habere reſponſa, puerum rebaptizant, uel his ſimilia. hæc in prædicta glo. Confirmat Panor.in.d c.in tabulis. ſuper glo.i. uide ad hoc glo. optimam in hac materia.26.q. 2. in ſumma.

2 Diuinatio ad inueniendum furta, uel ad ſciendum aliqua ſecreta, quæ fit cum candela benedicta, & aqua benedicta, & puero reſpiciente in phialam, & dicente hæc uerba, Angelo bianco, Angelo ſanto, per la tua ſantità, e la mia uirginità &c. ſapit hæreſim manifeſte, ut probat egregie dominus Andreas Barbatia in quodam conſilio ſuo, quod fecit ad requiſitionem patris inquiſitoris Bonon.

1 Dubius in fide habetur pro hæretico, dummodo dubietas ſit cum perſeuerantia & animi complacentia, aliter autem propter dubietatem occurrentem, in qua quis non perſiſtit, non dicitur hæreticus, quia primi motus non ſunt in poteſtate hominis.6.di.ſed penſandum.& etiam niſi per ſimplicitatem aliquis erraret in fide. Ita uoluit Inno.in rubrica de ſumma trini.in fi. Si etiam crederet aliquid contra fidẽ, putans eccleſiam ita tenere, & paratus corrigi, non eſſet hæreticus. hæc Felinus in.c.i.de hæreticis. Concordat Panor.in.d.c.primo.

1 *Errans in aliquo articulo fidei, uel in aliquo ſacramento eccleſiæ, per ſimplicitatem, ſecundum dominum Car. Zab. non debet puniri, quia ſimplicitas excuſat. c. ſuper literis. de reſcript. cum ibi notatis. C. de iuris. om. iudi. l. in criminali. 24. q. 3. dixit apoſtolus. & quod notatur. 17. di. non licuit. Facit tex. cle. prima. de ſumma trini. in uerbo. pertinaciter non enim pertinaciter credit, qui per ſimplicitatem errat. Contrarium tenet ſpecu. in. ti. de hæreticis pro quo eſt. 24. q. 1. ſchiſma. ubi dicitur q̃ nõ excuſat ignorantia. Ad hoc. C. de hæreticis. l. 2. de in iuſ. uo. l. uenia. 27. di. c. fi. Matthæ. tenet primam partem, per. c. dixit apoſtolus. quod optime probat hoc. dic q̃ hæreticus poteſt dici dupliciter, large & ſtricte, quod notat glo. 24. q. 3. in ſententia. in fi. Large dicitur quilibet errans in articulis fidei, ſtricte qui errat pertinaciter, ut probat dictum. c. dixit apoſtolus. & dicta cle. prima. de ſumma trini. & fide catholica. Hæc dictus dominus Car. in. d. cle. uers. porro. ibi. quarto quæro.*

1 *Examinationi teſtium ſeu deponentium in crimine hæreſis, & ipſum crimen concernentibus, debent eſſe præſentes duæ religioſæ & diſcretæ perſonæ, in quarum præſentia, per publicam perſonam, aut per duos idoneos uiros, eorundem teſtium depoſitiones fideliter conſcribantur, ut dicitur. in. c. ut officium. eo. ti. lib. 6. §. uerum. ubi Gemi. quærens de quibus perſonis religioſis loquatur tex. iſte, dicit q̃ quandoque ſeculares clerici dicuntur religioſi. 4. di. denique quandoque laici. 44. di. non liceat. de conſtitu. eccleſia. Sed hic forſan auctor non intellexit ſtricte de*

illis

illis qui habitum religionis ſuſceperunt, pro quibus præſumitur de no. ope. nuntia. c. 2. uerſ. ſuper eo. ubi de hoc Io. an. hæc Gemi. ubi ſupra.

1 *Exceptio quando iudex dubitat an ſit admittenda uel ne, debet eam admittere cum proteſtatione ſi & in quantum de iure ſit admittenda, & non aliter nec alio modo. Et nota bene ꝙ iudex ex cauſa poteſt recuſare exceptiones cum proteſtatione, & procedere ad ulteriora. Ad hoc eſt tex. notabilis in. c. ad diſſoluendum. de deſponſa. impube. & hoc pricipue quando iudex ex probabili cauſa moueretur, puta quia uehementer præſumeret contra reū ꝙ exciperet cauſa ſubterfugiendi iudicium, uel quia eſt probabile dubium, utrum exceptio ſit admittenda, & indago exigit longum tractatū: conſulit autem Hoſti. ꝙ iudex faciat ſcribi cauſam in actis, ut ſic appareat eum probabiliter motum. Hæc Panor. in. c. cum contingat. de offi. dele. ſuper glo. in uerbo. nihilominus. quam glo. bene nota, & diligenter conſidera, quia facit multum ad propoſitum. Ad idem facit quod dicit dominus Felinus ſuper. d. glo. allegat Hoſti. in cap. nullus. de præſumpt. & dato ꝙ reus offerret ſe probaturum incontinenti, poſſet eſſe tanta præſumptio malitiæ, ꝙ non purgaretur per probationem incontinenti: ita intelligit glo. in uerbo. ſententiæ. in. c. ſuſcitata. de in integrum reſti. quam glo. bene nota, & ſingulariter pondera, quia facit multum ad propoſitum. Quæ dicit, ꝙ licet quis incontinenti uellit probare exceptionem ſuam, ſi tamen eſt præſumptio contra ipſum, ꝙ malitioſe excipiat, primo mandabitur ſententia executioni, de-*

inde ſi quid uellit proponere, audietur in modum accuſationis. Facit ad hoc quod dictum eſt ſupra in uerbo appellatio decimonono notabili.

2 *Contra improbe petentes dilationes eſt adhibitum remedium ſecundum Hoſti. cum enim iudex debeat dilationis amputare materiam. C. de tempo. appel. l. 2. poteſt quandoque ſibi uidebitur, ab excipiente & dilationem petente, uel aliud proponente, ſi habet eum ſuſpectum, exigere iuramentum, ꝙ hoc non proponat malitioſe, de quo hodie eſt dicendum, ut in c. 2. de iura. Cal. li. 6. Ego dico, ꝙ ſi uehementer iudex præſumit contra proponentem, poterit eum nõ admittere, nec curet de appellatione, iuxta notata per Inno. in c. poſt electionem de conceſ. preben. & per Io. an. in. c. ſuper eo de appel. ubi uide. hæc Panor. in c. nullus de præſumpt. in fi.*

3 *Et aduerte ꝙ iudex ex hoc ſolo ꝙ exceptionẽ probabilem non admiſit, non grauat partem, nam potuit moueri putando forte illam eſſe falſam, ideo, ut præſumatur grauamen, debet expectare donec probetur ueritas ipſius: & ex hoc infertur ꝙ in facultate iudicis eſt exceptiones dilatorias uel peremptorias admittere uel repellere, nec ex ſola reiectione infertur grauamen appellationis iuſtificatiuum. hæc Panor. in c. interpoſita de appel. in prin.*

1 *Excommunicati uel interdicti ab inquiſitore nõ poſſunt abſolui ab ordinario neque ab alio ſine mandato ſummi pontificis, præterquam in mortis articulo: probatur hoc per tex. opti. in. c. paſtoralis. de offi. ordi. ubi dicit tex. ꝙ cum delegatus ſit maior ordinario, excommunicatus a tali delegato non poteſt*

per alium abſolui ſine mandato ſummi pontificis præterquam in mortis articulo. Cum ergo inquiſitor ſit delegatus, ut.c. per hoc.de hæreticis.lib.6.ſequitur quòd excommunicatus uel interdictus ab eo non poteſt abſolui ab ordinario neque ab alio. Confirmat glo.in uerbo. præterquam in mortis articulo .d.c. paſtoralis. Facit ad hoc Feli.in.c. excommunicamus.el.primo de hæreticis. col.3. ibi excommunicatione notatis. hoc etiam habetur ſpecialiter in priuilegio Alexan.quarti quod incipit. Ad capiendũ uulpeculas. dat. Laterani. 7. cal.Febrarij, pont. ſui anno tertio.

2 *Excommunicatio ſi profertur propter contumaciam non eſt neceſſe ꝙ ille citetur ad audiendam ſententiã. hac Gemi.in.c.cũ contumacia.de hæreticis.li.6.*

3 *Excommunicatus iterum poteſt excõmunicari: hoc dicit glo.fi. in.c.ita quorundã.de Iudæis. uide bene totam illam glo. Confir.Panor.ſuper.d.glo. Nec ualet abſolui ab una excommunicatione, niſi etiam ab alia, ut dicit Panor.ibidem.*

1 *Executio contra damnatos de hæreſi eſt facienda per poteſtates & officiales ſeu rectores temporales & ſeculares, quam facere debent prompte, imo ſibi relictos debent per ſe uel per nuntios recipere indilate, animaduerſione debita puniendos, alioquin ſi cõtrafecerint, uel ſi proceſſum uel ſententiam inquiſitorum directe uel indirecte impedire præſumpſerint, ipſo facto ſunt excommunicati, quam excõmunicationem ſi per annum ſuſtinuerint, ut hæretici condemnentur.c.ut inquiſitionis.eo.tit.lib.6. Ad hoc facit.c.ad abolendã.& .c.excõmunicamus.eo.ti.*

et glo. in uerbo. indilate.d.c.ut inquiſitionis. dicit ꝙ talis ſententia debet ſtatim dilatione poſtpoſita executioni mandari, ut patet.2.q.1.c.ſicut. idem dicit Gemi.in.d.c.ut inquiſitionis. in prin.

2 *Executio ſententiæ non eſt differenda licet appelletur, quando ſumus in caſu quo ius appellationem reijciat. Gemi.in.d.c ut inquiſitionis.in prin.*

3 *Mandatur hoc etiam per leges Federici Imperatoris, approbatas per Bonifacium Papam octauum in.d.c.ut inquiſitionis.et ſunt regiſtratæ in capitularibus ciuitatis Comi, & acceptatæ per uniuerſum conſilium illius ciuitatis, anno domini 1255. die. 10.Septemb. Et primo in lege quæ incipit. Commiſſi nobis, mandatur ꝙ relicti brachio ſeculari debita animaduerſione puniantur.*

4 *Pœna animaduerſionis, eſt pœna quæ euertit animam a corpore, ut dicit Gemi.in.d.c. ut inquiſitionis. ibi. Quæ ſit pœna. Facit ad hoc glo. in uerbo. puniendi. c. excommunicamus.el.2.eo.tit. Ad idem Federicus in præallegata lege ſeu conſtitutione. Commiſſi nobis.*

5 *Sed Panor. in.c.ad abolendam.eo.tit. ſuper glo. in uerbo audientia allegans Hoſti. poſt. Io. an. dicit ꝙ hæretici debent puniri pœna ignis, & ꝙ debent cremari. Et dicit ꝙ in hoc conuenit lex diuina, canonica, ciuilis, & conſuetudinaria, ut communiter puniantur pœna ignis. Confirmat Federicus in lege ſeu conſtitutione quæ incipit. inconſutilem tunicam ubi dicit, præſentis noſtræ legis edicto damnatos mortem pati, Paterenos aliosque hæreticos quocunque nomine cenſeantur, decernimus ut uiui in conſpectu*

hominum conburantur, flammarũ cõmiſſi iudicio.

6 *Sed quæritur nunquid iudex ſecularis poterit petere ab inquiſitore, ut oſtendatur ei proceſſus, ut uideat ſi iuſte uel iniuſte eſt proceſſum contra damnatos. Bar.in.l.diuus.ff.de cuſto.& exhibi.reo. dicit ꝙ non tenetur ad faciendum executionem niſi proceſſus exhibeantur ſibi. & idem tenet in.l.magiſtratibus .ff.de iuris omni.iudi.allegando.d.l.diuus. Sed Panor.in.c.i.de offi.ordi. tenet contra Bar.& dicit contra ipſum eſſe tex. expreſſum in.d.c.ut inquiſitionis §. prohibemus. ubi dicitur ꝙ de crimine hæreſis, cũ ſit mere eccleſiaſticum, quoquomodo iudex ſecularis non cognoſcat. Ad hoc etiam Bal. & Pau.de Caſtro in eadem.l.magiſtratibus. & ibi Alexander, & Iaſon contra Bar.& Panor.in.c.ea quæ de ſta.mona.in fi. Et Barbatia in.c.i.de offi. ordi. Bal. in auten.clericus.C.de Epiſcopis.& cle. Ad hoc eſt Felinus in.c.ad abolendam. in fi. Confirmat Gemi. in.d.c. ut inquiſitionis.in prin. dicens notandum eſſe ꝙ iudex ſecularis exequitur ſententiam latam per iudicem eccleſiaſticum abſque eo ꝙ cognoſcat de uiribus ſententiæ. de quo de offi.ordi.c.i. Non tenetur ergo inquiſitor exhibere proceſſum iudici ſeculari ad hoc ut ſententiam exequatur.*

7 *Imo inquiſitor poteſt compellere iudicem ſecularẽ ad exequendum ſententiam per ipſum inquiſitorem latam, ut patet per ea quæ notantur in glo.in uerbo.præiudican.d.c.i.de offi.ordi.& in glo. in uerbo. contra eum.c.ij.de maledicis. Ad hoc eſt etiam priuilegium Inno.4. quod incipit. Cum ſicut accepimus.ubi dicitur, ꝙ inquiſitores poſſunt compellere*

per cenſuram eccleſiaſticam poteſtates ad obſeruandum quæ ipſi inquiſitores duxerint facienda, & ad procedendum contra hæreticos damnatos, etiam ſi teſtium nomina non exprimantur. Ad hoc facit glo. fi. in. c. auctoritatem. 15. q. 6. & glo. in. c. ſicut ſine iudicio. 2. q. i. Facit ad hoc dictum Archi. ſuper. d. glo. d. c. ſicut ſine iudicio. Confirmat Panor. in. c. paſtoralis. §. quia uero. de offi. dele. ubi dicit ꝙ ordinarius ad mandatum delegati exequitur ſententiam, etiam ſi eam ſciat iniuſtã: & ꝙ delegatus poteſt mandare ordinario loci, ut exequatur ſententiã ſuam, & ꝙ is cui mandatur nuda executio ſententiæ, non poteſt aſſumere cognitionem ſuper uiribus ſententiæ. hæc Panor. ubi ſupra. Et ꝙ ad hoc poſſit compelli ordinarius a delegato Papæ, a [illegible]rmat glo. 2. in. c. ſignificaſti. de offi. delle.

8 *Dominus Felinus in. c. ad abolendam. in fi. de hæreticis. dicit ꝙ ſi inquiſitor puniret hæreticum per eum condemnatum pœna mortis, non credit eum irregularem, quia etiam iure officij nõ prohibetur hoc alij poſſe mandare ſi per ſe hoc non poteſt: per tex. in. c. 3. ne cle. uel mona. li. 6. Nota tamen quod poſtea dicit ipſe Feli. in. c. uergentis. eo. ti. ubi ad. d. c. 3. ne cle. uel mona. ipſe reſpondet.*

1 *Fama eſt communis locutio ex uериſimilibus coniecturis ſurgens, & notanter dicitur, ex uerіſimibus quia aliter proprie non eſt fama ſaltem quo ad iuris effectum, ſed ſunt uariæ uoces populi, de quo per Bar. in. l. de minore. § tormenta. ff. de quæſtio. & glo. & doc. in. c. inquiſitionis. & c. cum oporteat. de accuſa. Rumor in minus ſe habet quam*

fama. uide bo.glo.iuncto tex.in.cap. ſuper eo.de eo qui cogno.conſan.ux.hac Panor.in.c.ueſtra.de coha.cle.& mul. ſuper glo.in uerbo. notorium.col. prima,in fi.

2 Fama *in criminalibus hæc operatur, quia quandoque præſtat materiam indicendi purgationem.2.q.5.presbyter ſi aplebe.& glo.fi.ibidem in fi.de accuſa. accedens quandoque dat materiam inquirendi de accuſa. qualiter & quando. el. 2. quandoque coadiuuat probationes iam factas ſeu alia adminicula, ut in cap.præterea. de teſti.& in glo.ibidem in fin.hæc Panor.in. cap. ueniens.el.primo de teſti. in fi.*

3 *Ex fama & uno teſte omni exceptione maiori, põt quis condemnari. Angel.in li.maleſi.clauſula.compa.dicti inquiſiti & nega.totum.col.4.*

4 Fama *in criminalibus multum ponderatur.ar. 2.q.5.presbyter ſi aplebe.ff.de teſti.l.3. §. eiuſdem. & 4.q.3.§.item in criminali. uerſ item ſæpe.&.35.q.6.ſi duo C. ne de ſta. defun.ſi mater. extra. de eo qui cognouit conſan.ux.ſuæ.c.ſuper eo.*

5 *Item fama ſufficit ad probationem ſi aliæ præſumptiones coadiuuant,ita ꝙ cum fama faciunt probationem, ut in glo. fama loci. c. illud quoque.de præſumpt.& ita quæ non proſunt ſingula, coadunata iuuant.glo.in uerbo.dicta.c.tertio loco.de præſump. & glo.fi.in.c.cum cauſam.de proba.&.c.præterea. de teſti.*

6 Fama*,ſi eſt uehemens, contra malefactorem ſufficit ad torturam. Angel. in lib. maleſi. clauſula. fama publica præcedente. columna. 13.ibi.*

Ego autem ſi aſſeſſor eſſem. Concordat dominus Paris de Puteo.in lib.de ſyndicatu.c.incipiente.Q ui dam latro famoſus. in prin.ubi. dicit q famoſitas operatur q quis torqueatur.ff.de quæſtio.l. de mino re.§.ſi.

1 *Fautor hærcticorum poteſt quis dici dupliciter, uno modo quando aliquis eſt in publica poteſtate, ut ca pitaneus, balinus, poteſtas, & ſimiles: & ſi talis omittit facere officium ſuum circa hæreticos, prout habetur.in.c.ut inquiſitionis.&. c.ut officium.eo.ti. li. 6. tunc poteſt dici fautor hæreticorum. Alio modo poteſt dici aliquis fauere uerbo, excuſando hæreticos, non ex lubrico linguæ, nec per iocũ, ſed in conuenticulis, uel cum inter laicos dicit illos nõ eſſe tales quales dicuntur. Io. an.hæc Gemi.in.c.qui cunque.eo.ti.li.6.*

2 *Poſſunt etiam dici fautores aduocati & procuratores, qui defendendo excuſant hæreticorũ exceſſus, habita conſideratione perſonarum, locorum, & tẽ porum. Et q falſi excuſatores fauere dicantur, patet.11.q.3. c.non ſolum el.2. ibi. item timendo. & epiſcopi qui Lotario adhæſerunt, ſunt ut eius fautores damnati.2.q.i.c.ſi. ubi bo.tex.ad hoc propoſitum. Et canon dicit q fucatis excuſationibus eius crimina tegere uidebantur.11.q. 3.ita corporis tui. hæc Gemi.ubi ſupra.*

3 *Dicitur etiam facto fauere qui procurat alimoniã hæreticis, uel eis ſubmmiſtrat aliqua per quæ liberantur, uel alia ſimilia: nec tunc indiget probatione.23.q.4. eſt iniuſta.ff. de furtis. ſi pignore. c.accuſatus.eo.ti.lib.6.§.ſacerdotes.&.c.ut inquiſitio-*

nis.§.prohibemus.eo.ti.& eo. lib. Idem de illo qui precibus hæreticum liberat.24. q.1.c.1. uerſ. illud uero.quod bene nota.hæc Gemi.ubi ſupra.

4 *Etiã dicitur fautor hæreticorũ qui impedit ne ueritas inueniatur in cauſa fidei.hæc Gemi.in d.c.accuſatus .§. ſacerdotes.quod nota & tene menti.Qui etiam impedit ne teſtes examinentur, uel ne dicant ueritatem, dicitur præſtare impedimentum in cauſa.tex. eſt bo.in.c.cum cauſam.de teſti.& ibi glo. notabilis in uerbo.compellas.*

1 *Fideiuſſor non poteſt interuenire in cauſa criminali, & ratio eſt quia non poteſt quis ex contractu ad capitalem pœnam ſe obligare, quia nemo eſt dominus membrorum ſuorum,ut in.l. liber homo. prima.ff.ad.l.Aquiliam.&.23.q.5.in.c.ſi non licet. & glo.in.c.cum homo.eiſdem cauſa & quæſtione. & Panor.in rubrica de fideiuſſoribus.in tantum ꝙ non ualet fideiusſio de præſentando aliquem ſub pœna corporali, ut not.Bar.in.l.3. ff.de cuſto.reo.& Ci.in.l. ad cõmentarienſem.C.eo.dicas tamen niſi cõſuetudo eſſet in contrarium, quia tunc ualet conſuetudo, ut dicit.d.glo.in.d. c. cum homo. hæc Angel. in li.maleſi.clauſula.pro quibus.Antonius fideiuſſit.in prin.& etiam habetur in additione ſequenti: & de hoc habes ſupra in uerbo.capere.§. ſecundo.*

2 *Sed pone. Aliquis traditus eſt fideiuſſoribus, qui poſtea fugam capit, quæritur nunquid fideiuſſores debeant decapitari,præſupoſito ꝙ reus conuictus ueniret decapitandus. dic ꝙ non, per notata per Ci. in.d.l.ad cõmentarienſem.& Bar.in.l.ſi quis reum .ff.de cuſto.reo.quia nemo eſt dominus membrorum*

ſuorum, ut dictum eſt ſupra. Confirmat Panor. in d. rubrica de fideiuſſoribus, ubi diſtinguit, utrum fideiuſſores fuerunt in dolo ꝙ aufugeret, & tunc pœna erit arbitraria. Si autem ſint extra dolum, punientur pœna pecuniaria, ad quam obligauerunt ſe, & ſi non fuit expreſſa quantitas, iudex arbitrabitur. hæc Panor. in d. rubrica. Confirmat dominus Andr. Barba in d. rubrica.

3 *Aduerte tamen hic unum ſecundum Ludo. de Roma. in conſilio ſuo. 14. ꝑ ſi quis fideiusſit de præſentando aliquem totiens quotiens placuerit curiæ, præſentando eum bis eſt liberatus. hæc ex d. l. maleſi. Angel. in prædicta clauſula, pro quibus Anto. fideiusſit. in additione tertia.*

4 *An autem captus pro graui crimine, ex quo eſt pœna in euentum corporis afflictiua, posſit relaxari fideiuſſoribus: dicendum ꝙ non, ſed debet incarcerari. uide de hoc ſupra, in uerbo. capere. §. 2. Confirmat Archi. in. c. in memoriam. 19. di. uide ad hoc Bar. in l. nemo dubitat. ff. de reg. iuris. & in l. reſcripto. § debitores. ff. de mu. & ho. et in l. uerſ. ſed quid ſi uult dare fideiuſſores. ff. de cuſto. reo. & in. l. itē liberatur. §. qui paratus. ff. qui. mo. pig. uel. ipo. ſol. & Bal. in. l. 2, C. de exhiben. reis.*

1 *Filij hæreticorum priuati ſunt hæreditate parentū etiam ſi ipſi filij ſint catholici. patet hoc in glo. in uerbo. ipſo iure. el. ij. cum ſecundum. eo. tit. lib. 6. & glo. in uerbo. exæreditatio. c. uergentis. eo. tit. & in glo. 23. q. 7. in ſumma, in fi. nam pro delicto patris filij puniuntur. 6. q. i. c. ſi quis cum militibus. niſi forte reuerſi fuerint ad unitatem fidei & ad gremium*

Digitized by Google

eccleſiæ, quia tunc poſſunt eis reſtitui bona ex quadam miſericordia, ut dicit tex.in.d. c. uergentis. & glo.ibi.in uerbo.miſereri. & .d.glo.23.q.7.in ſumma Gemi.autem in.c.accuſatus.eo.ti.li.6.§.ſi uero. uer. ſed per præmiſſa.ibi. dominus meus. diſtinguit, quia aut hæreticus moritur ante condemnationẽ, & tunc filij catholici retinent bona: aut pater moritur poſt condemnationem criminis, & ſi attendamus miſericordiam, tunc filij ex quo ſunt legitimi catholici, non perdunt bona, cum ipſi non deliquerunt. aut attendamus rigorem, & tunc filij etiam catholici perdunt bona. Ad hoc facit quod dicit Archi. ſupra. d.glo. ſummæ.23.q.7. & hoc procedit & in terris eccleſiæ, ac etiam in terris imperij, ut dicit Gemi.ibidem. Confirmat Archi.ubi ſupra, in fi. Sed & Panor.in.d.c.uergentis.dicit ꝙ hæreticus etiam ſponte rediens ad pœnitentiã, nõ recuperat bona, niſi ex quadam miſericordia. Et Feli.in.d.c. uergentis. in ſecundo notabili, in prin. dicit ꝙ conuictus de hæreſi non recuperat bona ſua propter gratiam ei factam, niſi expreſſe dicatur ꝙ ei reſtituantur bona. Facit ad hoc quod dicit idem Feli.in.c.ex inſinuatione.de ſimo. ſuper glo.in uerbo. indulgentia.

1 Fuga cũ alio indicio.ſ.publica uoce et fama cõtra fugiẽtẽ, facit ꝙ fugiẽs poſſit torq̃ri. hæc Ang.in li.maleficiorum. clauſula. Fama pub.ꝑco.col.14 ibi. et ideo Guido.

2 Fugitiuus remittendus eſt ad requiſitionẽ inquiſitoris ſub quo deliquit. C.ubi de cri.agi. oppor.l. i. & Ant.ibi.ſignata quæ in præiudicia.Io.an.hæc Gemi. in.c. ut commiſſi.§. & contra illos.de hære.li.6. Ad hoc eſt glo.nota.in.c.ubi enim.3.q. 6. quæ dicit

ꝙ ſi grauius eſt crimen, remittitur puniendus ubi deliquit.

3 *Poſſet etiam inquiſitor illius prouinciæ ubi deliquit illum punire, ſecundum glo. in uerbo. procedendi. d. c. ut cõmiſsi. ubi datur talis caſus. pone quis deliquit in diœceſi Rauēnæ, & poſtea ſe tranſtulit Mediolanũ, tunc & inquiſitor Rauennas, & inquiſitor Mediolanen. poterit procedere contra eum. Concordat Gemi. in. d. §. & contra illos. & ratio eſt ſecundum eum, quia cum iſtud delictum non ſit momentaneum ſed ſucceſsiuum & continuum, ideo quocunque uadit, dicitur ibi delinquere, ergo punitur in loco ubi eſt ratione delicti ibi commiſsi.*

4 *Si tamen deliquit publice in uno, puta prædicando pupulo contra articulos fidei, poſtea tranſtulit ſe ad alind territorium, & ibi notum eſt publice ſuum crimen, tunc eſt remittendus ad locum ubi plus deliquit, & ubi notiora ſunt eius delicta. per. l. ſicui. ff. de accuſa. § fi. Io. an. hæc Gemi. ubi ſupra. in fi.*

5 *Fugiens de carcere ubi poſitus erat ad pœnitentiam, & non habens excuſationem legitimam, poteſt ut hæreticus condemnari, quia fingitur ficte conuerſus, & ſimulate confeſſus, & etiam erroris priſtini recidiuus. ad hoc de pœni. di. 2. c. i. nam exitus acta probat. 22. q. 2. quod autem. & facit. 34. q. 1. c. 1. ad fi. Io. an. hæc Gemi. in. d. c. ut commiſsi. §. necnon. Cõfirmat Felinus in. c. penult. de hæreticis. allegat Io. an. in. d. c. ut commiſsi. §. penult. dicens ꝙ traditus perpetuo carceri pro pœna hæreſis, ſi fugeret ex carceribus, ex hoc ſolo diceretur conuictus, tanquam relapſus in hæreſim, & ita omnis audientia ſibi de-*

negatur, iuxta.c.ad abolendam.eo.ti. Facit *ad hoc quod dicit Angel.in.li.maleſi.clauſula.* Fama *pub. præcedente.col.* 31. *ibi. Tertio quid ſi quis poſitus fuit in carcere.*

1 *Hæreſis crimen æquiparatur crimini læſæ maieſtatis imo crimen hæreſis eſt grauius.d.c.uergentis.de hæreticis. hæc.d.Car.Zaba.in cle. unica de uſuris.* §. *ſane.quæſito.*22. *Confirmat Io.de Imola in.d. cle. in glo. fi.Idem dicit Angel.in.lib.maleſi.clauſula. che hai tradito la patria.col.*3*.in fi.ibi.quærit.Cyn. Salice. Item col.*4*.ibi.& bene ſcias. item in colu.* 5*.poſt prin.ibi.quæro an ſacerdos. idem glo. & Salice.in.l.*2*.C.ad.l.Iul.maie.idem in lege Federici imperatoris, quæ incipit, Inconſutilem.& eſt regiſtrata in capitularibus ciuitatis Comi.*

2 *Hæreticus dicitur qui priuilegium Romanæ eccleſiæ uult auferre.*22*.di.c. omnes.*

3 *Similiter dicitur hæreticus qui nouas opiniones & falſas inuenit, aut ſequitur, uel dogmatizat.* 24. q. 3*.c.inter hæreſim.&.c.hæreticus.*

4 *Dicitur etiam hæreticus qui intelligit ſcripturam ſacram aliter quam ſpiritus ſanctus efflagitat.c. hæreſis. ea.q.*

5 *Eſt etiam hæreticus qui de ſacramentis eccleſiæ uel de confesſione aliter ſentit quam tenet & obſeruat Romana eccleſia. c. ad abolendam. de hæreticis. in principio.*

6 *Dicitur etiam hæreticus qui dicit uel tenet ſimplicem fornicationem aut alium actum carnalem extra matrimonium non eſſe peccatum mortale, ut patet in cle.fi.de hæreticis.uer.*7*. & glo.ibi in uerbo. non eſt.*

Digitized by Google

7 *Eſt etiam hæreticus qui dicit uel tenet pertinaciter uſuram non eſſe peccatum mortale, ut patet in cle. unica de uſuris, in ſi.*

8 *Aſimi i dicitur hæreticus qui non ſolum tenet uſurā & actum carnalem extra matrimonium non eſſe peccata ſed etiā qui tenet alia prohibita ab eccleſia, uel per ſcripturam ſacram, non eſſe peccata, quia de ſimilibus ſimile debet eſſe iudicium. c. inter cæteras. de reſcript. in ſi. iuncta glo.*

9 *Eſt etiam hæreſis damnata dicere legem cum euangelio, & circunciſionē cum baptiſmo eſſe ſeruandam l. i. C. da apoſta. ad hoc. de bapt. c. maiores. in prin. Io. an. Gemi. in. c. contra Chriſtianos. eo. ti. li. 6.*

10 *Non recipiens cōmunionem ſingulo anno eſt hæreticus. Feli. in rubrica de hæreticis.*

11 *Dicitur etiam hæreticus ille qui ſcindit ſe ab unitate eccleſiæ. 7. q. i. c. denique.*

12 *Apoſtata a fide eſt hæreticus, ut habes ſupra in uerbo. apoſtata. per totum.*

13 *Hæreticus eſt etiam qui circa aras idolorum nefarias preces emittit, ſacrificia offert, dæmones conſulit, eorum reſponſa ſuſcipit, uel aſſociat ſibi hæreticos propter ſortes exercendas, uel facit prædicta cum corpore uel ſanguine Chriſti, uel in ſortibus, ut poſſit habere reſponſa, puerum rebaptizat, & his ſimilia. hæc dicit glo. in uerbo. ſaperent. §. ſane. c. accuſatus. eo. ti. li. 6.*

14 *Eſt etiam hæreticus qui dicit, defendit, ſeu tenet pertinaciter, ꝙ anima rationalis ſeu intellectiua non ſit forma corporis humani per ſe & eſſentialiter, ut patet in cle. unica. de ſumma trini. § porro.*

15 *Sunt inſuper octo errores damnati tanquam hæreticales quorundam qui eos ſub quadam ſanctitatis & perfectionis ſimulatione adinuenerunt, quos enumerat cle. 3. de hæreticis. & eos damnat.*

16 *Qui dicit & tenet ꝙ Chriſtus & apoſtoli nihil habuerunt in cõmuni etiam quantum ad ius & dominium, eſt hæreticus, ut patet per extrauagantem Io. 22. quæ incipit. cum inter nonnullos.*

17 *Opinio quæ tenet ꝙ paruulis baptizatis non infundantur uirtutes & gratia informans quoad habitum, & ſi non pro illo tempore quoad uſum, eſt reprobata ab eccleſia, imo damnata, ut patet in cle. unica. de ſumma trini. in fi. hanc oppinionem etiã beatus Thomas reprobat in tertia parte. q. 69. articulo ſexto.*

18 *Item aſſerere pertinaciter quod Chriſto eiuſque apoſtolis, in his quæ ipſos habuiſſe ſacra ſcriptura teſtatur, nequaquam ius eis utendi competierit, nec ipſa uendendi ſeu donendi ius ipſi habuerint, ſeu ex illis alia acquirendi, cum talis aſſertio uſum & geſta eorum concludat in præmiſſis non iuſta, eſt erroneum & hæreticum. patet hoc per. d. extrauagantem Ioannis. 22. quæ incipit. cum inter nonnullos.*

19 *Sunt autem plures aliæ hæreſes ſeu ſectæ hæreticorum, quas enumerat Iſidorus in octauo lib. etymolo. cap. 5. & ponuntur. 24. q. 3. cap. quidam autem hæretici.*

20 *Reperiuntur etiam multæ aliæ hæreſes, quæ colliguntur ex dictis b. Thomæ in diuerſis locis, quæ ẽt*

dinumerantur in tabula reuerendi patris magiſtri Petri de Bergomo, in uerbo, hæreſis. ibi eas uide. Quotienſcunque. n. aliquid dicitur uel tenetur pertinaciter quod ſit contra determinationem eccleſiæ, quantum ad ea quæ pertinent ad fidem, illud ſemper eſt hæreticum: probatur. 24. q. i. c. hoc eſt fides. & glo. fi. c. cum Chriſtus. de hæreticis. in fi. & glo. in uerbo. docuit. c. unico. de ſumma tri. li. 6. nam ad eccleſiam pertinet determinare dubia ſi quæ interdum oriuntur circa fidem, ut patet in. c. quotiens. 24. q. i. de bapt. c. maiores. in prin. de ſumma tri. c. 2. in fi. cle. unica. eo. ti. §. Nos igitur. ar. 22. di omnes. Concordat b. Thomas in ſecunda ſecundæ. q. 11. ar. 2. ad tertium argumentum. nam eccleſia in his quæ pertinent ad fidem, non poteſt errare, ut habetur & notatur. 24. q. i. c. a recta ergo fide. & c. Memor ſum. & hoc quia dominus pro ea rogauit ne deficeret fides eius. Lucæ. 22. capitulo dixit dominus, Ego rogaui pro te ut non deficiat fides tua. & ponitur. 21. d. §. i. in. uerſ. Ego pro te.

21 *Notandum tamen eſt, quia ad hoc ꝙ aliquis proprie dicatur hæreticus, quatuor requiruntur, primũ eſt error in intellectu, ita ꝙ male ſentiat de ueritate unde ſi aliquis conculcet corpus Chriſti, credens tamen ibi eſſe uerum corpus Chriſti, & ꝙ hoc ſit malum, ſed hoc facit ut placeat diabolo, iſte non dicetur hæreticus, quia non habet errorem in intellectu, nec male ſentit de ſacramento altaris. Secundum eſt ꝙ talis error ſit circa ea quæ pertinent ad fidem, uel contra determinationem eccleſiæ, in his quæ pertinent ad fidem & bonos mores, & neceſſaria ſunt*

ria ſunt

ria ſunt ad conſecutionem uitæ æternæ. Tertium eſt ꝙ talis errans ſit profeſſus catholicam ueritatē, & habeat baptiſmum: unde Iudæus uel paganus non poteſt dici hæreticus, licet habeat opinionem cō tra fidem catholicam. Quartum eſt ꝙ talis errans teneat talem errorem cum pertinaci malitia & obſtinata uoluntate: unde ſi quis habeat aliquem errorem circa ea quæ ſunt fidei, eſſet tamen paratus corrigi & emendari quando oſtenderetur ſibi eſſe falſum illud quod ipſe putat eſſe uerum, talis non diceretur hæreticus, ut habetur.24.q.4.c.dixit apoſtolus. Colliguntur iſta ex dictis beati Thomæ, in.4. ſen.di.13.q.2.ar.primo.& in ſecunda ſecundæ.q.11. ar.2. Et diffuſius a beato Antonino in ſecunda parte ſummæ ti. 12.c.5.§.i. & in quarta parte eiuſdē, ti.12.c.4. §.penul.

22 *Dicens hominem malum non poſſe pænitere in ſenectute, eſt hæreticus, ſimiliter qui dicit, peccata dimitti a ſolo deo ſine miniſterio clauium eccleſiæ: hæc Feli.in.c.penul.de hæreticis.& allegat Oldradum in conſi.271.quod incipit. Quæſtio talis eſt.*

23 *Dicere aut credere Chriſtum non fuiſſe conceptum in loco naturali beatæ uirginis, in quo alij concipiuntur homines, neque natum ex illo loco communi et naturali ex quo alij homines naſcuntur, eſt hæreſis damnata, ut patet per determinationē factam auctoritate ſedis apoſtolicæ anno. 1511. ad inſtantiam patris inquiſitoris Mantuani.*

1 *Ieiunia non poſſunt inquiſitores indicere hæreticis. ſeu ſuſpectis de hæreſi ad eruendam ueritatem ſine diœceſano, nec alias ſimiles pœnas: neque diœceſa-*

Digitized by Google

nus ſine inquiſitore, ſicut de tortura, per glo. in uerbo. tormentis. cle. i. eo. ti. idem tenet. Io. de Imola in d. glo. et ratio eſt, quia appellatione quæſtionis intelliguntur tormenta corporis, dolores, & mala manſio. ff. de iniur. l. item. apud Labeonem. §. quæſtionis. & . §. quæſtionem.

1 *Imagines facere ad procurandum amorem mulierum non ſapit hæreſim manifeſtam, quia hoc eſt magis ſuperſtitioſum quam hæreticum, licet ſecundũ Auguſtinum in. 10. lib. de ciuitate dei, ad dæmones hoc pertineat, ludificatores animarum ſibi ſubditarum. hæc Oldradus in conſilio ſuo. 208. quem allegat Gemi. in. c. accuſatus. de hæreticis. li. 6. in fi.*

1 *Impedientes officiũ inquiſitionis ſeu proceſſus aut ſententias inquiſitorum directe uel indirecte, ſi ſunt dominĩ tẽporales, poteſtates, rectores ciuitatũ uel locorum, eorũque officiales, ipſo facto ſunt excõmunicati. Alij autem quicunque qui in prædictis ſcienter dederint auxilium, conſilium, uel fauorem, ſimiliter ipſo facto ſunt excommunicati, & ſi hanc excommunicationem per annum animo ſuſtinuerint pertinaci, uelut hæretici condemnentur. Ad hoc tex. eſt expreſſus in. c. ut inquiſitionis. §. prohibemus. & §. ſi quis uero. de hæreticis. lib. 6. & ad hoc facit glo. fi. ibidem. et Gemi. confirmat ibidem.*

2 *Sed nota ꝙ cum ſolis minis & terroribus dicitur quis impedire officium & iuriſdictionem. ar. opti. in. c. i. de offi. dele. in prin. Qui alijs modis impediant officium inquiſitionis, uide ſupra in uerbo. fautor. §. 2. 3. & 4.*

3 *Oẽs impedientes quomodocũque officium inquiſitio*

nis, poſſunt ipſi inquiſitores punire, & eccleſiaſtica cenſura coercere. ar. eſt opti. in cle. i. de hæreticis. §. uerum quia ibi. ſeu ꝙ ipſos in executione officij inquiſitionis impediat. Ad hoc eſt etiam. c. i. de offi. dele. in fi. cum glo. fi. Facit ad idem glo. in uerbo. perſona. c. Sane quia. eo. ti. & c. ſtatutum. el. i. de hæreticis. li. 6. ubi dicit Gemi. ꝙ ubi prohibetur impedimentum fieri, intelligitur de directo & indirecto impedimento. Facit ad hoc. c. quanto. de priuile. & ar. ad hoc in. c. Romana. de pœnis. li. 6.

4 *Vlterius nota ꝙ, ut dicit Panor. in. d. c. i. de offi. dele. iudex delegatus poteſt iurisdictionem ſuam exercere etiam contra quoſcunque ſuam iurisdictionē turbantes. Et ſuper glo. fi. ibidem dicit ꝙ glo. illa uult, ut qualitercunque impediatur iurisdictio delegati, posſit ipſe delegatus eam exercere contra turbatores: & dato ꝙ non ſit expreſſum in reſcripto, poteſt tamen iudex delegatus exercere cenſuram eccleſiaſticam contra impedientes, & poteſt etiam eos multare, quia omnia uidentur cōmiſſa ſine quibus iurisdictio exerceri non poteſt, quod nota, & idem notatur in. c. de cauſis. de offi. dele. & c. præterea. c. prudentiam. in fi. & c. ſuſpicionis. eo. ti.*

5 *Et ſi delictum turbatoris eſt notorium, indubie poteſt delegatus procedere contra eum, ut in. §. proxime ſuperiori: aut non eſt notorium, ſed ſunt aliquæ coniecturæ, & tunc poteſt compellere ad præſtandū cautionem de non impediendo. ar. in. c. literas. in fi. de reſti. ſpoli. quod bene nota. hæc ex Panor. in. d. c. i. de offi. dele. in fi. Qui Panor. dicit ēt in. c. ſignificaſti. eo. tit. ibi. ultimo nota. ꝙ reſiſtentes iudici*

delegato poſſunt puniri ab eo, cuiuscunque conditionis & dignitatis ſint, & ratio eſt quia repræſentant perſonam Papæ cui totus orbis ſubeſt. uide ad hæc omnia eundem Panor. in prædictis locis diffuſe.

1 *Implorare auxilium a dæmone in his quæ ſunt ſupra facultatem humanam, ſicut in uaticinatione de futuro, & in alijs operibus magicis, in quibus conplementum operis ex uirtute dæmonum expectatur eſt apoſtaſia a fide, per pactum initum cum dæmone, uel uerbotenus ſi inuocatio interſit, uel facto aliquo etiam ſi ſacrificia deſint. hæc beatus Thomas in ſecundo ſen. di. 7. q. tertia, articulo. 2.*

1 *Impœnitens dicitur ille hæreticus qui primo confeſſus eſt peccatum ſuum, & poſtea negat: nam ille dicitur impœnitens qui peccatum confiteri recuſat. de. pœ. di. prima. §. Alij econtrario. & c. ſequenti. uidelicet, non poteſt quisquam. & in multis alys capitulis eiuſdem di. ſed iſte peccatum ſuum de quo conſtat per ſuam confesſionem ſponte factam in iuditio cui ſtatur. de præſumpt. c. literas. de uerb. ſign. ſuper quibusdam. nunc confiteri recuſat, imo indiſtincte negat, ergo debet dici impœnitens. Item ex tali negatione, præſuppoſita prima confesſione ſpontanea, clare patet ipſum ficte conuerſum: cum enim neget, non poteſt dici conuerſus. 32. q. 7. c. quemadmodum. & facit. de purga. cano. c. inter. hæc habentur ex conſilio ſecundo Io. Calde. ti. de hæreticis.*

2 *Confirmatur, quia non uidetur ille fuiſſe uere conuerſus. de. pœ. di. 3. c. pœnitentia. cum. c. ſequenti, & præſumitur quod materia primi erroris fuerit per eum recondita & calide paliata. de. pœ. di. 2. c. i. ubi dici-*

tur. Si quis ſemel notatus fuerit inuidiæ. &c. ſciat ſe primam cauſam, ex qua inuidia naſcitur, in interioribus medullis habere reconditam. Facit ad hoc quod notat Archi. ſuper uerbo. in carcerem. cap. ut cõmiſſi. de hæreticis. lib. 6. in ſimili loquens.

3 Impœnitens etiam dicitur qui pœnitentiam iniunctã ab inquiſitore non adinplet, quia ex hoc præſumitur de inpœnitentia & ficta conuerſione, ut aperte probatur per. d. c. literas. & de purga. cano. inter. et de conſecra. di. 2. ego Berengarius. de hæreticis. c. accuſatus. li. 6. hæc ex eodem conſilio ſecundo Io. Calde.

4 Quomodo appareat ex iniunctione pœnitentiæ an aliquis ſit uere pœnitens et uere conuerſus, declarat Panor. in. d. c. literas. de præſumpt. in ſecunda quæſtione, dicens poſt Hoſti. & Io. an. ſi paratus eſt pœnitentiã benigne ſuſcipere, quam poſtea deuote & efficaciter implet, præſumptio eſt de uera conuerſione, alioquin ſi pœnitentiã non uult recipere, uel ſi recipit tamen illam renuit adimplere, præſumptio eſt de contrario, uidelicet ꝙ non ſit uere pœnitens, & hoc ſatis placet & elicitur ex litera ipſa, & facit de. pœ. di. 2. c. 1.

5 Si hæretici non implent pœnitentiã iniunctam poſt abiuratam hæreſim, dicit Matt. ꝙ debent haberi pro relapſis. allegat tex. cle. 3. de hæreticis. in fi. ibi. & ſatisfactionem habuerint. allegat etiam. c. ad abolendam. §. penul. hæc Io. de Imola in. d. cle. 3. ſuper glo. in uerbo. propagentur. & in cle. ex graui. de uſuris. ſuper glo. fi. Confirmat dominus Car. Zaba. in. d. cle. ex graui. quæſito. 22.

6 Præſumitur quis impœnitens & non plene conuerſus, qui poſtquam reuerſus eſt ad fidem, incidit in manifeſtum peccatum, non tamen hoc ſufficit ad condemnationem. hæc ex Panor.in.d.cap.literas.de præſumpt.

1 Indicium dicitur ab indicando, unde in ſtricta & propria ſignificatione ſummitur pro aliquo notabili ſigno maleficij, uel alterius rei, ad habendã ueritatem: & ideo bene dicitur ab indicando.l.ſolent. ff.de præſcrip. non ꝙ plene indicet, ſed dat ſignum & uiam ad habendam ueritatem plenam. Panor.in .c.tertio loco.de proba.in glo.fi.

2 Indicium in lata ſignificatione poteſt ſumi pro plena probatione, & tunc etiam dicitur ab indicando, quia indicat aliquid factum uel non factum eſſe, unde iudex qui non poteſt adduci ad ueram ſcientiam alicuius facti, adducitur ad credulitatem ex probationibus, & ſic, reſpectu iudicis, poſſunt probationes dici indicia. hæc Panor.in.d.c.tertio loco.

3 Poſſunt etiam indicia capi pro præſumptionibus uiolentis quæ ſufficiunt ad ferendam ſententiã diffinitiuam. de præſump.c.afferte.&.l.indicia. C. de rei uendi.l.ſciant cuncti. C.de probationibus. & iſta æquiualent teſtibus: & de hoc eſt bo.tex.in.d.l. indicia.hæc Panor. ubi ſupra, & etiam in.c.ueſtra. de cohabi.cle. & mule. Facit ad hoc omnia quæ dicit Angel.in li.malefi.cla.fama pub.prece.col.3.ibi. quæro quid ſit indicium.

4 Vel indicium ſecundũ Bal.in.l.non hoc.C.unde cogna. eſt coniectura ex probabilibus & non neceſſarijs orta, a quibus põt abeſſe ueritas ſed non uiriſi-

militudo ueri, quæ quãdoque mentẽ iudicãtis in tantum perſtringunt, ut cogant conſcientiã iudicis iudicare ſecundũ ipſa. p. l. neque natales. c. de proba. nã iudicis conſcientiæ relinquuntur, & ideo ubi oportet iudicare per indicia, uel per animi motum præferre unam probationem alteri, lex conſcientiam iudicis onerat. ff. de teſti. l. 3. §. tu magis. & l. ob carmen. §. fi. hæc dominus Paris. de Puteo in ſuo tractatu de ſyndicatu, in. c. incipiente. Aduertendum quia ubi lex.

5 *Et ideo quando facile & frequenter contingit ueritatem abeſſe a tali coniectura, ſeu a tali indicio, tunc eſt leue indicium. ar. glo. in. d. l. non hoc. c. unde cogna. & notatur in. l. ad reſ. C. de proba. Si aũt facile & frequenter contingit adeſſe, tunc eſt graue indicium, & æquiparatur præſumptioni iuris, ut notatur per. Cin. in. l. metum. de dolo. ſiue agatur de probando uero hominis actu, ſiue de probando animo. ff. de ſica. l. i. §. ſed ſi claua. C. ſignificaſti. de homici. Ita Bal. in. d. l. non hoc. Colliguntur omnia iſta ex dictis. d. Paridis de Puteo, ubi ſupra, in dicto. c. incipiente. Aduertendum quia ubi lex in prin.*

6 *Et ideo quæ dicantur indicia indubitata uide Ang. in. d. li. clauſula. Comparuerunt dicti inquiſiti & negatum. col. i. in fi. ibi. Et quod dixi.*

7 *Quæ autem indicia ſufficiant ad torturam, non poteſt dari certa doctrina, ſed remittitur arbitrio iudicantis & boni iudicis, qui ſecundum qualitatem perſonæ, & delicti, & demonſtrationum ſeu ſuſpicionum, iudicabit indicium eſſe ſufficiens & idoneum uel non. Ita dicit Bar. in. l. fi. ff. de quaſt.*

& ideo quilibet bonus iudex debet ſolicite inſtare ad indaganda indicia : utrum autem unum tantum indicium ſufficiat, uel plura requirantur, dic q̄ hoc reſidet in pectore iudicis. Vide omnia iſta diffuſe in li. Angeli de maleſi. cla. fama pub. prece. col. 3. ibi. quid ſit indicium. & col. quinta, ibi. quæro an unū indicium. & col. 6. ibi. ſed adde in hac materia. primo d. Gan. in quibus locis ponuntur multa exempla indiciorum.

8 *Indicium ad torturam eſt fama cum fuga ſecundū Bal. in. l. uoluntatis. ultima col. C. de fideico. Item fuga, ſecundum Di. in. l. diuus. uerſ. diuus. per. l. 3. §. de his ad ſil. hæc Bertachinus in ſuo repertorio, in uerbo. indicium. 46.*

9 *Indicia duo leuia conſtituunt unum ſufficiens ad torturam. Bar. in. l. fi. ff. de quæſtio. & Anto. de Canaria, in tractatu tormentorum. hæc Bertachinus in dicto repertorio, in uerbo. indicium. penul. nā quæ ſingula non proſunt, ſimul coadunata iuuant. glo. in uerbo. fama loci. c. illud. de præſump. & glo. in uerbo. dicta. c. tertio loco. eo. ti.*

10 *Indicia etiam minora quam ſit probatio ſemiplena ſufficiunt ad turturam. Bertachinus in dicto repertorio, in uerbo. indicium. 19.*

11 *Indicium ſumptum ex experientijs & coniecturis, quæ cōmuniter a talibus malefactoribus procedere ſeu accidere ſolent, eſt ualidum : nam, ut dicit Panor. in. c. Oſius. de elect. in fi. & in. c. 1. de cle. nō reſi. in prin. Argumentum a communiter accidentibus tenet, & quod colligitur ex coniecturis & ueriſimilibus præſumptionibus, dicitur manifeſtum, ut di-*

cit idem Panor.in.d.c.i.de cle.non reſi.in prin. Facit ad hoc quod dictum eſt ſupra eodem uerbo.§.5.

1 *Indulgentia cruceſignatorum eſt,quia primo habẽt plenariam remiſſionem omnium peccatorum: hanc habent ab Alexan.quarto,in priuilegio quod incipit Præcunctis . item a Grego.nono,in priuilegio quod incipit . Ille humani generis. A Clemente quarto, in priuilegio quod incipit. Licet ex omnibus. habetur etiam extra de hæreticis. cap. excommunicamus.§. catholici uero.& Panor.ibidem: & hoc dũ modo uotum emiſſum in ſubſidium officij inquiſitionis uſque ad mortem efficaciter proſequantur . Sic enim dicunt prædicta priuilegia.*

2 *Secundo omnis talis cruceſignatus poteſt abſolui ab inquiſitore ab omni ſententia excõmunicationis,ſuſpenſionis, & interdicti canonis,& ab illis præſertim quas pro incendijs eccleſiarum , uel iniectione manuum uiolenta in perſonas eccleſiaſticas incurriſſet, & ab omnibus alijs ſententijs generaliter ab apoſtolica ſede promulgatis.*

3 *Tertio poteſt inquiſitor diſpenſare cum clericis cruceſignatis ſuper irregularitatibus quas cellebrando diuina ligati ſententijs canonis contraxiſſent.*

4 *Quarto omnia uota cruceſignatorum per inquiſitorem poſſunt commutari, uotis terræ ſanctæ & perpetuis dumtaxat exceptis.*

5 *Quinto poſſunt inquiſitores concedere cruceſignatis ꝙ tempore generalis interdicti ualeant intereſſe diuinis officijs,& eccleſiaſtica recipere ſacramenta in locis in quibus ex indulto apoſtolico huiuſmodi diuina cellebrantur. Hæc omnia patent per priuile-*

gium Innocentij quarti, quod incipit. Malitiæ huius temporis.

1 *Indulgentia eorum qui fauent officio inquiſitionis. Gregorius nonus, in priuilegio quod incipit. Ille humani generis. dat: Viterbij. 13. Cal. Iunij, ponti. ſui anno. 11. concedit tres annos indulgentiæ omnibus Chriſti fidelibus, qui ex animo auxiliũ et cõſiliũ præſtiterint uel fauorẽ: & ſi aliqui ex his in proſecutione dicti officij deceſſerint, plenã omniũ peccatorũ, de quibus fuerint contriti & cõfeſſi, remiſſionẽ.*

2 *Alexander quartus idem per omnia concedit, ſed & in particulari illudmet concedit ſocijs & notariis inquiſitorũ, in priuilegio quod incipit, præ cũctis*

3 *Innocentius quartus idem per omnia, quaſi de uerbo ad uerbum, concedit in priuilegio quod incipit, Vt nihil uobis deſit.*

4 *Clemens quartus idem concedit ſociis fratribus ordinis noſtri, ac notariis, & aliis officialibus, in priuilegio quod incipit, licet ex omnibus.*

5 *Vrbanus quartus idem per omnia concedit de uerbo ad uerbũ in priuilegio quod incipit, Præ cunctis. Ex quibus omnibus patet ꝙ ſocii & notarii inquitorum, & omnes alij dantes auxilium, conſiliũ, & fauorẽ officio inquiſitionis, conſequũtur indulgentiam quindecim annorum pro ſingulis uicibus & ſingulis actibus, & ſi in proſecutione talis auxilii uel fauoris dicti officii deceſſerint, plenam omnium peccatorum, de quibus confeſſi fuerint & contriti, conſequuntur remiſſionem. Indulgentiam quam poſſunt dare inquiſitores auctoritate diuerſorum ſummorum pontificum. Fuerunt plures ſummi pontifices,*

quorum quilibet conceſsit inquiſitoribus Lombardiæ auctoritatem concedendi quadraginta dies indulgentiæ omnibus uere pœnitentibus & confeſsis qui ad prædicationem eorum pro officio inquiſitionis faciendam acceſſerint, qui pontifices ſunt iſti, uidelicet. Innocentius quartus, ſcribens inquiſitoribus in priuilegio quod incipit, tunc potiſsime. dat. Brixiæ quinto Cal. Octobris, pontificatus ſui anno nono. Idem in alio priuilegio quod incipit, Malitia huius temporis. ſcribens inquiſitoribus, dat. Anagniæ. 13. Cal. Iunij. pontificatus ſui anno. 11. Alexander quartus, ſcribens inquiſitoribus in priuilegio quod incipit, Cupientes. dat. Anagniæ. 7. idus Octobris, pontificatus ſui anno ſexto. Gregorius nonus, ſcribens prouinciali & inquiſitoribus Lombardiæ, in priuilegio quod incipit, ille humani generis. dat. Viterbij. 13. Cal. Iunij, pont. ſui anno. 11. Clemens quartus, ſcribens inquiſitoribus, in priuilegio quod incipit, licet ex omnibus. dat. Peruſij. 18. Cal. Decemb. pont. ſui anno primo. Vrbanus quintus, ſcribens inquiſitoribus Lombardiæ, in priuilegio quod incipit, licet ex omnibus. dat. Viterbij. 13. Cal. Aprilis, pont. ſui anno primo. Nicolaus quartus, in priuilegio quod incipit, licet ex omnibus mundi. dat. Reate. 12. Cal. Septembris. pont. ſui anno ſecundo.

1 *Infamia uel ſcandalum, ſi etiam a maledicis oriatur, & ſi non a pluribus ſed ab uno tantum uenerit, facit quòd poſsit procedi ad inquiſitionem contra infamatum. articu. 2. quæſt. quinto, mandaſti. & articu. ad hoc, quia ſi ſoli epiſcopo eſſet*

ſuſpectus, poteſt indici purgatio.2.q.5.cap. omnibus.in fi. Ergo ab uno poteſt procedere infamatio, etiam ſi ſemel tantum ſuſpectus eſt. hæc Inno.in.c. qualiter & quando.el.2.de accuſa.circa medium.

2 *Infamia, undecunque proceſſerit, facit ꝙ ſit indicenda purgatio, propter euitandum ſcandalum. Ad hoc eſt bo.glo.in.d.c. qualiter & quando. in uerbo. A maleuolis. & glo.in.c. cum dilectis. de purga. cano. in uerbo. apud bonos & graues. Confirmat Panor.in.c. at ſi clerici.de iudi.ſuper primam glo. uide ad hoc Angel.in.lib.maleſi. clau. Non quidẽ a maleuolis. Et limita ſecundum ibi notata in additione ſequenti.*

3 *Super probatione infamiæ ſufficiunt duo uel tres teſtes bonæ famæ, quia ubi numerus teſtium adiicitur, duo ſufficiunt.ff. de teſt.l.ubi hæc Albertus de Gandino tractatu maleficiorum, in rubrica, quomodo cognoſcatur de maleficijs per inquiſitionem. §. ſi autem ille negauerit. circa medium.*

4 *Et nota ꝙ ſufficit ſi teſtes dicant illum de tali crimine infamatum: & ſi fuerint interrogati, debent dicere apud quos ſit illa infamia. uel dic ꝙ ſufficit ſi dicunt ꝙ de illo maleficio eſt rumor uel infamia in tali contrata contra iſtum, non nominando aliquas ſingulares perſonas.hæc Albertus de Gan.ubi ſupra.*

5 *Non eſt etiam neceſſe ꝙ teſtes audierint hanc infamiam ab eiſdem prouidis et diſcretis, ſed ſufficit ſi a diuerſis, et ẽt ſufficit ſi nõ audierunt eodem tẽpore, et eodem loco: ſed diuerſis, & hoc illa ratione: quia cum infamiam tantum probare habeant, ſufficit ſi teſtes de hac & ſuper hac fuerint concordes, ut ar.*

ff. de peti.hære.l. ſi quis libertas.§. quotiens. ff. de arbi.l.ſi arbiter.&. C. de iuris & fac. ignoran.l.cũ falſam. hæc idem Alber. ubi ſupra.

6 Nec eſt neceſſe ꝙ teſtes concordent ſuper cauſis ſci entiæ: unde ſi teſtes dixerunt ſe ſcire de illa infamia, quia audierunt, non debent probare ꝙ ſic audierunt, nec habet unus teſtis cum alio concordare.ſ. de loco,tẽpore,& cauſis ſcientiæ, quia de illis nulla eſt quæſtio,ſed ſolũ eſt quæſtio de fama & infamia: unde quanquam uideantur ſingulares in ſuis dictis, tamen ſtabitur aſſertioni eorum. hæc idẽ Alber.ubi ſupra.poſt prædicta.

7 Niſi prius conſtet de infamia,non debet inquiri cõ tra aliquem de ueritate criminis, ut dicit Panor. in .c.cum oporteat. de accuſa.& in.c.qualiter & quã do.el.2.eo.ti. Ad hoc eſt tex.expreſſus in.d. c. cum oporteat. ibi. diſcrec.ueſtræ manda. ad hoc eſt etiã glo.4. ibidem. Facit etiam quod dicitur in.c.inquiſitionis.eo.ti.ibi.ad hoc reſpondemus. §. tertiæ dubitationis articulus.excipitur ut infra, in uerbo,inquiſitores.§.7.

8 Sed aduertendum ſecundum eundem Panor. poſt Hoſti. ꝙ quædam eſt inquiſitio generaliſſima,ut quã do prælatus inquirit ſuper ſtatu totius prouinciæ, de qua in.c. ſicut olim.eo.ti. & in cap.Romana. de cenſi.li.6.& in hac non eſt opus infamiam procedere. Quædam eſt inquiſitio generalis,ut quando inquiritur ſuper ſtatu ciuitatis uel caſtri, uel alicuius loci, & tunc etiam non exigitur ꝙ infamia præcedat. Ad hoc de offi.ordi.cap.i.l. congruit.ff.de offi. præſi. Quædam eſt inquiſitio ſpecialis, ut illa quæ

ſit contra certam perſonam, & non ſit ad pœnam imponendam, ſed ex debito officij, & etiam non exigitur ut infamia præcedat. Ad hoc. c. poſtquam. c. cum dilecti. & c. nihil. de elec. hæc Panor. in. d. cap. qualiter & quando. ſuper glo. i. ibi. cum per famam & frequentem clamorem.

9 *Infamia probata per teſtes, nunquid poteſt inquiſitus probare ſe eſſe bonæ famæ, & ſic repellere inquiſitionem ſuper ueritate criminis, & tollere probationem malæ famæ?* Io. an. *dicit* ꝙ *non debet admitti probatio ſuper bona fama, quia uideretur fruſtratoria: nam ſi centum dicerent quem eſſe malæ famæ, & mille* ꝙ *eſſet bonæ famæ, probatio ſuper bona fama non releuat, quin ſaltem remaneat infamatus apud alios, & reſpectu illorum facienda eſt inquiſitio. Tancre. tenet contrarium, &* ꝙ *ſit ſtādum dicto plurimorum. Hoſti. dicit* ꝙ *probatio admittatur, ſed an præiudicet contrariæ probationi, debet attendi quid habeat communis uox exterior, & debet attendi qualitas teſtium et perſonarū, & ſecundum hoc iudex arbitrabitur quæ probatio ualeat. Panor. poſt Bar. in. l. de minore. §. tormenta. ff. de quæſtio. dicit* ꝙ *aut teſtes utriuſque partis deponunt ſuper fama eiuſdem loci & eiuſdem temporis, & tunc ſtandum eſt teſtibus magis idoneis: aut teſtes hincinde ſunt æquales, & tunc ſtandum eſt numero, uel datur paritas numeri, & tunc ſtabitur probationi magis ueriſimili, et maxime ueriſimilitudo debet attendi in infamia, quia ſecundū Bar. non ſufficit teſtes dicere infamiam eſſe apud populum, ſed debet reddi cauſa ſurgens ex aliqua ſimili præſum-*

ptione. Colliguntur omnia iſta ex Panor. in. d. c. cum opporteat. in ultima col. uide ibi omnia diffuſe. Facit quod notatur in. c. in noſtra. de teſti. & glo. fi. in. c. i. de præſcript. li. 6. in fi.

1 *Iniurians inquiſitorē poteſt puniri per ipſum, quia crimen cōmiſſum in inquiſitorem uidetur tangere eccleſiam. 2. q. 7. Si quis ab epiſcopo. ad quod, de uerb. ſigni. ex parte. & inſuper quia iniuria illata, maxime dum eſt in actu exercendi officium, non uidetur ſibi facta prætextu ſuæ priuatæ perſonæ, ſed prætextu & in contemptum ſeu impedimentum officij ſui. Facit de fol. compe. c. ij. de ſen. exco. cum deſideres. §. fi. de maledicis. c. i. iuncta glo. ibi uide. Facit etiam de pœnis. c. i. li. 6. Et talis iniurians grauius punietur quā ſi alteri priuatæ perſonæ iniuriā intuliſſet, ut. ff. de iniurijs. l. iudici. ff. de pœnis. l. aut facta. §. perſonam. cum ſim. & pœna debet eſſe arbitraria, conſideratis perſonis & qualitate facti, ut. d. l. aut facta. quæ habetur de pœ. di. 2. c. fi.*

1 *Inquiſitio non debet formari contra reum, niſi prius iudex interroget eum ſuper quo intendit inquirere contra eum, alias non ualeret, ut in. c. qualiter & quando. in uerſi. debet igitur. de accuſa. & hoc maxime ſi reus eſt præſens & infortia officialis, tunc ſemper iudex interroget reum cum tortura & ſine in camera pluries, ut uideat bene ſuper quo poſſit formare inquiſitionem, & ita poſt eius interrogationem formet inquiſitionem: & quia non eſt hic actio, non eſt neceſſe quòd ſuper inquiſitionem lis conteſtetur, ſed fieri tamen debet per iudicem interrogatio, & per reum reſponſio.*

Digitized by Google

hæc ex libro maleſi. Angel. in clauſula. hæc eſt quædam inquiſitio. col. 8. col. 9. & col. 10.

2 *Nota tamen q; eſt neceſſe q; inquiſitio formata contra aliquem habeat debitam formam, aliter non tenet. d. c. qualiter & quando. & c. inquiſitionis. de accuſa. hæc Angel. ubi ſupra, col. 7. in fi. dicit tamen idem Angel. ubi ſupra, q; in crimine hæreſis procedit inquiſitio ſine loco & tempore. hæc Angel. ubi ſupra, col. 10.*

3 *De ſubſtantia inquiſitionis eſt q; fama publica a fidedignis procedat. c. ad petitionem. cap. qualiter & quando. & c. cum oporteat. de accuſa. & de hoc habes ſupra in uerbo. infamia. §. 7. Fallit tamen quando reus eſt præſens & non opponit, ut in. c. 2. de accuſa. li. 6. quia tunc tenet inquiſitio ſine diffamatione. Item fallit quando iudex ex mero officio ſuo inquirit & non ad poſtulationem alicuius, ut in. c. 1. de offi. ordi. Item fallit quando iudex inquirit ex neceſſitate ſui officij, uel uertitur in periculum animarum, ut notatur in. c. ad noſtam. el primo. de iureiuran. & tunc in tali crimine poteſt inquiſitio formari non præcedente aliqua diffamatione, ut dicit Angel. in li. maleſi. clauſula prima. colu. 9. ibi. quarto prin. quæro. Fallit etiam in crimine hæreſis, in quo proceditur nulla præcedente diffamatione. Caſus eſt quem dominus Car. dicit eſſe ſingularem, & ſe alibi non legiſſe. in. c. excõmunicamus. el. primo. §. Addicimus. de hæreticis. & ipſum ſequitur Io. de Anania. hæc Angel. in. d. li. maleſi. clauſula. hæc eſt quædam inquiſitio. col. 10.*

4 *Nota tamen q; iudex qui inquirit ex mero officio, ſi-*

cut

cut facit inquiſitor, non tenetur facere fidem reo de tali diffamatione præcedente. Angel. ubi ſupra, col.11.&.12. Et confirmat Alber.de Gandi.in tra ctatu de maleſi.in rubrica. Quomodo cognoſcatur de maleficijs per inquiſitionem. §. caueant tamen inquiſitores.

5 *Si in inquiſitione generali aliquis reperitur culpabilis, poteſt procedi contra eum ad impoſitionem pœnæ ex illis probationibus in generali inquiſitione receptis, nec eſt opus ut de nouo illæ probationes ſpecialiter recipiantur, ſed ſatis eſt illum nominatim citare ut ueniat ad opponendum ſi quid opponere uult: & hoc intelligo quando inquiſitio erat formata contra certum genus perſonarum: nam tunc in effectu inquiſitio uidetur formata contra quemlibet, & ideo repertus culpabilis ex priori tela iudicij uenit puniendus: & per hoc uidetur ſimilis tex. ſecundum unam.elec.in.c.per inquiſitionem.de elec. Facit quod notatur in.c.ij.de confeſſ.hæc Panor. in cap.ad petitionem. de accuſa. in prin. Facit quod not. Inno.in.c bonæ.el.primo.de elec.*

1 *Inquiſitor hæreticæ prauitatis, licet inſtituatur a prælatis ordinis, puta a prouinciali uel generali, eius tamen iurisdictio dependet immediate a Papa, quia dicti prælati inſtituunt eum auctoritate apoſtolica, ut in glo.in uerbo.committi.& in uerba.amoueri.cle.2.de hæreti.& ideo dicitur inſtitutus a ſancta ſede apoſtolica, quia omnia noſtra facimus, quibus noſtram auctoritatem impertimur. C.de.ue.iu.enu.l.i. §. ſed neque. & ideo, ſecundum Panor.in.c.ſane quia.de offi.deleg. in prin. delegati loquũtur in*

& ideo quilibet bonus iudex debet ſolicite inſtare ad indaganda indicia : utrum autem unum tantum indicium ſufficiat, uel plura requirantur, dic q hoc reſidet in pectore iudicis. Vide omnia iſta diffuſe in li. Angeli de maleſi. cla. fama pub. prece. col. 3. ibi. quid ſit indicium. & col. quinta, ibi. quæro an unũ indicium. & col. 6. ibi. ſed adde in hac materia. primo d. Gan. in quibus locis ponuntur multa exempla indiciorum.

8 *Indicium ad torturam eſt fama cum fuga ſecundũ Bal. in. l. uoluntatis. ultima col. C. de fideico. Item fuga, ſecundum Di. in. l. diuus. uerſ. diuus. per. l. 3. §. de his ad ſil. hæc Bertachinus in ſuo repertorio, in uerbo. indicium. 46.*

9 *Indicia duo leuia conſtituunt unum ſufficiens ad torturam. Bar. in. l. fi. ff. de quæſtio. & Anto. de Canaria, in tractatu tormentorum. hæc Bertachinus in dicto repertorio, in uerbo. indicium. penul. nã quæ ſingula non proſunt, ſimul coadunata iuuant. glo. in uerbo. fama loci. c. illud. de præſump. & glo. in uerbo. dicta. c. tertio loco. eo. ti.*

10 *Indicia etiam minora quam ſit probatio ſemiplena ſufficiunt ad turturam. Bertachinus in dicto repertorio, in uerbo. indicium. 19.*

11 *Indicium ſumptum ex experientijs & coniecturis, quæ cõmuniter a talibus malefactoribus procedere ſeu accidere ſolent, eſt ualidum : nam, ut dicit Panor. in. c. Oſius. de elect. in fi. & in. c. i. de cle. nõ reſi. in prin. Argumentum a communiter accidentibus tenet, & quod colligitur ex coniecturis & uerisimi libus præſumptionibus, dicitur manifeſtum, ut di-*

cit idem Panor.in.d.c.i.de cle.non reſi.in prin. Facit ad hoc quod dictum eſt ſupra eodem uerbo.§.5.

1 *Indulgentia cruceſignatorum eſt, quia primo habēt plænariam remisſionem omnium peccatorum: hanc habent ab Alexan.quarto, in priuilegio quod incipit Præcunctis. item a Grego.nono, in priuilegio quod incipit. Ille humani generis. A Clemente quarto, in priuilegio quod incipit. Licet ex omnibus. habetur etiam extra de hæreticis. cap. excommunicamus.§. catholici uero.& Panor.ibidem: & hoc dū modo uotum emiſſum in ſubſidium officij inquiſitionis uſque ad mortem efficaciter proſequantur. Sic enim dicunt prædicta priuilegia.*

2 *Secundo omnis talis cruceſignatus poteſt abſolui ab inquiſitore ab omni ſententia excōmunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti canonis, & ab illis præſertim quas pro incendijs eccleſiarum, uel iniectione manuum uiolenta in perſonas eccleſiaſticas incurriſſet, & ab omnibus alijs ſententijs generaliter ab apoſtolica ſede promulgatis.*

3 *Tertio poteſt inquiſitor diſpenſare cum clericis cruceſignatis ſuper irregularitatibus quas cellebrando diuina ligati ſententijs canonis contraxiſſent.*

4 *Quarto omnia uota cruceſignatorum per inquiſitorem poſſunt commutari, uotis terræ ſanctæ & perpetuis dumtaxat exceptis.*

5 *Quinto poſſunt inquiſitores concedere cruceſignatis ꝙ tempore generalis interdicti ualeant intereſſe diuinis officijs, & eccleſiaſtica recipere ſacramenta in locis in quibus ex indulto apoſtolico huiuſmodi diuina cellebrantur. Hæc omnia patent per priuile-*

Digitized by Google

gium Innocentij quarti, quod incipit. Malitiæ huius temporis.

1 *Indulgentia eorum qui fauent officio inquiſitionis. Gregorius nonus, in priuilegio quod incipit. Ille humani generis. dat. Viterbij. 13. Cal. Iunij, pontificatus ſui anno. 11. concedit tres annos indulgentiæ omnibus Chriſti fidelibus, qui ex animo auxiliū et cōſiliū præſtiterint uel fauorē: & ſi aliqui ex his in proſecutione dicti officij deceſſerint, plenā omniū peccatorū, de quibus fuerint contriti & cōfeſſi, remiſſionē.*

2 *Alexander quartus idem per omnia concedit, ſed & in particulari illudmet concedit ſocijs & notariis inquiſitorū, in priuilegio quod incipit, præ cūctis*

3 *Innocentius quartus idem per omnia, quaſi de uerbo ad uerbum, concedit in priuilegio quod incipit, Vt nihil uobis deſit.*

4 *Clemens quartus idem concedit ſociis fratribus ordinis noſtri, ac notariis, & aliis officialibus, in priuilegio quod incipit, licet ex omnibus.*

5 *Vrbanus quartus idem per omnia concedit de uerbo ad uerbū in priuilegio quod incipit, Præ cunctis. Ex quibus omnibus patet ꝙ ſocii & notarii inquitorum, & omnes alij dantes auxilium, conſiliū, & fauorē officio inquiſitionis, conſequūtur indulgentiam quindecim annorum pro ſingulis uicibus & ſingulis actibus, & ſi in proſecutione talis auxilii uel fauoris dicti officii deceſſerint, plenam omnium peccatorum, de quibus confeſſi fuerint & contriti, conſequuntur remiſſionem. Indulgentiam quam poſſunt dare inquiſitores auctoritate diuerſorum ſummorum pontificum. Fuerunt plures ſummi pontifices,*

Digitized by Google

quorum quilibet conceſſit inquiſitoribus Lombardiæ auctoritatem concedendi quadraginta dies indulgentiæ omnibus uere pœnitentibus & confeſſis qui ad prædicationem eorum pro officio inquiſitionis faciendam acceſſerint, qui pontifices ſunt iſti, uidelicet. Innocentius quartus, ſcribens inquiſitoribus in priuilegio quod incipit, tunc potiſſime. dat. Brixiæ quinto Cal. Octobris, pontificatus ſui anno nono. Idem in alio priuilegio quod incipit, Malitia huius temporis. ſcribens inquiſitoribus, dat. Anagniæ. 13. Cal. Iunij. pontificatus ſui anno. 11. Alexander quartus, ſcribens inquiſitoribus in priuilegio quod incipit, Cupientes. dat. Anagniæ. 7. idus Octobris, pontificatus ſui anno ſexto. Gregorius nonus, ſcribens prouinciali & inquiſitoribus Lombardiæ, in priuilegio quod incipit, ille humani generis. dat. Viterbij. 13. Cal. Iunij, pont. ſui anno. 11 Clemens quartus, ſcribens inquiſitoribus, in priuilegio quod incipit, licet ex omnibus. dat. Perusij. 18. Cal. Decemb. pont. ſui anno primo. Vrbanus quintus, ſcribens inquiſitoribus Lombardiæ, in priuilegio quod incipit, licet ex omnibus. dat. Viterbij. 13. Cal. Aprilis, pont. ſui anno primo. Nicolaus quartus, in priuilegio quod incipit, licet ex omnibus mundi. dat. Reate. 12. Cal. Septembris. pont. ſui anno ſecundo.

1 *Infamia uel ſcandalum, ſi etiam a maledicis oriatur, & ſi non a pluribus ſed ab uno tantum uenerit, facit quod poſſit procedi ad inquiſitionem contra infamatum. articu. 2. quæſt. quinto, mandaſti. & articu. ad hoc, quia ſi ſoli epiſcopo eſſet*

ff. de peti.hære.l. ſi quis libertas.§. quotiens. ff. de arbi.l.ſi arbiter. &. C. de iuris & fac. ignoran.l.cũ falſam. hæc idem Alber. ubi ſupra.

6 *Nec eſt neceſſe ꝙ teſtes concordent ſuper cauſis ſcientiæ: unde ſi teſtes dixerunt ſe ſcire de illa infamia, quia audierunt, non debent probare ꝙ ſic audierunt, nec habet unus teſtis cum alio concordare.ſ. de loco, tẽpore, & cauſis ſcientiæ, quia de illis nulla eſt quæſtio, ſed ſolũ eſt quæſtio de fama & infamia: unde quanquam uideantur ſingulares in ſuis dictis, tamen ſtabitur aſſertioni eorum. hæc idẽ Alber. ubi ſupra. poſt prædicta.*

7 *Niſi prius conſtet de infamia, non debet inquiri cõtra aliquem de ueritate criminis, ut dicit Panor. in .c.cum oporteat. de accuſa.& in.c.qualiter & quãdo.el.2.eo.ti. Ad hoc eſt tex.expreſſus in.d.c. cum oporteat. ibi. diſcrec.ueſtræ manda. ad hoc eſt etiã glo.4. ibidem. Facit etiam quod dicitur in.c.inquiſitionis.eo.ti.ibi.ad hoc reſpondemus. §. tertiæ dubitationis articulus.excipitur ut infra, in uerbo, inquiſitores.§.7.*

8 *Sed aduertendum ſecundum eundem Panor. poſt Hoſti. ꝙ quædam eſt inquiſitio generaliſſima, ut quãdo prælatus inquirit ſuper ſtatu totius prouinciæ, de qua in.c. ſicut olim.eo.ti. & in cap.Romana. de cenſi.li.6.& in hac non eſt opus infamiam procedere. Quædam eſt inquiſitio generalis, ut quando inquiritur ſuper ſtatu ciuitatis uel caſtri, uel alicuius loci, & tunc etiam non exigitur ꝙ infamia præcedat. Ad hoc de offi.ordi.cap.i.l. congruit.ff.de offi. præſi. Quædam eſt inquiſitio ſpecialis, ut illa quæ*

ſit contra certam perſonam, & non ſit ad pœnam imponendam, ſed ex debito officij, & etiam non exigitur ut infamia præcedat. Ad hoc. c. poſtquam. c. cum dilecti. & c. nihil. de elec. hac Panor. in. d. cap. qualiter & quando. ſuper glo. i. ibi. cum per famam & frequentem clamorem.

9 *Infamia probata per teſtes, nunquid poteſt inquiſitus probare ſe eſſe bonæ famæ, & ſic repellere inquiſitionem ſuper ueritate criminis, & tollere probationem malæ famæ? Io. an. dicit ꝙ non debet admitti probatio ſuper bona fama, quia uideretur fruſtratoria: nam ſi centum dicerent quem eſſe malæ famæ, & mille ꝙ eſſet bonæ famæ, probatio ſuper bona fama non releuat, quin ſaltem remaneat infamatus apud alios, & reſpectu illorum facienda eſt inquiſitio. Tancre. tenet contrarium, & ꝙ ſit ſtādum dicto plurimorum. Hoſti. dicit ꝙ probatio admittatur, ſed an præiudicet contrariæ probationi, debet attendi quid habeat communis uox exterior, & debet attendi qualitas teſtium et perſonarū, & ſecundum hoc iudex arbitrabitur quæ probatio ualeat. Panor. poſt Bar. in. l. de minore. §. tormenta. ff. de quæſtio. dicit ꝙ aut teſtes utriuſque partis deponunt ſuper fama eiusdem loci & eiuſdem temporis, & tunc ſtandum eſt teſtibus magis idoneis: aut teſtes hincinde ſunt æquales, & tunc ſtandum eſt numero, uel datur paritas numeri, & tunc ſtabitur probationi magis ueriſimili, et maxime ueriſimilitudo debet attendi in infamia, quia ſecundū Bar. non ſufficit teſtes dicere infamiam eſſe apud populum, ſed debet reddi cauſa ſurgens ex aliqua ſimili præſum-*

ptione. Colliguntur omnia iſta ex Panor. in. d. c. cum opporteat. in ultima col. uide ibi omnia diffuſe. Facit quod notatur in. c. in noſtra. de teſti. & glo. fi. in. c. i. de præſcript. li. 6. in fi.

1 *Iniurians inquiſitorē poteſt puniri per ipſum, quia cri men cõmiſſum in inquiſitorem uidetur tangere eccle ſiam. 2. q. 7. Si quis ab epiſcopo. ad quod, de uerb. ſigni. ex parte. & inſuper quia iniuria illata, maxime dum eſt in actu exercendi officium, non uidetur ſibi facta prætextu ſuæ priuatæ perſonæ, ſed præ textu & in contenptum ſeu impedimentum officij ſui. Facit de fol. compe. c. ij. de ſen. exco. cum deſideres. §. fi. de maledicis. c. i. iuncta glo ibi uide. Facit etiam de pœnis. c. i. li. 6. Et talis iniurians grauius punietur quã ſi alteri priuatæ perſonæ iniuriã intuliſſet, ut. ff. de iniurijs. l. iudici. ff. de pœnis. l. aut facta. §. perſonam. cum ſim. & pœna debet eſſe arbitraria, conſideratis perſonis & qualitate facti, ut. d. l. aut facta. quæ habetur de pœ. di. 2. c. fi.*

1 *Inquiſitio non debet formari contra reum, niſi pri us iudex interroget eum ſuper quo intendit inquirere contra eum, alias non ualeret, ut in. c. qualiter & quando. in uerſi. debet igitur. de accuſa. & hoc maxime ſi reus eſt præſens & infortia officialis, tunc ſemper iudex interroget reum cum tortura & ſine in camera pluries, ut uideat bene ſuper quo poſſit formare inquiſitionem, & ita poſt eius interrogationem formet inquiſitionem: & quia non eſt hic actio, non eſt neceſſe quòd ſuper inquiſitionem lis conteſtetur, ſed fieri tamen debet per iudicem interrogatio, & per reum reſponſio.*

hæc ex libro maleſi. Angel. in clauſula. hæc eſt quædam inquiſitio. col. 8. col. 9. & col. 10.

2 *Nota tamen ꝙ eſt neceſſe ꝙ inquiſitio formata contra aliquem habeat debitam formam, aliter non tenet. d. c. qualiter & quando. & c. inquiſitionis. de accuſa. hæc Angel. ubi ſupra, col. 7. in fi. dicit tamen idem Angel. ubi ſupra, ꝙ in crimine hæreſis procedit inquiſitio ſine loco & tempore. hæc Angel. ubi ſupra, col. 10.*

3 *De ſubſtantia inquiſitionis eſt ꝙ fama publica a fidedignis procedat. c. ad petitionem. cap. qualiter & quando. & c. cum oporteat. de accuſa. & de hoc habes ſupra in uerbo. infamia. §. 7. Fallit tamen quando reus eſt præſens & non opponit, ut in. c. 2. de accuſa. li. 6. quia tunc tenet inquiſitio ſine diffamatione. Item fallit quando iudex ex mero officio ſuo inquirit & non ad poſtulationem alicuius, ut in. c. 1. de offi. ordi. Item fallit quando iudex inquirit ex neceſſitate ſui officij, uel uertitur in periculum animarum, ut notatur in. c. ad noſtam. el primo. de iureiuran. & tunc in tali crimine poteſt inquiſitio formari non præcedente aliqua diffamatione, ut dicit Angel. in li. maleſi. clauſula prima. colu. 9. ibi. quarto prin. quæro. Fallit etiam in crimine hæreſis, in quo proceditur nulla præcedente diffamatione. Caſus eſt quem dominus Car. dicit eſſe ſingularem, & ſe alibi non legiſſe. in. c. excõmunicamus. el. primo. §. Addicimus. de hæreticis. & ipſum ſequitur Io. de Anania. hæc Angel. in. d. li. maleſi. clauſula. hæc eſt quædam inquiſitio. col. 10.*

4 *Nota tamen ꝙ iudex qui inquirit ex mero officio, ſicut*

cut facit inquiſitor,non tenetur facere fidem reo de tali diffamatione præcedente. Angel. ubi ſupra, col.11.&.12. Et confirmat Alber.de Gandi.in tractatu de maleſi.in rubrica, Quomodo cognoſcatur de maleficijs per inquiſitionem. §. caueant tamen inquiſitores.

5 *Si in inquiſitione generali aliquis reperitur culpabilis, poteſt procedi contra eum ad impoſitionem pœnæ ex illis probationibus in generali inquiſitione receptis, nec eſt opus ut de nouo illæ probationes ſpecialiter recipiantur, ſed ſatis eſt illum nominatim citare ut ueniat ad opponendum ſi quid opponere uult: & hoc intelligo quando inquiſitio erat formata contra certum genus perſonarum: nam tunc in effectu inquiſitio uidetur formata contra quemlibet, & ideo repertus culpabilis ex priori tela iudicij uenit puniendus: & per hoc uidetur ſimilis tex. ſecundum unam.elec.in.c.per inquiſitionem.de elec. Facit quod notatur in.c.ij.de confeſſ.hæc Panor. in cap.ad petitionem. de accuſa. in prin. Facit quod not.Inno.in.c bonæ.el.primo.de elec.*

1 *Inquiſitor hæreticæ prauitatis, licet inſtituatur a prælatis ordinis, puta a prouinciali uel generali, eius tamen iurisdictio dependet immediate a Papa, quia dicti prælati inſtituunt eum auctoritate apoſtolica, ut in glo.in uerbo.committi.& in uerba.amoue re.cle.2.de hæreti.& ideo dicitur inſtitutus a ſancta ſede apoſtolica, quia omnia noſtra facimus, quibus noſtram auctoritatem impertimur.C.de.ue.iu.enu.l. i. §. ſed neque. & ideo, ſecundum Panor.in.c.ſane quia.de offi.deleg. in prin. delegati loquũtur in*

plurali, & ſcribunt in literis, Et noſtris, imo uerius apoſtolicis parere mãdatis. quia repreſentant perſonam Papæ. Et debet inquiſitor attigiſſe quadrageſimum annũ, aliter non poteſt ei cõmitti officiũ inquiſitionis, ut in cle. 2. in prin. Et ſi cõmittitur nõ tenet, et ille qui cõmittit puniẽdus eſt, ut in gl. d. cle. 2

2 *Inquiſitor poteſt cõmittere uices ſuas & eas reuocare cũ uoluerit non obſtante ꝙ Panor. in cap. uen. de offi. dele. ibi, notabili nono, dicat ꝙ delegatus cõmittens uices ſuas alteri, non põt amplius reuocare cõmiſſionem, de quo in. c. quãuis. eo. ti. li. 6. ſi ſubdelegatus cepit uti iurisdictione. ut in glo. penul. d. cap. uenerabili. & ratio eſt quia dictũ Panor. et. d. c. quãuis. ut innuitur, intelligit de delegato ad ſpecialem cauſam, & non ad uniuerſitatem, ut eſt inquiſitor, qui licet ſit datus delegatus ſpecialiter in cauſa hæreſis, eſt tamen datus generaliter in prouincia ſibi cõmiſſa, & ad uniuerſitatem perſonarũ, ut dicit Gemi. in. c. ne aliqui. & c. per hoc. de hæreti. li. 6. unde habent quaſi ordinariam iurisdictionem ut dicit Archi. in. d. c. ne aliqui. & ideo inquiſitores hæreticæ prauitatis uices ſuas cõmittere poſſunt, & eas quãdocunque uoluerint reuocare ut dictum eſt: nam & ordinarius poteſt reuocare: & hoc etiam innuitur in glo. in uerbo. Si non poſſunt ambo. c. ſuper quæſtionum. de offi. dele.*

3 *Inquiſitor non poteſt ſe intromittere de diuinationibus aut ſortilegijs niſi ſapiant hæreſim manifeſte, ut in. c. accuſatus. §. Sane. de hæreti. li. 6. Quomodo autem iſta ſapiant hæreſim manifeſte, uide ſupra in uerbo. diuinatio. §. p. & §. 2. neque etiam poteſt ſe*

—

intromittere de quæſtionibus uſurarum, neque contra eos quibus reſtitutionem uſurarum pro crimine hæreſis iniunxerunt, ac illos qui ſe & ſua in iudicio eccleſiæ obligarunt, ut in.d.cap.accuſatus.§. de quæſtionibus.

4 *Inquiſitores non poſſunt inquirere contra epiſcopos de crimine hæreſis, ſi tamen inuenerint eos circa hoc crimen commiſiſſe, uel eos ſuſpectos aut diffamatos ſciuerint, tenebuntur id ſedi apoſtolicæ nuntiare, ut in.c.inquiſitores.eo.ti.lib.6.*

5 *Inquiſitores ordinis fratrum præd. non poſſunt procedere de hoc crimine, neque inquirere contra fratres minores, neque inquiſitores fratrum minorum contra fratres prædicatores, ex bulla aurea Xiſti Papæ quarti, quæ incipit. Sacri prædicatorum & minorum fratrum.*

6 *Inquiſitores non poſſunt procedere contra aliquem officialẽ uel nuntium Romanæ curiæ, in ut extrauagãti Io.22.quæ incipit, cum frater.hoc dicit Archi. Flor.in tertia parte ſuæ ſummæ, ti.19.c.3.§.in quibus debeant. uerſ. Item inquiſitores non poſſunt.*

7 *Inquiſitores generales poſſunt procedere ad inquirendum de ueritate criminum etiam non receptis teſtibus ſuper infamia, ſatis eſt enim quod conſtet de infamia propter frequentem clamorem, ſecus in delegato ad unam cauſam tantum. Panor.in.c.cum dilecti.de accuſa.in ſecundo notabili, & in.c.qualiter & quando.el.2.eo.ti.ſuper glo.i.ibi.in ea glo.ibi. ꝙ iudex ſit crimino ſus.in ſecunda differentia.*

8 *Inquiſitores poſſunt inquirere de articulis fidei et de ſacramentis eccleſiæ cõtra oẽs quos habẽt ſuſpectos*

Digitized by Google

de fide propter aliquam ſiniſtram uitam quam faciunt, uel propter excommunicationem quam diu ſuſtinuerunt, & ſi contumaces fuerint, procedent iuxta.c.cum contumacia. de hære.li.6.ſi autem comparuerint, & culpabiles reperti fuerint, procedent ut dicitur in cle.3.eo.tit in fi.hæc dominus Car.Zaba. in.d.cle.3. uerſ. Cum autem. §. porro. Facit ad hoc quod dicitur infra in uerbo ſuſpicio.§.primo.

9 *Inquiſitores ſeu epiſcopi & ſubſtituti ab eis cauere debent ne malitioſe aut fraudolenter alicui imponant crimen hæreſis, neque alij q eos in executione officij inquiſitionis impediat flſao imponere, & ſi aliquem uexauerint, imponendo ei hæreſim falſo, uel q impediat officium ſuum, aut cauſa odij, gratiæ, uel amoris, uel lucri aut cõmodi temporalis obtentu, contra iuſtitiam & conſcientiam ſuam omiſerint contra quempiam procedere ubi fuerit procedendum ſuper huiuſmodi prauitate, epiſcopus ſuſpenſionis ab officio per triennium, alij uero excõmunicationis ſententias eo ipſo incurrant, a qua non poſſint abſolui niſi per Romanũ pontificem, præter quam in mortis articulo, & tunc ſatisfactione præmiſſa poterunt beneficium abſolutionis obtinere. hæc in cle.i. eo.tit. §. uerum quia. Facit ad hoc id quod dicitur infra in uerbo præcipitur.§.2.*

10 *Inquiſitores & eorum ſubſtituti ſunt ipſo facto excommunicati ſi prætextu officij inquiſitionis quibus uis modis illicitis ab aliquibus pecuniam extorqueant, aut bona eccleſiarum ſcienter attentent ob clericorum defectum, occaſione officij prædicti, fiſco etiam eccleſiæ applicare, ut dicitur in.d. cle. ij. ubi.*

dicit dominus Car. Zaba. ꝙ hic nomine pecuniæ intelligitur de quocunque commodo extimabili, ne illicitis modis extorqueatur.

11 Poſſunt inquiſitores ordinis fratrum prædicatorum in prouincijs in quibus habent officium inquiſitionis compeſcere fratres minores ne prædicent quando ipſi pro facto fidei prædicare uelint, & econuerſo inquiſitores fratrum minorum in prouincijs in quibus habent dictum officium poſſunt compeſcere fratres ordinis prædicatorum, licet ſibi inuicem deferant, quod eſt commēdabile. Caueant tamen ſibi a pœna.cle.i.eo.ti.in fi. uidelicet, ne malitioſe impedimentum imponant. hæc Io.an.in nouella. ſuper c.ut officium.li.6. Et Gemi. ibidem. & ita etiam poſſunt compeſcere alios religioſos prædicatores. Facit ad hoc id quod dicit dominus Car. Zaba. in cle. dudum de ſepul. uerſ. ab olim.quæſito.12.in fi. Nec ualet ſi quis dicat ꝙ ille tex.c.ut officium. loquitur de quæſtuarijs & non de alijs religioſis prædicantibus, quia quamuis ibi adducatur exemplum de quæſtuarijs, tamen ratio ipſius tex. eſt quia impediunt, & quia non pertinet ad eos factum fidei uel inquiſitionis: ubi ergo ſeruatur hoc, ꝙ impediatur factū fidei uel inquiſitionis, poteſt inquiſitor inhibere ne prædicent, quia eſt eadem ratio, & ubi eſt eadem ratio, ibi eſt eadem diſpoſitio iuris, ſecundum glo. c.i. de tempo. ordi. li. 6. tum quia officium fidei eſt fauorabile, & qui impediunt ſunt excommunicati, per. c. ut inquiſitionis.§.prohibemus de hære. li.6.

12 Item poſſunt conuocare clerum & populum ciuitatum & caſtrorum aliorumque locorū prout nego-

tio fidei uiderit expedire, ut dicitur in. c. ut cõmiſſi. eo. ti. lib. 6. ubi Gemi. dicit ꝙ ſolent fieri hæ conuocationes ad audiendas ſententias & pœnas quas inquiſitores infligunt, & ad uidendos aliquos cruciari, & expedit fidei talia publice fieri, ad inſtructionẽ ac etiam ad terrorem. Io. an. hꝫ c Gemi.

13 Poſſunt etiam inquiſitores ſine diœceſano capere, arreſtare, ac tute cuſtodire, mancipare, ponendo et in cõpedibus & manicis ferreis, prout uiſum fuerit, ut in cle. i. eo. ti. in prin. poſſunt etiam tradere hæreticos ſeu de hæreſi ſuſpectos duro carceri ſeu arcto, tamen ad cuſtodiam & non ad pœnam. de hoc habes ſupra in uerbo. capere. §. p. & nota ꝙ arreſtare eſt quando alicui interdicitur ne exeat certum locum ſine manus iniectione. Capere autem dicitur, cum manibus tenetur. de hoc habetur in. c. ut famæ. de ſen. exco. Confirmat Io. de Imo. in cle. i. de hæreticis. Concordat D. Car. Zab. in. d. cle. i. uerſ. propter quod. ibi. quarto. oppo. ar. de ſen. exco. Nuper. de offi. ordi. cum epiſcopus. li. 6.

14 Item poſſunt inquiſitores habere officiales armatos & concedere licentiam deferendi arma. Caueant tamen ne abutantur quomodolibet conceſſione portationis armorum, & non habeant officiales niſi neceſſarios, ut in cle. 2. eo. ti. in fi. & in glo. penul. & fi. ibidem. & in glo. 2. & penul. in. c. ſtatutum ciuitatis. eo. ti. li. 6. Et nota ꝙ dominus Car Zab. in. d. cle. 2. in fi. dicit ꝙ ſi dominus temporalis impediat familiã inquiſitoris in portatione armorũ, poterit puniri ut turbator inquiſitionis, per id quod not. Inno. in. c. i. de offi. dele. quod bene nota & tene menti.

15 *Inquiſitores hæreticæ prauitatis habent iuriſdictio-nem delegatam a Papa.cap.per hoc.& cap.ne ali-qui.eod.tit.lib 6. Confirmat Panor.in.cap.cum.1. & a.de.ſen. & re iudi. imo iuriſdictio eorum eſt ma-ior,nobilior,& fortior iuriſdictione ordinarij in ne-gotio inquiſitionis, ut dicit Gem.in. d. cap. per hoc. poſt Io.an.Et ratio eſt quia cum ſit delegatus.d.cap. per hoc. cenſetur ille cuius locum tenet.2. quæſt. 6. ſi epiſcopus. de offi. dele. ſane. el.2. de hoc ſupra. in uerbo . citatus. § .ij. & in hoc eodem uerbo. §. primo.*

16 *Inquiſitores non ſunt dati ad uniuerſitatem cauſa-rum,ut ſic poſſint dici ordinarij, ſed ſunt dati ad u-nam ſpecialem cauſam tantum.ſ. hæreſis, licet ſint dati ad uniuerſitatem perſonarum. Facit quod not. Io.an. ſuper uerbo.priuilegiorum.c.ſicut.eo.ti.ſecun dum Lap.hæc Gem.d.c ne aliqui.*

17 *Inquiſitores poſſunt excommunicare, ſuſpendere,et interdicere.ar.c.cum contumacia.eo.ti.li.6. Et ratio eſt quia, ut dictum eſt ſupra, habent iuriſdictio-nem delegatam a Papa. d. cap. ſane tamen . quia poſſunt compeſcere per cenſuram eccleſiaſticam.cap. ut officium. de hæreti.lib. 6. Facit quod notatur in. cap. quærenti. de uerb. ſignifi. Ad idem eſt cap.i. de offici. dele. nam uideretur iuriſdictio illa nullius eſſe momenti, ſi coertionem aliquam non haberent ut in cap. paſtoralis . eo. tit. in principio, imo uide-retur iſta iuriſdictio inquiſitorum eſſe deluſoria. ar. eod. tit.cap. ex literis. in medio. Poſſunt etiam in-quiſitores imponere aliam pœnam arbitrariam, ut dicitur capitu. de cauſis. de offic. deleg. in fin.*

& ideo poſſunt mandare cuilibet presbytero curato ſiue non curato, ut publicet literas monitorias a ſe factas, & denuntiet coram pupulo excommunicatos ab ipſis, alioquin poſſunt ipſum presbyterũ punire non ſolum pœna cenſuræ, ſed etiam alia pœna, quod etiam probatur quia quilibet delegatus Papæ poteſt compellere quoſcunque clericos ad exequendum ea quæ ſpectant ad cauſam ſibi commiſſam, ſecundum Panor. in d. c. paſtoralis. col. i. in glo. in uerbo. compellere nitentem. & in. §. quia uero. nam delegatus poteſt compellere quos potuiſſet compellere ipſe delegans, nam gerit uices delegantis & reſpectu delegati Papæ nullus clericus poteſt dici alterius fori, quia omnes ſubſunt Papæ, ut in. c. cuncta per mundum. 9. q. 3. idem in priuilegio Vrbani quarti quod incipit. Licet ex omnibus mundi partib.

18 *Inquiſitores poſſunt exercere ſuam iurisdictionem contra fautores licet non ſint hæretici, ut eſt tex. in c. accuſatus. eo. ti. lib. 6. § Si uero. iuncta glo. in uerbo. ad ſalutem. & glo. in uerbo. temporalibus. Et poſſunt ẽt inquiſitores cõpellere hæredes fautorum hæreticorũ, qui tamen fautores non erant hæretici, ad implendũ pœnitentiã iniunctam defunctis in bonis temporalibus, ſecus ſi mortui ſunt antequam pœnitentia fuerit iniuncta. hæc Gemi. in. d. § Si uero. d. c. accuſatus. in prin.*

19 *Inquiſitores poſſunt priuare quibuscunque officiis publicis, honoribus, ac dignitatibus, omnes hæreticos, & defenſores ipſorum, ac eorum filios & nepotes, ſine conſilio diœceſanorum uel uicariorum ſuorum. tex. eſt expreſſus. in. c. ut cõmiſſi. eo. tit. §.*

priuandi. iuncta glo. in uerbo. honoribus. Non tamen eos priuare poſſunt dignitatibus ſeu beneficijs eccleſiaſticis niſi de conſilio diæceſanarum uel eorum uicariorum, ut dicitur ibi in tex. quod not. glo. in d. uerbo. honoribus. & ibi rationē reddit. Et ſufficit ꝙ faciant hoc inquiſitores de conſilio diæceſanorū ſiue eorū conſenſu, ut dicit Gemi. ibidem. Nota tamen ꝙ Gemi. in ſi. d. glo. in uerbo honoribus. remittit ad notata in cle. i. eo. ti.

20 *Inquiſitores poſſunt per ſe, aut ſeparatim, uel ſingulariter, ubique, in prouincia in qua officium inquiſitionis eſt ſibi commiſſum, procedere prout negotij utilitas ſuadebit, contra hæreticos, credentes, receptatores, & fautores ſeu defenſores, necnon contra infamatos de hæreſi, uel ſuſpectos, ut dicitur in. c. ut officium. eo. ti. li. 6. in prin. In tribus tamen prohibitis per cle. i. eo. ti. nō poſſunt ſine diæceſano, quādo ipſius poſſunt habere copiam infra octo dies poſt quam fuerit requiſitus, ut in. d. cle. i. Nec etiam poſſunt priuare uel denuntiare priuatos clericos hæreticos beneficijs & dignitatibus eccleſiaſticis, niſi forte conſtaret legitime ꝙ diæceſani eiſdem ſcienter huiuſmodi beneficia contuliſſent tunc non eſſent requirendi diæceſani, ut eſt tex. in. c. ut commiſſi. eo. ti. lib. 6. §. penul. Sed nota ſecundum Gemi. in. d. c. ut commiſſi. & in d. §. penul. dicit ꝙ ſi clericus paratus eſt corrigi, & corde non ficto redire ad eccleſiæ unitatem, non debet deponi, ut notatur. 21. di. nunc autem. in glo. ſed uerius. Sed intellige hoc ſecundū Io. de Imola, uerum eſſe quando clericus ante ſententiam redijt, quia ſi rediret poſt ſententiam, tunc*

nõ recuperaret beneficia, niſi mediante diſpenſatione: ut de elec. c. Quia diligentia. cũ ibi notatis. hæc Gemi. ubi ſupra. ibi. Sed quæro an requiratur ſolũ conſiliũ.

21 *Inquiſitores poſſunt aduocare quoslibet peritos, prout expediens fuerit, ut eis aſsiſtant, & in ſententia ferenda præbeant conſilium opportunum: & q eis ſuper his humiliter pareant poſſunt iniungere in uirtute obediẽtiæ. d. c. ut cõmisſi. Quibus peritis poſſunt inquiſitores indicere ut ſecretum teneant proceſſum quem eis explicabunt integraliter, & ſerioſe manifeſtabunt, ſuper quo deliberandũ eſt, & de ipſorum conſilio ad ſententiã uel condemnationem procedatur. Et ſi dicti periti arcana conſilij ſeu proceſſus ſibi patefacta ſub ſecreto præter eorũ licentiam alijs patefecerint, excõmunicatiõis ſentẽtiã ex ſecreti uiolatione ipſo facto incurrãt, te ſi eis uidebitur expedĩre, promulgare ualebunt, ut dicitur in. c. fi. eo. ti. lib. 6. §. iubemus. & . §. ſequenti. Et iſti iuriſperiti quĩ ſunt uocandi, intelliguntur docti & literati theologi, canoniſtæ, & legiſtæ, & non medici. Cum enim agatur de crimine mere eccleſiaſtico, ut. c. ut inquiſitionis. §. prohibemus. eo. ti. li. 6. debent cognoſci & decidi per canones: ad hoc facit. 11. q. 1. c. ſi quis cũ clerico. in fi. cũ ſuffragio tamen & famulatu legũ. 11. q. 3. ſummopere. in. 9. dignum. & . c. hortamur. hæc Gemi. in. d. c. ut cõmisſi. §. aduocandi. Quid autem debeant facere iſti periti, & an inquiſitor teneatur ſtare conſilio eorum, & illud ſequi, habes ſupra in uerbo. aduocare. §. quarto. & . §. quinto.*

22 *Inqſitores poſſũt ſibi facere aſsignari a quibuscunq. libros ſeu quaternos et alia ſcripta inqbus cõtinẽtur*

inquiſitiões factæ ac proceſſus p̃ quoſcunque auctori tate apoſtolica uel legatorũ eius habiti cõtra hæreti cos,ut eſt tex.in.d.c.ut cõmiſſi.ubi glo.in uerbo.qui buslibet.dicit ſiue ſint ipſi ſcribẽtes,uel alij ad quos quocunque modo deuenerint dicta ſcripta, ubi dicit Gemi.ꝙ iudex põt cõpellere habẽtes proceſſus factos per prædeceſſores , ut ſibi præſentent & aſſignent.

23 *Inquiſitores poſſunt procedere cõtra eos qui cõmiſſe runt crimẽ hæreſis in prouincia in qua eſt ſibi cõmiſ ſum inquiſitionis officiũ,licet ad alias partes ſe tran ſtulerint,ut patet in.d.c.ut cõmiſſi.Facit ad hoc glo. ſingularis ibidẽ in uerbo.procedendi. quæ dicit ꝙ in caſu cõuerſo,in eo ſ.qui alibi crimẽ hæreſis cõmiſit, et modo eſt in prouincia huius inquitionis, hic inqui ſitor poſſit cognoſcere,quia ubi quis inuenitur, con uenitur.C. ubi de cri.agi.op.l.i. Et ſic ſecundum hoc erit reperire ꝙ interdũ duo inquiſitores cognoſcant de eodẽ.Pone,peccauit quis in Rauẽnati,& tranſi uit ad Mediolanen.diœceſim:ſecundũ hoc,Rauẽnas inquiſitor,& ẽt Mediolanen.poterit cognoſcere,nec eſt mirum,quia ẽt id habetur.c.per hoc. eo. ti.li.6.*

24 *Sed quæritur utrum inquiſitor teneatur de neceſſi tate remittere eum qui eſt in prouincia ſua , ſed crimen hæreſis cõmiſit in alia, ad illum inquiſitorẽ in cuius prouincia deliquit. dominus Car. Zaba. in clẽ.ij.de re iudi.uerſ.denique.ibi.nono q̃ro. concludit ſi remiſſio petitur,debet fieri de neceſſitate,licet ui deatur ꝙ hæreticus debeat pũiri ubi reperitur, q̃a hæ reticus ubiq̃ delinq̃t eodẽ mõ,in celo,terra, et mari. C.de hæreti.Arriani.facit.24.q.2.nec quiſq̃.Facit ad hoc glo. in uerbo.de more.d.cle.2. de re iudi.q̃ dicit*

Digitized by Google

in omni graui delicto debere fieri remiſſionem ad iudicem delicti, per. §. Si quis uero comprehenſor. in auten. ut nulli iudi. col. 9. Quæ glo. etiã refert quoſdam dicere, ꝙ iudex delicti poteſt cogere ad hoc iudicem ubi degit. Concordat glo. in. c. i. de rapto. quæ dicit. Si graue fuerit crimen, fiet remiſſio ubi deliquit. ff. de re mili. deſertorem. in prin. Et glo. i. in. c. ſi. de ſo. compe. Et glo. prima in. c. poſtulaſti. eo. ti. & . 3. q. 6. Ibi enim cauſa. & glo. prima ibidem. Panor. ſuper. d. c. ſi. de ſo. compe. col. 10. & . 11. confirmat dicens, ꝙ ſi delictum eſt atrox, & remiſſio petitur, remiſſionẽ eſſe faciendã de neceſſitate, et dicit ita uoluiſſe Ci. in auten. qua in prouincia. Et Bar. in. l. ſicui. ff. de accuſa. debet tamen iudex qui petit remiſſionem fieri, facere aliqualem fidẽ et informationem iudici ubi degit, de delicto commiſſo, aliter ſine cauſa infamaretur, ſi ſic ligatus remitteretur, ut innuit idem Panor. ubi ſupra, & dicit idem ſentire Bar. in. l. i. C. ubi de cri. agi opor.

25 *Et quia delictũ dat iuriſdictionẽ ei qui alias eam nõ habet, ut dicit glo. pri. in. c. ſi de ſo. compe. de rapt. c. i. & 3. q. 6. c. Ibi. n. cauſa. quæritur quam iuriſdictionem habet iudex loci in quo commiſſum eſt delictum, ſupra delinquentem. Panor. reſpondendo ad hoc adducit plures opiniones diuerſorum doctorum, quas diffuſe proſequitur, & breuiter concludendo materiam, dicit, ꝙ ſi delinquens reperitur in loco delicti, tunc quo ad omnes effectus, & reſpectu perſonæ, & reſpectu bonorũ, eſt de iuriſdictione iudicis delicti: aut non reperitur in loco delicti, & tunc ſi fuerit citatione præuentus, poteſt excommunicari,*

Digitized by Google

& omnis proceſſus ſupra perſonam fieri, in quantum patitur ſtatus & qualitas cauſæ: & poteſt ẽt extra territorium citari uerbaliter, quia iam eſt contumax & præuentus, ut in.c.propoſuiſti, de fo.cõpe.aut non fuit præuentus,& tunc poteſt citari uerbaliter quo ad effectum diſtringendi bona, ut in. §. contrahentes.c.Romana.eo.tit. li.6.

26 *Itẽ põt requiri iudex ubi degit,ut eũ citet uel remittat, et ille debet hoc facere,ut probatur in cle.paſtorali .de re iudi.& in auten.ut nulli iudi.§.ſi uero cõprehenſorum. Et ſi citatus per iudicem ubi degit nõ uult comparere, poteſt excommunicari per iudicem delicti, & alius proceſſus fieri contra perſonam, in quantum patitur ſtatus cauſæ,quia iam conſtitutus eſt in contumacia per citationem iudicis ubi degit, & uidetur contumax in loco ad quem citationis effectus dirigitur. hoc Panor. in.d.c.ſi.de fo.compe. col. 6. in prin. ibi. Quid ergo dicendum in tanta uarietate doctorum? Nota tamen, ut dicit Bar. in. l.2.ff.de requi.re.ꝙ quando ſunt plures iudices habentes ſeparatas iurisdictiones dependentes tamen ab uno principe, ut diuerſi præſides diuerſarum prouinciarum conſtituti ab uno rege, tunc unus eorum poterit uerbo citare in territorio alterius. ita loquitur.l.omnes.§.ſi uero aparitor.C.de epi.et cle. quaſi hoc uideatur permiſſum a principe qui eos cõſtituit. Quod etiam poteſt intelligi de inquiſitoribus inſtitutis a Papa in diuerſis prouincijs,quod bene nota.*

27 *Inquiſitoribus diſtrictius iniungitur, ꝙ ſi quis pertinaciter affirmare præſumpſerit, ꝙ exercere uſuras non ſit peccatum, aut de hoc diffamatus fuerit, uel*

ſuſpectus, contra eum tanquam contra diffamatos uel ſuſpectos de hæreſi procedere non omittant, ut dicitur in cle. ex graui. de uſuris. §. ſane. Nam ut dicitur in glo. penul. ibidē. hæreticus eſt qui peruerſum habet dogma, uel falſas aut nouas opiniones gignit uel ſequitur. 24. q. 3. inter ſchiſma & hæreſim & c. hæreticus. Iſtud aūt eſt contra doctrinam eccleſiæ, ut patet. c. 3. & c. cum tu de uſuris. in glo. aūt fi. ibidem, in uerbo. omittant. dicitur per modum de. quo in cle. i. de hæreticis. Et D. Car. Zab. in d. §. ſane. in prin. exponit, pertinaciter. i. obſtinata pertinacia. alias non incurreret pœnam.

28 *Licet iudex eccleſiaſticus debeat per ſeipſum proferre ſententiā ſuam diffinitiuam, & eam legendo ſcdere, aliter eſt nulla, ut in. c. fi. de ſen. & re iudi. li. 6. Fallit tamen hæc regula in inquiſitore hæreticæ prauitatis, ut eſt caſus in. c. ut cōmisſi. de hæreti. li. 6. hæc Gemi. in d. c. fi. de re iudi. col. p. ibi. quæro an epiſcopus posſit legere. nam inquiſitores hæreticæ prauitatis poſſunt recitare ſententias per alios, ſicut epi, de quo in. d. c. fi. hæc Gemi. in. d. c. ut cōisſi. in prin.*

29 *Inquiſitor etſi non posſit ſe intromittere de diuinationibus & ſortilegijs niſi ſapiant hæreſim manifeſte, ut dicitur in. § ſane. c. accuſatus. eo. ti. li. 6. & in glo. ibi. in uerbo. manifeſte. tamen ſi reuocaretur in dubiū, an manifeſte ſaperent hæreſim, de hoc cognoſcere poſſet. ideſt ſi manifeſte appareret ꝙ ſapiant hæreſim, & ſuper iſto ꝙ ſit uel non ſit manifeſtum, iudicialiter poterit pronuntiare ſe iudicem. Si uero non appareat ꝙ non ſit manifeſtum, non ſe intromittat, ut dicit glo. hæc Gemi. in. d. c. accuſatus.*

&c.d.§. ſane. & allegat Panor. qui in.c.in tabulis. de ſortilegijs idem dicit circa ſi.

1 *Inuocare dæmones an ſit hæreticum & quomodo ẽ hæreticũ,uide ſupra,dæmones inuocare.§.9.& ſecundo.& in uerbo.diminatio.§.i.&.2.*

2 *Iudæi inducentes Chriſtianos ad ritum eorum,poſſunt puniri ab inquiſitore una cum epiſcopo, iuxta cle.i.eo.ti.nam iſti tales Iudæi dicuntur large fautores, imo & factores hæreticorũ,qui ſic trahunt baptizatum ad iudaiſmũ. hæc Gemi.in.c.contra Chriſtianos.de hære. lib. 6. ibi. Sed dubium eſt nunquid Iudæi inducentes Chriſtianos. Et de hoc habetur in officio inquiſitionis litera Clementis quarti,data Viterbij pont. ſui anno tertio.& ẽt habetur litera Gregorij decimi,data Lugduni anno ſecundo pont. ſui. Et utraque incipit Turbato animo.& ambæ mandantur inquiſitoribus hæreticæ prauitatis,et in utraque ſic dicitur. Iudæos aũt qui Chriſtianos utriuſque ſexus ad eorũ ritum execrabilem hactenus introduxerunt, aut inueneritis de cætero introducentes, pœna debita puniatis. contradictores &c. inuocato.&c. Ex quibus infertur, ꝙ cum decre.ſi.eo. ti. li.6.reſeruat mandata prædeceſſorum pontificum, non obſtantibus conſtitutionibus poſſunt inquiſitores tales punire. has literas allegat Gemi.ubi ſupra. & dicit ꝙ ubi talis litera non eſſet,uideretur ꝙ Iudæi talia facientes non caderent in officium inquiſitoris. Ad hæc omnia facit quod dicit dominus Archi. Flor.in tertia parte ſummæ.ti.19.c.2.§.circa inquiſitionem hæreticorum. uerſ. Item inquiſitores poſſunt procedere contra Chriſtianos.*

2 *Iudæi qui fuerunt baptizati, etiam dum eſſent infantes, aut metu mortis, & poſtea redeunt ad iudaiſmum, poſſunt puniri per inquiſitores, dummodo nõ fuerint præciſe & abſolute coacti, ut dicitur in. d.c. contra Chriſtianos. & in glo. prima, & ſecunda, & tertia, ibidem, quæ dicit ꝙ ille dicitur coacte baptizatus, qui renitens, inuitus & reclamans fertur ad fontes. Facit ad hoc quod dicit Gemi. in. d. cap. contra Chriſtianos. ubi ſubinfertur, ꝙ tales Iudæi recidiuantes ad iudaiſmum, ſolent ſe exbaptizare, & de nouo lauare, quod uocant purificationem, et cum pumice caput radere, et per iudicem ſecularem uidetur eis imponenda pœna capitalis cum diſpendio fortunarum, ut dicit. l. pe. C. de apoſta. tamen ſi inquiſitores uolunt eos punire, poſſunt, per prædictas literas ſuperius allegatas, una cum epiſcopo, ut eſt hodie, per cle. i. eo. ti.*

3 *Iudæi ſi dogmatizant inter Chriſtianos ꝙ exercere uſuram non eſt peccatum, etiam exercendo eam cũ Chriſtianis, uel dogmatizant aliquid contra humanitatem Chriſti, poſſunt per eccleſiam compeſci & puniri. Paul. allegat poſt Inno. et Hoſti. de uoto. quod ſuper his. in uerbo. defenſione. nec mirum, quia ẽt in certis caſibus alijs. ſ. quando aliter offendunt fidẽ eccleſia coercet & punit eos, de quibus legitur & notatur de Iudæis. c. Iudæi. el. 2. hæc Io. de Imola ſuper cle. ex graui. de uſuris. uerſ. ulterius quæro. Confirmat dominus Car. Zab. ſuper. d. cle. ex graui. §. ſane. quæſito. 19. Ad hoc eſt Feli. in. c. poſtulaſti. de Iudæis. ibi. extra glo. Idem dicit Oldra. in conſilio. 35.*

Si Iudæus

4 *Si Iudæus impedit alium Iudæum uolentem bapti-ʒari ne baptiʒetur, poteſt inquiſitor contra eum procedere, quia ſi conceſſum eſt inquiſitoribus ꝙ procedant contra Iudæos inducentes Chriſtianos ad iudaiſmum, ut dictum eſt ſupra eo uerbo.§.primo, & in caſu propoſito Iudæus uolens baptiʒari, baptiʒatus eſt baptiſmo flãminis, & moriens euolat ad patriã. de conſe.di.4.baptiſmi uicem. de presby.non bapti. c.2.& ſic impediens baptiʒari, retraxit Iudæum factum Chriſtianum ad iudaiſmum quantum in ſe fuit.hæc.d. Car.Zab.in cle. 2. de hæreti. uerſ. inquiſitoribus. in fi.*

1 *Iudex exiſtens extra prouinciam ſuam non poteſt excommunicare nec abſoluere quæ requirunt cauſæ cognitionem, ſed poteſt cõmittere cauſas in prouincia, quod bene nota. Ad hoc eſt tex.in.c.Nouit. de offi.de lega.& eſt ibi.glo. ad hoc ſingularis.Confirmat Panor.ibidem.*

2 *Iudex debet iudicare ſecundum allegata & probata, & non ſecundum conſcientiam, ut in.c.i.de offi. ordi.in glo.3.circa medium, & glo.in uerbo.tenetur .c.paſtoralis.de offi.dele. Idem dicit b.Thomas in ſecunda ſecundæ, q.67.ar.2.*

3 *Iudex dicitur illud poſſe quod honeſte poteſt. 22.q. 2.faciat homo.&. ff.de condi. inſti.filius.& l. nepos. de uerbo.ſigni. Et illud dicimur poſſe quod de iure poſſumus. in cle.ſæpe.de uerbo.ſignifi.in uerbo. poterit.iuncta glo. de præben. cap. ſignificatum. de uo.& uo.redemp.magnæ.c.de elec. cum non liceat. li.6.hæc.d.Car.Zab.in d.cle.ſæpe.nono notabili.*

4 *Iudex ſeu inquiſitor generalis, ſi non ſeruauit ordi*

nem inquiſitionis , prudenter & caute ſe corrigere debet : nam & ſi in aliquo errauit,non debet ſponte fateri errorem ſuum,ne uileſcat eius auctoritas,nec tamen debet defendere errorem ſuum, ſeu in eo per ſeuerare, ſed debet cautius & prudentius quam po teſt ſe corrigere. hæc in. c. qualiter & quando. de accuſa. el. primo. Et Panor. ibidem.Et hoc eſt quia male principiato aliquo negotio,nõ põt inde aliquid ordinabiliter ſequi, ut eſt ibi tex. Sed magnæ ſapien tiæ eſt hominem corrigere quod male locutus eſt.22 q.3. magnæ. Quod nota contra illos qui uolentes pertinaciter defendere unũ errorem incidunt in in- finita inconuenientia. hæc Panor.ubi ſupra.

5 *Iudex debet tamen laborare ne uileſcat eius aucto- ritas, imo auctoritatem dignitatis debet ſuo ingenio augere.l. obſeruandum.in fi.ff. de offi. præſi. Facit ad hoc tex. in.c. qualiter & quando.el.primo.de ac cuſa. Ad idem eſt Panor. ibidẽ in quarto notabili.*

6 *De eo autem quod dicit glo.1.in.d.c.qualiter & quã do. qualiter intelligatur, uidelicet ꝙ generalis inqui ſitor, ſeu generalis delegatus poteſt corrigere ſen— tentiam ſuam etiam diffinitiuam, ſi errauit in iu-- dicando, uide bene totam glo. illam , & uide quod dicit Panor. ſuper.d. glo. ubi ponit pulchram diſtin ctionem, dicens ꝙ aut quis errauit in iudicio,aut ex tra iudiciũ: & ſi in iudicio , aut quis errauit in proceſſu, aut in ſententia. Et quia materia eſt pro lixa, ideo eam dimitto. uide eam,ibi, & bene con- ſidera,quia deſeruit ad multa.*

7 *Iudex eccleſiaſticus poteſt inhibere iudici ſeculari ne procedat in cauſa dependente ex cauſa qua ori-*

Digitized by Google

tur coram ipſo iudice eccleſiaſtico.c. tuam.de ordine cogñi. Et Panor.ibidem in prin. Et Corſetus in ſuo repertorio, in uerbo. Inhibitoria.2. Et hoc facit bene ad propoſitũ, ꝙ inquiſitor poteſt inhibere iudici ſeculari ne procedat contra aliquam perſonam uigore proceſſuũ ipſius inquiſitoris, uel occaſione alicuius confesſionis factæ coram ipſo inquiſitore, quod bene nota & tene menti.

1 *Iurisdictio delegata dignior eſt ordinaria propter reuerentiam delegantis, ut dicit Panor. in. cap. ſuper quæſtionum.de offi. dele. in.§. ſi uero. uerſ. ultimo not. Et ideo ut dicit Gemi.poſt. Io. an.in.c.per hoc de hæreticis. li.6. iurisdictio ſeu auctoritas inquiſitoris eſt maior, nobilior, & fortior, quam auctoritas ſeu iurisdictio ordinarij. & ex hoc infert ipſe Panor. ꝙ ſi contingeret appellari ab epiſcopo & inquiſitore ſimul procedentibus, non eſt appellandum ad metropolitanum epiſcopi, ſed potius ad ipſum Papam.hæc Panor. ubi ſupra.*

1 *Litis conteſtatio & libelli oblatio non exiguntur in cauſa hæreſis, nam in cauſis ſummarijs, in quibus proceditur de plano & ſine figura iudicij, ut in negotio inquiſitionis hæreticæ prauitatis, per. c. ſi.eo. ti.lib.6. non exiguntur prædicta, ut dicitur in cle. ſæpe. de uerbo. ſignifi. in prin. Sequitur ergo ꝙ in prædicta cauſa hæreſis non requirantur libelli oblatio & litis conteſtatio: eſt autem litis conteſtatio, negotij principalis hincinde apud iudicem facta narratio, & ſubſecuta reſponſio, ſiue negando, ſeu confitendo, ut habetur de lit. conteſta.c.unico. iuncta glo.ibi. Eſt autem.*

1 *Locus iudicij exercendi debet eſſe ſecurus omnibus qui ſunt uenturi ad iudicium, aliter licite poteſt appellari, ut in .c. ex parte. el. primo. de appel. Ad idē eſt Panor. ibidem. Facit ad hoc .c. ſtatuimus. de offi. dele. li. 6. & glo. in uerbo. Secure. c. ſtatutum. de reſcript. eo. li.*

2 *Imo, ut dicit Panor. in. d. c. ex parte. in fi. unum præ cæteris eſt tenendum menti, quod ubicunque notorium eſt locum non eſſe tutum, nedum poteſt incontinenti appellari, ſed etiam poteſt pars citata appellationē omittere, & de citatione nihil curare: quia ex quo citatio eſt notorie iniuſta, non artat citatum, ut eleganter probatur in cle. paſtoralis. de re iudi. §. Piſana. iuncta glo.*

3 *Locus debet eſſe ſecurus non ſolum partibus ſed etiā iudici uel inquiſitori, ut. d. c. ſtatuimus. & debet etiā eſſe idoneus, quia non in taberna uel in loco inhoneſto debet id expediri. hæc in glo. in uerbo. ſecurum. d. c. ſtatuimus.*

1 *Mala fides alicuius deprehenditur per uerba, quando. ſ. aliquis quomodolibet profert aliqua uerba cōtra fidem catholicam. 43. di. ſit rector. 93. di. legimus. cum ſi. 5. q. 4. in loco. hæc ex conſilio ſecundo Io. Cal. ti. de hæreticis.*

1 *Male ſentire de ſacramentis & de articulis fidei dicitur ille qui aliter ſentit de eis quam Romana eccleſia prædicat & obſeruat. 24. q. 1. hæc eſt fides. ubi eſt glo. notabilis in prin. de ſumma tri. damnamus. de hæreticis. c. ad abolendam. hæc ex dicto conſilio ſecundo Io. Cal.*

1 *Matrimonium contrahens cū una per uerba de præ*

ſenti, & poſtea illa uiuente contrahit propria aucto ritate cum alia, facit contra ſacramentũ matrimonij, & ideo inquiſitor hæreticæ prauitatis poteſt inquirere contra talem qualiter ſentiat de ſacramento matrimonij: et dicit Lap. ꝙ ſic fuit conſultum, & credit ꝙ bene ſecundum eum: & pro iſta deciſione facit tex. in. §. cum uero. c. accuſatus. de hæreticis. li. 6. ubi hæreticus dicitur qui committit in uno ex ſacramentis eccleſiæ, ſed iſte facit contra ſacramentum matrimonij, quod habet de ſui ſubſtantia ut retineat uitam indiuiduam cum qua contraxit, ut in. c. fi. de condi. appo. contrahendo ergo cum duabus uiuentibus, committit in illud ſacramentum. hæc Gemi. in. d. c. accuſatus. §. ſane. Confirmat hoc Feli. in. d. c. ad abolendam, in prin.

2 Quidam profeſſus in quadam religione, exiuit ordinem, & duxit uxorem. Si contraxit cum illa palam, præſumitur errare in fide, & ſic inquiſitor hæreticæ prauitatis poterit procedere contra eum, & inquirere de fide & ſacramentis. Si autem contraxit clandeſtine, non præſumitur errare in fide, et ſic inquiſitor non poterit procedere contra eum. hæc Panor. in. c. de homine. de celebra. miſ. & hoc bene nota. Confirmat Feli. in. d. c. ad abolendam. in prin. alle. Bal. & dicit poſſe procedi contra talem profeſſum ducentem uxorem, dummodo pertinaciter teneat ſe non erraſſe.

3 Nota ꝙ Panor. in glo. i. ſuper. d. c. ad abolendam dicit ꝙ in ſpectantibus ad fidem debemus ſequi & tenere quod ſeruat Romana eccleſia, in alijs autem non tenemur ſequi conſuetudinẽ eccleſiæ niſi man-

det eſſe ſeruandam. Ad idem eſt quod dicit idem Pa nor. in.c.paſtoralis.de offi.ordi.in col.4 in prin.

1 *Minor.25.annis non habet perſonã ſtandi in iudicio ut.l.clarum.C.de auc. tuto. & ibi nota in tantum ꝙ dicit ibi Ci.& alij, ꝙ etiam ſi ſponte confitetur, talis confeſſio non obeſſet minori ſponte confitenti delictum, quod tene menti ne erres, & ne proceſſus tui poſtea poſſint irritari. uide ad hoc Bar.in.l.fi.§. pupillus. ff.de uerbo. obliga. ubi tenet ꝙ minor non poteſt reſpondere ſine curatore, et ideo quando habes talem minorem in fortia tua pro aliquo delicto, des ei curatorem antequã recipias eius reſponſionem Et Salice. dicit.in.l. i. de confeſſis. ꝙ iudex criminũ recipiat cautelam ut ad uidendum iurare minorem faciat adeſſe curatorem. hæc Angel.in li. malefi. clauſula. Compa. inquiſi. & confi. totum.colu. 4. ibi. Necnon ſis cautus. ubi uide etiam additionem ſequentem.*

2 *Si minor confitetur in tormentis ſine auctoritate curatoris, talis confeſſio ualet.ff.ad ſille.l. excuſantur.§.fi. & .ff. de re mili. l. non omnis. § .a Barbaris. tamen ſecundum Bal.in.l.i.C. de confeſſ. in repeti. dicit ꝙ ante torturam debet habere curatorẽ qui pro ipſo allegct, antequam iudex pronuntiet ipſum eſſe torquendum, ſed non debet curator interuenire in actu torturæ & confeſſionis: & ſi non habet curatorem, iudex debet ſupplere conuocando conſanguineos. Idem dicit Bal.in ti. de pace iura. fir. in.§.item ſacram.hæc dominus Paris. in lib. de ſyndi.c.incipiente.Officialis poſuit ad cordam.uerſ. an confeſſio adulti.*

1 *Modum formandi inquiſitionem contra defunctos ponit Angel. in. l. maleſi. clau. che hai tradito la patria. col. 5. §. & bene aduertas q̃ tales. ibi. & fiet iſto modo.*

1 *Monitio ſeu requiſitio iudicis facta in præſentia partis habet uim peremptorij. Confirmat Angel. in. li. maleſi. clau. Qui iudex commiſit præconi. in principio. quod intellige dummodo fiat apud acta, hoc eſt, iudice ſedente pro tribunali. ita declarat Sali. in. l. 2. C. quomodo & quando iud. pro quo adduci poteſt. glo. in. l. cum precum. C. de libera. cau. ubi dicitur q̃ actus non dicitur factus coram iudice, niſi eo ſedente pro tribunali. Et Feli. dixit in. c. ſi. de conſeſ. Amplia ut etiam habeat locum in monitione delegati. Amplia iterum idem. ſi nuntius citat in præſentia iudicis, quia illa habetur pro peremptorio. hoc uoluit Bal. in. d. l. 2. hoc tenet Anto. in. c. de libel. obla. Subdunt moderni quod monitus a iudice non comparens eſt uerus contumax, & ideo non poteſt appellare, & allegant cap. ſuper eod. el. 2. de appel. ubi dicunt quod aſſignatio termini facta per iudicem eſt peremptoria. hæc idem Feli. in capitu. conſuluit. de offic. deleg. in glo. in uerbo. terminum peremptorium. in fin. Facit ad hoc Panor. ibidem.*

1 *Mortui hæretici poſſunt excommunicari. 24. queſt. 2. cap. fin. de ſen. excommuni. a nobis. el. 2. ubi eſt glo. notabilis ad hoc in uerbo. Mortuos. Et poſſunt hæretici accuſari poſt mortem, ut in. cap. filij. eo. tit. lib. 6. & glo. notabilis in cap. Si quis epiſcopus. eod. tit. in uerbo. poſt mortem. in fin.*

Et glo. 24.q.2. in ſumma hoc limitat, dicens ꝙ leges non permittunt aliquem accuſari poſt mortem niſi propter bona tantum. Facit ad hoc tex. in. c. accuſatus. de hære. li. 6. §. in eo uero. Ad idem eſt glo. in uerbo hæretici. c. 2. de præſcript. li. 6. Et hoc uſque ad quadraginta annos, ut dicit glo. in uerbo. poſt mortē. d. §. in eo uero. Facit ad hoc. d. glo. in uerbo. mortuos. d. c. a nobis. el. 2. de ſen. exco.

2 Mortui excommunicati poſſunt abſolui poſt mortē in. c. prædicto. a nobis. ubi glo. ſingularis in uerbo. Relaxatur. quam bene nota. ubi Panor. hoc confirmat rationem adducens.

1 Nobilis magis punitur pœna ſpirituali uel pecuniaria quam ignobilis, diues quam pauper, in dignitate conſtitutus quam priuatus. 41. di. homo Chriſtianus. 11. q. 3. præcipue. & ſi contrarium inueniatur, ſpeciale eſt, ut ſi deferatur dignitati. de offi. dele. c. Sane. Sed ex quo perſeuerat in malitia, grauius puniatur quam alius. d. c. præcipue. Si autem agitur de pœna corporali, tunc magis punitur ignobilis quam nobilis, pauper quam diues: & ſi contrariū inueniatur, ſpeciale eſt. hæc dominus Car. Zaba. ſuper cle. 1. de hære. §. uerum quia. 13. notabili. Facit optime ad hoc. glo. ſingularis in. c. cum quidam. de iureiuran. in fi.

2 Sed nota ad hoc, ꝙ cum proceditur ad correctionem peccati, non eſt facienda diſtinctio inter magnum et paruū, de iudi. c. nouit. & Panor. ibidem, col. 2. in modo tamen corrigendi & puniendi, & in generibus pœnarum, bene fit differentia, ut notat Panor. ibidem, & notatur in. c. qui contra pacem. 24. q. 1. ubi

bo.tex.cum glo. Facit.c.ſane.2.de offi.dele.& .c. 2. eo.ti.lib.6.

1 *Nomina accuſantium prauitatem hæreticam, uel teſtificantium, ſeu deponentium ſuper eam, nullatenus publicentur, propter ſcandalum uel periculum quod ex tali publicatioue ſequi poſſet, & adhibeatur dictis teſtium nihilominus plena fides, ut habetur in priuilegio Inno.4.quod incipit.cum negotium fidei. cuius bulla plumbea eſt Comi. Idem habetur in.c.fi. de hæreticis.lib.6. §.iubemus. ubi Gemi.dicit, nota q̄ in cauſa hæreſis adhibetur plena fides teſtibus, licet non ſint publicata ipſorum nomina partibus. Confirmat Panor.in.c. præterea.de ſponſa.el.2.in fi.*

2 *Quod autem immineat periculum, ſi teſtium nomina publicentur, relinquitur conſcientiæ inquiſitorũ uel epiſcoporum, ut in.d.c.fi.§.cæterum. ubi Gemi. notat caſum in quo actus relinquitur conſcientiæ iudicantis. Facit ad hoc glo.in cle.i. de iure patro. in uerbo. Oneramus.& glo. in uerbo. Relinquatur. c.ſtatutum. de reſcript.lib.6.& quod dicit Gemi. ibidem. nec ex hoc poteſt quis appellare, ut in.d.cle. i,de iurciuran.& .d.glo.in uerbo. Relinquatur.*

3 *Quale periculum timeatur, notatur in glo.in uerbo. periculum.d.c.fi.ubi dicitur de periculo, quando timetur mors, uel detruncatio ipſorũ, uel filiorũ, uel parentum ſuorum, uel deuaſtatio ſubſtantiæ ipſorũ uel ſimilia. Et nota q̄ quis timetur q̄ noceat, uel propter potentiam pecuniæ, uel propter potentiam eius familiæ, uel propter malignitatem eius & conſortum: & hæc ultima ſunt interdum magis peri-*

culoſa in uili perſona quam in nobili, quia uilis per ſona habebit complices qui nihil habent perdere niſi perſonam: non ſic autem nobilis & diues. Non ergo intelligitur de quolibet periculo, ſed tantum de eo quod eſt graue iudicio inquiſitoris, ut dictum eſt ſupra.

4 *Et nota ꝙ nomina deponentium ſeu accuſantiū uel teſtium ideo non publicantur in hoc crimine, cum in alijs publicentur, quia maior pœna eſt illius qui damnatur iſto crimine quam illius qui damnatur aliis criminibus, ideo eſt hoc ſpeciale; quaſi magis propter hoc periculum immineat teſtibus, ſecundū Io. mo. uel ſecundum eum, quia in alijs criminibus regulariter non compelluntur, ſed hic compelluntur ratione fidei uel fauore, de quo remittit. de teſti. cogen. delictorum. Io. an. hæc Gemi in d. c. ſi. de hæreticis. §. iubemus.*

1 *Notarij officij inquiſitionis hæreticæ prauitatis iurare debent coram epiſcopo & inquiſitore, uel ſubſtitutis ab eis, ꝙ fideliter exercebunt officium ſuum cle. i. de hæreticis. §. porro. uerſi. Notarij quoque. nec ſufficit iuramentum quod præſiterunt in eorum creatione, ſecundum glo. ibidem. in uerbo. iurabūt. Idem dicit D. Car. Zab. in. d. uerſ. notarij. ea. cle.*

2 *Notarij dicti officij poſſunt recipere ſalarium ab inquiſitis, niſi certum ſalarium ſit deputatum propter hoc officium inquiſitionis, ſicut eſt deputatum pro prouidendo cuſtodibus. d. cle. i. § ſane. in glo. in uerbo. Etiam. hæc dominus Car. Zab. in. d. §. ſane. uerſ. notarij.*

1 *Notoriū ē triplex. ſ. iuris, facti, & præſumptionis.*

Et quomodo iſta intelligantur, declarat diffuſe Panor.in.c. ueſtra. de cohabi. cleri. penul.col.habetur etiam idem in glo.in uerbo. Notorium.d.c. ueſtra. & ibi ponitur differentia inter famam, manifeſtũ, & notorium: & quid ſit fama, quid manifeſtum, & quid notoriũ.Facit ẽt glo.2.q.1.in ſumma.

2 *In notorijs non ſeruatur ordo iudiciorum.de iureiuran.c.ad noſtram. Confirmat Panor. ibidem, in ſumma, in prin.uide ad hoc Angel.in.li.malefi.clauſula. Etiam per modum notorij. Item in clauſula prima, colum. 3. ibi. prima affirmatiua eſt quod inquiſitio.*

1 *Nox non eſt apta ad hoc ꝙ ſententia poſſit ferri in ea, neque aliquis actus iudicialis poteſt expediri in ea iudice pro tribunali ſedente. Panor.in.c. conſuluit.de offi.dele. ſuper glo. in uerbo tenebras. Facit ad hoc tex. in. §. ſedebunt. in auten.de iudi.de hoc infra in uerbo. ſententia. §. ſecondo, & tertio, & quarto.*

1 *Offendens fidem poteſt puniri ſicut & fautor', ut dicit Io. de Imo. in cle.2. de hæreticis.ſuper glo. in uerbo.illicitis.*

2 *Offendens aliquem de familia inquiſitoris qui iuerat ad capiendum hæreticum, ſi offendit eum non quidem animo impediendi officium, uel iuuandi hæreticum, ſed propter inimicitias quas habet cum eo, uel ob aliam cauſam, non poteſt dici ꝙ impediat officium pro hoc, quod not. Archi.in.c.2.eo.ti.poterit tamen contra eum procedi tanquam contra turbatorem officij, per ea quæ notat Imo.de offi.dele.c. 1.in glo.magna.circa prin.*

1 *Officiales inquiſitoris, uidelicet notarij, nuntij, cu-
ſtodes carcerum, apparitores, & alij neceſſarij ad
exequendum officium inquiſitionis, debent iurare
coram epiſcopo & inquiſitore, uel ſubſtitutis ab eis
ꝙ fideliter ſuum officium exercebunt, ut in cle.i.de
hæreti.§.ſane.uerſ. notarij quoque. iuncta glo.ibi-
dem in uerbo perſonis.*

1 Ordo *iuris, qui eſt de ſubſtantia iudiciorum, ſi non
ſeruetur, nihil agitur.2.q.6.§.diffinitiua. Et hic ha
bes, ꝙ caſſato principali caſſatur acceſſorium, extra
de no.ope.nuntia. c. cum ex iniuncto. de accuſa.c.
ad petitionem. Ad idem.de procur.c.Auditis. hac
in glo.in.uerbo. iuris ordine.c.cum dilectis filijs. de
purga.cano.*

2 *Sunt autem de ſubſtantia iudiciorum, ſecundum Pa
nor.in.c.cum.i.&.a.de ſen.& re iudi.col.2.in fi.&
col.3.in prin.& glo.2.q.i. in ſumma.ibi.hoc tamen
ſcias. citatio, terminum, poſt citationem teſtium re-
ceptio, & ꝙ ſententia feratur in ſcriptis loco & tē
pore congruis, ſeruatis debitis ſolennitatibus: pu-
blicatio autem atteſtationum non eſt de ſubſtantia,
ut dicit Inno.& allegat Panor.ubi ſupra.*

3 *Si is de cuius crimine in iudicio conſtat, petit reſti-
tutionem propter iudiciorum ordinem non ſeruatū,
non eſt audiendus, ſed eum tanquam notorium cri-
minoſum debet ſuperior de nouo priuare, & eſt ca-
ſus ualde notabilis, ut dicit Panor.in.c. ad petitio-
nem.de accuſa.in prin.*

1 *Pertinax dicitur ille qui eſt durus et obſtinatus ual
de, uel impudenter tenens, ut glo. in uerbo. perti-
naciter. cle. unica. de ſumma tri. Quomodo autem*

Digitized by Google

pertinacia præſumatur in contumacia, uide ſupra in uerbo. cõtumax.§. quinto.& dominus Car.Zab. in cle. ex graui. de uſuris.§ ſane.dicit pertinaciter. i. obſtinata pertinacia, uel pertinaciter.i.cum perſiſtentia incorrigibili: & dicitur pertinax ſecundum Iſidorum qui impudenter tenet propoſitum ſuum, quaſi omnino tenax, ut dicit Thomas ſecunda ſecundæ.q.138.ar.ſecundo.in corpore.

1 *Pœnam pecuniariam non poſſunt imponere inquiſitores ſuper crimine hæreſis, ſecundum Mattheum, & eſt ratio, ſecundum eum, quia aut inquiſiti conuincuntur de hæreſi, & tunc omnia eorũ bona ſunt confiſcata, eo.ti.cap. cum ſecundum leges. aut non conuincuntur, & tunc nulla pœna eſt imponenda, unde non eſt tale crimen ex quo poſſit imponi pœna pecuniaria, ſed perſonalis & bonorum confiſcatio: extra eo.c.excommunicamus. & .c. Ad abolendã. & quaſi per totum: & ſimiliter non eſt tale crimen in quo cum uero hæretico, nolente redire, & relapſo, poſſit diſpenſari, ut in.c.accuſatus.eo.ti.li. 6. &. d.c.excommunicamus. & ideo non poteſt fieri commutatio in pœnam pecuniariam, ut in.c. licet. de pœnis. hæc dicit Matth. eſſe uera in hæreticis, ſecus dicit in defenſoribus & fautoribus hæreticorum non tamen hæreticis, quia poſſunt talibus imponere pœnitentias ut pauperibus dent aliquid de bonis ſuis, uel ad aliud opus pietatis.hæc dominus Car. Zaba.in cle.2.de hæreti. uerſ. inquiſitoribus. quæſito ſecundo. Concordat Io. de Imo.d.cle. 2.ſuper glo.in uerbo. illicitis.*

2 *Sed nota quia quod dictum eſt de pœna pecuniaria*

non imponenda pro crimine hæreſis, dicit Matth. procedere regulariter, fallit tamen hæc regula aliquando, quia interdum aliqui proferunt uerba hæticalia quæ nullam habent excuſationem, & profe runt ludendo, uel iracunde, uel ex fatua ſimplicitate, & tunc talibus taliter delinquentibus poſſunt inquiſitores imponere pecuniarias pœnas: nam has pœnas imponit eccleſia. 23. di quanquã. de Iudæis. c.ad liberandam. de rapto.c.in.archiepiſcopatu. cum ſimilibus. Ad hoc quia inquiſitores tales ſunt iudices, ꝙ poſſunt hæreticis conuerſis pœnas mitigare et commutare, extra eo.c.ut cõmiſſi.li.6.§.& illorũ. hoc etiam confirmatur, quia ſi fautores poſſunt ſic puniri.c.accuſatus. eo.ti.li.6.§.ſi uero. ergo & offendentes fidem. Fatetur tamen ꝙ hanc pœnam nõ imburſabunt ſed dabitur pauperibus, uel applicabitur officio. Facit quod notatur per Io.an.de offi.ordi.c.irrefragabili.§.ſi.et.c.dilectus. nec obſtat prædictis iſte tex. quia hic ponitur uerbum extorqueant. quod ſonat, in uitium, & ſic non impedit auſſerri per uiam licitæ condemnationis. hæc dominus Car. Zaba.in.d.cle.2.ubi ſupra. Concordat Io.de Imo. d.cle.2.ubi ſupra.

3 *Pœnitentiam iniunctam poſt abiuratam hæreſim ſi non implent hæretici, dicit Matth. ꝙ debent haberi pro relapſis, & allegat tex.cle.3.eo.ti. in fi. ibi. & ſatisfactionem habuerint. allegat etiam.c.ad abolendam.§.penul.poteſt ẽt eis imponi pœna pecuniaria, ſi bona ſeruata ſunt, quod fieri poteſt.c. uergentis. eo.ti.& poteſt errogari in pauperes, uel alios pios uſus, uel ad utilitatem officij.hæc Io. de Imo.in.d.*

cle. 3. ſuper glo. in uerbo. propagentur. Ibi uide diffuſe.

4 Quam aliam pœnam ultra prædictas poſſint imponere inquiſitores, habes ſupra in uerbo, inquiſitores. §. 17. ubi habes ꝙ poſſunt excommunicare, ſuſpendere, & interdicere, ac aliam pœnã arbitrariam imponere. uide ibi diffuſe.

5 Et ſi diuerſæ pœnæ ſunt ſtatutæ, minor debet imponi. de pœ. di. 1. pœnæ. l. di. ſi quis uoluntate. & . cap. ſi qua fœmina. uel locus erit gratificationi, de iure patro. c. cum autẽ aduocatus. iuncta glo. 2. uel illa quæ magis timetur. hæc in glo. in uerbo. Certa. c. de cauſis. de offi. dele. ubi ad hoc uide Panor. qui diſtinguit ꝙ aut diuerſæ & plures pœnæ ſunt editæ a lege pro eodem delicto, quia ſingulæ non uidentur ſufficere pro tali delicto, & tunc omnes ſunt imponendæ, ut in. c. felicis. de pœnis. li. 6. aut diuerſæ pœnæ ſunt inſtitutæ in diuerſis legibus & ſtatutis, & tunc habet locum dictum glo. prædictæ, ut minor imponatur, uel quæ magis timetur, uel erit locus gratificationi.

1 Practica eſt optima procedendi in negotio inquiſitionis, ſecundum dominum Car. Zab. dicentem, ꝙ qui uult tute proſequi ſic procedat. Si aliquis eſt diffamatus uel ſuſpectus de hæreſi, debet eum citare, & examinare, & ſi confitetur bene quidem, ſi autem non confitetur, debet eum in tuto carcere cuſtodire, & poteſt etiam in compedibus ponere, ut in cle. pri. eod. tit. & inquirere: inquiſitione autem perfecta, aut plene probatum eſt, aut ſemiplene, aut nullo modo. Si plene probatum eſt,

omnia bona hæretici ſunt confiſcata. eo. ti. uergentis & .c. excommunicamus. & .c. cum ſecundum leges. eo. ti. li. 6. Et ſi uoluerit redire, debet abiurare hæreſim, quo facto, reſtituentur ei bona. d. c. uergentis. in prin. & ponetur in perpetuo carcere ad pænitentiam: ſed hodie poſſunt inquiſitores hanc pænam mitigare ſicut eis uidebitur, eo. ti. ut commiſſi. §. & illorum. li. 6. & ſi poſt abiurationē recidiuauerit, uel ſi a principio ad fidem redire noluerit, uel pænitētiā iniunctam non adimpleuerit, tanquam relapſus tradetur curiæ ſeculari. eo. ti. ad abolendam. & .c. excōmunicamus. de uerbo. ſignifi. Nouimus. Si autem ſemiplene probata eſt hæreſis, puta per unum teſtem, uel per grauē infamiā, & ipſe negat, debet ſubyci tormentis. d. cle. i. §. duro. nam iſtud crimen grauius eſt crimine læſæ maieſtatis. d. c. uergentis. in quo ſubÿcitur reus tormentis. C. ad. l. Iul. maie. l. 3. & l. nullus. fortius ergo in hæreſi. Facit. 6. q. 1. §. uerū. ubi crimen læſæ maieſtatis æquiparatur Simoniæ et hæreſi. Item creditur uni reuelanti inſidias factas eſſe principi ſeu conſpirationem, & idem de crimine læſæ maieſtatis. 79. di. Siquis Papa. & . d. §. uerum. Notat ſpe. de teſti. §. reſtat. uerſ. 21. alias uer. hoc tamen fallit. & facit quod idem notat de præſumpt. §. ſi. uerſ. & idem eſt. Item in capitalibus & atrocibus. aliter ueritas haberi non poteſt niſi per tormenta. ff. de q. l. 1. & . 5. q. 5. illi qui, de depoſi. c. 1. & crimen hæreſis eſt pluſquam capitale. hac tamē tormenta humaniter per iudicem temperanda ſunt, ut de his dixi in. c. cum in contemplatione. de reg. iur. & ſi per tormenta confitetur, non tamen poſt depo-

ſitionem.

ſitionem tormentorum perſiſtit, non nocet. ff. de con ſeſ. l. 1. §. diuus. ſi autem perſiſtat, puniendus eſt, ut proxime dictum eſt. & 2. q. 1. nos in quenquam. Sed ſi non confitetur, uel non perſiſtit in confesſione, ſi de hoc eſt grauiter diffamatus, indicetur ſibi purgatio. de purga. cano. c. inter. in quo ſi defecerit, punietur ut dictum eſt. Sed ſi ſe purgauerit, & eſt uehementer diffamatus uel ſuſpectus, poteſt ei imponi temporalis pœna. d. c. inter. de præſumpt. literas in fi. ſed ſi leuiter eſt ſuſpectus uel diffamatus, nec pertinaciter in errore perſiſtit, non punietur temporali pœna, ſed poteſt imponi pœnitentia. eo. ti. accuſatus. §. ſi uero. li. 6. debet tamen ſuſpectus de hæreſi, ſiue leuiter, ſiue uehementer, abiurare hæreſim, in quam ſi poſtea incidit, pro relapſo habetur, ſi ſuſpicio fuit uehemens. d. c. accuſatus. in prin. ſi autē ſuſpicio fuit leuis, non habetur pro relapſo, licet ſit grauiter puniendus. eo. c. in prin. uerſ. ſi autem. Ex his infert Matth. contra quoſdam inquiſitores, qui ab his, contra quos probatum eſt de hæreſi, exigunt pecuniam & proceſſum delent, quod facientes incidunt in pœnam. cle. 2. de hæreticis. uerſ. Inquiſitoribus. Si autem nullo modo probatum eſt de hæreſi, quid iuris nō proſequitur Matthæ. nec expedit, quia reus tunc debet abſolui ſine dificultate. de fi. inſtru. c. inter, hæc omnia. d. Car. Zab. in cle. ex graui. de uſuris. §. ſane. quæſito. 22. hanc practicā præciſe ponit et Io. de Imo. ſuper. d. cle. ex graui. ſuper glo. ultima.

1 *Præcipitur omnibus & ſingulis fratribus ordinis prædicatorum, qui in ſeculo notarij ſeu tabellionatus officium habuiſſe & exercuiſſe noſcuntur, &*

*etiam omnibus alijs religioſis quibuscunque qui di-
ctum tabelionatus officium in ſeculo habuerunt &
exercuerunt, ac etiam omnibus clericis ſecularibus
dictum officium habentibus, quatenus ad conſcribē
das teſtium depoſitiones, & ad faciendum omnia
quæ in officio inquiſitionis ad notarij ſeu tabelionis
officium pertinent, teneantur, cum per ipſos inqui-
ſitores fuerint requiſiti, ut in.c.ut officium.de hæreti
cis.§.ad conſcribendas.lib. 6. ubi dicit Gemi. q. iſti
tales religioſi neceſſario tenentur parere per uerbū
præcipimus ad hoc.14.q.1.quod enim præcipitur fe
rendum eſt, & quod imperatur tolerandum eſt.23.
q.1.militare.& exponit. Archi. ferendum corpore,
tolerandum mente. Io. an. Sed aduerte quia ſi quis
religioſus fuit notarius in ſeculo, ſed non exercuit
officium, non debet exercere in religione, & hoc
uult hic tex. Io. an.& idem. Io. de Ligna. hæc Gemi.
in d.§.ad conſcribendas.*

2 *Præcipitur inquiſitoribus ſub interminatione male-
dictionis æternæ, & ſub pœna excommunicationis,
quam ipſo facto incurrant, ne obtentu odij, gra-
tiæ, uel amoris, lucri, aut commodi temporalis, con
tra iuſtitiam & contra conſcientiam ſuam omittant
contra quenquā procedere, ubi fuerit procedendum
ſuper huiuſmodi prauitate, ut in cle.i. de hæreticis.
§. uerum quia. ubi notandum, ut dicit glo. ibi in
uerbo.obtentu, q. ubi non propter aliquod prædicto
rum, ſed forte timore, uel propter uitandum ſcan-
dalum hæc omitterent, non eſt locus pœnæ. Facit ad
hoc, quia pro uitando ſcandalo uel periculo inter-
dum ſuſtinetur aliquod crimen, ut eſt glo. in uerbo,*

uenia. di.4.c. denique. Confir. Io.de Imo.dicens, ꝙ ſi inquiſitor timore, uel propter uitare ſcandalum, omittit facere quæ in.d.cle.i.& d. §.dicuntur, non incurrit pœnam de qua hic, ſed demũ quando amore, uel odio, uel cauſa lucri, ut ibi dicitur. Facit de præſumpt.nonne. Et nota bene, ut dicit glo.in uerbo. contra conſcientiam. ꝙ ut locum habeat hæc pœna, ultra prædicta requiritur copulatiue ꝙ faciant contra iuſtitiam & contra conſcientiam: ſimile habetur de ſen.& re iudi. cum æterni.lib.6. hæc Io.de Imo. ubi ſupra. Confir. dominus Car.Zaba.in.d.§. uerum quia.ibi.quinto nota. Sed Gemi.in c.inquiſitores.co. ti.li.6. poſt Io.an.dicit ꝙ ſi ex qualitate uel pluralitate perſonarum ſuſpectarum de hæreſi, ſi contra illas inquiratur, creditur periculum notabile uel grandis turbatio prouentura, prius eſt conſulendus Papa. Facit de tranſac.c.fi.

3 *Præcipitur poteſtatibus, dominis temporalibus, & rectoribus ciuitatum & locorum, quatenus obediant inquiſitoribus circa inueſtigationem, captionem ac cuſtodiam diligentem hæreticorum & fautorum cum fuerint requiſiti, & ꝙ tales peſtiferas perſonas ducant uel duci faciant in carcerem inquiſitorũ uel ad locum ubi uoluerint inquiſitores, infra dictorum poteſtatum & rectorum diſtrictum, ſine mora, & eos teneant, donec eorum negotium terminetur, ut eſt tex.in.cap. ut inquiſitionis. eo.ti.li.6. in prin. & ad requiſitionem inquiſitorum, debent iurare præciſe, attendere inuiolabiliter, & obſeruare, & a ſuis ſubditis facere obſeruari conſtitutiones contra hæreticos & eorum defenſores promulgatas et*

Digitized by Google

approbatas, & ſi iurare noluerint, ſint priuati ſuis officijs, ut tex. dicit in.cap.officium.eisdem. ti. & li. in ſi.

4 Præcipitur etiam prædictis poteſtatibus & rectoribus ciuitatum & locorum, ut ſibi relictos & condemnatos de hæreſi ſtatim recipiant indilate, animaduerſione debita puniendos, non obſtante appellatione, ut in.d.cap.ut inquiſitionis. §. ut quæ, de hæreſi.

5 Præcipitur ẽt prædictis poteſtatibus & rectoribus ac dominis tẽporalibus, ne ſe intromittant de crimi ne hæreſis, aut quouiſmodo cognoſcant uel iudicent, nec captos liberent ſine licentia inquiſitorũ, uel exe cutionẽ pro huiuſmodi crimine ſibi ab inquiſitoribus iniunctam prout ad eorum ſpectat officiũ facere uel implere non detrectent, neque dicto officio inquiſitionis ſe opponant, aut proceſſum ſeu ſententiam inquiſitorum directe uel indirecte non impediant: et ſi contra prædicta omnia fecerint, ſunt ipſo facto excommunicati, quam excommunicationem ſi per annum ſuſtinuerint animo pertinaci, uelut hæretici condemnentur, ut dicitur in.d.c. ut inquiſitionis. §. prohibemus.

1 Prædicatores fratrum minorum & aliorum ordinum poſſunt compeſci ab inquiſitoribus fratrũ prædicatorum ne prædicent eo tempore & in eadem terra quando ipſi inquiſitores pro facto fidei prædica re uelint: & de hoc habes ſupra diffuſe in uerbo. inquiſitores. § undecimo.

1 Præſidentes regimini alicuius regni, prouinciæ, ſiue loci, licet excommunicati, uel de facto tantum,

& non de iure iuriſdictionem habentes, ac eorum officiales, ad requiſitionem inquiſitorum hæreticæ prauitatis, non ualentium ſine moræ diſpendio uel negotij periculo recurſum habere ad ſuperiores, qui legitime poſſint in locis ipſis iuſtitiã exequi, poſſunt & debent contra hæreticos, credentes, fautores, receptatores, ac defenſores eorum, iuſtitiã & officium ſuum exercere: nec requirentes tales excommunicatos propter hoc ſententiam excommunicationis incurrunt, ut in.c. præſidentes.eo.ti.li.6.

1 *Præſumptio ſeu indicium quandoque ſumitur ex præſenti circa præteritum, quandoque ex præſenti circa futurum, quandoque ex præterito circa præſens, & quandoque ex præterito circa futurum. hæc in glo.2. c. ſcribam. de præſumpt. ubi Panor. dicit ꝙ quis præſumitur bonus uel malus ſecundum uitam de præterito, ut in.c. monachus uero nouitius, 77.di. Ad idem eſt quod dicit Panor. in.c. quanto. eo.ti.in fi.*

2 *Præſumptionum differentia.ſ. inter leuem, uehementẽ, & uiolentam, colligitur ex glo.in uerbo.uehementem.c. cum contumacia.de hæreticis.lib.6. nam propter ſuſpicionem leuem citatur quis ut ueniat reſponſurus: ſi contumax eſt, iam dicitur uehementer ſuſpectus, & excommunicatur, & ſi in ea perſiſtit per annum, iam iſta quæ erat uehemens præſumptio, tranſit in uiolentam, unde ex tunc ut hæreticus condemnetur. Facit ad hoc glo. in uerbo.uehementem.c. literas. de præſumpt. & quod dicit Panor.in.c.quanto.eo.ti.*

3 *Vna præſumptio præponderat alteri & elidit eam*

circa idem factum, ut in glo. i. c. accedens. de crimi. fal. Ad idem eſt glo. in uerbo. uerum. c. literas. de præſumpt. & Panor. in. d. glo. i. de crimi. fal. dicit ꝙ iudex habebit arbitrari ex circunſtantijs quæ præſumptio ſit fortior.

4 Quando præſumptio ſufficiat ad ſententiam, quando ad torturam, & quando ad purgationem indicendam, uel ad ſimiles effectus, non poteſt dari certa doctrina, ſed iudex ex ſuo bono & æquo iudicio arbitrabitur hoc ex uarijs coniecturis. hæc Panor. in. c. quanto. de præſumpt. col. 4. in prin.

5 Nam præſumptio non eſt aliud quam quædam ſuſpicio quæ cauſatur in animo iudicis uel cuiuſcunque ex uarijs coniecturis uel argumētis ſeu indicijs, & ſecundum ꝙ coniecturæ uel argumenta ſeu indicia urgent, cauſatur, firmatur, uel argumentatur illa ſuſpicio. Si enim indicia ſeu argumenta eſſent temeraria, ut puta ꝙ fuit uiſus clericus loqui cum muliere nulla alia coniectura exiſtente, erit temeraria ſuſpicio ſeu præſumptio, de qua in. c. inquiſitioni. de ſen. exco. Si uero coniecturæ aliquatenus urgent, puta ꝙ fuit uiſus ſæpe ſecum in ſecreto loqui & confabulari, & uterque eſt iuuenis, tūc cauſabitur ſuſpicio ſeu præſumptio probabilis. ar. 81. di. clericus ſolus, non tamen iudex eum condemnet de adulterio propter hoc ſolum, ſed procedat ut habetur in. c. 2. de cohabi. cle. Si autem coniecturæ eſſent magis uigentes, cauſarent ſuſpicionem ſeu præſumptionem magis uehementem, & tunc iudex procedet ad magis grauia, puta ad purgationē indicendam, ut. in. c. inter. de purga. cano. Quandoque

coniecturæ ſunt ſtrictiſſimæ & urgentiſſimæ, ita ut uix ipſe reus audeat diffiteri delictum, & tunc cauſatur tanta præſumptio, quod adducit iudicem ad credulitatẽ, & fertur ſententia cõtra eum de ipſo delicto. Ad hoc c. præterea. de teſti. c. afferte. de præſumpt. & bo. tex. in l. ſciant cuncti. C. de proba. canonizata 2. q. 8. Sciant. uide ad hoc bona exempla per Ioan. in addi. ad ſpecu. ti. de proba. §. uidendum. uerſ. 13. hæc omnia ex Panor. in c. quanto. de præſumpt. col. 3. in fi.

6 *Vltra præſumptionem hominis de qua dictũ eſt ſupra in tribus paragraphis ſupra immediate poſitis, reperitur etiam alia differentia præſumptionum, quia alia iuris ſeu legis, alia naturæ, alia loci præſumptionũ iuris, alia ſimplex, alia non ſimplex: declarantur omnia iſta per glo. in c. is qui. de ſponſa. & per Panor. ibidem, & in d. c. quanto. de præſumpt.*

7 *Præſumitur in dubio pro hæreſi ſaltem ad pœnitentiam ſalutarem imponendam, ar. de præſumpt. literas. ſicut & in alijs tangentibus periculum animæ, de homici. ſignificaſti. el. 2. hæc dominus Car. Zab. in cle. i. de hæreticis. uerſ. uerum.*

8 *Leuia ſigna ſufficiunt ad præſumendum aliquem eſſe hæreticum, ut dicit Inno. in c. ſicut. de hæreticis. Nam ſuſpicio ſola ſufficit ad hoc quod procedatur ad inquiſitionem contra hæreticos, ut dicit Gemi. in. c. inquiſitores. eo. ti. li. 6. imo ex leui argumento uel indicio inducitur ad ſuſpicionem, ſecundum Panor. in cap. tertio loco. de proba. circa fi. & dicitur patere illud, de quo conſtat per præſumptiones, ut dicit Panor. in cap. ad noſtram. de empt. & uendi.*

Digitized by Google

1 *Probatio habet ſuos gradus, quia aliquando iudex incipit ſuſpicari, hoc eſt leui argumento inclinare in unam partem: aliquando incipit opinari, hoc eſt inclinare animum ſuum in unam partem ratione forti, non tamen ſic quin credat partem contradictoriam fore poſſibilem: aliquando credit ratione forti in tantum q̃ in nullo dubitat de contrario, & iſta eſt plena probatio & naturalis: probantur iſta .ff. de quæſt. l. i. in prin. Quæ probatio plena eſt quæ facit iudici plenam fidem, ut notatur. C. de eden. l. procur. ff. de condi. ob tur. can. l. i. Facit quod notatur. ff. de proba. l. quinquaginta. hæc Io. de Ligna. in repetitione ſuper cle. ſæpe. de uerb. ſignifi. quam ponit Io. de Imo. in fi. Facit ad hoc quod dicit Panor. in. c. tertio loco. de proba.*

2 *Probatio pluſquam ſemiplena eſt quando probatum eſt per unum teſtem de ueritate & aliud indicium, & tunc fama perficit: & hoc uoluit Bal. in. l. ſiquis ex argentarijs. § i. ff. de eden. hæc Angel. in li. maleſi. clau. Cõpa. inquiſiti & nega. totũ. col. 4. in fi.*

3 *Probatur quis hæreticus ex leui cauſa. C. de hæreticis. l. 2. ſ. quantum ad hoc ut ſuſpectus de hæreſi habeatur, & ut procedatur quaſi contra ſuſpectum, ſed non ut condemnetur. hæc in glo. in uerbo. uehementem. c. literas. de præſumpt. Nam ex modica & leui præſumptione poteſt procedi contra aliquẽ in crimine hæreſis, ut dicit Gemi. in. c. accuſatus. eo. ti. li. 6. in prin.*

4 *Probatur etiam & deprehenditur quis eſſe hæreticus, qui leui ſaltem argumento a iudicio catholicæ religionis & tramite, ſeu a fide catholica detegi-*

tur deuiare,ut.C.eo.l.2.& ſic indicia fidem faci-
unt. ar.ff.ne uis fiat ei qui in poſ.miſſus eſt.Si quis
.§. ulti.& de carbo.edic.carbonianum.§.cauſæ co-
gnitio. Quicquid enim diſcrepat a fide Chriſtiana,
fidei Chriſtianæ contrarium eſt, iuxta illud, qui non
eſt mecum contra me eſt. C.de iude. cælicolarum.in
fi.24. q.3.quoniam. in fi. & debet intelligi leue ar
gumentum .i.probabile, & q̄ de facili apparet, &
ſic uocatur leue propter probationem : puta , qui
non iurat ſuſpectus eſt ne ualdenſis ſit. Si ergo nul
latenus uult iurare, dicens q̄ peccatum eſt,uel etiã
hoc non exprimens pro conuicto habetur,ut.c.excõ-
municamus itaque.de hæret.§.ſi qui uero ex eis.hæc
omnia Hoſti.in ſumma ſua,ti.de hæreticis.§. quali
ter deprehendatur quis in hæreſi.uerſ.& quia.

1 Procedere ſimpliciter,& de plano, & abſque ad-
uocatorum ac iudiciorum ſtrepitu, qualiter intelli-
gatur, habetur in cle.ſæpe.de uerbo.ſignifica.& do
minus Car.Zaba. tractat omnia iſta diffuſe ibidem.
& ſimiliter Io.de Imo.in.d. cle.& ponit in fi. quã
dam repetitionem Ioannis de Ligna.in.d.cle.ſæpe.
uide ad hoc glo.in.d.cle. in uerbo.& figura.& glo.
in uerbo. Figura.c.fi.de hæreti.li.6.uide etiam &
bene pondera glo. in uerbo. defenſiones.d.cle.ſæpe.
ibi. unde nota.uſque in fi.

2 Procedere ſummarie eſt procedere remotis ſolen-
nitatibus iuris, ſed receptis plenis probationibus,
quãdo agitur de magno præiudicio.Bar.in.l.iudices.
in.i.oppo.C.de iudi. & Bertachinus in ſuo reperto
rio, in dictione,ſumarie, 5. Et ſi cauſa principalis
eſt ſummaria, omnes articuli eius ſunt ſummarij,

Bar. ſuper extrauaganti. Ad reprimendum. in uerbo. ſummariæ.

3 *Procedi poteſt in crimine hæreſis contra aliquem, quando ſubeſt infamia uel ſuſpicio contra illum, & eodem modo procedi poteſt propter ſcandalum & tumultum populi. de purga. cano. inter. 2. q. 5. omnibus. ſecundum Io. de Imo. hæc Gemi. in. c. ut officiũ. eo. ti. li. 6. in prin.*

4 *Proceſſus inquiſitoris non poteſt confundi neque impediri per proceſſum ordinarij, imo inquiſitor poteſt libere procedere, ut in priuilegio Cle. Papæ quarti, & Vrbani quarti, quod incipit. Licet ex omnibus.*

5 *Proceſſus non uitiatur etiam ſi nomina teſtium ſeu deponentium non publicentur, & copia eorum cum dictis non tradatur parte tacente. ar. in glo. in uerbo. Indicijs. c. fi. de hære. li. 6. facit maxime ad hoc eo. li. de accuſa. c. 1. & . 2. & Gemi. in. d. c. fi. ſuper. d. glo. dicit notandam eſſe iſtam glo. quia licet omittatur publicatio nominum parte non contradicente, ualet proceſſus.*

6 *Et nota ſecundum Gemi. in. d. c. 2. de accuſa. in prin. ꝙ licet de iure certa forma debeat ſeruari in procedendo, ſi tamen non ſeruatur, & pars tacet, ualet proceſſus, de quo per ipſum Gemi. in. d. c. 1. eo. ti. ſuper glo. fi.*

7 *Procedi quomodo poteſt contra abſentes, Archi. remittit ad notata, 3. q. 9. in ſumma. & de do. & contu. c. ueritatis. ſed in caſu iſto putat ꝙ ſi conſtat de eorum perfidia, & ſunt contra eos ſolennia edicta propoſita, pronuntiari poterit ſuper crimi-*

ne, ſed ſi non conſtat, locus erit decre. cum contumacia. de hæreti. lib. 6. & hoc procedit in citatis, quia ex quo erant præuenti, poterant conueniri, non obſtante domicilij mutatione. ff. de iur. om. iudi. cum quadam puella. de foro compe. propoſuiſti. Si uero non erant citati, tamen deliquerant ibi, ratione delicti ibi conueniri poſſunt, & ſunt remittendi in auten. ut nulli iudi. §. ſi uero quis comprehenſorum. de quo uide in cle. paſtoralis. uer. quid ſi punitio. de re iudi. & remittit Archi. ad notata. 3. q. 6. cap. i. extra de rapto. cap. 1. Ad hoc eſt glo. prima. c. ibi enim cauſa. 3. q. 6. hæc Gemi. in. cap. ut commiſſi. de hæreti. §. Et contra illos. lib. 6. uide de hoc ſupra in uerbo, fugitiuus. §. primo, ſecundo, & tertio, & uerbo. inquiſitor. §. 24. & . 25. ibi uide diffuſe.

8 *Si citatus ad ſententiam non comparuit ex legitima cauſa ignorata iudici, tenet ſententia lata eo abſente, quæ ſententia non retractatur niſi eo probante cauſam legitimam abſentiæ ſuæ: & ſi impedimentum probat non plene, adhuc non retractatur ſententia, niſi forte ſimul probet de iniquitate ſententiæ. hæc Panor. in. c. Cum Bertoldus. de ſen. & re iudi. in prin. ibi. uel clarius. & in col. 4. in fin. & in colum. quinta, in princ. & colum. 8. in fin.*

9 *Infirmitas dicitur legitima cauſa abſentiæ, qua probata debet reuocari quicquid factum eſt contra abſentem. ff. de iudi. ſi prætor. & non qualibet febricula imo nec quartana excuſat, ut dicitur. ff. de re iudi. quæſitum. §. i. ar. 5. q. 3. ſi ægrotans,*

hæc in glo. in uerbo. Infirmitate. cap. querelam. de procur. & de purgatione moræ. uide bo. glo. in uerbo. expectari. c. cupientes. de elec. li. 6. & glo. in. cap. mora de reg. iuris. eo. lib. & plene per Bar. in. l. ſiquis inſulam. ff. de uerbo. obli.

10 Cum proceditur contra aliquem abſentem, datur ſingularisſimus modus conuincendi cum de crimine ut ſi eſt infamatus uel ſuſpectus de illo crimine, citetur præfixo termino peremptorio ad comparendū & ad ſe purgandum infra illum terminum, non autem ad comparendum tantum, & tunc ſi non præſtiterit purgationem infra illum terminum, habebitur pro conuicto, quod tene perpetuo menti. Nam limitat notata in. c. ueritatis. de dol. & contu. datur etiam alius modus conuincendi abſentem de crimine, ut contumax ſuper crimine excommunicetur, & ſi ſteterit per annum in excommunicatione, tunc habebitur pro conuicto ſuper illo crimine, & poteſt puniri ac ſi uere fuiſſet confeſſus, ut in. c. rurſus. & in. c. quicunque. 11. q. 3. hæc omnia ex Panor. in. c. cum. p. de purga. cano. ante. glo. Facit optime ad hoc Feli. in. c. excommunicamus. el. primo. de hæreticis in prima col. ibi. Nota in. §. qui autem. & ibi datur modus ferendi ſententiā contra contumacē.

11 Si abſentes dederant fideiuſſores, & ipſi abſentes ſint puniendi pœna pecuniaria, puniri poterunt ipſi fideiuſſores, quando principales ſunt abſentes. ff. de cuſto. reo. l. ſiquis. de quo remittit Archi. 23. q. 5. cum homo. hæc Gemi. in. d. c. ut commisſi. §. & contra illos.

1 Procurator in cauſa criminali non debet interueni-

re neque ad agendum neque ad defendendum,ut di cit glo.i. in prin.c.ueniens. de accuſa. Confir. Panor.in.d.cap.ueniens.ibi.nota ſingulariter.& ſuper. d.glo.i. dicit idem Panor. ſi procurator inſtituitur ad totam cauſam, tunc ſi uenit imponenda pœna capitis uel mortis, ſecundum omnes, non interuenit procurator,ut in.l.i.ff.de pœnis.Facit ad hoc dictum Bertachini in uerbo, procurator. in criminalibus. uerſ. 8. Confirmatur,quia in cauſis in quibus proceditur ſimpliciter & de plano, ac ſine ſtrepitu & figura iudicij, debent refrenari contentiones & iurgia procuratorum, ut in cle. ſæpe. de uerbo.ſignifi. in prin. iurgium autem dicitur quaſi iuris garium, eo ꝙ hi qui cauſam dicunt, iure diſceptant,ut in. c. forus.de uerbo. ſignifi. Cum ergo in negotio hæreſis procedatur ſimpliciter & de plano, ac ſine ſtrepitu & figura iudicij,ut in c.fi. de hæreti. lib. 6. in prin. ſequitur ꝙ in crimine hæreſis non debet interuenire procurator,niſi forte inquiſitor ex gratia ſpeciali hoc concedat, quod bene nota & tene menti: & ſi uis concedere procuratorem,non admittas garulum & cauillosum, qui quærat impedire tuum proceſſum, ſed admittas uirum probum, iuſtitiæ amatorem, ac timentem deum, & bene doctum, qui tantummodo ueritatem inquirat, & qui pecunia, aut odio,uel amore non corrumpatur.

1 Purgatio canonica indicenda eſt infamato uel ſuſpecto de aliquo crimine, quia ſi per modum inquiſitionis crimen non potuit plene probari, non eſt reus ſimpliciter abſoluendus, ſed ſi remanet infamia uel ſcandalum, uel uehemens ſuſpicio, poteſt com-

pelli ad ſe purgandum : & ex hoc & ex tex. hic nota ſingulariter tria, quorum quodlibet ſufficit ad purgationem indicendã, ut eſt uulgata infamia, graue ſcandalum, quod intelligitur etiam ſine infamia, ut differat a præcedenti, & uehemens ſuſpicio : & ſufficit ꝙ ſit uehementer ſuſpectus apud iudicem: & ex hoc nota ꝙ uehemens ſuſpicio ſolius iudicis ſufficit ad indicendam purgationem, quod tenet Inno. & ſatis placet Panor. hic, de quo uide bo. tex. cum glo. 2. quæſt. 5. omnibus. uide ad hoc etiam bo. glo. in uerbo. ſuſpicione. & glo ſequentem in c. excommunicamus. el primo. de hæreticis. hæc Panor. in c. inter. de purga. cano. in prin. ibi. ulterius nota. uide ad hoc eundem Panor. in c. at ſi clerici. de iudi. col. 2. & in c. tua. de cohabi. cle.

2 *Licet numerus conpurgatorum ſit arbitrarius, regulariter tamen maior numerus adhibendus eſt in maiori, & minor in minori, quia maiores habent notitiam plurium, & facilius propter potentiam inueniunt compurgatores, minores uero non habent tot notos, nec de facili poſſunt inducere alios ad ſe purgandum: nam iſti conpurgatores ſunt uoluntarij, et nõ poſſunt cõpelli ſicut alij teſtes, ut notatur in c. cũ dilectus. & c. cum. p. & c. ex tuarum. de purga. cano. & ex prædictis habes modum cognoſcendi an ſuperior in indicenda purgatione excedat modum et arbitrium boni uiri : nam ſi numerus nimis excederetur, poſſet appellari, quia in commiſſis arbitrio appellatur, ſi non facit ut bonus uir, ut in. c. pri. de dila. & in c. ſuper his. de accuſa. hæc ex Panor. ſuper glo. 3. d. c. inter.*

3 *Quod autem numerus conpurgatorum ſit arbitrarius, patet: nam aliquando fuerunt deputati duo abbates, ut in cap.cum in iuuentute.eod.tit. Aliquando quatuordecim conpurgatores, ut in.d.c. in ter. & in. cap.primo.eo.tit. dicitur de duodecim: & in.cap.ex tuarum. dicitur de ſeptem: eſt ergo arbitraturus iudex numerum compurgatorum conſiderata qualitate perſonæ, criminis, & infamiæ.hæc Panor. in.d.c.cũ in iuuentute.ibi.ultimo colligitur.*

4 *Nota plura eſſe requiſita in conpurgatoribus, primum eſt ut debeant iurare ſecundum conſcientiam & opinionem eorum; ꝙ credant illum uerum iuraſſe.c. quotiens.in fi. extra de teſtibus.& cap.accepimus.in fi.eo.ti. Secundum eſt ꝙ debeant eſſe tollerati ab eccleſia.Tertium ꝙ ſint bonæ famæ. Quartum quod non fuerint de criminibus condemnati. Requiritur & quintum, ut habeant notam conuerſationem illius quem purgare uolunt, ut dicit Panor.in. cap. conſtitutus. eo. tit. nam conpurgatores debent agnoſcere uitã illius qui eſt purgandus, quia habent deponere de credulitate ſuper uita & moribus purgandi, ideo non poſſunt deponere niſi habeant notam uitam & mores eius nedum de præſenti ſed etiam de præterito, & ſint uicini, ut in cap. cum dilectus. eo.ti.& etiam debent eſſe talis bone ſtatis & opinionis, ꝙ ſit ueriſimile eos nolle amore uel odio, ſeu obtentu pecuniæ, deierare, ut in.c.cum.p.co.ti.& per Panor.ibidem. Sed nota quod poſtquam quis eſt ſemel periurus, amplius non debet admitti ad iuramentum, ut in glo.fin. cap. literas. de præſumpt.*

Vtrum ſententia per quam indicitur purgatio ſit interlocutoria uel diffinitiua, uide Panor. in .c. ℞ ad conſultationem. de ſen. & re iudi. poſt uerſ. Nota ultimo. ubi adhoc adducit tres oppiniones, & eas concordat dicens, quia ſi ſimpliciter indicitur purgatio, tunc eſt interlocutoria. Si autem fertur ſententia niſi ſe purgauerit, tunc eſt diffinitiua: ſi etiã iudex pronuntiat purgationem non eſſe indicendam, eſt diffinitiua. hæc Panor. ubi ſupra.

6 Qui infamatus de aliquo crimine, & negligit ſe purgare, ſeu uenire ad ſe purgandum, non habetur pro conuicto, ſed poteſt excommunicari donec ſe purgauerit, & ſic intelligitur .c. excommunicamus. el. primo de hæreticis. §. qui autem. ubi uero terminus peremptorius præfixus eſt ad ſe purgandum, tunc ſi infra illum terminum non comparet & ſe purgat, habetur pro conuicto, ſecundum Inno. hic, pro quo eſt bo. tex. 3. q. 9. c. decernimus. hæc Panor. in .d. c. cum. p. de hoc habes ſupra in uerbo. procedere. §. nono. in fi.

7 Deficiens in purgatione canonica debet puniri perinde ac ſi fuiſſet uere conuictus, ut .c. de hoc. & .c. inſinuatum. de ſimo. ubi nota ſingularem ad hoc glo. in uerbo. priues. & .c. inter. de purga. cano. et ibi opti. glo. in uerbo. in arctum. & Panor. in .d. glo. priues. & glo. in arctum. Ad idem eſt Panor. in .c. at ſi clerici. de iudi. in glo. i. & in .c. ad abolendam. de hæreti. ibi. nota ulterius modum. & iterum idem Panor. in .c. literas. de præſumpt. ibi. ultimo nota. & ibi. quæro ſecundo. & in .c. accedens. de accuſa. in tertio notabili. & in .d. c. cum. p. in ſecundo notabili. Confir. Feli. in glo. ſi. d. c. inſinuatum.

8 *Quid ſi non reperiantur tot purgatores quot depu-
tauit ſeu determinauit inquiſitor, nunquid iſte de-
bet haberi pro conuicto? Hoſti. dicit ꝙ ſi non poteſt
habere, quia de eo teſtes non confidunt, ſeu non eſt
fides alijs de eo, ꝙ tunc habetur pro conuicto, & de
ficiente in purgatione canonica. Aut non reperit
quia pauper eſt ſeu extraneus, ita ꝙ non habet no-
tos in ciuitate, & in hoc caſu eſt ſibi ſubueniendum
arbitrio iudicis, conſiderata qualitate perſonæ, cri-
minis, & infamiæ: & ita communiter tranſeunt do
ctores. Sed tu dic ꝙ ubi ex iſtis cauſis non poſſunt
haberi compurgatores clerici, debet adhiberi laicus,
etiam fœminæ ſi non poſſunt haberi uiri, & ſi etiam
laici deficerent ex iſta cauſa, tunc credendum eſt ſo-
li iuramento ipſius, ut eſt glo. notabilis in. c. cum. p.
de accuſa. in uerbo. cum tribus. & in. c. in decima. 18.
q. 2. & in. c. cum in iuuentute. de purga. cano. in glo.
fi. hæc Panor. in. d. c. inter. de purga. canonica. in fi.
ibi. extra glo. quæro. uide etiam ad hoc bo. glo. in. c.
clerici. 81. di.*

9 *Ex quo deficiens in purgatione canonica habetur
pro conuicto de crimine, & ut conuictus debet puni
ri perinde acſi fuiſſet uere conuictus, ut dictum eſt
ſupra eodem uerbo. § . 7. quæritur modo utrum de-
beat tradi curiæ ſeculari. Panor. dicit ꝙ ex glo. fi.
d. c. inter. poſſunt colligi ad hoc duæ ſolutiones: pri-
ma eſt ut deficiens in purgatione in crimine hæreſis
nunquã tradatur curiæ ſeculari, quia hæc eſt proba-
tio præſumptiua & non uera & directa. Secunda
ſolutio eſt ꝙ ideo non tradatur curiæ ſeculari, quia
uolens redire ad fidem debet recipi, & parcitur ei*

quo ad mortem. hanc ſolutionem ultimam tenet Hoſti. & communiter doc. & eſt in ſe uериſſima : nam ſi uere conuictus uel confeſſus poteſt redire ad fidē, & non tradi curiæ ſeculari, fortius idem dicendum eſt in conuicto interpretatione, unde concludunt doctores, & maxime Hoſti. q̃ ad quācunque pœnam agatur, deficiens in purgatione debet puniri ut conuictus. Et ex hoc infertur q̃ ſi iſte alias incidiſſet in hæreſim, & nunc ex deficientia in purgatione haberetur pro conuicto & pro relapſo, deberet tradi curiæ ſeculari, ut in .c.accuſatus.eo.ti.li.6.quod eſt bene notandum.hæc Panor.in.d.glo.fi.d. cap. inter. de purga.cano.

10 Nota & bene aduerte, quia pendente cauſa ſuper criminibus coram delegato Papæ, purgatio recepta ſuper ipſis criminibus ab ordinario non tenet, ut in cap.cum dilectis. eod. tit. in fi. & Panor.ibidem in prin.

11 Poteſt indici purgatio canonica infamato ſeu ſuſpecto de aliquo crimine, abſque eo q̃ terminus ſtatuatur accuſare uolentibus, nel q̃ præmittatur inquiſitio ſuper ueritate criminis. hæc Panor.in.c. cū dilectis.eo.ti.in prin.& hoc bene notabis.

12 Ille qui ſe legitime purgauit præſtita purgatione ſibi indicta, debet abſolui, & denuntiari uir boni teſtimonij, nec poteſt amplius procedi contra eum uigore præcedentium indiciorum, & ſic tollitur infamia ſeu effectus infamiæ facti. Si autem infamia oriatur de nouo per alia indicia ſuperuenientia, tunc oportebit q̃ iſta purgetur.ad hoc.cap.fi .de collu. de te.& quod notatur in.l.i.&. l.repeti.ff. de quæſtio.

hæc Panor.in cap.ex tuarum.ibi. Secundo nota.& c.inter. eo.tit.ibi. Nota effectum purgationis præſtitæ. uide ad hoc tex. in glo.in cap. habet hoc proprium.2.q.4.& glo.in.cap.mennam.in eadem.q. & quod dicit Archi.ſuper.d.c.habet hoc proprium.

1 *Recuſatio inquiſitoris in cauſa hæreſis licet raro & fere nunquam contingat, tamen quia interdum fieri poſſet ab aliquo cauillante, & potius proceſſum inquiſitoris fruſtrare & impedire quam iuſtitiam, & rei ueritatem quærente, ideo aliqua hic breuiter de recuſatione iudicis ponam, prout in iure & in doctoribus inueni. Notandum ergo, ſecundum Panor. in.c. cum ſpeciali. in fi.de appel. q ſi cauſa recuſationis eſt fruſtratoria euidenter, non tenetur iudex eam admittere; ſed debet eam ſpernere. ar. de offi. iudi. cap. primo, & non poteſt recuſari iudex ſine cauſa aſſignata & probata, ut dicit Panor. in.d.cap. cum ſpeciali. in prin. & neceſſe eſt quod talis cauſa ſit legitima & non friuola, ut dicit idem Panor.in.cap.inter monaſterium. de re iudi.in prin. & debet fieri in ſcriptis de proba.quoniam.*

2 *Quæ autem dicatur cauſa legitima & ſufficiens, uide Panor.in.d.c.cum ſpeciali.ſuper glo. in uerbo. iuſtæ ſuſpicionis. ubi hoc declarat diffuſe. uide ad hoc glo.ſingularem in.c. cauſam quæ.de offi.dele. & ibi Panor.in prima col. Facit ad hoc. c. cauſam quæ inter. de iudi. uide etiam duodecim legitimas cauſas recuſandi iudicem poſitas per Io.an.in.c. legitima.de appel.lib.6. in nouella. uide etiam ad hoc glo.i.in.c.cum ſuper.de offi.dele.*

3 *Nota ꝙ exceptio recuſationis contra iudicem eſt dilatoria, & ante litem conteſtatam proponenda: per ingreſſum autem iudicij uidetur quis iudicem approbare, & exceptioni recuſationis renuntiare, ut dicit Panor. in. d. c. inter monaſterium. in prin. ibi. Nota tertio. eſt autem litis conteſtatio principalis negotij hincinde facta narratio, & ſubſecuta reſponſio ſiue negando ſiue confitendo, ut dicitur ſupra in uerbo. litis conteſtatio. in fi. & ideo patet, ꝙ per ingreſſum iudicij. ſ. reſpondendo ad interrogata, & negando uel affirmando, uidetur quis in cauſa hæreſis inquiſitorem ut iudicem approbare, & exceptioni recuſationis renuntiare: & hoc præcipue ſecundum Panor. ubi ſupra, ſi talis exceptio erat patens, ſecus ſi occulta, & ex hoc infert idem Panor. ibi, ꝙ ſi quis poſt propoſitam recuſationem coram iudice, litigat ſuper principali coram eo, uidetur illi exceptioni renuntiare. Ad hoc eſt. c. gratum. de offi. dele. & c. ſolicitudinem. de appel. Ad hoc optime facit glo. 3 d. c. inter monaſterium. & quod dicit Panor. ibi.*

4 *Sed nunquid proceſſus initus per iudicem recuſatum citra appellationem teneat, Inno. uidetur tenere ꝙ ſic, cum quo tranſire uidetur dominus Anto. Tandem Panor. recitatis pluribus opinionibus, concludit ꝙ non tenet, ſi recuſator non comparuit amplius coram iudice recuſato, licet citatus fuerit ſuper principali. Si autem comparuerit coram eodem recuſato, & fuerit præſens in proceſſu, tunc proceſſus tenet, quia pars patiendo iudicem procedere ad ulteriora, uidetur renuntiare exceptioni renuntiationis.*

Ad hoc pleniſſime Panor.in.d.cap. cum ſpeciali.

5 *Ulterius nota ſecundum Panor.in.c.ſuper eo. el.2. de appel.in col.2. recuſatio iudicis & appellatio æquiparantur quo ad formalitatem, quia ſicut in appellatione neceſſe eſt ꝙ cauſa legitima exprimatur & fiat in ſcriptis, ut ſupra patet in uerbo. Appellatio. quarto & quartodecimo notabili, ita & in recuſatione iudicis neceſſe eſt ꝙ fiat in ſcriptis.de proba.c.quoniam contra. & exprimatur cauſa legitima, ut ſupra eodem uerbo.§. primo. de materia recuſationis habes in quarto & quinto capitulis de offi.dele.li.6.*

1 R*edire uolens ad gratiam, debet poſtquam deprehenſus fuerit in hæreſi, continuo & confeſtim ad unitatem eccleſiæ ſponte recurrere, & errorem ſuũ publice abiurare, alioquin debet relinqui iudici ſeculari debita animaduerſione puniendus, ut eſt tex. in.c.ad abolendam.eo.ti.*

2 Q*uis dicatur ſponte redire ad gratiam, dicit Archi. ꝙ iſti qui ueniunt infra tempus gratiæ, licet fuerint moniti: non enim uidentur coacti, ex quo a nemine ſunt præuenti. Bene facit.ff.ad Tertu.l.i.§. mater. cum ſeq. & idem ſi poſt tempus gratiæ, re integra, quia nec perſonaliter requiſitus, nec probationes contra eum ſunt receptæ. ar. de præben. Si tibi abſenti.li.6. cum concor. Poſt tempus uero gratiæ perſonaliter requiſitus, licet ueniat, indignus eſt uenia, licet errorem detegat.C.de his qui la.occul.l.fi. Io. an.hæc Gemi.in.c.ut commiſſi.eo.ti.§. Necnõ. li.6. Sed Hoſti. in ſumma ſua, eo. ti.§.qualiter deprehendatur quis in hæreſi. uerſ. Aduerte. dicit ꝙ*

ſi quis uocatus confitetur errorem ſuum timore pro bationis, & iudex uidet ipſum contritum, & ſperet de conuerſione ſua, poteſt & parcere iniuncta pœnitentia ſalutari. Multo fortius hoc facere debet ſi uoluntarius acceſſit ad pœnitentiam : item multo fortius ſi in inquiſitione certum terminum appoſuerit promittens, quod ſi infra illum terminum ueniret & pœniteret, miſericorditer ſecum ageret : & ſic poteſt intelligi.l. ꝙ poſt mortem patris hæretici non publicati, filius ſponte ueniens & pœnitens, hæreditatem habeat, ut.C.eo.Manicheos. & tunc talis rediens abiurat hæreſim, & ſi poſt talem abiurationem in ipſam hæreſim reinciderit, tunc ſine alia audientia relinquitur iudici ſeculari puniendus. Idem ſi infamatus ſe iam purgauerat, & poſtea reincidiſſe in hæreſim conuincatur. Sic intellige cap. ad abolendam. ꝰ.illos quoque. Panor.autem in cap. de hoc.de ſimo. ſuper glo.in uerbo.confesſi. ibi.timore probationis.dicit quod ille dicitur ſponte redire, qui non erat accerſitus ad iudicium, nec præcedente aliquo ſtimulo ſponte iuit ad iudicium, & confeſſus eſt crimen, quia tunc hæc confesſio dicitur omnino ſpontanea. Et Feli.in.c. ad abolendam. dicit ꝙ quando aliquis fuit ſemel iuridice interrogatus & negauit, ſi poſtea redeat non dicitur ſponte redire: & per hoc limitatur dictum Inno.in.c.qualiter & quã do.el.2.de accuſa.& quod ibi decit idem Panor.in. d.c.qualicer et quãdo.ſuper glo.i.ibi.debet remoueri ab adminiſtratione.uerſi.circa hoc moueo dubiũ.ubi dixit, ſi quis confitetur crimen quantuncunque graue, non præcedente directo ordine contra eum, po

terit imponi pœna qu atuncunque grauis ſtatuta pro delicto confeſſo: intelligit enim quando iam uocatus erat ad iudiciũ licet nõ per accuſationẽ, ſecus ſi ſponte acceſſiſſet, quod eſt bene notandũ. Et de hoc uide plene quod dicit idẽ Panor. ſuper. d. glo. in uerbo. cõfeſſi. ibi. timore probatiõis. d. c. de hoc. de ſimo. ex his omnibus habes clare quis dicatur ſpõte redire ad fidẽ

3 Nota ergo ſecundum Panor. in. d. c. ad abolendam. col. prima, ꝙ redeunti hæretico ad fidem ad hoc ut dimittatur pœna mortis, duo requiruntur. ſ. ꝙ in continenti & ꝙ ſponte reuertatur ad fidem. ſi ergo ex interuallo non ſponte ſed metu pœne ſcilicet probationum dicit ſe ad fidem redire, non eſt ei parcendũ, quod bene nota: & quando dicatur ſponte redire, dic ut habes ſupra. §. proximo, & quod notat Io. de Lig. in cle. ad noſtram. eo. ti. Item requiritur tertio ut errorem ſuũ publice abiuret: uide ad hoc eundem Panor. in. d. c. ad abolendam. ubi ſupra.

4 Qualiter autem intelligatur incontinenti, dic ut habes in glo. in uerbo. incontinenti. c. præterea. de teſti. cogen. Sed melius in. c. quia propter. de elec. in glo. in uerbo. mox. ubi dicitur. Mox. i. incontinenti. nullo actu contrario intermedio poſt uota quæſita, & uno contextu. Quandoque mox aliter accipitur. i. ſtatim cũ quodam temperamento decẽ dierum. ff. de conſti. pecu. promiſſor. Quãdoque mox dicitur ad annũ. 20. q. 2. ſi in qualibet. & c. puella. & cũ quodam tẽperamento ſiue ſpatio. ff. de ſolu. ꝙ dicimus. ff. ad. l. Fal. l. §. ſi ita. Itẽ dicitur mox quãdoque. i. cũ primũ potuit. ff. ad Tertul. l. 2. §. itẽ confeſtim. Sed Panor. ſuper. d. glo. in uerbo. mox. d. c. quia propter. dicit ꝙ

iſtæ dictiones, mox, ſtatim, illico, & ſimiles, quandoque uerificantur in modico tempore, quandoque in minori. Sed qualiter debeant capi regulariter, dicit ꝙ ubi ius determinat, ſeruanda eſt ipſa iuris diſpoſitio, ut in caſibus in ea glo. allegatis: ſed ubi ius non determinat, tunc iſtæ dictiones & ſimiles uerificantur in modico tempore, ſecundum ꝙ arbitrabitur bonus iudex, habito reſpectu ad ipſius circonſtantias. ar. in.l.i.ff. de uerb. obli. & uide tex. iuncta glo.in.c.ſignificantibus. de appel. & ad materiam.uide glo.in.c.ſi in qualibet.20.q.2.& in ſpecu. in ti.de diſpu.& alle.§.poſt hæc.uerſ.item mox. hæc ex Panor.in.d.cap.quia propter.d.glo. in uerbo.mox.

5 *Quamuis Panor.in.c.excommunicamus.el.2.eo. tit. ſuper glo.in uerbo.cum auctore damnentur.ibi. extra glo. ſentiat ꝙ hæretici nedum ante damnationē de hæreſi, ſed etiam poſt ſententiam poſſunt redire ad fidem & euadere pœnam mortis, & dicit hoc ſentire Io.an.in quadam opoſtilla, & dicit idem ſentire glo notabilē in.c. pe. eo. ti. & ꝙ hæc opinio eſt mitior, ideo tenenda. Tamen in.c. ad abolendam. uidetur tenere contrarium, & ideo in.d.c.excommunicamus. dicit ꝙ ad illum tex.c.ad abolendam.collorate poteſt reſponderi, ergo non ad uerum ſenſum, imo dicit notandum eſſe ꝙ illud quod dicit prædicta opinio, expreſſo iure non probatur, imo potius poſſet defendi contrarium, quia iſtud .c. excommunicamus.in damnatis nullam dat indulgentiā, & .c.ad abolendam.loquitur.de redeuntibus ſtatim, & .c.pe. eo.ti. loquitur de deprehenſis in hæreſi & nō de con*

demnatis, unde in.c.ut officium.eo.ti.lib.6.§.ſi uero aliquis. committitur inquiſitoribus, ꝙ bene & ſolerter uideant, ne ficte & ſimulate redeant: & ita uidetur poni in arbitrio inquiſitorũ ut determinent an ſint recipiendi ad unitatem eccleſiæ uel non, de quo dic ut infra in.§.immediate ſequente.

6 *Relinquitur arbitrio inquiſitoris recipere redire uolentes ante ſententiam, & hæc poteſtas uidetur eis attributa tam in recipiendo quam in mitigando pœnas redeuntibus, per quandam extrauagantem conſtitutionem Inno.quarti.quæ incipit. Super extirpatione. quæ quamuis non ſit in libris, tamen poteſt allegari & ſeruari, cum ſit cæteris contraria, ſed potius iuri conſona, ut in.c.fi.de hæreti.lib.6. unde ſecundum hoc inquiſitor ex ſuo arbitrio & pro ſuo motu recipiet redeuntes ante ſententiam, & ita ſeruat generalis conſuetudo officij inquiſitionis. hæc habentur ex directorio inquiſitorum quod attribuitur Ioanni Calderino, cap.16.*

1 *Relapſus dicitur qui in una ſpecie hæreſis uel ſecta commiſit, aut in uno articulo ſeu eccleſiæ ſacramẽto errauit, & poſtmodum hæreſim ſimpliciter uel generaliter abiurauit, ſi ex tunc in aliam etiam ſpeciem hæreſis, ſeu ſectam, aut alio articulo ſeu ſacramento committat.tex.eſt in.c. accuſatus. eo.ti. §.cum uero.li.6. ubi glo. in uerbo. ſimpliciter. dicit ꝙ ſi abiuraſſet ſolum in illo capitulo, licet laberetur in alio, non diceretur relapſus, ubi ipſa glo.notat ꝙ indiffinita æquipollet uniuerſali. ad idem, de priuile.quia circa. & hoc ideo, ut dicitur in glo.ſequenti, quia omnes hæreſes ſunt connexæ habentes*

caudas colligatas adinuicem, & de uanitate conueniunt in idipſum, ut in.c.excõmunicamus.eo.ti.el. primo, & ſecundo, unde non quærimus an ſit relapſus in illam hæreſim in quam prius fuerat lapſus, ſed an fuerit relapſus in hæreſim. Semel ergo lapſus in hæreſim poſt abiurationem iterum lapſus, licet in alia ſecta, dicitur relapſus. Facit ad hoc cap. ad abolendam.eo.ti.§.illos quoque.

2 Relapſus debet iudicari etiam ille de cuius lapſu in hæreſim ante abiurationem conſtiterat, uel poſtea conſtat, ſi poſt illam abiurationem hæreticos receptet, deducat, uiſitet, ſeu aſſociet, aut dona uel munera eis donet uel mittat, ſeu fauorem eis impendat qui excuſari non poſſit, cum illum ex approbati a ſe prius erroris conſequentia non ſit dubiũ id feciſſe. tex.eſt in.d. c. accuſatus. §. ille quoque. ubi glo. in uerbo.non poſſit.dicit ꝙ ille poſſet excuſari, qui propter neceſſitatem famis, uel quia ignorabat illos eſſe hæreticos. ubi nota ſecundum Gemi.poſt Io.an.in.d. c.accuſatus. ſuper. d. §.ille quoque. ꝙ ſola ſuſpicio hæreſis non ſufficit in illo caſu ut quis dicatur relapſus, quia tex.hic dicit, conſtiterat uel conſtat: & ex hoc patet ꝙ eſt neceſſe in relapſo debere conſtare de uno lapſu priori uel poſteriori.

3 Relapſus iterum uel non plene conuerſus præſumitur ille qui reuerſus ad fidem incidit in manifeſtum peccatum, non tamen hoc ſufficit ad condnẽatiõẽ. Panor.in.c.literas.de præſumpt.

4 Relapſus non proprie ſed quadam iurisfictione dicitur ille contra quem orta erat magna & uehemens ſuſpicio de crimine hæreſis, ſi in iudicio hære-

ſim abiurauit,& poſtea committit in ipſa, licet ante abiurationē ſuam crimen hæreſis non fuerit plene probatum contra ipſum.tex.eſt in.d.c.accuſatus. in prin. ubi glo.in uerbo. fictione. dicit ꝙ non poteſt dici uere relapſus de quo non conſtat an fuerit lapſus, ſicut non poteſt dici renatus qui prius non fuerit natus. de conſe.di.4.qui in maternis. &.c. ſi baptizata. propter uehementem ergo ſuſpicionem fingitur lapſus, ita quod poſt abiurationem rediens fingitur relapſus: ſepe enim iura, talia fingunt. de hoc.l. di.5.cap.ferrum.& Gemi.in.d.c.accuſatus. in prin.dicit ꝙ ius quandoque fingit id eſſe quod tamen uere non conſtat, ut.d. cap.ferrum. & de ſponſa. is qui.

5 *Si tamen leuis & modica fuerit illa ſuſpicio,quam quā ex hoc.ſ.quia poſt abiurationē reperitur lapſus, ſit grauius puniendus non, tamen debet in hæreſim relapſorum pœna puniri, tex.eſt in.d. c. accuſatus. §.ſi autem. ubi nota ſecundum Gemi.ibidem ſuper dicto uerbo. leuis & modica,ꝙ iſta dictio, &, non ſtat hic copulatiue ſed expoſitiue,ut ponatur, pro ideſt, quod dicit eſſe notandum pro ſtatutis & priuilegijs: ſi ergo quis abiurat ut leuiter ſuſpectus & poſtea relabitur,debet puniri grauius,ut hic,ubi glo.dicit grauius.ſcilicet quam ſi nunquam abiuraſſet, non tamen debet relapſorum pœna puniri. Si autem abiurauit ut uehementer ſuſpectus, & poſtea labitur in hæreſim, debet cenſeri quadam iuris fictione relapſus, ut in ſupra immediate poſito paragrapho dicitur.*

6 ***Sed quæritur qua pœna puniendus eſt is qui dicitur***

caudas colligatas adinuicem, & de uanitate conueniunt in idipſum, ut in.c.excõmunicamus.eo.ti.el. primo, & ſecundo, unde non quærimus an ſit relapſus in illam hæreſim in quam prius fuerat lapſus, ſed an fuerit relapſus in hæreſim. Semel ergo lapſus in hæreſim poſt abiurationem iterum lapſus, licet in alia ſecta, dicitur relapſus. Facit ad hoc cap. ad abolendam.eo.ti. § illos quoque.

2 *Relapſus debet iudicari etiam ille de cuius lapſu in hæreſim ante abiurationem conſtiterat, uel poſtea conſtat, ſi poſt illam abiurationem hæreticos receptet, deducat, uiſitet, ſeu aſſociet, aut dona uel munera eis donet uel mittat, ſeu fauorem eis impendat qui excuſari non poſſit, cum illum ex approbati a ſe prius erroris conſequentia non ſit dubiũ id feciſſe. tex.eſt in.d. c. accuſatus. §. ille quoque. ubi glo. in uerbo.non poſſit.dicit ꝙ ille poſſet excuſari, qui propter neceſſitatem famis, uel quia ignorabat illos eſſe hæreticos. ubi nota ſecundum Gemi.poſt Io.an.in.d. c.accuſatus. ſuper. d. §.ille quoque. ꝙ ſola ſuſpicio hæreſis non ſufficit in illo caſu ut quis dicatur relapſus, quia tex.hic dicit, conſtiterat uel conſtat: & ex hoc patet ꝙ eſt neceſſe in relapſo debere conſtare de uno lapſu priori uel poſteriori.*

3 *Relapſus iterum uel non plene conuerſus præſumitur ille qui reuerſus ad fidem incidit in manifeſtum peccatum, non tamen hoc ſufficit ad condẽnationẽ. Panor.in.c.literas.de præſumpt.*

4 *Relapſus non proprie ſed quadam iurisfictione dicitur ille contra quem orta erat magna & uehemens ſuſpicio de crimine hæreſis, ſi in iudicio hære-*

ſim abiurauit, & poſtea committit in ipſa, licet ante abiurationẽ ſuam crimen hæreſis non fuerit plene probatum contra ipſum.tex.eſt in.d.c.accuſatus. in prin. ubi glo.in uerbo. fictione. dicit ꝙ non poteſt dici uere relapſus de quo non conſtat an fuerit lapſus, ſicut non poteſt dici renatus qui prius non fuerit natus. de conſe.di.4. qui in maternis. & .c. ſi baptizata. propter uehementem ergo ſuſpicionem fingitur lapſus, ita quod poſt abiurationem rediens fingitur relapſus: ſepe enim iura, talia fingunt. de hoc.l. di.5.cap.ferrum.& Gemi.in.d.c.accuſatus. in prin.dicit ꝙ ius quandoque fingit id eſſe quod tamen uere non conſtat, ut.d. cap.ferrum. & de ſponſa. is qui.

5 Si tamen leuis & modica fuerit illa ſuſpicio, quam quã ex hoc.ſ.quia poſt abiurationẽ reperitur lapſus, ſit grauius puniendus non, tamen debet in hæreſim relapſorum pœna puniri, tex.eſt in.d. c. accuſatus. §. ſi autem. ubi nota ſecundum Gemi. ibidem ſuper dicto uerbo. leuis & modica, ꝙ iſta dictio, &, non ſtat hic copulatiue ſed expoſitiue, ut ponatur, pro ideſt, quod dicit eſſe notandum pro ſtatutis & priuilegijs: ſi ergo quis abiurat ut leuiter ſuſpectus & poſtea relabitur, debet puniri grauius, ut hic, ubi glo.dicit grauius. ſcilicet quam ſi nunquam abiuraſſet, non tamen debet relapſorum pœna puniri. Si autem abiurauit ut uehementer ſuſpectus, & poſtea labitur in hæreſim, debet cenſeri quadam iuris fictione relapſus, ut in ſupra immediate poſito paragrapho dicitur.

6 Sed quæritur qua pœna puniendus eſt is qui dicitur

quadam iuris fictione relapſus, qui uidelicet primo abiurauit hæreſim ut uehementer ſuſpectus, & poſtea in hæreſim eſt lapſus. tex.d.c. accuſatus.de hoc nihil ponit expreſſe, ex quo tamen dicit q is qui abiurauit ut leuiter ſuſpectus, & poſtea labitur in hæreſim, quamuis ſit grauius puniendus, non tamen debet pœna relapſorum in hæreſim puniri: per hoc innuit q is qui abiurauit ut uehementer ſuſpectus, et poſtea labitur in hæreſim, debeat puniri pœna relapſorum in hæreſim: nam quod de uno negatur, de alio conceditur. de præſump. nõne. & in glo. ibi, in uerbo. tacendo. in fi. 25. di. qualis. 15. q. 3. de crimine. & c. ex eo. ff. de indi. cũ prætor. & 33. q. 2. latorẽ. ff. de pac. dotalibus. ob. reſ. §. 2. et ex hoc habetur q qui dicitur quaſiquadam iuris fictione relapſus, & qui prius abiurauit ut uehementer ſuſpectus, poſſit puniri pœna relapſorum in hæreſim: quæ autem ſit iſta pœna, glo. in uerbo: pœna. d. c. accuſatus. remittit ad notata in. c. ad abolendam. §. illos quoque. de hæreti. & c. ſuper eo. eo. ti. li. 6. ubi tales ſine ulla pœnitus audientia relinquendi ſunt iudici ſeculari, & de hoc ſupra in uerbo. Executio contra damnatos de hæreſi. §. quarto & quinto.

7 *Sed nota bene & aduerte ſecundum Panor. in. c. inter. de purga. ſuper glo. fi. uerſ. & ex hoc dicto: q ſi aliquis alias incidiſſet in hæreſim, & nunc ex deficientia in purgatione haberetur pro conuicto & pro relapſo, deberet tradi curiæ ſeculari, ut in. d. c. accuſatus quod eſt bene notandum. de hoc etiam ſupra in uerbo. purgatio canonica. §. nono. in fi.*

1 *Sacerdos celebrãs, ſi non conſecrat corpus & ſan-*

guinem Chriſti, ſed fingit ſe conſecrare, quia habet conſcientiam, ſciens ſe eſſe in peccato mortali, & ideo ſumit hoſtiam non conſecratam, propter hoc non ſapit hæreſim manifeſtam ſecundum Oldra. in conſilio ſuo. 208. quem allegat Gemi. in c. accuſatus. de hæreti. li. 6. in fi. Facit ad hoc optime cap. de homine. de cele. miſ. & quod ibi notat Panor. uide ad hoc beatum Thomam in quolibeto quinto, articulo. 12. poſſet tamen talis ſacerdos examinari ab inquiſitore quomodo ſentiat de ſacramento altaris ſeu eucharistiæ, præſertim quando eſt aſſuetus ſic facere. ar. in glo. in uerbo. moribus. c. excommunicamus itaque. de hæreti. Facit. 41. di. quiſquis.

1 Sacramentis abuti ſapit hæreſim, & inquiſitor poteſt punire tales abutentes quando utuntur ſacramẽto altaris ad faciendum incantationes, ſeu diuinationes, uel ſortilegia, aut rebaptizando aliquem, ut dicitur in glo. in uerbo. ſaperent. §. ſane. c. accuſatus. eo. ti. li. 6. & habetur per Panor. in glo. fi. c. primo, de ſortilegijs. Idem etiam eſſet quando fierent iſta cum chriſmate aut aliquo aliorum ſacramentorum, quia faciendo mentionem de corpore & ſanguine Chriſti & de baptismo, conſequens eſt ꝗ etiã intelligatur de alijs ſacramentis, quia de ſimilibus ſimile eſt iudicium. c. inter cæteras. de reſcript. in fi. cum glo. & ideo benefacit, quia in fi. d. glo. in uerbo. ſaperent. poſtquam fecit mentionem de corpore & ſanguine Chriſti & de baptiſmo, ſubiungit, uel his ſimilia. quod eſt bene notandum.

1 Secta ſtriarum ſeu ſtrigiarum qualiter pertinet ad inquiſitores procedere contra eas, eo quia ſunt hæ-

Digitized by Google

reticæ, quia apoſtatæ, & qualiter poſſunt ire corporaliter ad earum ludum, & quomodo poſſunt deprehendi illi qui ſunt de illa ſecta, ponam in fine totius huius operis, ubi diffuſe de his omnibus tractabo, & etiam ponam aliqua ad declarationem capituli. epiſcopi. 26. q. 5.

1 Sententia in crimine hæreſis, ſecundum Archi. non eſt ferenda, quia iam per canones eſt promulgata, & lata ipſo iure. c. excommunicamus. eod. ti. & ſic potius denuntiatur uel declaratur quam promulgetur. 24. q. i. c. primo. et ita debet ferri ſententia declaratoria ſuper dicto crimine: ſi etiam ſuper illo pronuntiaretur, non uitiaretur ſententia, ut patet ex notatis in cap. ut inquiſitionis. ubi dicitur ꝙ ſententia requiritur per quam negotium terminetur. 22 di. §. 1. uerſ. cum ergo ad fidem. ff. de re iudi. l. 4. §. condemnatum. & c. fi. eo. tit. lib. 6. §. ibi. ad ſententiam. hæc omnia colliguntur ex Gemi. in d. cap. ut commisſi. cap. ut inquiſitionis. & cap. fin. eod. tit. lib. ſexto.

2 Sententia debet ferri in die & non in nocte, aliter pars poteſt excipere & appellare: ſi tamen pars præſens non excipit nec appellat, ſententia ſic lata tenet, ut dicit Panor. in c. conſuluit. de offi. dele. ſuper glo. in uerbo. tenebras. Feli. ibidem dicit ꝙ ſententia lata in nocte non ualet nec eſt opus appellare, et adducit ad hoc tex. & glo. magnam in fi. in. §. 2. inſtitu. de uerbo. obli. Fallit tamen, ut dicit idem Feli. ubi iudex multitudine agendorum fuiſſet occupatus quia tunc ferre poteſt, melius tamen faceret ſi differret in diem ſequentem, prout in tex. d. cap. conſu-

luit.dicitur.

3 Similiter dicendum eſt de interlocutoria & de omnibus actibus expediendis iudice ſedente pro tribunali, quia de nocte expediri non poſſunt.tex. eſt in. §. ſedebunt. in auten.de iudi. idem in petitione apoſtolorum, & ita intellige glo.in.c.ab eo.in uerbo. loco. de appel.li.6.in fi.

4 Si per aliquod ſignum ſeparatur dies a nocte. puta in aliqua pulſatione campanæ, illi ſtandum eſt, alias autem, ceſſante hoc ſigno, quicquid fit ad lucem diei, ſiue ante ortum ſolis, ſiue poſt occaſum, dicitur de die, dummodo perſona poſſit diſcerni, ut dicit Feli.in.d.c.conſuluit. Confir.dominus Car. Zaba.in. c.ſi perfodiens.de homici.

5 Sententia lata per inquiſitorem debet ſtatim ſine dilatione per iudicem ſecularem executioni mandari. uide de hoc diffuſe ſupra, uerbo.executio.§.primo, ſecundo, & tertio.

6 Sententia corporis afflictiua non poteſt iure communi retractari poſt lapſum decem dierum, licet appareant probationes innocentiæ, ſed ex gratia ſpeciali fit reſtitutio a principe per tex.notabilem.in. l. diui. ff. de pœnis. ubi de hoc eſt tex. ſingularis. uide ad hoc Panor.in.c.de his.de accuſa.in prin.& etiam in .c.conſanguinei.in fi.de re iudi.Facit. l.i. §.fi.ff.de conſtitu. & Corſe. in dictione. ſententia corporis afflictiua.

7 Forma ſententiæ, ſecundum Gemi. pro redeuntibus ad fidem, quibus pœnitentia iniungitur.ubi nota ſecundum eundem, ꝙ iudex non debet pronuntiare hæreticos, quia non ſunt. 24.quæſt. prima, hæc

eſt fides. ubi de hoc & .q.ultima.dixit apoſtolus.&. c.qui in eccleſia.nec pronuntiabit eos hæreticos fuiſſe, quia modus iſte non eſt datus a iure, ſed dicet ſic. Quia te inuenimus per tuam confesſionem, uel per probationes legitimas, hæreticum uel hæreticos adoraſſe, nunc autem ſaniori uſus conſilio uis, prout aſſeris, ad unitatem eccleſiæ de corde puro & ſide non ficta redire, idcirco te, inprimis abiurata omni hæretica prauitate, iuxta formam eccleſiæ, ab excommunicationis uinculis quibus tenebaris aſtrictus abſoluimus, ſi tamen ad eam ex corde redieris, & iniuncta tibi mandata ſeruaueris: & quia in deum & ſanctam eccleſiam temere modis prædictis deliquiſti, ad peragendam pœnitentiam condignam in perpetuum carcerem te detrudi uolumus, & præcipimus ibi perpetuo remanere. Nec miretur aliquis de eo quod in hac forma dictum eſt ſub conditione, ſi, nam cauſa delendæ quæſtionis expedit ſic dici & poni, ut ſi quod imponitur non ſeruauerit, eum non abſolutum fore appareat. Archi. habuit quasdam informationes officij inquiſitionis, de quibus glo. in hoc titulo plures poſuit: ſed quicquid dicat, inquiſitores noſtri temporis bene pronuntiant illum fuiſſe hæreticum, nec apparet quid obſtet ſecundum Io.an. hæc omnia colliguntur ex Gemi. in.d.c. ut commisſi. §. necnon.

8 F*orma ſententiæ priuatoriæ, ſecundum Gemi. qui dicit ꝙ inquiſitores & epiſcopi in eorum ſententijs utuntur uerbis prout iacent. ſ. priuamus & priuatos denuntiamus. & iſta practica eſt tutior, pro qua facit optime tex. de re iudi. ad apoſtolicæ. uers. nos*

itaque

itaque.li.6. ubi utitur geminatis uerbis priuatiuis, iſtis.ſ. denuntiamus & priuamus. hæc Gemi. poſt Io.an.in.d.c.ut commiſſi.§.priuandi.

9 *Sententia debet proferri iudice ſedente, alias eſt nulla.c.fi. de re iudi. lib. 6. & licet debeat legi & proferri per ipſum iudicem, ut in.d.c. fi.de re iudi. fallit tamen in inquiſitore hæreticæ prauitatis, ut dicit Gemi.ſuper.d.c. fi.de re iudi.col.prima.ibi.quæro an epiſcopus poſſit legere. & hoc quia inquiſitores hæreticæ prauitatis poſſunt recitare ſententias per alios ſicut epiſcopi. de hoc habes ſupra in uerbo.inquiſitor.§.27.*

10 *Ad ſententiam audiendam neceſſe eſt ut citetur is contra quem eſt ferenda ſententia, ut aperte dicit tex.in cle.ſæpe.de uerbo.ſignifi. Ad hoc facit glo.in uerbo.reſpondeat.c. cum contumacia.de hæreti.li.6. neque ualet citatio, ſi dicatur, ad audiendam uoluntatem ſeu intentionem iudicis, ſed opportet q ſpecificetur ad audiendam ſententiam, ut dicit glo. in uerbo.ad id.d.cle. ſæpe.*

11 *Aduertas tamen ne feras ſententiam condemnatoriam contra reũ qui eſt in carceribus, ſed facias eũ citari & duci ante tribunal tuum, & non feras ſententiam in abſentem licet detentus ſit in carceribus quia in iſto caſu diceretur abſens: & ita obſeruat totus mundus. hæc ex libro malefi. Angeli de Aretio, cla. Q ui iudex commiſſit præconi.in fi. primæ additionis. de hoc ſupra in uerbo. citatus. §.decimo & undecimo.*

1 *Sortilegia ſapiunt hæreſim manifeſtam, & pertinet ad inquiſitores hæreticæ prauitatis talia punire,*

K

quando in eis conſuluntur dæmones, & expectantur eorum reſponſa, & fiunt eis preces & ſacrificia nam cõmittitur hic idololatria. Idem ubi fiunt cum hoſtia conſecrata, ſeu rebaptizando aliquem, uel ſimilia: ſecus autem ubi iſta uel ſimilia non accidunt, licet inuocarentur dæmones, ut prouocent, puta, animum mulieris ad impudicitiam: nam iſtud licet ſit grauiſſimum peccatum in ſe, non tamen ſapit hæreſim, quia proprium dæmonis eſt tentare creaturam, ut habetur in Euangelio. Et accedens tentator &c. & patet. 16.q.2.c. uiſis. hæc ex Panor.in.c.primo de ſortile. ſuper glo.fi. Facit ad prædicta glo. in uerbo. ſaperent.c.accuſatus eo.ti.lib.6. & quod dicit beatus Thomas in ſecunda ſecundæ, quæſtione nonageſima ſecunda, articulo ſecundo. habes de hoc ſupra in uerbo. dæmones inuocare. §. primo & ſecundo.

2 *Sortilegorum pœna eſt, quia ultra pœnas poſitas in tex.c.in tabulis. eo.ti.poteſt epiſcopus eos dehoneſtare, ut puta, mitriando, ut fit in aliquibus locis, uel ponendo ad ſcalam cum uituperio, & eyciendo eos extra diœceſim. uide bo.tex. 26.q.5.epiſcopi. et quod notatur. 32.q.1.cap.de Benedicto. hæc Panor.in.d.c.in tabulis. de ſortil. Si tamen prædicta ſortilegia ſaperent hæreſim manifeſtam, ut dictum eſt in.§.immediate præcedente, tunc poſſet etiam inquiſitor punire talia ſortilegia facientes, una cum epiſcopo, quo caſu nec epiſcopus poſſet prædictam pœnam imponere ſine inquiſitore, iuxta formã cle. i.de hæreti.uerſi.duro.*

3 *Statutum ciuitatis, caſtri, uel uillæ, uel alterius lo*

ci, per quod directe uel indirecte impediatur negotium inquiſitionis hæreticæ prauitatis, ne in eo libere ualeat procedi, uel contingat ipſum officium inquiſitionis quomodolibet retardari, ipſo facto eſt nullum, & rectores ſeu conſules ciuitatis uel loci tenentur dictum ſtatutum exhibere diœceſano ſeu inquiſitori ſine mora, & ſi tale inuentum fuerit reuocandum omnino uel moderandum, ut dicitur in c. ſtatutum ciuitatis. de hæreticis. li. 6. ubi dicit Gemi. ꝙ inquiſitores poſſunt compellere omnes qui habent poteſtatem reuocandi uel temperandi ſtatuta, ad reuocandum uel temperandum ipſa. ar. in cle. ex graui. de uſu. uerſ. eandem etiam. uide ad hoc glo. 1. & 2. & penul. d. c. ſtatutum.

1 *Summarie. i. ſummatim uel breuiter: et ſi cauſa principalis eſt ſummaria, & omnes eius articuli ſunt ſummarij. Bar. ſuper extrauaganti. Ad reprimendum. in uerbo. ſummarie.*

1 *Suſpicionem de hæreſi inducunt iſta, uidelicet, celebrare conuenticula occulta, ſeu a communi conuerſatione fidelium uita & moribus diſſidere, ut habetur in c. excommunicamus itaque. de hæreti. §. ꝙ ſi quis. & in glo. ibidem in uerbo. moribus. Idem dicit* Feli. *in. d. c. excommunicamus. ubi dicit contra tales diſcedentes a communi conuerſatione fidelium circa cultum diuinum, puta ſi circa miſſam uel alia ſacramenta eccleſiæ eſt diu negligens, poſſet inquiri de hæreſi absque infamia. de hoc ſupra in uerbo. probatio. §. 4.*

2 *Suſpicio ſola ſufficit ad hoc ꝙ procedatur ad inquiſitionem contra hæreticos. d. cap. excommunicamus.*

hæc Gemi.in.c.inquiſitores.eo.ti.li.6. Et nota ꝙ ex leui argumento uel indicio inducitur ad ſuſpicionem ut dicit Panor.in.c.tertio loco.de proba.circa fi. n̄ 1. ex modica & leui præſumptione poteſt procedi contra aliquem in crimine hæreſis, ſecundum Gemi.in. c.accuſatus.eo.ti.lib.6.de hoc ſupra, uerbo. præſumptio. §.octauo.

3 Suſpitionum alia leuis & modica, alia uehemens, & alia uiolenta. Colligitur hoc in.d.c.accuſatus.et in glo.in uerbo. uehementem.c.cum contumacia.eo. ti.li.6.ubi habetur quomodo iſta intelligantur. Facit ad hoc.c.literas. de præſumpt.& glo.ibi, in uerbo. uehementem. uide ad hoc dominū Archi. Flor. in tertia parte ſummæ ſuæ, ti.nono.c.12.circa medium, ibi, & nota ꝙ triplex eſt ſuſpicio. de hoc ſupra in uerbo, præſumptio. §.ſecundo.

4 Suſpicio probabilis inducit præſumptionem.ff. quod me.cau.l.ult.2.q.5.presbyter uiolenta. condemnationem.32.q.1. dixit dominus.hæc habentur in glo. i.c.oues.6.q.i.

5 Suſpectus eſt de hæreſi,& poteſt procedi contra eū, qui perſiſtit in excommunicatione per biennium, imo per annum, ſecundum Hoſti.& alios.ar.in, cap. rurſus.&.c. quicunque.11.q.3.&.c.omnis.de pœni & re. præſumitur enim male ſentire de ſacramentis eccleſiæ & de poteſtate eccleſiæ, ex quo non curat de eius excommunicatione.tex.eſt de hoc in.c.fi. de pœnis.& Panor.ibidem in tertio notabili. Confir.Feli.in.c. excommunicamus itaque.eo.ti.col.prima.ibi. Sed quærit Pet.de Ancha.niſi talis probaret iuſtam cauſam contumaciæ ſuæ. Confir. etiam

dominus Car.Zaba.in cle.3.eo.ti.in ſi.

6 *Si autem quis fuerit excommunicatus pro contumacia commiſſa in cauſa hæreſis, tunc poſt lapſum anni habetur pro hæretico, & poteſt puniri ut hæreticus, ut in.c. cum contumacia.eo.ti. lib.6. ſi autem fuit excommunicatus pro contumacia in alia cauſa, tunc ſi ſteterit per annum uel plus in excommunicatione, non habetur pro conuicto de hæreſi, ut notatur in.d.c. cum contumacia. ſed tantum inſurgit ſuſpicio contra eum de hæreſi, ut eſt tex. notabilis in. d.c.ſi.de pœnis.& poterit ſibi indici purgatio, in qua ſi defecerit, habetur pro conuicto, ut in.c.inter.in ſi. de purga.cano.& in.d.c.excommunicamus. §.i.& Panor.in.d.c.ſi.de pœnis.ſuper glo.in uerbo. hæreticæ prauitatis. Confir.Feli.ubi ſupra.*

1 *Taciturnitas pro confeſſione habetur, quando quis interrogatus noluit reſpondere.ff. de interro. actio.l. de ætate.§.nihil intereſt.& ar.65.di.c.ſi forte. & 60. di.ſi ſeruus. hæc in glo. in uerbo. Confeſſiones .c.quoniam contra.de proba. Confir.Panor.ibidē.*

1 *Teſtes, ſecundum Archi. ſi ſe ſubtrahant a teſtimonio perhibendo, ſunt cogendi per cenſuram eccleſiaſticam, ut habetur de teſti.cogen.c.i.& ſequentibus, & iuramentum uel uotū de celando non ualeret.de offi.ordi.quia plerique.li.6.de reg.iuris.in malis.eo. li. neque per exceptionem excuſarentur aliqui a teſtimonio ferendo, etiam coram ordinario. ad hoc. c. excommunicamus itaque.§.addicimus.in ſi.de hæreticis. A fortiori coram delegato Papæ.ar.c.ſane quia.de offi.dele.hæc Gemi.in.c.ut officium.de hæreti.lib.6.§.uerum. Confir. Panor.in.cap. dilecto-*

rum. de teſti. cogen. ubi de hoc diffuſe.

2 In examinatione teſtium iudex debet eſſe ſolicitus; & iterum inquirere, ſi confuſe depoſitum erat, & maxime ſuper cauſa ſcientiæ iterum interrogentur, quod fieri poteſt ſecundum Ioann. an. & etiam debet. inquirere de inimicitia teſtium, cum illi contra quem inquiritur non tradantur nomina; nec ipſe diuinare tenetur: hac Gemi. ubi ſupra, ſuper. d. §. uerum. Facit ad hoc de teſti. capitulo clamor.

3 Quia dictum eſt quod iudex debet inquirere de inimicitia teſtium, ideo nunc uidendum eſt propter quas inimicitias repellendus ſit quis a teſtimonio, unde glo. in uerbo. capitales. cap. per tuas. de ſimo. dicit quod tantum propter inimicitias capitales & non propter alias remouetur quis a teſtimonio. glo. autem in uerbo. inimicos. capitulo. cum oporteat. de accuſa. dicit quod propter quales inimicitias quis repellendus ſit a teſtimonio, relinquitur arbitrio iudicis. articu. in auten. de teſti. §. ſi uero dicatur. collatione ſepti. Confir. hoc Feli. in capitulo. repellantur. de accuſa. ibi. Nota ultimo. & iudex extimabit an ſit credendum teſti uel non. ff. de quæſtio. l. pri. §. præterea inimicorum. & §. quæſtionem. quæ autem dicantur inimicitiæ capitales, declarat Panor. ſuper dict. glo. in uerbo. inimicos. dicens poſt glo. in. l. licet. ff. de arb. quod inimicitiæ capitales ſeu graues ſunt, cum quis minatur alicui mortem; uel eum odit; uel & mortem deſiderat, uel qui accuſauit eum criminaliter: & idem quando eſt quæſtio de om-

nibus bonis uel maiori parte. articu.primo. capitu. frequens. de reſti. ſpoli. lib.ſexto: & ſubiungit quod capitales inimicitiæ indiſtinctæ repellunt aliquem a teſtimonio, ſi uero non ſint capitales, tunc recurrendum eſt ad iudicis arbitrium, ut dicit glo. ſuperius allegata, & facit. l.i. ff. de quæſtio. nam in hoc iudicio multum uerſatur arbitrium, an inimicitiæ ſint graues uel leues: nam debet attendi qualitas inimicitiæ, ſecundum Bar. in. l. maritus. de quæſtio. de quo uide Di. in. l. filiæ. ff. ſolu. matr.

4 *Nota tamen ꝙ teſtis qui inuitus teſtimonium perhibet, non poteſt repelli tanquam inimicus in illa cauſa uel in alia, ſecus ſi ipſe ſponte uenit ad ferendum teſtimonium, quia tunc præſumitur inimicus. articu. in. l. quæ omnia. ff. de procu. facit cap. cum in tua. de ſpon. hæc Panor. in cap. cum. p. manconella. de accuſa. in fin.*

5 *Quæritur an ſit adhibenda fides dictis illius teſtis qui dicit ſe inimicum eius contra quem interrogatur. Reſpondet Panor. quia aut teſtis dixit ſe inimicum antequam iuraret ſeu produceretur in teſtem, & ſic præſumitur hoc dixiſſe in fraudem, & nihilominus debet recipi: ſi uero non conſtat eum dixiſſe in fraudem, non uidetur recipiendus, præcipue quando inimicitia erat capitalis: ſed ſi hoc non eſt, uel de hoc dubitatur, non debet iudex propter ſolum dictum teſtis deſiſtere, ſed debet interrogare de qualitate inimicitiæ, quia non omnis inimicitia repellit indiſtincte, ut dictum eſt ſupra in. §. proxime ſuperiori.*

Si dicat ſe inimicum capitalem, non debet recipi, ut in auten.de.teſti.§. ſi uero dicatur. & notatur in :c.ex parte.ade. &. c. cum cauſam. de teſti. ſi uero inimicitiæ non ſunt capitales, debet recipi, & quanta fides ſit adhibenda relinquitur arbitrio iudicantis. Si autem teſtis dixit ſe inimicum poſtquam iurauit, ſed antequam deponeret, tunc non eſt ei adhibenda fides: ſi uero poſtquam iurauit & depoſuit dixit ſe inimicum incontinenti in fine depoſitionis, in generalibus interrogationibus creditur ei: ſi ex interuallo dixit ſe inimicum, non ei creditur, ſed ſtatur priori dicto. hæc omnia colliguntur ex Panor.in.c.inquiſitionis.de accuſa.§.tertio.

6 Nam iuriſconſultus.ff. de teſti.l.3.dicit iudici. Tu magis ſcire potes quanta fides ſit teſtibus adhibenda. quaſi dicat, non poteſt dari certa doctrina. hæc Panor.in.c.quanto.de præſumpt.

7 Teſtium examinationi in crimine hæreſis & ipſum crimen concernentibus debent eſſe præſentes duæ religioſæ & diſcretæ perſonæ, in quarum præſentia per publicam perſonam, aut per duos idoneos uiros eorundem teſtium depoſitiones fideliter conſcribantur, ut in.c.ut officium.de hæreticis.§. uerum.lib.6. ubi dicit Gemi.quod clerici ſeculares dicuntur quandoque religioſi.4. di.denique. quandoque laici.44. di. Non liceat. de conſti.eccleſia.ſed in illo tex.c. ut officium auctor non intellexit ſtricte de illis qui religionis habitum ſuſceperunt, pro quibus præſumitur.de noui.ope nuntia.c.2. uerſ. ſuper eod.ubi de hoc Io.an.

8 Teſtis examinetur an credat quæ deponit, i. an depo

nat de credulitate, & hoc dicit Io. an ſuſtinendum quando ſingulariter interrogatur, ſed in generalibus interrogationibus non debet fieri iſta interrogatio, an credat. hoc eſt de mente Panor. & colligitur ab ipſo in c. inquiſitionis. § . quæſiuiſti. in prin.

9 *Debet inſuper teſtis examinari de perſonis, puta, ſi cognoſcit perſonam contra quam deponit, & etiam de alijs circunſtantijs. ad hoc eſt tex. in c. cum cauſam. de teſti. aliter non poſſumus ad ueritatem peruenire. 23. q. 8. Occidit. in fi. an etiam lucri cauſa, uel ex inimicitia teſtificetur ſeu deponat, & de alijs de quibus traditur. ff. eo. l. 3. & . 4. q. 3. § . ſi teſtes. Facit ad hoc glo. 3. d. c. cum cauſam. & quod dicit Panor. ibidem.*

10 *Neceſſe eſt etiam ꝙ teſtis interrogetur de cauſis ſcientiæ, puta de uiſu uel auditu, fama uel credulitate, ut dicit tex. d. c. cũ cauſam. & ſi teſtis cauſam ſcientiæ non reddiderit, non ualebit dictum eius, ut dicit glo. 4. d. c. cum cauſam. & . 4. q. 3. ſolam. ſi aũt non fuit interrogatus, ualebit dictum eius, ut in c. ſicut. de re iudi. Ad hoc facit ſingula. glo. 4. in. d. c. cum cauſam.*

11 *Quæ ſit autem cauſa ſufficiens ſcientiæ in teſte, dic ſecundum Inno. in d. c. cum cauſam. & clarius ſecundum Bar. in tractatu de teſte, ꝙ teſtis ad hoc ut concludat, debet reddere cauſam ſcientiæ per illum ſenſum corporis, quo actus ſuper quo deponit percipitur: unde ſi de re perceptibili uiſu, dicat, uidi: ſi de auditu, dicat, audiui: ſi deponit ꝙ res erat amara uel dulcis, dicat, guſtaui: ſi ſuper odorifera uel fætida, dicat, odoraui: ſi ſuper re aſpera uel leui, di-*

cat, quia tetigi: & pro hoc eſt bo.tex.in.cap.teſtes.3.q.9. & in.l. teſtium.cap.eo.tit.& ubi res eſt perceptibilis duplici ſenſu, debet deponere per utrunque ſenſum, ut in cap.ex literis.de conſue. & quando depoſitio habet annexam cauſam ſciendi, fruſtra interrogabitur de cauſa ſcientiæ: ut quia dixit, uidi q Titius percuſſit Sempronium.colliguntur iſta ex Panor.in.d.cap.cum cauſam.ſuper.d.glo.de cauſis. ibi. Sed ad declarationem omnium. Facit ad hoc quod dicit iuriſconſultus.ff.de teſti. l.3. Tu magis ſcire potes,&c. uide eundem Panor. ſuper. d. cap. cum cauſam. & quod ibi dicit diffuſe.

12 *Teſtis dicens unum extra iudiciũ, non ualet dicere contrarium in iudicio, unde ſtatur priori dicto, niſi præſumatur hoc dixiſſe in fraudem, ut ſi teſtis uilis fortunæ dixit in præſentia partis potentis aliquid quod ueniebat in fauorem illius, ſi poſtea in iudicio præſtito iuramento dicat contrarium, non debet ſtari priori dicto, quia præſumitur illud dixiſſe prius ut placeret parti, ſed in iudicio metu iuramenti dixit ueritatem, ſecus ubi talis præſumptio non ſubeſſet, quod tene bene menti perpetuo. hæc Panor.in.d. c. inquiſitionis. § .tertio.uerſi.ultimo ſignanter.uide ad hoc quod dicit idem Panor.in.c.cum in tua.de teſti.in fi.*

13 *Dictum teſtis habetur pro confeſſione, quatenus aliquid deponit contra ſe. Ad hoc. de confeſ. cum ſuper.de elec. per inquiſitionem.hæc Gem.in.c.accuſatus. de hæreticis. § .licet.lib.6.*

14 *Licet minor.20. annis non ſit ſufficiens ad teſtificandum in criminalibus, ut l.teſtimonium.ff. de te-*

ſti. poterit tamen examinari ex mero iudicis officio pro indicio, & faciet indicium ad torturam, ut in. l. fi. C. de ſille. & uide Bar. in hac materia, per illum tex. in l. de minore. in prin. ff. de quæſtio. hæc Angel. in li. maleſi. cla. Compa. inquiſiti & nega. totum. colum. 3. ibi. quæro qui teſtes. & in additione ſequenti.

15 *Mulier in maleficijs & criminalibus poteſt eſſe teſtis. l. ex eo. ff. de teſti. & de hoc eſt glo. ſingularis in uerbo. nec teſtis. 33. q. 5. mulierem. de hoc in glo. in cap. quoniam. & c. tam literis. de teſti. hæc Angel. ubi ſupra. col. 4. in prin. ibi. quid in muliere an ſit teſtis. & hoc quando agitur in modum inquiſitionis, ut in. d. glo. in. d. c. quoniam ſeu in denuntiatione, ut in glo. in uerbo. ſiue laicos. d. cap. tam literis. & hoc præcipue in caſibus in quibus admittuntur infames & criminoſi, ut in. d. glo. in uerbo. nec teſtis. d. c. mulierem.*

16 *Teſtes poſſunt induci per iudicem ex mero officio contra reum ut condemnetur, etiam poſtquam eſt concluſum in cauſa etiam in accuſationibus. uide late Bar. in quæſtione quæ incipit. iudex maleficiorũ ſuper. accuſatione &c. hæc Angel. ubi ſupra. col. 5. ibi. quæro an poſt. & in additione ſequenti dicitur ꝙ in qualibus cauſa criminali iudex põt recipere teſtes etiam poſt didicita teſtificata.*

17 *Infames, excommunicati, & conplices, admittuntur ad teſtificandum in crimine hæreſis, ut in cap. in fidei fauorẽ. de hæreti. lib. 6. imo omnes teſtes indifferenter, quãquã criminoſi, admittuntur in crimine hæreſis ſecundum Panor. in cap. licet Hely.*

de ſimonia, in col. 2. ibi. Nota ꝙ in crimine læſæ maieſtatis. & uide quod not. glo. in. c. i. de confeſſ. & 15. q. 3. nemini. & quod ibi notat Archi. Facit ad hoc glo. in uerbo. Nulli de ſe confeſſo. c. ueniens. el. primo. de teſti. & glo. 2. in fi. c. fi. de teſti. cogen. Facit etiam glo. fi. in. c. quoniam aliqua de teſti. Confir. Archi. in. c. accuſatus. §. licet. ſuper uerbo. exceptum. nam tanta eſt labes criminis hæreſis, ut ſerui aduerſus dominos ſuos, & quilibet criminoſus aduerſus quemlibet admittuntur, & eſt tex. 2. q. 7. cap. præſumunt. §. huic oppo.

18 In crimine hæreſis admittuntur teſtes quantuncunque criminoſi & excommunicati, non habita differentia an agatur contra ſecularẽ an contra regularem, & an ſint alia adminicula. hæc Panor. ſuper glo. in uerbo. in differenter. d. c. licet. Hely. de ſimo. & in. c. per tuas. el primo. eo. ti. ſuper glo. in uerbo. de ſimoniaca prauitate. An autem meretrix admittatur, uide quod notat Panor. in. c. tanta. de ſimo. in ſecundo notabili.

19 Tres teſtes uel duo deponunt contra hæreticũ, unus ſuper uno, alius ſuper alio articulo, uel unus dicit eum dixiſſe quædam uerba hæreticalia, alius dixit eum dixiſſe alia uerba hæreticalia: uidentur iſti eſſe ſingulares, ut de elec. c. in geneſi. & cap. bonæ. cum ſim. dic ꝙ ſi generaliter inquiritur de hæreſi contra eum, tunc damnabitur ad dictum iſtorum, quia omnes iſti probant eum habere unam nequitiam ſceleris, ſ. hæreſis, & concordant ad unum effectum ſeu finem, & hoc ſufficit, ut. C. de hæreticis. l. Arriani. & . C. de pœnis. l. qui ſententiam. ubi uero non in-

quireretur generaliter de hæreſi contra eum, ſed ſpecialiter ſuper certo articulo ſiue ſuper certa ſpecie, tunc omnes iſti poſſent dici ſingulares, & non crederetur eis per dicta iura. ad quod extra eo.c. penul. hæc omnia ex directorio inquiſitorum quod attribuitur Io. Calde. c. 14.

1 *Torturæ non poteſt exponere quenquam epiſcopus ſine inquiſitore, neque inquiſitor ſine epiſcopo uel eius uicario, & hoc ſi ſui adinuicem copiam habere ualeant infra ſpatium octo dierum poſtquam ſe requiſierint, ut in cle. i. de hæreticis. uerſ. duro. ubi nota ſecundum D. Car. Zab. ibidem, ꝙ hoc tempus octo dierum incipit currere a tempore factæ requiſitionis ſed bene probatur litera ibi. poſtquam ſe requiſierint. Facit de excep. pia. li. 6. & glo. in uerbo. Computato. & de deci. cle. i. & quod ibi notatur cũ glo. Concor. Pau. Facit etiam de appel. ſuper eo. el. 2. in glo. fin.*

2 *Nota tamen ſecundum eundem. d. Car. Zab. ubi ſupra, ꝙ ſi inquiſitor non poteſt habere copiam epiſcopi, ut quia eſt in remotis, uel econuerſo epiſcopus nõ poteſt habere copiam inquiſitoris, ꝙ alter ſolus procedere poterit, pro hoc ibi litera, poſtquam ſe requiſierint, a contrario, quod nota. Confir. Io. de Imo. in. d. cle. i. Ad hoc facit glo. opti. in uerbo. commode. c. fi. de ſepul. li. 6. quæ dicit ꝙ ratione incommoditatis id permittitur quod alias non permitteretur. Ad hoc etiam glo. in uerbo. deportari. c. is qui. eiſdẽ ti. & li. Quomodo autem intelligatur in remotis, uide glo. ſingularem in uerbo. remotis. c. cum nullus. de tempo. ordi. lib. 6. in fi. quæ dicit quem eſſe in re-*

Digitized by Google

motis, quando eſt ultra unam dietam, ut.c.ſtatu-tum.de reſcriptis. eo.li. uel ſatis credit arbitrarium iudici quis locus dicatur in remotis: & ſi non po-teſt habere copiam epiſcopi uel eius uicarij, non debet requiri capitulum ubi ſedes uacaret, ut cap.uno. ne ſede uacan.lib.6. niſi in certis caſibus de quibus iſte non eſt. Confir. Io.de Imo.ibidem, in. d. cle.1. Et ſi epiſcopus multum diſtat, niſi eſt ibi officialis a quo poſſit haberi talis licentia, uidetur de mente ſ.literæ ꝙ facta requiſitione apud locum habitationis, tunc poterit per ſe, ut in glo. in uerbo. diœceſanis. cle.unica. de for. compe. ibi. ſed quid ſi. Facit optime ad hoc glo. in uerbo. in remotis. cap. fin.de teſta. lib.ſexto.

3 Si autem epiſcopus ſeu eius uicarius requiſitus in-fra octo dies noluerit intereſſe, uel neglexerit, tunc inquiſitor ſolus procedet ad torturam, & ad ea de quibus in.d.cle.i.ut dicit idem.D.Car.Zaba. ubi ſu-pra. & hoc ſatis probatur ex litera ibi. Idem dicit Io.de Imo. ubi ſupra. nam tunc conſolidatur tota poteſtas in inquiſitorem, ut dicit Panor.in cap. cum cauſa.de offi.dele.

4 Quid ſi epiſcopus uel eius uicarius uenerit infra dictos octo dies, ſed diſcordant ipſe & inquiſitor in torquendo, quia unus dicit torquendum, alter non: dicendum ſecundum.D.Car.Zaba. ubi ſupra, ꝙ ſi diſcordant ratione proceſſuum, quia ſunt uarij, quia epiſcopus procedendo contra unam perſonam fecit unum proceſſum uarium ab eo quem fecit inquiſi-tor contra eandem perſonam, tunc ſtandum eſt notatis in cap.in præſentia. de teſti. Si autem diſcor-

dant propter iuris imperitiam, tunc conſulant peritiores. articu. de ui.& hone.cle.cap. quoniam. de reſcriptis.cap. ſtatutum. §.aſſeſſorem. lib. ſexto. Idem dicit Io.de Imo.ubi ſupra. Facit optime ad hoc quod notatur in glo. quinta, in.cap. per hoc. de hære.eo lib.

5 Sed pone, epiſcopus uel eius uicarius non uult conſentire tortura niſi uideat proceſſum ſeu indicia ſuper quibus inferenda eſt tortura, nunquid inquiſitor tenebitur ei communicare proceſſum & ipſa indicia, ut & ipſe epiſcopus ſeu eius uicarius poſſit ſuper ipſis deliberare an ſit ueniendum ad torturã uel non? dic ꝙ quando inquiſitor ſolus procedit, nõ tenetur communicare proceſſum epiſcopo ſeu eius uicario, ut patet per. d.cap. per hoc.ubi dicitur proceſſerint in plurali. ſecus a contrario ergo ſi alter tantum & ſolus procedit, ut patet in extrauaganti Benedicti undecimi quæ incipit, ex eo.extra eod. tit. Confir.Gemi.in.d.cap.per hoc.§.uerum. Quia tamen hodie alter ſine altero procedere non poteſt ad torturam neque ad ſententiam contra eos, ut in cle.1.eod.tit.uerſi.duro. ideo cenſentur procedere communiter ſeu coniunctim ſaltem in prædictis tortura & ſententia contra eos, dignum eſt ergo & æquum ut inquiſitor communicet & oſtendat proceſſum & indicia, ſi epiſcopus uel eius uicarius uoluerit ea uidere, ut ſuper eis poſſit deliberare an debeat conſentire torturæ, & ſi diſcordabunt epiſcopus & inquiſitor, dic ut in.§. immediate præcedente.

6 Et nota ſecundum eundem dominum Car. Zab. ubi ſupra, ꝙ ad hoc ꝙ inquiſitor requirat epiſcopum uel eius uicarium, ſufficit una requiſitio, ut in glo. in uerbo. requiſierint. d. cle. i. Ad hoc facit optime Gemi. in c. ſi contra. de offi. dele. li. 6. Confir. Io. de Imo. in d. cle. i. & Panor. in c. cum cauſa. de offi. dele. ſuper glo. i. & ſufficit ꝙ iſta requiſitio fiat per nuntium uel per epiſtolam. Facit. 18. di. ſi epiſcopus. Confir. Car. Zab. ubi ſupra. & hoc ideo quia illud dicitur ſufficere, quo poſito nil aliud requiritur ad ſubſtantiam actus, ut notatur in. c. ſtatutum. de reſcrip. lib. 6. nam, ut dicit Panor. in. c. dilectus. de capel. mona. circa principium. miſsi ad uocandum aliquem ad aliquem actum, poſſunt teſtificari ſuper uocatione ab eis facta.

7 Dicit inſuper dominus Car. Zab. ubi ſupra, ꝙ in tali requiſitione non eſt neceſſe exprimi terminum, ſecundum eandem glo. in. d. uerbo. requiſierint. Idem Pau. & pro hoc quod notat ſpecu. de dila. §. i. uerſi. quid ſi dicatur. &. 2. q. 7. c. anteriorum. in glo. Confir. idem Io. de Imo. ubi ſupra.

8 An delegatus epiſcopi, uel capituli ſede uacante, ſuper crimine hæreſis poſſit ſubdelegare & committere uices ſuas alteri ab inquiſitore: dicendum ꝙ non. Facit. l. a iudice. C. de iudi. & quod habetur in. c. cum cauſam. de appel. Sed bene poteſt conſentire ꝙ inquiſitor procedat, ut optime dicit glo. in uerbo. Conſenſum, d. cle. i. de hæreticis. quam glo. bene uide & diligenter conſidera, quia facit multum ad hoc propoſitum.

9 Epiſcopus tamen & inquiſitor poſſunt ſibi inuicem cōmit-

tere uices ſuas, uel ſuum per literas ſignificare cõſilium & conſenſum, ut in d.cle.i. §. uerum ſi epiſcopus. Aduertendum autem ꝙ iſta commiſſio ſeu iſte conſenſus fiat ante uel infra octo dies poſt requiſitionem, quia elapſis ipſis non eſt neceſſe, ſed poterit ille qui requiſiuit ſine altero procedere, ut patet ex tex. ſecundũ glo. idem dicit Io. de Imo. ubi ſupra.

10 Si autem inquiſitor ſine epiſcopo uel eius uicario aut delegato ſuo, uel capituli ſede uacante, in crimine hæreſis procederet ad torturam uel ad ſententiã contra illos contra quos procedit, uel econuerſo, epiſcopus uel eius delegatus, uel capituli ſede uacante, ſine inquiſitore uel eius conſenſu procederet ad prædicta, totum irritum eſſet & nullum ipſo iure, ut dicit tex. illius cle.i. ubi nota, ſecundum eundem dominum Car. Zab. ubi ſupra. §. duro. ꝙ interlocutoria lata per alterum ſine altero ipſorum ſuper carcere duro ſ. ad pœnam & non ad cuſtodiam, uel ſuper tortura, ipſo iure non tenet, ut dicit glo. in uerbo. ipſo iure. d. cle. i. & ab ea poterit appellari in hoc caſu, quod dic in ipſa glo. quam nota. & idem Pau. hæc D. Car. Zaba. ubi ſupra.

11 Tortura debet eſſe moderata, & debet iudex animaduertere ad indicia & ad qualitatem perſonæ, an ſit fortis in reſiſtendo an ne: & debet ita torquere ut tortum ſeruet incolumem innocentiæ uel ſupplicio, ut ſic ſi deliquit poſſit pati ſuplicium debitum, ſi uero eſt innocens non patiatur corporis defectum, ut. l. quemadmodum. ff. de quæſtio. hæc Panor. in. cap. cum in contemplatione. de reg. iur. & Io. an. ibidem.

12 *Imo iudex non ſit facilis ad torturam: nam, ut Gandinus dixit in tractatu maleficiorum, in rubrica de quæſtionibus & tormentis, in prin. iudex qui de aliquo quæſtionem habere intendit, ante omnia habere debet iuris & humanitatis rationem, & hanc cõſiderationem, uidelicet ut non facile & repente ad quæſtionem proſiliat, ſi aliqua alia uia leuiori poteſt obiecti criminis ueritas inueniri, quantumcunque adſint indicia uel ueriſimilia argumenta. hæc Angel. in l̃i. malefi. cla. Fama pub. prece. col. 34. ibi. Secundo quæro. & in addi. ſequenti. Confir. D. Paris. de Puteo in tractatu de ſyndicatu. in c. incipiente, officialis poſuit ad cordam.*

13 *Debet etiam iudex arbitrari unde magis ſperat habere ueritatem per torturam, & ab illo ſumere initium: ut puta, a magis ſuſpecto, uel a magis debili, & a filio pruiſquam a patre, etiam in conſpectu ipſius patris, & a fœminis quæ ſunt debiliores. l. filiam. C. de inoffi. teſta. & c. forus. de uerb. ſignĩfi. ſecundum Di. in tractatu de quæſtionibus, in uerſ. quo ordine. & moderamen torturæ eſt arbitrarium. l. quæſtionis. ff. eo. ſecundum Di. in dicto tractatu. Et dicit Bar. in tractatu de quæſtionibus, ꝙ ſi tortus dicat in tormentis, ſi ſtarem per decem annos nihil dicam, non debet propterea dimitti, ſed cum tempe rie procedetur ſecundum qualitatem eius: & ſi nõ confitebitur, detinebitur in carcere. hæc D. Paris. de Puteo de Neapoli, in tractatu de ſyndicatu. in cap. incipiente. An ſtetur dicto torti.*

14 *In his autem quæ fiunt in ſecreto et in occultis criminibus iudex debet eſſe facilior ad tormenta, ſecun*

dum Bal.in l.3.C.de epiſco.audien. & quod ipſe notat in.l.fi.C.de proba. & in.l.ſi qui adulteri. C. de adult.quia in his quæ in ſecreto fieri conſueuerunt, proceditur ex coniecturis & præſumptionibus, ut dicitur in.l.fi.C.de peri. tuto. ubi glo.notabilis & Bal.in l.quicunque.C.de ſer.fugi. & in rubrica. C. de proba.hæc dominus Paris ubi ſupra in.d. capitu. incipiente. An ſtetur dicto torti. colu.11 uerſi.& in occultis.

15 *Tortura ſi debet dari,oportet ꝙ duo concurrant,primo ꝙ ueritas aliter haberi non poſſit, nam infertur cauſa inueſtigandi ueritatem,ut.l.diuus Pius. ff. de quæſti.&. 5.q.5.c. illi. ubi bo. tex. cum glo. Secundo oportet ꝙ procedant aliqua indicia ſeu præſumptiones, uel ſemiplenæ probationes: nam ſine indicijs non eſt inferenda tortura, ut. d. regula.cum in contemplatione.& in glo.2. c.quæſtionem.12. q.2. & in.l.ex libero.ff.de quæſtio.hæc Panor.in.d.regula.cum in contemplatione.in prin.ibi.ſecundo quæritur.& ideo ſis cautus, ꝙ facias apparere in actis qualiter non potens aliter habere ueritatem,declaraſti fore deueniendum ad torturam.*

16 *Quæ autem indicia ſufficiant ad inferendam torturam,non poteſt dari certa doctrina, ſed relinquitur arbitrio iudicis & boni iudicis, qui ſecundum qualitatem perſonæ & delicti ac ſuſpicionum iudicabit indicium eſſe ſufficiens & idoneum ad torturã uel non. Ita dicit Bart.in.l. fi. ff. de quæſti. idem in. l. ſecunda. C. quo appel. non reci. articu. ff.de teſti. l.tertia, in principio. Quia in non determinatis a iure ſtatur arbitrio iudicis. ff. de pæ. l. hodie. &*

l. ſancio.de offi.delc.c. de cauſis.in.fi. & Panor. ibi. & dominus Paris in dicto tractatu de ſyndicatu. c. incipiente, officialis poſuit ad cordā.uer. Quæ ſunt indicia. Confir. Panor.in.d.regula. cum in contēplatione. Facit.ff.ad Turpilli.l.i.§ calumniatoribus. Et quia tormenta loco teſtium ſubrogantur, poteſt dici de eis illud quod dicitur iudici de teſtibus. Tu magis ſcire potes quanta fides ſit adhibenda. ff. de teſti. l. 3. §. ſi.tu magis.hæc dominus Paris.ubi ſupra in.c. incipiente. Mandauit rex poteſtati. col. 6. uerſi. de indicijs ad torturam non poteſt dari. utrum autem unum indicium ſufficiat, uel plura requirantur, dic ꝙ hoc reſidet in pectore iudicis, & bonus iudex debet ſolicite inſtare ad indicia indaganda, & de his omnibus habes ſupra in uerbo.indicium.§.7.

17 *De indicijs ad torturam habes ſupra plura declarata in uerbo. indicium. §.octauo, nono, decimo, & undecimo.*

18 *Præterea ſecundum Panor.in.d.regula.cum in contemplatione. ibi. ſecundo quæritur. unus teſtis eſt ſufficiens indicium ad torturam ſecundum omnes, de quo eſt glo.in.l.3.C.ad.l. Iul.maie. quod procedit niſi alia ratio ſuadeat in contrarium.*

19 *Fama ſi eſt uehemens contra aliquem de aliquo crimine, ſufficit ad torturam, & famoſitas operatur ꝙ quis torqueatur. de hoc habes ſupra in uerbo. fama .§.ſexto.uide etiam de hoc infra, eod. uerbo.§.24.*

20 *Fuga cum alio indicio.ſ.publica uoce & fama, contra fugientem, facit ꝙ fugiens poſſit torqueri. hæc Angel.in li.maleſi.cla.fama.pub.prece.col.14.ibi. Et ideo Guido.*

21 *Confeſſio facta extra iudicium producit indicium ualidum ad ſupponendum confeſſum torturæ, ut notat glo.& doc.in.l. capite quin.ff.de adul.Confir. Panor.in.c.de hoc. de ſimo. ſuper glo.i. & in.c.at ſi clerici. de indi.ſuper glo.i. Confir. Angel.cla.com pa.dicti inquiſiti & nega.poſt prin.*

22 *Si cum fama eſt unum aliud indicium, tunc poterit reus poni ad torturam. Angel.in li.maleſi.cla.fama pub.prece.col.11.ibi. & an fama ſit ſufficiens indicium. et in additione ſequenti.*

23 *Suſpecti ſunt torquendi,ut dicit glo. in uerbo.quæſtionibus.c.i.de depoſito.Facit ad hoc.l.i.ff.de quæſtio. Quanta autem ſuſpicio ſeu præſumptio requiratur ad torturam inferendam, iudex ex ſuo bono & æquo iudicio arbitrabitur, de quo habes ſupra in uerbo.præſumptio. §.4.unde.D.Car.Zaba.in cle.i. de hæreticis.§.uerum quia. quæſito.2.dicit ꝙ ſuſpectus de hæreſi contra quem probatum eſt per unum teſtem, poteſt torqueri, per ea quæ not. d.l.3.C.ad. l.Iul.maie.cum æquiparetur crimen hæreſis crimini læſæ maieſtatis.cap. uergentis.de hæreticis.& quod not.15.q.6. in ſumma.uide de hoc ſupra in uerbo. practica.ibi.Si autem ſemiplene probata eſt hæreſis.*

24 *Si Seius confeſſus eſt ſe promiſiſſe Titio centum,ut eum de morte patris ſui non accuſaret,ex tali confeſſione poſſet poni ad torturam. Bar. in tractatu. de quæſtio.& Bal.in ti.de pace.iur.fir.§. iniuria.dixit ꝙ ſi talis laborat infamia, poſſit torqueri, quia uehemens infamia etiam ſine alio indicio ſufficit ad torturam.de purga.cano.c. ſi quis. ubi Inno.ar.ff.de proba.l.cum probatio.& .ff.de ædil.edic.l. quæro.§.*

ſtn. hæc domiuus Paris. in tractatu de ſyndicatu, in capitulo incipiente. An ſtetur dicto torti. colum. 11.

25 Eſt etiam indicium ad torturam quando reus delatus examinatur a iudice & loquitur trepide, pauendo & uariando, ſecundum Bar. in l. de minore. §. tormenta. ff. de quæſtio. & in tractatu de quæſtionibus, dixit q ubi alia indicia non procedunt extrinſeca, ex eo quod facit reus coram iudice, puta loquẽdo trepide, pauendo, & trepidando, iſtud erit indicium ſufficiens ad torturam, & iudex debet hoc ſcribi facere in actis, quia hoc dicebat trepidando & balbutiendo, & ſimilia, & q iſta dicebat uariando, & ſcribantur uariationes & diuerſitates reſponſionum ſuarum. hæc. D. Paris. ubi ſupra in. c. incipiente. uiſo de indicijs indubitatis, reſtat uidere. &c. Confir. Angel. in lib. maleſi. cla. fama. pub. prece. col. 41. in prin. uide ad hoc Bertachinum in ſuo repertorio, dictione tortura. 23. & Inno. in. c. quoniam. de proba.

26 Quidam fuit minatus alteri de percutiendo eum, demum fuit percuſſus, & neſcitur a quo, præſumendum eſt q fuerit ille qui minas intulit, quia ex præterito præſumitur circa præſens. c. ſcribam. de præſumpt. non tamen iſta præſumptio ſufficit ad condẽnationem, quia in criminalibus debent eſſe probationes luce clariores. l. ſciant cuncti. C. de proba. canonizata. 2. quæſt. 8. dicit tamen ſpecu. in ti. de præſumpt. §. ar. c. ſi. q talis præſumptio ſufficiet ut ſupponatur torturæ, quod nota, & uide ſpecu. ibi latius, & quod not. in cap. auditis. de in inte. reſti. &

in.c.auditis. de præſcript.hæc Panor. in. d.cap.ſcribam. Idem dicit Angel. in li. maleſi.cla. prædicta. col.9.in fin.& hoc præcipue quando minator fuerit homo malæ conditionis, & aſſuetus minas executioni mandare.

27 *Ideo iudex diſcretus in his caute proſpiciat iuxta loca, tempora, & perſonas. ff. de actio. & obliga. l. filium.in fin. 12. di.capitulo, quisquis. 27. di. per totum. 14. quæſt. 2. capit. ſupra prudentiam. hæc dominus Paris. ubi ſupra in di. cap. incipiente.uiſo de indicijs.&c.*

28 *Nam in criminalibus occulus iudicis præſtat arbitrium ad torturam, ideo iudex debet eſſe ualde prudens in talibus. Bal.in.l.3. C.de epi. audien.& debet iudex eſſe ſubtilis inueſtigator pro inueſtiganda ueritate, & maleficio inueniendo, interrogando et de remotis circunſtantijs, & fingendo ſe uelle facere quod tamen non uult, ut uideat quem actum facit reus qui examinatur, & qualiter ſe gerat.ar. c.afferte. de præſumpt.hæc D.Paris.ubi ſupra.in.c. incipiente. & aduertendum eſt q iudex pro inueſtiganda.*

29 *Nota quod inculpatio ſocij eſt ſufficiens indicium ad torturam, in caſibus in quibus poteſt quis de ſocijs interrogari. hæc Angel. cla. fama pub. prece. columna. 41. ibi. decimo quæro. Confir. dominus Paris. in dicto tractatu, in capitulo incipiente. An ſtetur dicto torti. uerſiculo, an dictum ſocij. poſſunt autem interrogari ſocij criminis in crimine hæreſis, ut in capit.in fidei fauorem. eod.tit. lib. 6. Facit ad hoc glo.fi.c.quomodo aliqua.de teſti.*

poſſunt etiam interrogari in crimine læſæ maieſtatis, ut in.c.1.de confeſ.iuncta glo.2.ibidem, ergo et in crimine hæreſis, cum æquiparentur, ut.c.uergentis. de hæreti.& de hoc uide ſupra in uerbo.hæreſis crimen.& ꝙ in crimine hæreſis posſint interrogari ſocij & conplices, habes ſupra in uerbo.teſtes. §.17. Facit ad prædicta quod not.Panor.in.c.1.de confeſ. ubi de hac materia uide latius.& quod dicit idem Panor.in.c.quoniam.de teſti.in fin.ibi. Nota & tene menti.

30 *In tribus caſibus poteſt quis etiam ſine indicijs torqueri, ut notatur in glo.2.c.quæſtionem.12.q.2.*

31 *Clericus poteſt torquiri ut not. Panor.in.c.1.de depoſito.in prin. & Angel.in. li. maleſi. cla. Che hai tradito la patria.in prin.unde putat Panor. ubi ſupra, ꝙ quemadmodum contra laicum ſufficit unus bonus teſtis ad torturam, ut eſt glo.notabilis in. l. 3. C.ad.l. Iul.maie. ita & contra clericum. Confir. idem Panor.in.c.cũ in contemplatione.de reg. iuris.*

32 *Inſuper nota ꝙ magiſtratus, doctor, miles, & ſimiles, qui in alijs criminibus ſunt exceptuati, poſſunt torqueri in crimine læſæ maieſtatis, ut.l.de minore.in prin.& l.ex libero.§.i.ff.de quæſtio. & de re mili. l. proditores. & poſſunt etiam torqueri in crimine hæreſis, ut not.glo.in.l.3.C.ad.l.Iul.maie. hæc Angel.in li.maleſi.cla.fama pub.prece. colu. 37.in fi.& cla. Che hai tradito la patria.in prin.*

33 *Non debet torqueri minor quatuordecim annis, licet ueritas ab eo ferula uel corrigia haberi non poſſit, ut in.l.i.§.impuberes.ff.ad ſylle.& in.d.l.ex libero.§.i.Ad idẽ eſt Panor.in.d.c.cũ in contẽplatione.*

34 Senes decrepitæ ætatis non debent torqueri, ut in.l. in.ff.ad ſylle.& Panor.in.d.c. cum in contemplatione.circa fi. Fallit tamen in crimine læſæ maieſtatis .l.nullus.C. ad.l .Iul. maie. & quia crimen hæreſis æquiparatur, imo maius eſt crimene læſæ maieſtatis, ut habetur ſupra in uerbo. hæreſis. ideo ſimiliter fallit in crimine hæreſis. Confir. Ludo. bolo. in additionibus in tracta.Guido de Suza.de tormen.in 2.col.ubi allegatur idẽ tenere Ang.Areti.in tract. male.cla.fama pub.prece.uer.6.quaro. Quæ aũt ſit decrepita ætas, declaratur in glo.in uerbo.perfectus c.ſacroſanctæ. in prohœmio li.6.in prin. ipſius glo. ubi dicitur ꝙ quinta ætas durat uſque ad.70.annos, & ſexta abinde, & dicitur ſenium aliarum ætatum terminus.

35 Mulier prægnans non debet torqueri, ut in.l. prægnantis.ff.de pœnis.& Panor.in.d.c.cum in contemplatione. in fin. unde ſi habeas aliquam mulierem quam uelis ſubijcere torturæ, & dicat ſe prægnantem, nec tamen appareant ſigna imprægnationis, facias eam diligenter inſpici ab aliquibus matronis expertis in huiuſmodi, & quæ ſint bonæ conditionis & famæ, quibus merito ſit credendum.ut in.c.cum p.& cap. conſtitutus. de purga. cano. qua inſpecta, facias ꝙ matronæ coram te in præſentia teſtium & notarij cum iuramento referant quid ſentiant, & facias ipſam relationem ſcribi per notarium in actis: & ſi uiderint in ea ſigna impregnationis, uel dubitent ꝙ ſit prægnans, non facias eam torqueri: ſi autem dixerint eam non eſſe prægnantem, & ꝙ nulla ſigna impregnationis perpenderint in ea, neque

dubitant ꝙ ſit prægnans, tunc interloquendo pronunties ipſam eſſe torquendam, in qua pronuntiatione poteris talem modum tenere. cum talis mulier ſit uehementer de hæreſi ſuſpecta, & contra eam adſint indicia ſufficientia ad torturam, & licet dixerit ſe prægnantem, tamen, attento ꝙ ex commiſſione noſtra fuit per talē & talē matronas expertas. &c. diligenter inſpecta, et dictæ matronæ cū ſuo iuramēto retulerint nobis ipſam non eſſe prægnantem, & ꝙ nulla ſigna ꝙ ſit prægnans uiderunt in ea, & etiā attento ꝙ ueritas aliter haberi non poteſt, ideo interloquendo pronuntiamus & declaramus eam eſſe ſubijciendam quæſtionibus & tormentis. &c. & ita poteris eam ſecure facere torqueri.

36 *Tortura ſemel habita an poſſit reiterari pro eodem facto, dicendum ſecundum Panor. in. d. c. cum in cōtemplatione. ibi. ſeptimo quæritur. ꝙ aut oriuntur noua indicia, puta reperitur eſſe in mēdacio, uel alia indicia aliunde ſuperuenerunt, et tunc poteſt repeti, aut nulla indicia de nouo ſuperuenerūt, & tunc non debet repeti, ut. l. repeti. et. l. unius. ff. de quæſtio. Intellige prædicta ſecundum Angel. in li. maleſi. cla. fama pub. prece. col. 35. quando quis fuit tortus ſufficienter ſecundum indicia: ſed ſi fuit tortus inſufficienter, bene poteſt tortura reiterari.*

37 *Dicuntur autem noua indicia quæ differunt a præcedentibus ſpecie uel ſubſtantia, puta prima indicia erāt de mala fama, poſtea ſuperuenerunt alia, uidelicet ꝙ aliquis uidit eum percuſſiſſe. &c. Si autem aliquis iterum dicat de mala fama, non eſt nouum indicium, ſed eſt confirmatio primi indicij, &*

Digitized by Google

non poteſt propter hoc repeti. hæc Angel. ubi ſupra cla. fama pub. prece. col. 36. ibi. quæro quæ dicantur noua indicia.

38 Sed nota ꝙ erit arbitrarium hoc quod dicitur de repetitione torturæ, & hoc communiter obſeruatur, quia quando indiciatus uidetur ꝙ non ſit ſufficienter tortus pro prima uice, habita conſideratione robuſtitatis torti, & tollerantiæ tormentorum, uel eius debilitatis ac indiciorum uehementia, & delicti immanitate, ac etiam loci torturæ, ſi tractæ fuerunt datæ a loco multum alto uel baſſo, uel ſi fuit parum Altiatus, quia tunc repetitur tortura, quaſi prima non fuerit integra, uel ſi iudex dixerit, non plus pro hodie: quando enim uidetur ꝙ tortus parum curat de corda, & nihil confitetur, pro prima uice debet incipi a leui tortura, deinde deſiſtere, & debet iudex proteſtari ꝙ intendit ſuperſedere in tortura ex certis iuſtis cauſis, & repetere ipſam ſi & quotiens opus fuerit ad eruendam ueritatem, & tunc facere ipſum quieſcere per octo uel decem dies, deinde repetatur tortura. hæc dominus Paris. ubi ſupra in cap. incipiente. de repetitione torturæ ſcias.

39 Et nota ulterius, quod ſi iudex bis uel ter torſit reum & non fuit confeſſus aliquid, debet habere indicia pro purgatis, alias uideretur habere illum pro conuicto ex ſolis indicijs, ſi ipſum non liberaret quouſque confiteretur, & ideo dixit Bart. quod iudices hoc agentes malefaciunt, in. l. finali. ff. de quæſtio. cum debeant moderate procedere in tortura, ut. ff. eod. tit. §.

Digitized by Google

tormenta. & propterea immoderate procederent ſi ultra tres uices diuerſis temporibus quæſtionem repeterent, cum ſit præiudicialis ſecundum Pau. de Caſtro in conſi. 187. hæc dominus Paris ubi ſupra in.c. incipiente. Sequitur quæſtio quotidiana. col.4. uerſ. Modo uidendum eſt de purgatione inditiorum.

40 *Sed aduerte unam bonam cautelam, ꝙ facias in actis apparere torturam cum moderamine habitam fuiſſe, ſecundum ꝙ indicia de tali infamato demoſtrabant. hæc Angel. in li. malefi. cla. fama pub. prece. col. 44. ibi. Sed aduerte. & in col. 45.*

41 *Et ſit bene cautus iudex ad hoc, ne dicatur eum habuiſſe cõfesſionem in tortura per ſugeſtionem, quia non debet interrogare reũ in ſpecie an fecit ſic uel ſic, ſed eſt interrogandus in genere, ut puta quod fecit, uel quale deliſtum commisſit, uel quis fecit tale maleficium, ne uideatur reus ut inſtructus reſponderè. Si autem negat & perſeuerat in negatione, debet in carceribus reponi, & iterum torqueri, ſi noua indiica ſuperuenerunt, uel ſi uacillat & reperitur in mendacio, uel ſi non eſt ſufficienter tortus, ut dictum eſt ſupra eodem. uerbo §. 36. hæc Angel. ubi ſupra. eadem cla. & eadem col. 44. in fi. ibi. Tertio ſit bene cautus.*

42 *Et nota unam aliam bonam pulchram et ſalubrem cautelam, ꝙ quando præcedentibus indicijs torqueas aliquem, & uno ſero dicit unum, & alio ſero dicit aliud uariando, tunc non parcas calamo, imo omnia quæ dicit & iſtas uarietates facias ſcribi in actis, & tunc ſecure ſæpe, etiam alijs indicijs non ſu-*

peruenientibus, potes in eum torturam repetere.ita dicit Bar.in.d.§. tormenta. in prin.ff. de quæſtio.l. de minore.hæc Angel.ubi ſupra,cla.fama pub.col. 41.in prin.

43 Siquis confitetur in tormentis,uel metu tormentorum,uel ligatus ad torturã, uel ante locum ductus, & ſpoliatus, debet ratificare ad banchum, alias nõ ualet illa ſua confeſsio, quia uidetur eam feciſſe metu tormentorum,ut.l.i.de quæſtio.&.15.q.6.in.c.1.&.31.q.2.Lotharius. & debet tortus quieſcere per unam diem naturalem poſt torturam antequam ratificet, uel erit in arbitrio iudicis facere eum ratificare eo tempore quo uériſimiliter ceſſauerit metus tormentorum.hæc Angel.eadem cla. fama pub, prece.col.42.ibi. poſtquam aliquis eſt. Facit Panor.in.d.c.cum in contemplatione.

44 Nota tamen ꝙ licet iudex exiſtens extra locũ torturæ dicat reo,aut confitearis, aut ducam te ad tormenta, inferendo ei terrorem de hoc quantum poterit,& reus his auditis fuit confeſſus, in iſto caſu non dicitur confeſsio facta metu tormentorum,quia leuis eſt territio iſta. hæc Angel. eadem cla.fama. pub.col.44. ibi.Quarto limita.

45 Scias ꝙ ſecundum Bal.in.l.2.C. quo appel.non reci. leuis tortura non eſt tortura,& etiam nota ꝙ corda ſubtilis,dumtamen ſit fortis, eſt magis apta ad torturam quam groſſa.hæc D.Paris.ubi ſupra, in cap. incipiente.de repetitione torturæ ſcias.

46 Inſuper ſcias ꝙ ratificatio dictorũ in tormentis perſeuerata & iurata excludit omnem dubitationem & exceptionem.Bar.in.l.inter omnes.§.rect.ff.de

ſur.quæ ratificatio tanquã ſpontanea confeſsio tollit facultatẽ in terminõ defenſorio opponendi de inepti tudine proceſſus, ſecundum Inno. & alios in.c. qualiter & quando. de accuſa.& ſecundum Bar.in.l.ſi confeſſus.ff.de cuſto.reo.& Bal.in.l.quotiens.ff. de indi.& in.l.i. C. de confeſ. & erit arbitrio iudicis quomodo & quando ueriſimiliter ceſſet metus tormentorum.Bar.in.l.i.§.diuus.ff.de quæſtio.& in.l.ſi.ff.de cuſto.reo.& Bal.in.l.i.C.de confeſ. Salice. in.l.fin.C.de quæſtio. Satis eſt enim ꝙ poſt tormenta reducatur ad locum publici iudicij,et ibi confiteatur.l.2.ff.de cuſto.reo.dum tamen non incontinenti poſt tormenta reducatur, per notata in. c. officij. de elec.& not.in.l.metũ in prin.C.quod metus ca. cum ſola ſuſpicio non ſit attendenda, quia alias nunquã ualeret ratificatio, per.l. item apud.§.quæſtionem. C.de iniur.aliqui enim tormenta contemnunt,et alij inpatientes potius metiuntur.l.1.§.quotiens.ff. de quæſtio. quod bene debet inſpici ſecundum Angel. in.l.uacantia. C.de bonis uacan.& ideo relinquitur iudicis arbitrio & iudicio quando uoriſimiliter ceſſet metus tormentorum, ut modo dictum eſt: & ſi quis cum iuramento fuerit confeſſus delictum,ſi deinde negat, debet repeti tortura, per notata in. l. non tantum. C. de appel.quia confeſsio operatur ꝙ ſententia executioni mandetur. Facit deciſio Rotæ noua. 172. quæ incipit. Item ꝙ licet confeſsio. & Bal. in. l.prima. C. de confeſſ. hæc dominus Paris. in dicto tractatu de ſyndicatu, capitulo incipiente: Ratificatio dictorum in tormentis.

47 *Sed bene aduerte, quia confeſsio facta in tormen-*

tis non præcedentibus indicijs, etiam ſi poſtea reus eam ratificauit, non eſt ſufficiens ad condemnandum aliquem ad mortem, ſecus tamen ſi ſponte & abſque tortura confeſſus fuiſſet, quia tunc etiam nō præcedentibus indicijs, uel ēt non data indiciorum copia, ex tali ſpontanea confesſione poteſt damnari, ut eſt tex. & ibi not. in cap. i. de accuſa. lib. 6. Ita not. Pet. de Ancha. in cle. 1. de homici. hæc Angel. in libro maleſi. cla. fama pub. prece. columnia. 10. in principio.

48 Sed pone aliquis eſt confeſſus in tormentis, & poſt torturam negat, quid faciet iudex? dic ꝙ reus cogitur perſeuerare in illa confesſione facta in tortura, & ita uidetur eſſe de mente doct. maxime Bal. in l. 2. ff. de cuſto. reo. & ideo niſi reuocans probet contrarium, cogitur perſeuerare in tali confesſione per repetitionem tormentorum, & ideo poteſt iudex talem negantem, quod primo confeſſus fuerat iterum torquere. hæc Angel. in dicto libro, cla. com pa. dicti inquiſiti & nega. totum. colum. 2. ibi. Adde quod Bal. & etiam ibi ſuperius, col. præcedenti, in principio. ibi. Aduertendum eſt. & ibi. uide bonam practicam quid ſit faciendum circa confitentem & poſtea negantem, & quando ſit ſubijciendus torturæ. Facit etiam ad hoc quod dicit idem Angel. in dicto li. cla. fama pub. præceden. col. 44. in fi. ibi. Tertio ſit bene cautus iudex. Prædicta omnia bene nota & tene menti, quia faciunt multum ad propoſitum in officio inquiſitionis.

49 Vbi notandum eſt ulterius, quod caſu quo tortus dixerit unū, & ſecundo tortus dixerit contrarium,

torquendus eſt tertio, ut uideatur in quo dicto magis perſeuerat. Facit ad hoc quod dicit Inno. in cap. penul. de teſti. hæc D. Paris. in. d. tractatu de ſindicatu, in. c. incipiente, teſtis in teſtimonio uarius uel uacillans. & in cap. incipiente. uiſo de repetitione torti ſemper negantis. col. prima. in fi. & allegat glo. in. l. fi. C. de quæſtio. in uerſi. Alij. uide ad hoc ſupra eodem uerbo. §. 42.

50 *Et ideo ad iſta nota bene id quod dicit Bal. in. l. bonæ fidei. C. de iureiuran. ubi dicit ꝙ ſi reus fuerit confeſſus in tormentis, ꝙ ſine nouis indicijs poterit repeti in tormentis, quia illa confeſſio facit ſemiplenã probationem, & in ea cogitur perſeuerare: qui etiam dixit, ꝙ ille qui primo fuit confeſſus, & poſtea uult reuocare confeſſionem, debet probare contra confeſſionem, & ſi non probat, compellitur perſeuerare in prima per repetitionem tormentorum. Allegat Inno. in. c. per inquiſitionẽ. de elec. hæc D. Paris. ubi ſupra, in. c. incipiente. de repetitione torturæ ſcias in prin. & in. d. c. incipiente. uiſo de repetitione torti. in prin. & de hoc uide ſupra eodem uerbo. §. 42.*

51 *Vlterius nota, ꝙ licet Bar. dicat in. l. fi. ff. de quæſtio. ꝙ ex eo ꝙ dari debet copia parti antequam ſubijciatur torturæ, non ſufficerent teſtes, qui in generali inquiſitione fuerunt examinati contra reum, quia non fuerunt examinati ipſo citato et exiſtente contradictore, quia hoc non obſtat in crimine hæreſis, quia in eo formatur inquiſitio contra certum genus perſonarum, & tunc in effectu uidetur formata contra quemlibet, & ideo non eſt opus ut de nouo recipiantur illæ probationes receptæ in generali inquiſitione,*

ne, ut habetur ſupra uerbo.inquiſitio.§.fi.& præterea in crimine hæreſis procedit iudex ſeu inquiſitor ex mero officio ſuo, quia non procedit ad accuſationem alicuius accuſantis, ſed ex depoſitionibus ſumptis ex officio ſuo, & ideo non eſt neceſſe q tradat reo copiam indiciorum & articulorum,ut dicitur in uerbo immediate ſequenti : dictum autem Bar.ſuperius allegatum procedit ubi iudex non procedit ex mero officio ſuo, & quando inquiſitio generalis non formatur contra certum genus perſonarum, & quando pars citari debet ad uidendum iurare teſtes, quod in crimine hæreſis non contingit, quia ibi propter periculum imminens ſubticentur nomina teſtium ſeu deponentium,ut in.cap.fi.de hæreticis.lib.6. §.iubemus.

1 *Tradere copiam indiciorum & articulorum an teneatur inquiſitor reo contra quem procedit ſuper crimine hæreſis, dicendum eſt q quando proceditur ex mero iudicis officio, uel per modum notorij, & ex publica fama,tollitur neceſſitas traditionis copiæ indiciorum & articulorum,ut dicit Angel.in.l. ſi uacantia.in repetitione.in uerſi.de quinto uero articulo.& Butr.in.c.qualiter.de accuſa.hæc dominus Paris.ubi ſupra,in cap.incipiente. Mandauit rex poteſtati.uerſi. Quando proceditur ex mero.in col.ſeptima.*

1 *Verba hæreticalia proferens iocoſe & per lubricũ linguæ poterit puniri non tanquam hæreticus ſed extraordinarie arbitrio inquiſitoris, & imponetur ei aliqualis pœna,quia talis iocus non eſt permittendus.hæc.D.Car.Zaba.in cle.una. de uſuris.§.Sane*

quæſito quinto. & in cle. fidei catholicæ. de ſumma trini.& fide catho. uerſi. Nos igitur.in fi. Facit ad hoc.c. unicum. de ſchiſmaticis.lib.6.in fin.& quod dicit Gemi.ibidem.

2 *Sed aduertendum ꝙ impoſitio talis pœnitentiæ attendenda eſt ſecundum qualitatem perſonæ, loci, aſtantium, & ſcandali, quæ omnia ſunt attendenda in puniendis delictis, ut in.c. ſicut dignum. de homi. in prin.ff.de pœnis.l.aut facta.optime facit ad hoc Panor.in.d.c.ſicut dignum.*

3 *Dicentes uerba hæreticalia, & tenentes contra determinationem eccleſiæ, debent puniri ut hæretici, ex quo iſti ſunt per eccleſiam damnati, de ſumma tri. cle.pri. §.penul. & hoc niſi ſint parati corrigi ueritate patefacta, tunc enim non ſunt puniendi ut hæretici. 17.di. nec licuit. 21.di.nunc autem.23.q. 1.hæc eſt.&.q. ult. dixit. ubi hoc eſt expreſſum. ſed poſſunt ſubijci pœnitentiæ. c. accuſatus. §.ſi uero. &.§.porro.de hæreti.li.6. hæc dominus Car.Zab.in cle.fin.de hæreti. uerſi.cum autem. Concor.Ioan.de Imo. in. di. cle. ſuper glo.in uerbo. propagentur. in principio.*

4 *Sed uſque ad quod tempus iſti poſſunt ſe corrigere, dicit Genze. ꝙ antequã ſint coram inquiſitore, imo etiam poſtea ſi ſponte uolunt corrigi, ſecus ſi negẽt & ſe conuinci patiantur, quia tunc pertinaces cenſentur dictis iuribus: & licet tales habeantur pro hæreticis, non tamen pro relapſis.c. ſuper.co.eo.ti.&. d.c.accuſatus. li.6. hæc D.Car.Zaba. ubi ſupra. Concor.Io.de Imo.ubi ſupra.& bene uide quod dicit idem Io.ibidem.*

1 *Vicarius generalis epiſcopi, uel capituli ſed uacante, ſecundum Lau. non habet poteſtatem procedendi ſuper crimine hæreſis, quia requiritur ſpeciale mandatum, & in hoc erit tunc delegatus, licet in alijs ſit ordinarius, & ideo ſi in hoc crimine appellaretur a uicario habente ſpeciale mandatum, appellabitur ad delegantem epiſcopum, uel capitulum ſede uacante, ſecundum Lau. facit quod notatur in. c. 2. de offi. uicarij. lib. 6. per Io. de ſancto Geor. & la. hæc Io. de Imo. in cle. i. de hæreticis. prope fi. Ad hoc nota tex. d. cle. i. de hæreticis. §. duro. & bene pondera tex. illum, quia dicit inquiſitor ſine epiſcopo diœceſano, uel eius officiali, uel epiſcopali ſede uacante, capituli, ſuper hoc delegato, non autem dicit ſine epiſcopo ſeu eius uicario. uide ad hoc dominum Car. Zaba. ſuper dicto. §. duro. quæſito duodecimo. Facit optime ad hoc glo. in uerbo. diœceſanis in cle. unica. de fo. compe. ibi. ſed an officialis. & glo. in uerbo. conſenſum. dict. cle. pri. de hæreticis.*

2 *Sed pone, epiſcopus dedit uicarium generalem, & in mandato expreſſit aliquid de iſtis quæ requirunt ſpeciale mandatum, ſecuta clauſula generali, uidelicet, & omnia alia quæ nos poſſumus, etiam ſi mandatum exigant ſpeciale: quæritur an talis uicarius poſſit procedere in crimine hæreſis, & alia facere in dicto crimine, quæ poteſt epiſcopus? dicendum quod ſic, ut habetur in glo. fin. dicto capi. 2. de offi. uica. lib. ſexto.*

3 *Sed nunquid delegatus epiſcopi, uel capituli, ſede uacante, ſuper crimine hæreſis poſſit ſub-*

delegare & committere uices ſuas alteri ab inquiſitore: dicendum ꝙ non, ſed bene poteſt cõmittere, & conſentire ꝙ inquiſitor procedat per ſe. uide ad hoc ſupra in uerbo. tortura. §. octauo. ubi habes plures allegationes ad propoſitum eius quod hic dicitur.

DE STRIGIIS.

Secta quædam abominiabilis uirorũ uidelicet, & præcipue mulierum, a pluribus annis citra, in partibus Italiæ, ſatore omnium malorum diabolo procurante, damnabiliter inſurrexit, quas alij maſchas appellant, nos autem in Lombardia ſtrigias nuncupamus, a ſtix ſtigis. uocabulo infernum ſeu paludem infernalem ſignificante, quia tales perſonæ diabolicæ ſunt & infernales, uel a ſtigetos græce, quod eſt triſtitia latine, eo quia plurimos faciant triſtes maleficijs ſuis. hæ perſonæ congregantur in certis locis per oppida & uillas certis temporibus, præcipue in nocte diem Veneris præcedente, apparente eis dæmone in forma humana uiſibili, & quando in principio de illa ſecta eſſe uolunt ſeu incipiunt, primo ante omnia coram ipſo diabolo ad iuſſum eius abnegant ſanctam fidem & ſanctum baptiſma, ac etiã dominum deum & beatam uirginem Mariam, & poſtea conculcant crucem aliquam ibi ab una illarum ſtrigiarum factam in terra: quibus omnibus

peractis, faciunt fidelitatem in manibus ipſius diaboli, acceptantes eum in dominum ſuum, & promittunt ei in omnibus ſe uelle ſemper obedire, & in ſignum horum omnium tangunt ei manum cum ipſarum manu ſiniſtra poſt earum tergum uerſa, offerentes eidem diabolo aliquid in ſignum ſubiectionis, & ita abinde citra ſemper reputant ipſum diabolum eſſe uerum earum dominum & deum ſuum: deinde quotieſcunque uadunt ad illam congregationem quam ludum bonæ ſocietatis appellant, ſemper faciunt reuerentiam ipſi diabolo in forma humana apparenti, & ipſum capite inclinato profunde adorant ut uerum deum ſuum: quæ omnia clariſſime patent per earum confeſſiones in proceſſibus contra eas per inquiſitores formatis.

2 *Ad quam congregationem ſeu ludum præfatæ peſtiferæ perſonæ uadunt corporaliter & uigilantes, ac in proprijs earum ſenſibus: & quando uadunt ad loca propinqua, uadunt pedeſtres, mutuo ſe inuicem inuitantes, ſi autem habent congregari in aliquo loco diſtanti, tunc deferuntur a diabolo, & quo modocunque uadant ad dictum ludum ſiue pedibus ſuis, ſeu deferantur a diabolo, uerum eſt ꝙ realiter & ueraciter & non fantaſtice neque illuſorie abnegant fidem catholicam, adorant diabolum, conculcant crucem, & plura nefandiſſima opprobria committunt contra ſacratiſſimum corpus Chriſti, ac alia plura ſpurciſſima perpetrant cum ipſo diabolo eis in ſpecie humana apparente, & ſe uiris ſuccubum, mulieribus autem incubum exhibente, ac ut omnimodam delectationem ueneream eis impendat, ad*

ominem prorſus earũ appetitum ſe per omnia coaptante: quæ quidem peſtiferæ perſonæ firmiter affirmant ſe prædicta omnia & ſingula corporaliter et realiter, ac ueraciter perpetrare, narrantes quomodo aut occulte recedunt de domibus habitationis earum, aut fingunt ſe exire domos operis alicuius gratia faciendi, & ita uadunt ad dictam congregationem ſeu ludum abſque eo ꝙ ſui de domo id ſciant uel perpendant, quæ omnia & ſingula clariſsime patent per earum ſpontaneas confeſsiones factas et ſcriptas in proceſsibus contra eas per omnes inquiſitores noſtros per totam Italiam formatis.

3 Sunt autem plura & magna argumenta firmam fidem facientia ꝙ iſtæ ſtrigiæ corporaliter & realiter, & non fantaſtice nec in ſomnijs uadant ad ipſam ſuum ludum ſeu congregationem, & ꝙ realiter et non illuſorie prædicta omnia committant, unũ eſt ꝙ omnes huius peſtiferæ ſectæ, ſiue mares ſiue fœminæ, quaſi uno ore & una lingua fatentur ſe eundem modum per omnia & uniformiter obſeruare ubique locorum in abnegando fidem ac baptisma & dominum deum ac beatam uirginem Mariam, ac inconculcando crucem & adorando ipſum diabolum, & faciendo fidelitatem eidem, tangendo ei manum cum manu earum ſiniſtra poſt tergum uerſa, & in omnibus alijs & ſingulis quæ in tali ludo ſeu congregatione fieri contingunt, ita ꝙ omnes in idem conueniunt & ſemper conuenerunt a principio illius ſectæ uſque in præſens tempus, ut ex earũ omnium confeſsionibus ubique locorum per totam Italiam in manibus inquiſitorum noſtrorum factis,

& ſcriptis in proceſsibus contra eas formatis, liquẽ de conſtat, quod eſſe non poſſet, & non ita in omnibus ſe cõformarent, ſi fantaſtice & in ſomnijs eis iſta contingerent, præcipue cũ fantaſmata & ſomnia ſecundum uarietatem cauſarum, & qualitatẽ perſonarum, pro loco & tempore uarientur. Aliud argumẽtum eſt quia tales perſonæ pluries pluribus in locis, eundo uel redeundo de dicto ſuo ludo, per perſonas catholicas ſunt realiter & ueraciter uiſæ, cognitæ, & deprehenſæ: nam ut de his quorũ ego certiorem habeo notitiam loquar, cũ ego ſuperioribus annis in ualle Telina, in terra .ſ. de Ponte, diœceſis noſtræ Comenſis, cõtra harum ſtrigiarũ peſtiferũ genus inquirendo procederẽ, delatus eſt mihi a fide dignis, ꝙ cũ quadã uice paulıſper ante lucẽ quidam fuiſſet a duabus perſonis catholicis uiſus & cognitus in prædicto ſtrigiarum ludo, iuxta quaſdam uinea, s prope dictam terram de Ponte, uerſus Abduam, relicto dicto ludo, ueniens cũ illis duabus perſonis domum, rogabat eos ne eum apud me accuſarent, neque ꝙ in tali ludo uidiſſent eũ propalarent, ut in proceſsibus quos ibidem tunc feci legitime cõſtat, quod quidem non fantaſtice neque in ſomnijs ſed realiter & corporaliter fuiſſe euidenter apparet. Quandã inſuper puellam octo uel decem annorũ Antoniã nomine pater & mater eius ad me conduxerunt in dictã terrã de Ponte, quæ in præſentia eorũ et pluriũ aliorũ retulit mihi qualiter quadã nocte uocata a quadam amita ſua nomine Magdalena ſurrexit de lecto, & portata fuit cũ ipſa amita ſua ad certũ locũ a dicta terra de Põte ſatis diſtantẽ, ubi

uidit & cognouit plures perſonas in uno prato cho reizantes cum prædicta amita ſua, cum qua poſtea iterum reportata fuit ad dictam terram de Ponte in domum habitationis ſuæ: quæ omnia ſerioſe con-feſſa fuit mihi poſtea prædicta Magdalena exiſtens in manibus officij mei, & interrogata a me, an per ſonam aliquam ad ipſum ludum conduxiſſet, prout ex proceſſu contra eam formato legitime conſtat. Plures etiam aliæ perſonæ, & in dicta terra de Ponte, & in terra Barbeni dictæ uallis, ac etiam in terra Clauenæ prædictæ noſtræ diæceſis cognitæ & deprehenſæ fuerunt a diuerſis perſonis in præfato ludo cum diabolo exiſtentes, prout hi qui uiderunt mihi iuridice retulerunt, & ipſæmet uiſæ, & deprehenſæ confeſſæ ſunt in proceſsibus contra eas formatis, ut in eis apparet. Quæ omnia ſi quis bene cõſideret, nequaquam uideri neque deprehendi ita clare potuiſſent ab alijs, ſi in ſomnijs aut fantaſtice ipſis ſtrigys contigiſſent. Aliud argumentum eſt q interdum contigit quaſdam perſonas deferri per diabolum ad aliquem locum diſtantem, ubi talis ludus ſeu congregatio ſtrigiarum fiebat, & dum eſſent in uia eundo uel redeundo, deo uolente, dimiſſæ ſunt, & inuentæ extra patriam ſuam & extra terras ſuas, quod eſſe minime potuiſſet ſi prædicta eis fanſtatice contigiſſent, aut ſe deferri ſomniaſſent. Aliud admirandum ualde & nullo modo poſtergandum argumentum adduco, quod in Mendriſio oppido Comenſi contigit iam fere annis quinquaginta elapſis, quod quidem uulgatisſimum eſt Comi & in prædicto oppido Mendriſii, et adhuc ſuperſunt plu

res in ipſo oppido huius rei memores. Nã cũ ibi qui d.ĩ inquiſitor nomine magiſter Bartolomeus de Homate,dominus Laurentius de Concoretio poteſtas,et Ioannes de Foſſato notarius contra has ſtrigias procederent,una die ipſe poteſtas,quadam curioſitate ductus , uolens experiri an uere & corporaliter illæ ſtrigiæ irent ad ludum, facta conuentione cum quadam ſtrigia,ut eum ad uidendum talem ludum conduceret,acceſsit quodam die Iouis in ſero cum notario ſuo & quodam alio extra oppidum ad quendam locum, ſicut ei illa ſtrigia prædixerat, & dum ibi iam prope eſſent omnes hi tres , uiderunt plures perſonas congregatas coram quodam qui erat diabolus in forma humana, ad modum cuiusdam magni domini ſedente, & ecce ſubito omnes illæ perſonæ ibi congregatæ , iuſſu diaboli adeo illum officialem & eius ſocios , deo ob eorum curioſitatem permittente, baculis percuſſerunt,ꝗ ex talibus percuſſionibus & ille officialis , & notarius , & ille alius infra. 15. dies mortui ſunt. Quis ergo dicere uelit hoc in fantaſia aut in ſomniis contigiſſe? Aliud magnum argumentum eſt, ꝗ iſtæ tales ſtrigiæ ſæpe, poſtquam crimen ſuum confeſſæ ſunt coram inquiſitoribus, reuertuntur ad gremiũ ſanctæ matris eccleſiæ , abiurata huiuſcemodi hæreſi & apoſtaſia ſua,iuxta notata in cap.ad abolendam.de hæreti. in prin.in.c.ut officium.§. Si quis uero.eo. ti.lib.6. & plures earum non reuertuntur amplius ad uomitum & in bona fide catholica perſeuerant , nec amplius ad talem ludum uadunt, quæ tamen longo tempore in illa perfidia immoratæ fuerant, quod nequaquã

eſſe poſſet, ſi tantummodo fantaſtice & in ſomnijs eis iſta contingerent: nam manifeſtisſimum eſt ꝙ ſomnia & tales fantaſiæ non ſunt in poteſtate hominis ut ei accidant aut ceſſent quando uoluerint. Præterea plurimæ perſonæ huius perfidæ ſectæ, tranſactis iam plurimis temporibus, per inquiſitores hæreticæ prauitatis fuerunt traditæ brachio ſeculari, exigentibus id demeritis ſuis, & conbuſtæ, quod minime factum fuiſſet, neque ſummi Pontifices hoc tolleraſſent, ſi talia tantummodo fantaſtice & in ſomnijs contingerent, & tales perſonæ realiter & ueraciter hæreticæ non eſſent, & in hæreſi realiter & manifeſte deprehenſæ: nam eccleſia non punit crimina niſi ſint manifeſta & uere deprehenſa. 32. d. c. erubeſcant. 32. q. 5. Chriſtiana. 2. q. 5. conſuluiſti. & . 6. q. 1. non omnia, per hæc ergo omnia quæ dicta ſunt, & per plura alia quæ adduci poſſent, liquido conſtat ꝙ tales ſtrigiæ ad præfatum ludum non in ſomnijs neque fantaſtice, ut quidã affirmãt, ſed realiter & corporaliter, ac uigilando uadãt.

4 *Sed ecce contra hæc quæ iam dicta ſunt quidam inſurgunt, & prædictam ueritatem deſtruere ſatagentes, dogmatizando affirmant ꝙ huiuſmodi ſtrigiæ nullo modo uadant ad illum ludum corporaliter & realiter, ſed ꝙ fantaſtice, ac illuſorie, & in ſomnijs eis omnia prædicta contingant, & in huius opinionis ſuæ fomentum adducunt tex. cap. epiſcopi. 26. q. 5. ꝙ quidem. c. omnibus contra nos inquiſitores occaſione harum ſtrigiarum pugnare cupientibus cõmunis eſt materia dimicandi, cuius quidem canonis uerba ſi quis omni paſſione ſemota diligenter & ma-*

dullitus ponderare uoluerit,uidebit ac luce clara co gnoſcet ꝙ illud.c.non militat contra prædicta,neque obſtat quin contra huiuſmodi ſtrigias tanquam uere hæreticas procedere ualeamus : nam ſi quis bene conſiderat & bene aduertat, iſtud.cap.epiſcopi non loquitur de iſta ſecta ſtrigiarum quæ nundum inſurrexerat tempore quo celebratum fuit illud Ancyrenſe concilium,ex quo ſumpta ſunt illius.c.uerba, ſed neque tempore quo conpilatum fuit decretum per dominum Gratianum,quia decretum fuit compilatum anno domini.1150.ut habetur in glo.2 . q. 6. c.poſt appellationem.§.forma uero appellationis. prædicta autem ſtrigiarum ſecta pululare cepit tantummodo a centum quinquaginta annis citra , ut apparet ex proceſsibus inquiſitorum antiquis , qui ſunt in archiuijs inquiſitionis noſtræ Comenſis . hæc ergo ſecta ſtrigiarum non eſt illa quæ profiteatur, & credat ſe cum Diana dea paganorum , uel cum Herodiade equitare ſuper quaſdam beſtias,prout loquitur illud.c.epiſcopi.

5 *Si quis autem pertinaciter adhuc affirmare uelit hanc ſectam ſtrigiarum eſſe illam de qua loquitur illud.c.epiſcopi,dico ꝙ adhuc canon ille contra nos non obſtat , neque militat contra prædicta , quia ſi quis bene conſiderat ſenſum canonis illius , uidebit clare ꝙ non negat quin ſit poſsibile tales perſonas pedeſter & corporaliter ire ad prædictum ſuum ludum, ſed neque negat quin ſit poſsibile eaſdem deferri uere, realiter, & corporaliter, a diabolo de loco ad locũ : nam dæmones, permittente deo,poſſunt uirtute ſua naturali mouere & portare materiam*

raciter facere conſueuerunt, & aliqui dæmones earum formas aſſumentes uideantur ab alijs in ipſo ludo corporaliter adeſſe, ut id alteri per fantaſticam apparitionem exhibeatur uigilanti, quod alter uidit in ſomnis, ut dicit Aug. in dicto li. 18. de ciuitate dei. c. 18. per quem modum id dicimus contigiſſe, quod in legenda beati Germani narratur de illis mulieribus, dæmonibus earum formas aſſumentibus, quæ cernebantur in hoſpitio cænare, & tamen quæſitæ in domibus proprijs uere ſunt inuentæ.

7 *Nullo autem modo dicimus, neque aliquando opinati ſumus id quod mendaciter & falſo aduerſarij noſtri nobis imponunt, uidelicet ꝙ aliqua creatura aut in melius aut in deterius poſſit immutari, aut in aliam ſpeciem uel ſimilitudinem realiter & uere transformari, niſi ab ipſo creatore qui omnia fecit, & per quem omnia ſunt facta: & propterea nullo modo dicimus, neque aliquo pacto aliquid numinis aut diuinitatis extra, unum deum arbitramur: ſed neque ea quæ in ſolo ſpiritu fiunt arbitramur etiam in corpore accidere, ſed dicimus & prædicamus, ꝙ quemadmodũ legitur de ſocijs Vlyſſis, quos illa famoſiſſima magica Circe in beſtias arte ſua uertit, ut dicit Aug. in lib. 18. de ciuitate dei. c. 17. & habetur. 26. q. 5. c. Nec mirum. & de ſocijs Diomedis in aues uerſis, & de quibuſdam alijs qui uerſi in iumenta uidebantur onera portare, & de alijs ſimilibus, quæ omnia illuſorie & fantaſtice, ac quadam præſtigioſa apparitione arte dæmonum fiebant ut Aug. declarat egregie in c. 18. prædicti libri. 18. de ciuitate dei. Ita etiam non negamus quin inter-*

dum arte dæmonis illudentis fieri poſſit ꝙ aliqua ſtrigia per aliquam fantaſticam apparitionem uideatur tranſmutata in gattam uel in aliam beſtiam ſeu ſpeciem, quæ tamen non erit ueraciter transmutata ſed hoc fiet quadam apparitione præſtigioſa : & qui aliter credit, in fidelis eſt & pagano deterior, ut dicit.d.c.epiſcopi.

8 *Imo dicimus et confitemur plura alia ipſis ſtrigijs illuſorie & fantaſtice arte dæmonum poſſe contingere & apparere, quæ tamen minime ſunt uera, ut puta, ꝙ uitulos comedant, qui poſtea dæmonum uirtute reſurgant : nam ſi uere illi uituli fuerunt cocti et comeſti, nullo modo fieri poteſt, ut dæmon aliquis, imo omnes dæmones ſimul cum tota eorum poteſtate eos ualeant ſuſcitare, quia reſuſcitare mortuum eſt potentia infinitæ, quæ ſoli deo conuenit, & diabolo nullo modo poteſt conuenire: quare ſi illa comeſtio fuit uera & realis, neceſſe eſt dicere ꝙ reſuſcitatio ſequens fuerit fantaſtica & illuſoria, aut ꝙ & comeſtio fuerit apparens & fantaſtica, & etiam reſuſcitatio fuerit illuſoria : & ita cum diabolus ſemel ipſas ſtrigias ſibi per infidelitatem ſubiugauerit, deludens eis in ſomnijs ſeu cum fantaſticis apparitionibus, modo læta, modo triſtia, modo cognitas, modo incognitas perſonas interdum oſtendit, ut tex. illius cap.epiſcopi. loquitur de ſecta illarum mulierum quæ cum Diana uel cũ Herodiade ſe equitare, eiuſque iuſſionibus obedire credebant.*

9 *Poſtremo, ut aduerſariorum ora ex toto concludam poſito ſed non conceſſo ꝙ, ut aduerſarij ipſi affirmant, iſtæ ſtrigiæ nullo modo uadant corporaliter ad*

ludum, & ꝙ nunquam realiter ac ueraciter uigilan tes abnegauerint fidem, & conculcauerint crucem, & alia fecerint quæ in tali ludo facere dicuntur, ſed ꝙ in ſomnijs tantūmodo ſeu fantaſtice & illuſorie eis ſemper iſta cōtingant, tamen ex quo poſtea quando ſunt in uigilia & in proprijs ſenſibus conſtitutæ credunt & firmiter tenent ſe prædicta feciſſe & habent ea rata & firma, ac ea confirmant, & cō tentæ ſunt ꝙ ſibi talia acciderint, ac eis omnibus con ſentiunt cum quadam animi complacentia, credentes firmiter ſe fidem catholicam abnegaſſe, & dæmonem pro ſuo uero deo habere, tenentes firmiter ſe non peccare, ſed potius ſe benefacere talia perpe trando, & alia ſimilia multa faciendo, ut ex earum confesſionibus coram inquiſitoribus factis euidenter apparet, liquido & clarius luce meridiana conſtat ꝙ ſunt ueræ & propriæ apoſtatæ, idololatræ, & hæreticæ: nam ſicut ille qui ſomniando ſe cōmittere fornicationem cadit in pollutionem nocturnā, ſi poſtea in uigilia conſtitutus eſt memor talis ſomnij, et conſentit & placet ſibi de illa fornicatione ſomniata propter delectationē habitā in ea, licet talis non pec cet ratione ſomnij in ſe, quia nullum ibi poteſt eſſe peccatū, eo quia ibi non fuit iudiciū rationis, peccat tamen mortaliter ratione cōplacentiæ cū delectatio ne ſequenti in uigilia cū deliberato cōſenſu, ut dicit B. Thomas in quarto ſen. di. nona, ar. 4. & ēt habetur. 6. d. § .i. in glo. circa fi. ibi, Si ergo in nocturna pol lutione. & cap. teſtamentum. ea. di. & Auguſtinus in. 18. lib. de ciuitate dei. cap. 12. in fi. dicit ꝙ delectari etiam falſo crimine, crimen uerum eſt: ita

dicendum eſt de iſtis ſtrigijs ꝙ ſint ueræ & propriæ apoſtatæ, idololatræ, & hæreticæ, non quidem ea ratione quia prædicta contingant eis in ſomnijs uel fantaſtice ſeu illuſorie, ſed propter complacentiam quam habent de prædictis cum deliberato conſenſu poſtea quando ſunt extra prædicta ſomnia & extra prædictas fantaſticas illuſiones in uigilia & in proprijs ſenſibus conſtitutæ, & credunt ea eſſe uera, et ea habent rata, tenentes firmiter in mentibus ſuis ſe fidem & dominum deum abnegaſſe, & credunt dæmonem eſſe ſuum uerum deum, & eum ut deum ſuum adorant, ut dictum eſt ſupra: & ideo tex. d. c. epiſcopi. dicit tales perſonas ſceleratas retro poſt ſatanam conuerſas, et ꝙ dæmonũ illuſionibus & fantaſmatibus ſeductæ credunt ſe & profitentur cum Diana nocturnis horis dea paganorum, uel cum Herodiade, uel cum innumera multitudine mulierum equitare ſuper quaſdam beſtias, & multarum terrarum ſpatia intempeſtæ noctis ſilentio pertranſire, eiusque iuſſionibus obedire uelunt dominæ: & quia credunt & profitentur prædicta eſſe uera quæ in ſomnijs ſeu fantaſticis illuſionibus eis contigerunt, ideo tex. iterum appellat eas perfidas & infideles, dum ſequitur. Sed utinam hæ ſolæ in perfidia ſua perijſſent, & non multos ſecum ad infidelitatis interitum pertraxiſſent. Quare ſunt ueraciter & propriæ hæreticæ, et ideo ſequitur in tex. ꝙ qui hæc uera eſſe credunt, credendo a recta fide deuiant, & errore paganorũ inuoluuntur cũ aliquid diuinitatis aut numinis extra unum deum arbitrantur: quia quando ſolus ſpiritus iſta patitur, infidelis eſt qui hæc nõ

in

in animo ſed in corpore euenire opinatur, ut tex. ſubdit ibidem: & ideo in fine illius canonis bene ſubditur, prædicandum eſſe & annuntiandum populis hæc omnino falſa eſſe & eũ qui talia credit fidẽ perdere, quod & nos inquiſitores dicimus, & conſtanter prædicare & annuntiare populis non ceſſamus.

10 *Ecce ergo quam bene ex uerbis huius .c. epiſcopi. concluditur & clare probatur id quod ſuperius dixi, uidelicet, ꝙ dato ꝙ in ſomnijs ſeu fantaſticis illuſionibus arte dæmonum procuratis uideatur ipſis ſtrigijs quadam præſtigioſa apparitione ſe ad ludum dictum acceſſiſſe, dominum deum & fidem catholicam abnegaſſe, dæmonem ut deum adoraſſe, & alia ſuperius enumerata perpetraſſe, ex quo tamen tranſactis illis ſomnijs & fantaſticis illuſionibus retinent ea in mente, ac firmiter credunt ea eſſe uera, & conſtanter in tali credulitate perſeuerant, ſequitur ꝙ ſint ueraciter & propriæ apoſtatæ, quia uere ſecundum ſuam opinionem receſſerunt a catholica fide, & etiam ſequitur quod ueraciter ſint idololatræ, firmiter tenentes ſe adorare dæmonem ut deum, & creaturam pro creatore ſe colere, ac de facto adorant & colunt: & credentes aliquid diuinitatis ſeu numinis extra unum deum eſſe, inuoluantur errore paganorum idola adorantium: ac etiam ſequitur ꝙ deuiant a fide, & fidem perdunt, & ideo ueraciter ſunt hæreticæ, credendo ꝙ ea quæ fiunt in ſomnijs & fantaſticis illuſionibus arte dæmonum procuratis ſint uera, & ꝙ quæ in ſolo ſpiritu fiunt, etiam in corpore accidant, & inſuper credendo ſe poſſe dæmonum uirtute tranſmutari in gat*

tas uel alias ſpecies, Quæ omnia cum ſint contra determinationem eccleſiæ, proculdubio ſunt hæretica, & ideo tex. hic appellat tales perſonas infideles & paganis deteriores, infidelitas autem in homine baptizato eſt hæreſis, & ita clariſſime patet quomodo. d. c. epiſcopi. nullomodo contra prædicta militat, neque contra nos obſtat.

11 *Epilogando itaque omnia prædicta, dico ꝙ illud. c epiſcopi. non militat contra ea quæ dicta ſunt, neque obſtat quin prædictæ ſtrigiæ uadant corporaliter ad illum ludum, & quin realiter & ueraciter fidem abnegent & diabolum adorent, & ex conſequenti non obſtat quin ueraciter ſint hæreticæ, tum quia illud. c. non loquitur de iſta ſecta ſtrigiarum de quibus nos loquimur, & hoc eſt quia tempore quo celebratum fuit illud concilium Ancyrenſe, ex quo ſunt ſumpta uerba illius. c. ſed neque tempore quo fuit compilatum decretum, nondum inſurrexerat iſta ſtrigiarum ſecta, tum quia ſi quis bene conſideret ſenſum illius cap. non negabit quin ſit poſſibile tales ſtrigias ire corporaliter & pedibus ſuis in proprijs ſenſibus & uigilantes ad ipſum ludum, ſed neque negabit quin ſit poſſibile eaſdem interdum uere, corporaliter, & realiter de loco ad locum a diabolo deferri, tum quia etiam nos non negamus quin interdũ poſſibile ſit ꝙ ipſis ſtrigijs appareat in ſomnijs aut in fantaſticis illuſionibus, procurante dæmone cauſatis, quod uadant ad ipſum ludum, ipſæ uero, uelut dormientes, ſeu uelut nil ſentientes, ueraciter inueniantur in domibus ſuis: imo etiam dicimus plura alia poſſe ſtrigijs arte*

*dæmonum illuſorie & fantaſtice apparere: nullo-
modo autem dicimus, neque aliquando opinati ſu-
mus, aliquam creaturam uirtute dæmonum in aliã
ſpeciem uere & realiter poſſe transformari: ſed ne-
que dicimus uerum eſſe ꝙ ea quæ fiunt in ſolo ſpi-
ritu, accidant realiter in corpore. Tum poſtremo,
quia dato ſed non conceſſo ꝙ nullo modo uadant cor
poraliter ad ludum, ſed ꝙ tantummodo in ſomnijs
& fantaſticis illuſionibus uirtute dæmonum uidea-
tur eis ꝙ uadant ad ludum, & deum ac fidem ab-
negent, & dæmonem ut deum adorent, & alia ſic
illuſorie ipſis ſtrigijs accidant, quæ in dicto ludo
facere dicuntur: tamen exquo poſtea quando ſunt
in uigilia & in proprijs ſenſibus conſtitutæ, cre-
dunt & firmiter tenẽt ſe ea feciſſe, & habent ea ra
ta, ac eis omnibus conſentiunt cum animi compla-
centia, credentes firmiter ſe fidem catholicam abne
gaſſe, ac dæmonem pro deo adoraſſe, & eum tan-
quam deum ſuum habere, & ſe nullo modo pec
care, ſed potius ſe benefacere talia perpetrando,
& in hac credulitate firmiter perſeuerant, adhuc
clare conſtat ꝙ ſint ueraciter apoſtatæ, idololatræ,
& hæreticæ, & ideo tex. nominat eas ſceleratas,
perfidas, & infideles: & dicit ꝙ credentes talia fan
taſtica & illuſoria eſſe uera, deuiant a recta fide, &
fidẽ perdunt, ac inuoluuntur errore paganorum, &
ſunt ipſis paganis deteriores, infidelitas aũt in homi
ne baptizato eſt hæreſis, & ita per hæc omnia cla-
riſſime patet quomõ dictũ cap. epiſcopi. totiens alle-
gatũ nullo mõ militat cõtra nos inquiſitores, neque
obſtat quin iſtæ ſtrigiæ ueraciter dicantur apoſtatæ,*

idololatræ, & hæreticæ, quomodocunque dicatur, ſiue ꝙ uadant corporaliter & realiter ad ludum, ſiue ꝙ tantummodo in ſomnijs & fantaſticis illuſionibus arte dæmonum cauſatis eis talia contingant.

12 *Cum ergo prædictæ ſtrigiæ ueraciter ſint hæreticæ & idololatræ ac apoſtate, quomodocunque dicatur, ſeu ꝙ realiter uadant ad ludum, ſeu ꝙ tantummodo in ſomnijs aut fantaſticis illuſionibus, ut dictum eſt ſequitur ꝙ ad inquiſitores hæreticæ prauitatis pertinet contra eas procedere, & eas ſicut alios hæreticos punire, quod quidem patet. Et primo inquantū dicuntur hæreticæ, patet per. c. ut officium. de hæreticis. li. 6. in prin. patet hoc ēt inquantū dicuntur idololatræ, offerentes ſacrificia dæmonibus, & eis nefarias preces emittentes, ut in glo. in uerbo. ſaperent. c. accuſatus, eis. ti. & li. §. Sane. ac etiam ipſos dæmones adorantes: nam ſi hæreticus punitur adorans hæreticum, ut. d. cap. accuſatus. §. ille quoque. quantomagis dæmonem adorans? Eſt enim contra illud domini mandatum, dominum deum tuum adorabis. Matthæi. 4. cap. Poſtremo hoc patet, inquantum dicuntur apoſtatæ: quia apoſtata a fide punitur ut hæreticus, quia uere hæreticus eſt, de quo habes ſupra in uerbo. Apoſtata. §. primo, ſecundo, & tertio.*

13 *Manifeſtantur autem ſeu deteguntur illi qui ſunt de hac ſecta ſtrigiarum, & ad notitiam eorum peruenitur duobus modis, uidelicet per confesſiones ſociarum, & per coniecturas & præſumptiones. Primo ergo per confesſiones & inculpationes ſociarū: cum enim mutuo ſe cognoſcant in dicto ludo, ex con*

ſequenti poſſunt etiam mutuo ſe detegere & manifeſtare, & hoc præcipue quando plures ſeparatim, & una ſeorſum ab altera, imo neſciente quid alia dixerit, conueniunt de eadem perſona & de tempore quo eam uiderint, & in quibus locis, & hoc maxime quando tales inculpantes aliquam de earum ſocietate, dicunt idem & affirmant coram facie illius quam inculparunt, & ita una poſt alıam ſeparatim, & altera neſciente, idem affirmat in facie eius Et ꝙ talis inculpatio ſeu manifeſtatio facta per ſocias faciat fidem contra illam quæ inculpatur, patet per ea quæ notantur in. c. in fidei fauorem. de hæreticis. lib. 6. Facit ad hoc glo. fi. in. cap. quoniam aliqua. de teſti. uide de hoc ſupra in uerbo. teſtes. §. 17. & in uerbo. tortura. §. 29. Aduertas tamen & ſis bene cautus tu inquiſitor, ne interrogando de cõplicibus & ſociabus unquam interroges an aliquando uiderint talem uel talem, ſpecificando aliquam uel nominando, neque permittas ab aliquo ſpecificari uel nominari, ſed interroges in communi & in generali quas ſocias habet, uel quas uiderit in tali ludo, & quid eas ibidem facere uiderit, & ei dicas ꝙ nullo modo aliquam nominet niſi pro certo eam in ludo uiderit & cognouerit, & niſi pro certo uiderit uel ſciuerit eam abnegaſſe fidem, & alia feciſſe quæ ibi fieri conſueuerunt. Aduertas inſuper, & ſis bene cautus, ne de facili facias aliquam detineri propter inculpationes talium ſtrigiarum tantũ, quia poſſet contingere ꝙ dæmon aſſumeret perſonam alicuius & ſe ſub forma illius ſe præſentaret in ipſo ludo, ut illam perſonam infamet, & tamen illa per-

ſona erit innocens, & de tali crimine nullo modo culpabilis: quare cautius ſecuriuſque procedes, ſi ex ſolis inculpationibus ſeu manifeſtationibus ſociarum non facies aliquam perſonam detineri, ſed ultra illas inculpationes factas per ſocias habeas aliqua alia indicia, ſeu coniecturas, uel præſumptiones, ſeu ſuſpiciones contra eandem quam uolueris detinere.

14 Deteguntur etiam, & ad notitiam eorum qui ſunt de hac ſecta uenitur alio modo, uidelicet per coniecturas & præſumptiones: quia in his quæ in ſecreto fieri conſueuerunt, proceditur ex coniecturis & præſumptionibus, ut dicitur in l. fin. C. de procu. tuto. ubi glo. not. & Bal. in. l. quicunque. C. de. ſer. fugi. & in rubrica. C. de proba. nam indicium ſumptum ex experientijs & coniecturis quæ communiter accidere ſolent eſt ualidum, unde, ut dicit Panor. in c. Oſius. de elec. in fi. argumentum a cõmuniter accidentibus tenet, & quando tali coniecturæ frequenter contingit adeſſe ueritatem, tunc eſt graue indicium, & æquiparatur præſumptioni iuris, ut notatur per Ci. in l. metum. de dolo. ſiue agatur de probando uero hominis actu, ſiue de probando animo. ff. de ſica. l. i. §. ſed ſi claua. & c. ſignificaſti. de homici. nam præſumptio non eſt aliud quã quædam ſuſpicio quæ cauſatur in animo iudicis uel cuiuſcunque ex uarijs coniecturis uel argumentis ſeu indicijs, ut dicit Panor. in c. quãto. de præſump. col. 3. in fi. Ad omnia iſta uide ſupra in uerbo. indicium. §. quinto. & §. fi. & in uerbo. præſumpt. §. 5. Cum ergo abnegatio fidei, adoratio diaboli, con-

culcatio crucis,& alia quæ faciunt tales ſtrigiæ in ipſo ludo & alibi cum ipſo diabolo, omnia fiant in ſecreto & ſeorſum a fidelibus Chriſtianis, ideo neceſſe eſt ꝙ contra eas procedamus ex coniecturis & præſumptionibus, & iſtæ coniecturæ ſeu præſumptiones ſunt aut faſcinationes puerorũ,uel maleficia cauſantia infirmitates,aut alia nocumenta circa homines utriusque ſexus, & etiã circa terræ fruges, uincarũ uuas,arborũ fructus,ac ẽt circa iumenta et alia diuerſorũ generum animalia,uel ẽt medicationes & curationes taliũ infirmitatũ & nocumentorum,quæ omnia fiunt uirtute diaboli, aut ipſo cooperante,ut per ſingula patebit: nam faſcinatio puerorũ,ut ab ipſa incipiam, ut dicit b. Thomas in prima parte,quæſtione centeſſima decimaſeptima, articulo tertio, in reſponſione ad ſecundum argumentum, & ſuper epiſtolas Pauli ad Galatas,tertio capitulo lectione prima,eſt infectio procedens ab oculis infectis propter malitiam animæ,cooperante dæmone, & deo permittente: & hoc præcipue accidit in uetulabus in quibus ex malignitate quadã,cõtracta ex familiaritate uel pacto dæmonum,fit immutatio noxia & uenenoſa per uenas ad oculos earũ,et ab oculis ad rem inſpectam per ſpatium determinatũ,& ita aſpectus earum uenenoſus & noxius inficit pueros habentes corpus tenerum & de facili receptiuum talium impreſſionum, & ſic infirmantur & cibum uomunt, ut dicit beatus Thomas, ubi ſupra, per quem modum dicimus quod mulier actualiter menſtruata, ſi aſpiciat in ſpeculum purum & mundum, ſubito inficit & deturpat ipſum.

& baſiliſcus uidens hominem interficit ipſum, unde glo. ſuper illud Pauli ad Galatas tertio. O inſenſati Galatę quis uos faſcinauit? dicit. Quidam habent oculos urentes, qui ſolo aſpectu inficiunt alios maxime pueros. Quot autem per has ſtrigias realiter & uere inferantur nocumenta diuerſis perſonis, & primo impediendo actus coniugales ſeu matrimoniales, patet per hoc, quia realiter inueniuntur effectus reales impedientes illos actus, ut patet per totum titulum de maleficiatis, & per Panor. & alios doctores ibi ſcribentes, & per. c. ſi per ſortiarias. 33. q. i. & qualiter fiant maleficia circa actus iſtos matrimoniales, declarat Petrus de Palude in quarto ſen. di. 34. dicens, ꝙ quia dæmon, ex eo ꝙ eſt ſpiritus, habet poteſtatem ſuper creaturam corporalem ad motum localem prohibendum uel faciendum, ideo poteſt corpora impedire ne ſibi apropinquent directe uel indirecte interponendo ſe quandoque in corpore aſſumpto. Alio modo, quia poteſt refrigidare hominem ab actu illo, adhibendo occulte uirtutes rerum, quas optime nouit ad hoc ualidas. Tertio modo turbando extimationem & imaginationem, qua reddit mulierem exoſam, quia poteſt in ipſa imaginatione imprimere. Alio modo, quia poteſt reprimere rigorem membri, ſicut etiam motum localem reprimere poteſt. Quinto poteſt impedire illos actus matrimoniales, prohibendo miſſionem ſpirituū ad membra inquibus eſt uirtus motiua, quaſi intercludendo uias ſeminis, ne ad uaſa generationis deſcendat, uel ne ab eis recedat. Inſuper iſtæ ſtrigiæ nocumenta inferunt uiris ac

mulieribus & iumentis ac beſtijs cũ maleficijs ſuis, cauſando diuerſas infirmitates, cooperante diabolo in quantum iſtæ ſtrigiæ accipiunt ab ipſo diabolo aliqua nociua, & ea præbent uiris ac mulieribus uel iumentis aut in cibo aut in potu, uel tangendo, aut ipſemet diabolus occulte applicat aliqua maleficia uel nociua in lectis uel ueſtibus, ſicut ſæpenumero inueniuntur in lectis uel ueſtibus aliqua quæ arte humana minime aut uix fieri uel componi poſſent, ex quibus ſic applicatis aut in lectis aut in ueſtibus, aut tactu, aut in cibo & potu, ſecuntur dolores capitis, torſiones uiſcerum, exſiccationes mẽbrorum, ſtomachi deſtructiones, & aliæ plures infirmitates, ex quibus ſæpe plures moriuntur. Idem etiam de iumentis & alijs animalibus, quæ ex talibus nociuis ſeu maleficijs ſic in cibo aut potu uel tactu eis applicatis ſæpe infirmantur & moriuntur, aut lacte priuantur, & hoc eſt quia, ut tangit beatus Tho. in ſecundo libro ſen. diſtinctione ſeptima tales infirmitates quæ generari poſſunt uirtute alicuius agentis naturalis, poſſunt etiam cauſari a dæmonibus applicantibus talia agentia naturalia ad cauſandas illas infirmitates, poſſunt autem diſcerni iſtæ infirmitates cauſatæ per ſtrigias, cooperante diabolo, per maleficia, ab illis quæ cauſatæ ſunt naturaliter iudicio medicorum. Nam ſicut dicitur. 26. q. 2. c. illud. ad hoc genus ſuperſtitionis pertinent omnes ligaturæ, & omnia remedia quæ medicorũ diſciplina condemnat, in quibuscunque rebus ſuſpendendis atque ligandis: ita dicimus, ꝙ ubi medici periti ex aliquibus coniecturis uel circunſtantijs indi-

cant illam infirmitatem non ex defectu naturæ, neque ex aliqua cauſa naturali intrinſeca, ſed ab extrinſeco accidiſſe, & ab extrinſeco, ubi non ſit ex uenenoſa infectione, quia ſic ſanguis uel ſtomachus malis humoribus eſſet repletus, tunc ex ſufficienti diuiſione iudicant effectum eſſe maleficialem. Cognoſcitur etiam quando medici periti & bene practici uident infirmitatem eſſe incurabilẽ, ita ut nullis medicaminibus uel remedijs naturalibus æger poſſit releuari, imo potius cernunt ipſum in dies aggrauari. Inferunt etiam plura nocumenta cum ſuis maleficijs procurando grandines & alias aeris tempeſtates ad deſtruendum terræ fruges, uinearum uuas, & aliorum arborum fructus, & hæc omnia faciunt ac procurant cooperante ipſo diabolo. Nam ut dicit beatus Tho. ſuper Iob primo capitulo, neceſſe eſt confiteri ꝙ deo permittente dæmones poſſint perturbationem aeris inducere, uentos concitare, & facere ut ignis de celo cadat. Quare igitur cum grandines & ſimiles aeris intemperies procedant ex motu aliquorum naturalium, puta uaporum eleuatorum a terra, ſequitur ꝙ etiam diabolus ſua uirtute, niſi impediatur a deo, poſſit tales uapores mouere, & illas grandines ſeu uentos ac pluuias cauſare. Sunt inſuper aliqui uiri & aliquæ mulieres quæ ignorantes artem medicinæ, talia ſupra dicta maleficia deſtruunt, & infirmitates cauſatas a talibus maleficijs curant, & infirmos ſanant, quæ quidem omnia cooperante dæmone faciunt, quod ſic patet. Tum quia talia curant prius dæmones inuocando & conſulendo, ac ab eis reſponſa expectan

do, unde cõmuniter taliter medicantes nolunt ſubito remediũ dare, ſed aliquo tempore expectato, ut interim conſiliũ diaboli requirant, poſtea adhibent remedia; tũ ẽt quia deſtruunt talia maleficia in una perſona, ſed illud maleficiũ alteri inferre coguntur: uel quia ſaltẽ illud tale maleficiũ non poſſunt remouere niſi aliud maleficiũ uel aliquid illicitum aut ſuperſtitioſum perpetrando. Cum ergo iſtæ ſtrigiæ faciant talia maleficia & nocumenta, uel ea curent non niſi diabolo, ut prætactũ eſt, cooperante, & ipſe dæmon cooperetur eis in talibus propter abnegationem fidei catholicæ, & ẽt quia ipſi diabolo ſeipſas ex toto dedicarunt, ut cõmuniter ipſæ ſtrigiæ cõfitentur, cuius ſignum eſt, quia antequam abnegent fidem & diabolum adorent, nunquam poſſunt talia perpetrare, ſequitur ergo de neceſsitate ꝙ talia maleficia ſeu eorum curationes factæ modis ſupradictis euidenter probent aliquam perſonam ſtrigiam. Quare quotieſcunque aliqua perſona, aut rixando, aut etiam non rixando, facit aliquas minas contra aliam perſonã dicens, quia tu mihi feciſti ſic uel ſic, ego faciã taliter ꝙ ſenties ſi bene feciſti uel nõ, uel faciã ꝙ eris male cõtenta de me, uel ꝙ nunquam de tali re lætitiã habebis, & alias ſimiles minas, & poſtea ſequitur effectus, ſignũ eſt ꝙ talis effectus ſit cauſatus opera diaboli, præcipue quãdo non põt ſciri quomõ aliter talis effectus ſit ſecutus, & ideo tales minæ cum effectu ſequente faciunt magnam præſumptionem & urgentem coniecturã ꝙ talis minans ſit ſtrigia, & diabolo per abnegationem fidei dedicata, & erit indicium ſufficiens ad tor

turam : ſicut de eo qui minatus eſt alteri de percutiendo eum , & demum fuit percuſſus & neſcitur a quo, præſumendum eſt ꝙ fuerit ille qui minas intulit, de quo habes diffuſe in uerbo.tortura. §.26. ecce ergo quomodo per has coniecturas deteguntur illi qui ſunt de hac ſecta, & hoc maxime quia talibus coniecturis contingit frequenter imo quaſi ſemper ueritatem adeſſe , prout continua & cotidiana experientia docet ,ideo faciunt magnum & graue indicium , ut habes ſupra in uerbo . indicium. §. quinto. Deteguntur etiam per aliqua ſigna, puta ſi faciunt ficas quando eleuatur corpus Chriſti, uel auertunt faciem a cruce, & ſimilia quæ faciunt cõmuniter illi qui ſunt de hac ſecta : & ſic finitur iſte tractatus ad laudem dei .

Prodijt in lucem opera R. P. Inquiſitoris Mediolanenſis .

Digitized by Google

REPERTORIVM HVIVS OPERIS.

Abiurare quis teneatur.in uerbo.abiuratio.§.2.fo.2
Et in uerbo.practica.circa prin.fo.56.et in uerbo.redire.§.1. fol.67.
Ad abiurationem faciendam poteſt quis compelli. eodem uerbo. §.3. fol.2.
Abiuratio qualiter fieri debeat.eodẽ uerbo.§.1.fo.2
Abiurationem hanc poteſt recipere inquiſitor ſine diœceſano. ibidem. §. 4. fo.2.
Abſens contumaciter habetur pro præſente in præiudicium ſui.in uerbo.contumax.§.3. fol.20.
Contra abſentem quomodo poteſt procedi.in uerbo. procedere.§.7. fol.61.
Sententia lata contra abſentem quomodo tenet. ibidem.§.8. fol.62.
Abſente legitima cauſa dicitur infirmitas ibidem. §.9. fol.62.
Abſentem conuincendi datur ſingularisſimus modus. ibidem.§.10. fol.62.
Abſente principali poteſt puniri fideiuſſor pœna pecuniaria.ibidem.§.11. fol.62.
Abſoluere poteſt inquiſitor ſuos cruceſignatos a multis.in uerbo.abſoluere. §.1. fol.2.
Abſoluere quomodo poteſt per ſe inquiſitor hæreticos redire uolentes.ibidem.§.2. fol.2.
Excommunicati uel interdicti ab inquiſitore, non poſſunt abſolui ab alio ſine mandato ſummi pontificis, præterquam in mortis articulo. in uerbo.excommunicati.§.1. fol.25.

A

Abuti ſacramentis ſapit hæreſim,& inquiſitor pōt punire tales.in uerbo.ſacramētis abuti.§.i.f.71.

Aduocare poſſunt inquiſitores quoslibet peritos,& eis iniungere ut eis aſſiſtant in ſententijs ferendis. In uerbo.aduocatis. §.2.fol.2.& in uerbo inquiſitor.§.21. fol.45

Et eſt in arbitrio inquiſitorum aduocare quos uolunt.ibidem.§.2. fo.3.

De quibus peritis intelligatur,habetur ibid.§.2.f.3

Anima rationalis eſt immortalis. In uerbo.hæreticus.§.14. fol.31.

Quid debeat facere qui ſic aduocatus eſt ab inquiſitore.Ibidem.§.4. fol.3

An teneatur inquiſitor ſequi conſilium eorum qui ſunt uocati.Ibidem.§.4. fol.3.

Aduocati non admittuntur in cauſis ubi proceditur ſimpliciter & de plano. In uerbo. aduocati. §.primo. fol. 2.

Aduocatis prohibetur ne præſtent fauorem hæreticis. Ibidem.§.i. fol.2.

Alienatio bonorum facta per hæreticos non tenet, imo inquiſitores uendicant ſibi bona ſic alienata.in uerbo.bona.§.4. fol.11.

Appellationis beneficium eſt expreſſe intcrdictum hæreticis & fautoribus ac defenſoribus eorum.in uerbo.appellatio.§.i. fol.3.

A qua ſententia non poſſunt appellare hæretici & eorum fautores.habetur ibidem. §. 2.fol. 3.& in uerbo.Confesſio.§.fi. fo.20

Appellationis remotio operatur hoc,ꝙ iudex a quo non tenetur appellationi deferre.Ibidem.§.3.fo.3

Operatur etiam alios effectus. Ibidem.§.4. fol.3.

Appellationis remotio non impedit appellationem quando quis manifeſte grauatur. Ibidem.§.5.f.4

Appellans a ſuſpecto iudice, niſi prius proponat recuſationem, nõ impedit quin iudex procedere poſſit. Ibidem. nota. primo fol.4.

Appellans cogitur recedere ab appellatione, iudice reuocante grauamen. Ibidem. not.2. fol.4.

Iudex qui uult reuocare grauamen ſine præiudicio ſuo quid facere debet. notabili.3. fol.4.

Vt appellatio ſit ualida requiruntur decem. Ibidem notabili.4. fol.4.

Iudex a quo appellatur poteſt præfigere terminum appellanti ad proſequendam appellationem. Ibidem. nota.5. fol.5.

Sed etiam ſi iudex non detulit appellationi, poteſt tamen præfigere terminum appellanti & ſub pœna excommunicationis. Ibidem. not. 6. fol.5.

Et præfingendo terminum ad proſequendã appellationem non dicitur deferre appellationi. Ibidem. notabili.7. fol.5.

Et elapſo dicto termino, ſi appellans non fuerit proſequutus appellationem, iudex procedere poterit. Ibidem. not.8. fol.5.

Iudex a quo appellatum eſt, poteſt quidem præfigere terminum ad proſequendam appellationem, non tamen poteſt præfigere terminum ad finiendum. Ibidem. not.9. fol.5.

Poteſt præfigi terminus non ſolum ad ſe præſentandũ iudici ad quem, ſed etiam ad faciendum fidem de ſua præſentatione. Ibidem. not.10. fol.5.

Digitized by Google

Appellationi non dicitur deferre qui aſſignat terminum appellanti ad recipiendum reſponſionem uel apoſtolos. Ibidem.not.11. fol.6.

Contra appellantem notantur quatuor caſus & tres contra iudicem. Ibidem. notabili.12. fol.6.

Appellationi friuolæ non debet iudex deferre. Ibidem.notabili.13. fol.6.

Appellatio quot modis dicatur friuola. Ibidem. notabili.14. fol.6.

Appellationi non deferat iudex niſi euidenter patet ad ipſam tenere. Ibidem.notabili.15. fol.6.

Quid facere debeat iudex ſi dubitat an cauſa appellationis ſit probabilis uel non. Ibidem.notabili.16. fol.6.

Quæ dicatur cauſa probabilis. Ibidem.not.17.fo.7.

Exponens cauſam probabilem debet ſe offerre eam probaturum. Ibidem.notabili.18. fol.7.

Appellatio interpoſita, expreſſa una cauſa cum proteſtatione de exprimendis alijs, non poteſt poſtea per alias iuſtificare. Ibidem. notabili.20. fol.7.

Nec ſufficit ſola oblatio ad iuſtificandum appellationem. Ibidem. notabili.19. fol.7.

Appellans non comparens in termino aſſignato a iudice ad recipiendum reſponſionem ſuam, dicitur renuntiaſſe appellationi. Ibidem.not.23. fol.8.

Appellans non tenetur comparere coram iudice qui in termino aſſignato non dat apoſtolos ſed dat alium terminum. Ibidem in eodem notabili.fo.8.

Iudex requiſitus congruis loco & tempore tenetur dare apoſtolos, alioquin ſi procedat, proceſſus erit inualidus. Ibidem. notabili.24. fol.8.

Quando dicatur locus congruus & tempus congruum. Ibidem. notabili. 25. fol. 8.

Quid facere debeat iudex quando quis cauilloſe appellat ut impediat proceſſum iudicis, habetur ibidem. notabili. 27. fol. 8.

Si apoſtoli dantur refutatorij, & ab hac reiectione non appellatur, habebitur tanquam temere appellans. Ibidem notabili. 28. fol. 9.

Appellatio quādo dicatur fruſtratoria. not. 29. fo. 9.

Si non dantur apoſtoli eſt appellatio fruſtratoria ratione materiæ, & ſi iudex procedat in cauſa, proceſſus erit inualidus. In eodem notab. fol. 9.

Appellatio debet fieri in ſcriptis, nō tamen eſt opus ꝙ legatur coram iudice, ſed ſufficit eam præſentari. Ibidem. notabili. 30. fol. 9.

Apoſtaſia perfidiæ quid ſit, in uerbo apoſtata. §. 2. fol. 10.

Apoſtata perfidiæ uere eſt hæreticus, & punitur ut hæreticus. eodem uerbo. §. pri. & §. 3. fol. 10.

Apoſtoli petendi ab appellante quid ſint, & quot ſint eorū ſpecies. in uerbo. appellatio. not. 21. fo. 7.

Apoſtoli prædicti qualiter ſint petendi & quando. in eodem uerbo. notabili. 22. fol. 7.

Apoſtoli debent dari aperti & expenſis appellantis, Ibidem. notabili. 26. fol. 8.

Arbitros iuris in cauſa ſuſpicionis poteſt cogere iudex ad ſuſcipiendum arbitrium, in uerbo. arbitros. §. primo. fol. 10.

Quibus iudex poteſt præfigere terminum competentem ad determinandam cauſam ſuſpicionis. Ibidem. §. 2. fol. 10.

Arreſtare quid ſit. uerbo. inquiſitores. §.13.*fol*.43.
Arreſtare poſſunt inquiſitores ſine diœceſano. Ibid. in eodem. §.*& in uerbo. capere. fol*.12.
Bona hæreticorum ipſo iure ſunt confiſcata. In uerbo. Bona.§.*primo. fol*.10.
Et ſunt confiſcata a die commiſſi criminis. Ibidem in eodem.§.
Et poſſunt declarari eſſe confiſcata etiam poſt mortem hæreticorum uſque ad quadraginta annos. in eodem.§.
Bona clericorum hæreticorum quibus debeantur. Ibidem §.2. *fol*.10.
Poteſt quis declarari hæreticus etiam poſt mortem ad finem confiſcandi eius bona. Ibidem. §.*tertio. fol*.11.
Bona hæreticorum uendita uel alienata poſſunt uendicari per inquiſitores nullo dato pretio. Ibidem §.*quarto. fol*.11
De bonis hæreticorum nil debent habere ordinarij, ſeu diœceſani: & inquiſitores non tenentur eis reddere rationem de eis. Ibidem.§.5. *fol*.11.
Bona hæreticorum qualiter debeãt diuidi. Ibidem. §.6.*&*.8. *fol*.12.
Bona hæreticorum intelliguntur confiſcata non ſolum illa quæ ſunt in territorio ubi fit condemnatio, ſed etiam illa quæ ſunt in alio territorio. Ibidem.§.7. *fol*.12.
Cuius autem eſſe debeant bona ſita in alio territorio habetur ibidem in eodem.§.
Bona mobilia reperta in alio territorio debentur ſi-

ſco loci ubi facta eſt condemnatio contra reum. In eodem. § .in fi.
Capere & tutæ cuſtodiæ mancipare poſſunt inquiſitores ſine diæceſanis. in uerbo. capere. § .primo. fol.12.
Capi poteſt ille de cuius fuga timetur, abſque eo q citetur. Ibidem. §. 3. fol.13.
Carceres proprios poſſunt habere inquiſitores.in uerbo.carceres.§.i. fol.13.
Qui ſint carceres qui debent eſſe communes diœceſanis & inquiſitoribus.ibidem.§.2. fol.13.
Carcerandus eſt ille pro quo uenit pœna corporalis imponenda.in uerbo.capere.§.2.fol. 13. & in uerbo.fideiuſſor.§.4. fol.29.
Cautela prima quod tu iudex facias tibi dari licentiam a reo procedendi uſque ad ſententiam incluſiue.in uerbo.cautus.§ .i. fol.13.
Cautela alia, quod, dato termino defenſionis, ſi quis uult renuntiare, facias ſcribi in actis quod renuntiat termino & non defenſioni. ibidem. §.ſecundo. fol.14
Cautela alia qualiter iudex procedere poteſt ad cōdemnationem & executionem non obſtante q reus petat terminum ad defendendum. ibidem. §.tertio. fol.14.
Alia quod nunquam recipias reſponſionem illius qui dicit nego me culpabilem & ſimilia.ibidem. §.quarto. fo.14.
Alia quod tu iudex non recipias aliquam reſponſionem in maleficijs, ubi reus iuret de dicendo ueritatem.ibidem.§.5. fol.14.

Alia ꝙ ad excludendas exceptiones dilatorias , ſi pars interrogata an uellit ibi experiri,& reſpondeat ꝙ ſic ,non poterit amplius recuſare iudicem. Ibidem .§.6. fol.14.

Citatio eſt neceſſaria ad ſententiam audiendam. in uerbo citatus .§ .4. fol.15.

Citatio facta ad domum tenet.Ibidem .§.5. fo.15.

Citatio continens in ſe notoriam iniuſtitiam , non artat citatum. Ibidem.§.6. fol.15.

Citatio facta per edictum tenet. Ibidem .§.7.fo.15.

Citatus ut compareat perſonaliter, tenetur comparere per ſe & non per procuratorem. Ibidem. §.primo. fol.14.

Citatus pro crimine hæreſis ab ordinario & inquiſitore ſimul , debet primo obedire inquiſitori. Ibidem.§ .2. fol.15.

Imo citatus primo ab ordinario & poſtea ab inquiſitore, debet deſerto iudicio ordinarij uenire ad inquiſitorem .Ibidem.§.3. fol.15.

Citatus ut compareat certa die & non determinata hora,debet comparere tali hora qua iudex poſſit incipere & finire actum incombentem. Ibidem §.8. fol.15.

Comittens crimen hæreſis in una diæceſi & poſtea ſe transferens ad aliam,poteſt citari per inquiſitorem illius diæceſis in qua commiſit crimen. Ibidem.§.9. fol.15.

Si quis citatur ad ſententiam, nõ ualet ſi dicatur ad audiendam uoluntatē iudicis.Ibidem .§.10.fo.16.

Si in citatione ponantur iſta uerba, niſi ueneris procedetur ad ſententiam,habent ea uerba uim peremptorij. Ibidem.§ .eodem.

Requiſitio iudicis facta in præſentia partis ipſo iudice ſedente pro tribunali, habet uim peremptorij. In uerbo. monitio. fol.52.

Ibidem ſi nuntius aliquem citat in præſentia iudicis. eodem uerbo. fol.51.

Nuntio citanti an ſit credendum. In uerbo. citatus. §.12. fol.16.

Clerici quomodo priuantur beneficijs quæ ſunt adepti ad preces hæreticorum. In uerbo. clerici. §. primo. fol.16.

Clerici non exhibeant hæreticis ſeu eorum fautoribus eccleſiaſtica ſacramenta. Ibidem. §.2. fo.16.

Clerici ſcienter tradentes hæreticos eccleſiaſticæ ſepulturæ ſunt excommunicati, & tenentur eos proprijs manibus extumulare, & locus ille perpetua caret ſepultura. §. eodem.

Clerici inſtruentes hæreticos de dicenda falſitate, uel celanda ueritate, poſſunt caſtigari. Ibidem. §.3. fol.16.

Clerici delinquẽtes in crimine hæreſis grauius ſunt puniendi quam ſeculares. Ibidem. §. 4. fol.17.

Clerici poſſunt torqueri pro crimine hæreſis. In eodẽ. §. & in uerbo tortura. §.31. fol.84.

Clericis habentibus officium tabelionatus præcipitur quatenus teneantur ad conſcribendũ ea quæ pertinent ad officium inquiſitionis cum fuerint requiſiti per inquiſitores. in uerbo. præcipitur. §. primo. fol.57.

Committere poſſunt inquiſitores uices ſuas. In uerbo. Inquiſitor. §.2. fol.41. & in uerbo. committere. §. primo. fol.17.

Committere non poteſt uices ſuas delegatus epiſcopi, uel capituli ſede uacante, alteri ab inquiſitore. In uerbo. uicarius generalis. §. 3. fol. 90.
Committere poſſunt inquiſitores uicarijs ſuis quod poſſint prædicare crucem, excommunicare, abſoluere, diſpenſare cum irregularibus, & pœnitentias iniungere. in uerbo. committere. §. ij. fo. 17
Committere ſibi inuicem poſſunt uices ſuas ordinarius & inquiſitor. In uerbo. tortura. §. 9. fol. 80
Commiſſarij inquiſitorum ſunt uicarij eorum. In uerbo. committere. §. primo. fol. 17.
Non eſt neceſſe ꝙ uicarij inquiſitorum annum quadrageſimum attigerint. ibidem in. §. eodem.
Communicare proceſſum an teneatur inquiſitor ordinario. In uerbo. tortura. §. 5. fol. 80.
Confeſſio non curat ineptitudinem iudicij. In uerbo confeſſio. §. i. fol. 18. præcipue ſi poſt ſit factus proceſſus. Ibidem. §. 4.
Confeſſio talis non poteſt reuocari, præcipue ſi eſt facta deliberato animo. Ibidem. §. 3. fol. 18.
Confeſſio perſeuerata non poteſt reuocari in criminalibus. Ibidem. §. 5. fol. 18.
Quæ ſit confeſſio recipiens excuſationes ex poſt facto & quæ non. Ibidem. §. 6. fol. 19.
Confeſſio eſt tantæ potentiæ, ꝙ facta etiam coram iudice incompetenti tenetur confitens illam confirmare. Ibidem. §. 7. fol. 19.
Confitenti de ſe creditur etiam contra ſocios in crimine hæreſis. Ibidem. §. 8. in fi. fol. 19.
Confitenti de ſe creditur etiam ad conuincendum, præcipue ſi adſint aliæ præſumptiones. In eo—

dem.§.in prin. fol.19.
Confitenti crimen ſuum coram ſuo iudice, poteſt imponi quantuncunque grauior pœna, etiam ſi ſit confeſſus ſine directo proceſſu. Ibidem. §.9. fol.19.
Confesſio non læditur ex omisſione ordinis iudiciarij. In eodem.§.in fi. fol.19.
Confesſio facta in tormentis debet iterari ad banchum. Ibidem.§.10. fol.19.
Eſt in arbitrio iudicis ut faciat eum ratificare eo tẽpore quo ueriſmiliter ceſſauerit metus tormentorum. In eodem.§.
Confeſſus ſine tormentis, & non præcedentibus indicijs, habetur pro confeſſo. Ibidem.§.11.fo.20.
Et hoc præcipue ſi in ea perſeuerat. In eodem.§.
Confeſſus ſi appellat non auditur. Ibidem. §. 12. fol. 20.
Complices admittuntur ad teſtificandum in crimine hæreſis. In uerbo.teſtes.§.17. fol.78.
Conſentiens hæretico punitur ut hæreticus. In uerbo.conſentiens. Et ibi multiplex conſenſus declaratur. fol.20.
Conſentire poteſt ordinarius ꝙ inquiſitor ſolus procedat. In uerbo.tortura.§.8. fol.86
Conſulibus & rectoribus ciuitatum & locorum præcipitur quatenus obediant inquiſitoribus circa captionem & cuſtodiam hæreticorum. In uerbo. præcipitur.§.3. fol.58.
Coniectura orta ex probabilibus facit indicium. In uerbo. Indicium.§.4. fol.35.
Coniecturæ quando contingit frequenter adeſſe

ueritatem , tunc eſt graue indicium. Ibidem.§.5. & .§.fin. fol.36.

Ex coniecturis proceditur in his quæ in ſecreto fieri conſueuerunt. In uerbo.tortura.§. 14. fol. 82. & in uerbo ſecta quædam.§.14.in prin. fol.99.

Contumax dicitur ille qui non paret mandato iudicis, uel ſe abſentat a iudicio. In uerbo. contumax.§.primo. fol.20.

Contumax habetur pro confeſſo ſi perdurat in contumacia. In eodem.§.

Contumax abſens habetur pro præſente in præiudicium ſui. Ibidem.§.3. fol.20.

Contumax quomodo habetur pro conuicto, & poteſt ferri contra eum ſententia diffinitiua. Ibidem.§.4. fol.21.

In contumacia quomodo præſumitur pertinacia contumacis.Ibidem.§.5. fol.21.

Conuincitur aliquis in crimine quatuor modis. In uerbo.conuincitur.§.1. fol.21.

Conuincitur etiam ſi pro contumacia in cauſa hæreſis incurrit excommunicationem & eam ſuſtinuit per annum.Ibidem.§.2.&.3. fol.21.

Copiam indiciorum quomodo nõ tenetur tradere inquiſitor ei contra quem procedit. In uerbo. tradere. fol.89.

Cruceſignati in ſubſidium fidei tenentur deferre ſignum crucis patenter. In uerbo.cruceſignati. §.primo. fol.21.

Cruceſignati tempore generalis interdicti poſſunt de licentia inquiſitoris intereſſe diuinis & eccleſiaſtica recipere ſacramenta.Ibidẽ.§.2. fol.21

Cum cruceſignatis, ſi ſunt clerici, poteſt inquiſitor diſpenſare ſuper irregularitate. In eodem.§.f.22.

Cruceſignati recuſantes dare pecuniam inquiſitori indigenti & petenti pro officio inquiſitionis, ſunt excommunicati ipſo facto. Ibidem, §.3. fol.22.

Cuſtodes carcerum inquiſitoris debent iurare coram epiſcopo & inquiſitore ꝙ fideliter ſuum officium exercebunt & ſeruabunt ea quæ ponuntur in clementina pri.de hæreticis. In uerbo.cuſtos carcerum.fol.22.& in uerbo officiales. fol.54.

Defenſio iuſta & æqua reſeruatur cuilibet contra quem agitur in crimine hæreſis. In uerbo.defenſio.§.i. fol.22.

Defenſio legitima eſt de iure naturali, & ideo nulli eſt auferenda. Ibidem.§.2. fol.23.

Defenſio fruſtratoria magis impediens proceſſum quam reſpiciens ueritatem non eſt de iure naturali, ideo eſt repellenda. In eodem.§.

Defenſor hæreticorum quis dicatur. In uerbo.defenſor.§.i. fol.23.

Defendens aliquem iuſte in iudicio, putans eum inculpabilem, non ligatur aliqua culpa. Ibidem. § ſecundo. fol.23.

Defenſor dicitur etiam ille qui receptat & celat hæreticos. Ibidem.§.3. fol.23.

Defenſores hæreticorum ipſo facto ſunt excommunicati. Ibidem.§.ſi. fol.23.

Dæmones inuocare quando ſit hæreticum uel non. eodem uerbo.§.i.&.2. fol.22.

Diuinatio quando ſapiat hæreſim manifeſte. Eodem uerbo.§.i.&.2. fol.24.

Digitized by Google

Dommi temporales tenentur obedire inquiſitoribus circa captionem & cuſtodiam hæreticorum. In uerbo.præcipitur.§.3. fol.58.
Et etiam tenentur facere duci hæreticos in carcerẽ inquiſitorum uel ad locum ubi uoluerint inquiſitores.In eodem.§.
Et ſunt excommunicati ipſo facto ſi proceſſum ſeu ſententiam inquiſitorum directe uel indirecte impediuerint.Ibidem.§.5. fol58.
Dubius in fide quomodo eſt hæreticus. In uerbo.dubius. fol.24.
Errans per ſimplicitatem in aliquo articulo fidei uel in aliquo ſacramento eccleſiæ non debet ut hæreticus puniri.Iodem uerbo.
Exceptio quando & quomodo ſit admittenda. In uerbo.exceptio.§.i.in prin. fol.25.
Exceptio poteſt recuſari quando præſumitur ꝙ malitioſe excipiatur.in eodem.§. fol.25.
Contra malitioſe excipientem, & improbe dilationes petentem, datur optimum remedium. Ibidem.§.2. fol.25.
Iudex non dicitur grauare partem ex hoc ſolo quod non admiſit exceptionem probabilem. Ibidem. §.3. fol.25.
Excommunicare,ſuſpendere,& interdicere,poſſunt inquiſitores.In uerbo.inquiſitor.§.17. fol.44.
Excommunicati & interdicti ab inquiſitore nõ poſſunt abſolui ab ordinario neque ab alio ſine mandato ſummi pontificis præterquam in mortis articulo.In uerbo.excommunicati.§.i. fol.25.
Excommunicatio ſi profertur propter contumaciam

non eſt neceſſe illum citari ad audiendum ſententiam. In uerbo. excõmunicati.§.2. fo.26.

Excommunicatus iterum poteſt excommunicari. In uerbo.excommunicatio.§.3. fol.26.

Examinationi teſtium in cauſa hæreſis debent præſentes eſſe duæ religioſæ & diſcretæ perſonæ. In uerbo.teſtes.§.7. fol.76.

In examinatione teſtium iudex debet eſſe ſolicitus ut interroget de cauſa ſcientiæ & de inimicitia teſtium. Ibidem.§.2. fol.75.

Examinari debet teſtis an deponat de credulitate. Ibidem.§.8. fol.77.

Examinari debet teſtis an cognoſcat perſonam contra quam deponit, & etiam de alijs circunſtantijs. Ibidem.§.9. fol.77.

Debent etiam examinari de cauſis ſcientiæ. Ibidem.§.10. fol.77.

Quæ ſit autem ſufficiens cauſa ſcientiæ. Ibidem. §.11. fol.77.

Executio contra damnatos de hæreſi eſt facienda pro parte per officiales & rectores ſeculares, alioquin ſunt excommunicati. In uerbo. executio.§.1. fol.26.

Talis executio non eſt differenda etiam ſi appellatur. Ibidem.§.2.&.3. fol.26.

Ad talem executionem faciendam poteſt iudex ſecularis compelli ab inquiſitore, licet non exhibeatur ſibi proceſſus. Ibidem.§.6.&.7.fol.27.

Fama quid ſit quo ad iuris effectum, & quomodo differt a rumore. In uerbo fama.§. primo. fol. 27.

Fama in criminalibus quid operatur. Ibidē. § .2. f.28
Fama in criminalibus multum ponderatur. Ibidem. § .4. fol.28.
Ex fama quomodo poteſt quis condemnari uel poni ad torturam. Ibidem. § .3.5. & .6. fol.28
Fautor eſt qui impedit ne ueritas in ueniatur. In uerbo. fautor. § .4. fol.29.
Fautor hæreticorum quis dicatur. In uerbo fautor. § .1.2.3. & .4. fol.28.
Fautorum pœna quæ ſit. In uerbo. defenſſor hæreticorum. § .fi. fol.23.
Fideiuſſor non poteſt interuenire in cauſa criminali. In uerbo. fideiuſſor. § .primo. fol.29. & in uerbo. capere. § .2. fol.13.
Si fideiuſſor interueniat, non debet tamen decapitari, licet ille pro quo fideiusſit fugam ceperit. In eodem uerbo. fideiuſſor. § .2. fol.13.
Punietur tamen ille fideiuſſor pœna pecuniaria arbitrio iudicis. In eodem. §.
Qui fideiusſit de præſentando aliquem totiens quotiens placuerit curiæ, præſentando eum bis eſt liberatus. Ibidem. § .3. fol.29.
Filij hæreticorum priuati ſunt hæreditate parentum, dato ꝙ ipſi filij ſint catholici. In uerbo. filij. fol.29.
Hoc uerum eſt ex rigore, ſed ex miſericordia non perdunt bona ex quo ſunt catholici. Ibidem.
Fuga cum pub. uoce & fama facit ꝙ quis posſit torqueri. In uerbo. fuga. fol.30.
Fugitiuus remittendus eſt ad inquiſitorem ſub quo deliquit. In uerbo. fuga. § .2. & .4. fol.30.

Poſſet

Poſſet etiam inquiſitor illius loci ubi reperitur eum punire.Ibidem.§.3. fol.30.
Fugiens de carcere ubi poſitus erat ad pœnitentiam poteſt ut hæreticus condemnari ibidem.§.ſi.fo.30
Hæreſis crimen grauius eſt quam crimen læſæ maieſtatis.In uerbo.Hereſis.§.i. fol.31.
Hæreticus quis dicatur eodem uerbo per totum.
Ad hoc ꝙ quis dicatur hæreticus proprie quatuor requiruntur.Ibidem.§.21. fol.32.
Ieiunia non poſſunt inquiſitores indicere ad eruendã ueritatẽ ſine diœceſano.In uerbo.Ieiunia.f.33
Inculpatio ſocij in quibus caſibus eſt ſufficiens indicium ad torturam.In uerbo.tortura.§.29.f.84
Indiciũ unde dicatur.In uerbo.Indiciũ.§.i.&.2.f.35
Indicia poſſunt etiam capi pro præſumptionibus uiolentis.ibidem.§.3. fol.35.
Indicium eſt coniectura ex non neceſſarijs orta, a quibus poteſt abeſſe ueritas.Ibidem.§.4.fol.35.
Quando tali coniecturæ frequenter contingit adeſſe ueritatem,tunc eſt graue indicium. Ibidem. §.5. fol.36.
Quæ indicia ſufficiant ad torturam, & utrum unũ uel plura requirantur, relinquitur arbitrio boni iudicis.Ibidem.§.7. fol.36.
Indicium ad torturam eſt fama cum fuga. Ibidem §.8. fol.36.
Indicia duo leuia conſtituunt unum ſufficiens ad torturam.Ibidem.§.9. fol.36.
Indicia minora quam ſemiplena probatio ſufficiunt ad torturam.Ibidem.§.10. fol.36.
Indicium ſumptum ex experientijs quæ communi-

ter accidere ſolent, eſt ualidum. ibid. §. fi. fol. 36
Indicium ualidum ad torturam eſt confesſio facta extra iudicium. in uerbo. tortura. §. 21. fol. 83.
Fama ſi eſt uehemens contra aliquem de aliquo crimine, eſt indicium ſufficiens ad torturam. in uerbo. tortura. §. 19. fo. 82
Indulgentia cruceſignatorum quanta ſit. in uerbo. indulgentia. per totum. fol. 37.
Indulgentia eorum qui fauent officio inquiſitionis patet ibidem per diuerſos ſummos pontifices.
Indulgentia quam poſſunt dare inquiſitores ibi declaratur per ſummos pontifices plures.
Infamia quomodo facit ꝙ posſit procedi contra aliquem. in uerbo. infamia. §. i. fol. 38.
Infamia facit quod posſit indici purgatio. ibidem. §. ſecundo. fol. 38.
Ad probandum infamiam ſufficiunt duo uel tres teſtes bonæ famæ. ibid. §. 3. fol. 38
Et ſufficit ꝙ dicant illum infamatum in tali contrata. ibidem. §. 4. fol. 38.
Et ſufficit ſi audierint a diuerſis & non in eodem loco uel in eodem tempore. ibid. §. 5. fo. 38
Nec eſt neceſſe quod teſtes infamiæ concordent ſuper cauſis ſcientiæ, nec unus teſtis habet concordare cū alio de loco uel tempore. ibid. §. 6. fo. 39
Niſi conſtet de infamia nō debet inquiri contra aliquem de ueritate criminis. ibid. §. 7. fol. 39
Infamia probata per teſtes, an posſit inquiſitus probare ſe eſſe bonæ famæ. ibidem. §. fi. fol. 3.
Iniurians inquiſitorem poteſt puniri per eum. eodem uerbo.

Imagines facere ad prouocandum amorem mulierum non ſapit hæreſim manifeſtam. eodem uerbo. *fol.40.*

Inpœnitens quis dicatur. In uerbo impœnitens. §*.i.ij.&.iij.* *fol.34.*

Quomodo appareat an aliquis ſit uere pœnitens. ibidem.§*.4.* *fol.35.*

Non implentes pœnitentiam iniunctam quomodo ſint impœnitentes. ibidem.§*.5.* *fo.35*

Præſumitur impœnitens qui poſt conuerſionem incidit in manifeſtum peccatum. ibidem.§*.fi.fo.35.*

Impedientes officium inquiſitionis contra hæreticos quomodo ſunt excõmunicati in uerbo: impedientes.§*.i.* *fol.33.*

Cum ſolis minis & terroribus dicitur quis impedire officium. ibidem.§*.2.* *fol.33.*

Impedientes quocunque modo poſſunt puniri per inquiſitorem per eccleſiaſticam cenſuram. ibidem. §*.3.&.4.* *fo.34.*

Si impedimentum non eſt notorium, ſed ſunt aliquæ coniecturæ, poteſt inquiſitor compellere illum ad præſtandum cautionem de non impediendo. ibidem.§*.fi.* *fol.34.*

Impediens cuiuſcunque cõditionis & dignitatis ſit põt puniri ab inquiſitore. in eodem.§*. in fi. fol.34.*

Implorare auxilium a dæmone quomodo eſt apoſtaſia a fide. in uerbo. implorare. *fol.34.*

Inuocare dæmones an ſit hæreticum. in uerbo. dæmones inuocare. *fo.22.*

Inquiſitio contra aliquem quando debeat formari. in uerbo. inquiſitio.§*.i.* *fo.40.*

Inquiſitio niſi habeat debitam formam non tenet. Ibidem.§.2. fol.40.
De ſubſtantia inquiſitionis,et q̃ procedat fama pub. a fidedignis, fallit tamen in certis caſibus. Ibidem.§.3. fol.40.
Fallit etiam in crimine hæreſis in eod.§.in fi.
Quomodo inquiſitor non tenetur facere fidem reo de tali diffamatione procedente.Ibid.§.4. fo.41.
Ex probationibus receptis in generali inquiſitione poteſt procedi contra aliquem, nec eſt neceſſe illas probationes de nouo recipi.ibidem.§.fi. fo.41
Inquiſitorum iuriſdictio dependet immediate a Papa. In uerbo.Inquiſitor.§.i. fol.41.
Inquiſitor debet attigiſſe quadrageſimum annum. In eodem.§.in fi. fol.41
Inquiſitor poteſt cõmittere uices ſuas & eas reuocare cum uoluerit.Ibidem.§.2. fol.41.
Inquiſitor nõ poteſt ſe intromittere de diuinationibus & ſortilegys niſi ſapiant hæreſim manifeſte,neque de quæſtionibus uſurarum. Ibidem.§.3.fol.41.niſi ut in.§.fi.eodem uerbo. fo.47
Inquiſitores non poſſunt inquirere contra epiſcopos de crimine hæreſis,& quomodo.ibid.§.4.fo.42.
Inquiſitores fratrum præd.non poſſunt procedere cõtra fratres minores neque econuerſo. ibidem. §.5. fol.42.
Inquiſitores non poſſunt procedere contra aliquem officialem uel nuntium curiæ Romanæ. ibidem. §.6. fol.42.
Quomodo poſſunt inquiſitores inquirere de ueritate criminum non receptis teſtibus ſuper infamia.

ibidem.§.7. fol.42.

Inquiſitores poſſunt procedere contra eos quos habent ſuſpectos propter aliquam ſiniſtram uitam, aut quia diu ſuſtinuerunt aliquam excommunicationem.ibidem.§.8. fol.42.

Inquiſitores & eorum ſubſtituti ipſo facto ſunt excommunicati ſi malitioſe alicui crimen hæreſis uel impedimentum officij alicui falſo imponant, aut omiſerint procedere contra aliquem contra quē eſt procedendum.ibidem.§.9. fol.42.

Inquiſitores & eorum ſubſtituti ſunt excommunicati ipſo facto, ſi pecunias modis illicitis prætextu officij inquiſitionis extorquent.ibid.§.10.f.42

Inquiſitores fratrum præd.in prouincijs ſuis poſſunt fratres minores & alios mendicantes compeſcere ne prædicent.ibidem.§.11. fol.43.

Inquiſitores poſſunt conuocare clerum & populum ciuitatum & locorum prout uiderint expedire. ibidem. §.12. fol.43.

Item poſſunt ſine diæceſano capere, arreſtare, & tutæ cuſtodiæ mancipare, tradendo ēt duro carceri ad cuſtodiam tantum.ibidem.§.13. fol.43

Item poſſunt habere officiales armatos, & concedere licentiam deferendi arma, & ſi dominus temporalis in hoc impedierit, poteſt puniri per eos. ibidem.§.14. fol.43.

Inquiſitorum iuriſdictio eſt delegata a Papa, ideo eſt maior, nobilior, & fortior, iuriſdictione ordinarij in negotio hæreſis.ibidem.§.15. fol.44.

Inquiſitores non poſſunt dici ordinarij. ibidem. §.16. fol.44.

Inquiſitores poſſunt excommunicare,ſuſpendere,& interdicere.ibidem. §.17. fo.44.
Item poſſunt exercere ſuam iuriſdictionem contra fautores hæreticorum licet non ſint hæretici.ibidem.§.18. fol.44.
Item poſſunt compellere hæredes hæreticorũ et fautorum ad implendam pœnitentiam iniunctam de functis in bonis temporalibus.in eodem.§.
Item poſſunt priuare hæreticos & defenſores eorum quibuscunque officijs publicis, honoribus, & dignitatibus, ſine conſilio diœceſanorum.ibidem.§.19. fo.44
Non tamen poſſunt priuare dignitatibus ſeu beneficijs eccleſiaſticis ſine conſilio diœceſanorum. in eodem.§.
Item poſſunt per ſe & ſeparatim ubique in prouincia ſibi commiſſa officium ſuum exercere. ibidem.§.20. fol.45.
In tribus tamen prohibitis per cle.i.de hæreticis nõ poſſunt ſine diœceſano, ſi copiam eius infra octo dies poterunt habere poſtquam fuerit requiſitus.in eodem.§.
Item poſſunt aduocare quoslibet peritos, uidelicet, doctos & literatos, theologos, canoniſtas, & legiſtas, & eis ut humiliter pareant iniungere in uirtute obedientiæ, & ſi ſecretum reuelauerint poſſunt eos excommunicare.ibidem.§.21. fol.45.
Item poſſunt inquiſitores facere ſibi aſſignari a quibuscunque ſcripta & proceſſus factos contra hæreticos.ibidem.§.22. fol.45.
Item poſſunt procedere contra eos qui ſe abſenta-

uerunt a prouincia in qua cõmiſerunt crimen hæ-
reſis.ibid.§.23. fol.46.
Sed an inquiſitor teneatur eũ remittere ad eũ inquiſi-
torẽ in cuius prouincia deliquit.ibid.in.§.24.f.46.
Quam iuriſdictionem habet inquiſitor loci in quo ẽ
cõmiſſum delictum ſupra delinquentem qui ſe ab
ſentauit.ibidem.§.25. fol.46.
Vnus inquiſitor poteſt citare aliquem exiſtentem in
territorio alterius inquiſitoris.in eodem.§.in.fi.
Iniungitur inquiſitoribus ꝙ procedant contra perti-
naciter affirmantes ꝙ exercere uſuram non ſit
peccatum.Ibidem.§.27. fol.47.
Inquiſitores poſſunt per alios facere recitari ſuas
ſententias ſicut epiſcopus.ibidem.§.28. fol.47.
Inquiſitor poteſt procedere ſine diæceſano quando
non poteſt habere copiam ipſius,ut quia eſt in re
motis,uel quando diæceſanus requiſitus ,infra
octo dies noluerit aut neglexerit uenire. in uerbo.
tortura.§.2.&.3. fol.79.
Inquiſitor non tenetur requirere diæceſanum niſi ſe
mel,& ſufficit ꝙ requiratur per nuntium uel per
epiſtolam,neque eſt neceſſe ꝙ exprimatur termi
nus.in eodem uerbo.tortura.§.6.&.7. fol.80.
Inquiſitor an debeat communicare proceſſum diæ-
ceſano & quando.in eodem uerbo. tortura.
§.quinto. fo.80.
Inquiſitor an teneatur tradere reo copiam indicio-
rũ & proceſſus.in uerbo.tradere copiam.fol.89.
Inquiſitor poteſt punire proferentem uerba hæreti-
calia licet iocoſe & per lubricum linguæ profe-
rat.in uerbo.uerba hæreticalia.§.1. fol.89.

Iudæi inducentes Chriſtianos ad ritus eorũ, poſſunt puniri ab inquiſitore.in uerbo.Iudæi.§.i.fol.48.
Iudæi baptizati etiam metu mortis, ſi poſtea redeūnt ad iudaiſmum, poſſunt puniri per inquiſitores, dummodo non fuerint coacte baptizati.ibidem.§.2. fol.48.
Iudæi dogmatizantes inter Chriſtianos ꝙ exercere uſuram non ſit peccatum, uel contra humanitatē Chriſti, poſſunt puniri.ibidem.§.3. fol.48.
Iudæus impediens alium Iudæum uolentem baptizari ne baptizetur, poteſt puniri per inquiſitores.ibidem.§.4. fol.49.
Iudex extra prouinciam ſuam non poteſt excommunicare nec abſoluere.in uerbo.iudex.§.i. fo.49.
Iudex dicitur illud poſſe quod honeſte poteſt.ibidem.§.3. fo.49
Iudex ſi in aliquo errauit non ſeruando ordinem inquiſitionis, debet prudenter & caute ſe corrigere.ibidem.§.4. fol.49.
Iudicare debet iudex ſecundum allegata & probata.ibidem.§.2. fol.49.
Iudex debet laborare ne uileſcat eius auctoritas. ibidem.§.5. fol.49.
Iudex ſeu inquiſitor generalis an posſit corrigere ſententiam ſuam diffinitiuam.ibid.§.6. fol.49.
Iudex eccleſiaſticus poteſt inhibere iudici ſeculari ne procedat in cauſa dependente ex cauſa quæ oritur coram ipſo iudice eccleſiaſtico.ibid.§.fi.fo.50
Iuriſdictio delegata dignior eſt ordinaria, et ideo ſi appellatur ab epiſcopo & inquiſitore ſimul procedentibus, non eſt appellandum ad metropoli-

tanum epiſcopi ſed ad Papam . in uerbo. iuriſdictio. fol.50.
Litis conteſtatio & libelli oblatio non exiguntur in cauſa hæreſis.in uerbo.Litis conteſtatio. fol.50.
Litis cōteſtatio eſt negotij principalis hincinde apud iudicem facta narratio & ſubſecuta reſponſio. ibidem.
Locus iudicij debet eſſe ſecurus omnibus uenturis ad iudicium, aliter poteſt appellari . in uerbo. Locus iudicij.§.i. fol.50.
Vbicunque notorium eſt locum non eſſe tutum, poteſt pars citata de citatione nihil curare . ibidem. §.2. fo.50.
Locus debet eſſe ſecurus non ſolum partibus ſed ēt inquiſitori ſeu iudici.ibidem.§.3. fol.50.
Locus congruus ad petendum apoſtolos quis dicatur, & quis dicatur incongruus.in uerbo. appellatio notabili.25. fol.8.
Mala fides alicuius deprehenditur per uerba in uerbo.Mala fides. fol.50.
Male ſentire de ſacramentis & articulis fidei dicitur ille qui aliter ſentit de eis quam prædicat Romana eccleſia.in uerbo.Male ſentire.§.i.f.50
In ſpectantibus ad fidem debemus id ſequi quod ſeruat eccleſia Romana, in alijs autem non. in uerbo.matrimonium.§.fi. fol.51.
Contrahens matrimonium cum duabus ſimul uiuentibus per uerba de præſenti, male ſentit de ſacramento matrimonii, & ideo inquiſitor poteſt procedere contra eum.ibidem.§.i. fo.51
Quomodo poteſt procedere contra religioſum pro-

feſſum qui exiuit de ordine & duxit uxorem. ibidem. §. 2. fol. 51.
Monitio iudicis facta in præſentia partis ipſo iudice ſedente pro tribunali, habet uim peremptorij. iu uerbo. monitio. fol. 52.
Idem ſi nuntius citat in præſentia iudicis. ibidem.
Talis ſic monitus non comparens eſt uerus contumax, & ideo non poteſt appellare. ibidem in fi.
Modus formandi inquiſitionem contra defunctos. in uerbo. modum. fo. 52
Mortui hæretici poſſunt excommunicari. in uerbo. mortui. §. i. in prin. fol. 52.
Et poſſunt hæretici accuſari poſt mortem, & hoc uſque ad quadraginta annos, propter bona tantum. ibidem in eodem. §.
Mortui excommunicati poſſunt abſolui poſt mortem. ibidem. §. 2. fol. 52.
Minor. 25. annis non habet perſonam ſtandi in iudicio. in uerbo. minor. in prin. §. i. fol. 51.
Et ſi etiam ſponte confitetur, talis confeſſio nõ obeſt ei. ibidem in eodem. §.
Et ideo ſi habes talem minorem in fortiam tuam pro crimine hæreſis, des ei curatorem antequam recipias eius reſponſionem. ibidem in eodem. §.
Minor debet habere curatorem ante torturam, non tamen debet curator interuenire in actu torturæ & confeſſionis. ibidem. §. 2. fol. 51.
Si minor habens curatorem confitetur in tormentis, talis confeſſio ualet. in eodem. §.
Nobilis magis punitur pœna ſpirituali & pecuniaria quã ignobilis. in uerbo. nobilis. §. i. in prin. f. 52

Sed pœna corporali magis punitur ignobilis quam nobilis.in eodem.§.

Licet cum proceditur ad correctionem peccati non ſit facienda diſtinctio inter magnum & paruum, tamen in modo puniendi & in generibus pœnarum bene ſit diſtinctio.ibidem.§.2. fol.52

Nomina accuſantium prauitatem hæreticam ſeu deponentium ſuper ea non ſunt publicanda, nihilo minus eorum dictis plena fides adhibeatur ſeu præbeatur.in uerbo.nomina.§.1. fol.53.

Quod autem immineat periculum ſi publicentur talium nomina,relinquitur conſcientiæ inquiſitorum.ibidem.§.2. fol.53.

De quo periculo intelligatur.ibidem.§.3. fol.53.

Quare ſpeciale eſt in crimine hæreſis ꝙ deponentium nomina non publicentur.ibidem.§.4.fo.53.

Notarij inquiſitorum debent iurare coram epiſcopo & inquiſitore ꝙ fideliter ſuum officium exercebunt.in uerbo.notarij.§.1. fol.53.

Notarij prædicti poſſunt recipere ſalarium ab inquiſitis.ibidem.§.2. fol.53.

Notarij poſſunt cõpelli ab inquiſitore ad aſſignandum ſibi proceſſus quoſcunque contra hæreticos ſi quos habent.in uerbo.inquiſitor.§.22.fol.45.

Notorium quid ſit & quotuplex ſit.in uerbo.notorium.§.1. fol.53.

In notoriis non ſeruatur ordo iudiciorum.ibidem.§.ſecundo. fol.54.

In nocte nõ debet ferri ſententia neque expediri aliquis actus iudicialis.in uerbo.nox. fol.54.

Offendens fidem poteſt puniri.in uerbo.offendens.§.primo. fol.54.

Si aliquis offendat aliquem de familia inquiſitoris, poteſt procedi contra eum tanquam contra turbatorem officij.ibidem.§.2. fol.54.

Officiales officij inquiſitionis debent iurare corã epiſcopo & inquiſitore q̃ ſuum officium fideliter exercebunt.in uerbo.officiales. fol.54.

Opponentes ſe officio inquiſitionis domini temporales,poteſtates, ſeu rectores locorum, ipſo facto ſunt excõmunicati.in uerbo.præcipitur.§.fi.f.58

Ordo iuris qui eſt ſubſtãtia iudiciorum,ſi nõ ſeruatur,nihil agitur.in uerbo.ordo iuris.§.1. fol.54.

Quæ ſint de ſubſtãtia iudiciorum.ibidẽ.§.2.fol.54.

Si conſtat de crimine alicuius,& petit reſtitutionem propter ordinem iudiciorum non ſeruatum, non eſt audiendus.ibidem.§.3. fol.54.

Pœnam pecuniariam non poſſunt imponere inquiſitores pro crimine hæreſis.in uerbo.pœna pecuniaria.§.1. fol.55.

Poſſunt tamen imponere talem pœnam defenſoribus & fautoribus hæreticorum, & talis pecunia debet cõuerti in aliquod opus pietatis.in eo.§

Poteſt etiam imponi talis pœna pro ferentibus uerba hæreticalia iocoſe uel ex fatua ſimplicitate. ibidem.§.2. fol.55.

Poteſt etiam imponi hæreticis non implentibus pœnitentiã eis iniunctam,ſi bona ſeruata ſunt.ibidem.§.3. fol.55.

Aliam pœnam poſſunt imponere inquiſitores.ibidem.§.4. fol.56.

Si diuerſæ pœnæ ſint ſtatutæ, minor debet imponi, & ſi ſingulæ non ſufficiunt, tunc omnes ſint

imponendæ.ibidem.§.ſi. fol.56.
Pertinax quis dicatur.in uerbo pertinax. fol.54.
Poteſtatibus præcipitur quatenus obediant inquiſitoribus circa captionem & cuſtodiam hæreticorum.in uerbo.præcipitur.§.3. fo.58.
Poteſtates debent iurare q inuiolabiliter obſeruabunt & obſeruari facient a ſubditis conſtitutiones contra hæreticos editas;& qui iurare noluerint ſint priuati officijs ſuis . in eodem uerbo præcipitur.in eodem.§.
Poteſtates tenentur ſibi relictos & condemnatos de hæreſi ſtatim recipere & indilate debita animaduerſione punire.in eodem uerbo.§.4.fo.58.
Poteſtates ſi ſe opponunt officio inquiſitionis , aut ipſum directe uel indirecte impediunt, aut de ipſo ſe intromittunt,ipſo facto ſunt excommunicati.ibidem.§.5. fol.58.
Practica optima procedendi in negotio inquiſitionis ſumarie poſita in uerbo. practica. fol.56
Prædicatores fratrum minorum & aliorum ordinum poſſunt compeſci ab inquiſitoribus ne prædicent.in uerbo.prædicatores fol.58.
Præcipitur fratribus ordinis prædicatorum & omnibus alijs religioſis quibuſcunque, ac omnibus clericis ſecularibus, qui in ſeculo fuerunt notarij , quatenus teneantur ad ſcribendum ea quæ pertinent ad officium inquiſitionis , cum fuerint requiſiti ab inquiſitoribus in uerbo. præcipitur. §.primo. fol.57.
Si autem prædicti non exercuerunt ipſum officium in ſeculo,nō tenentur prædicta ſcribere.in eo.§.

Digitized by Google

Præcipitur inquiſitoribus ſub pœna excommunicatiõis latæ ſententiæ, ne omittant procedere aliquo reſpectu contra iuſtitiam & contra conſcientiam ubi fuerit procedendum. ibid. §. 2. fol. 57.
Præcipitur dominis temporalibus, poteſtatibus, & rectoribus ciuitatum & locorum, ꝙ obediant inquiſitoribus circa captionem & cuſtodiam hæreticorum. ibidem. §. 3. fol. 58.
Præcipitur prædictis poteſtatibus & rectoribus, ꝙ ſibi relictos condemnatos de hæreſi recipiant, ſtatim & indilate puniant. ibidem. §. 4. fo. 58
Præcipitur etiam prædictis dominis temporalibus, poteſtatibus, & rectoribus, ne ſe intromittant de officio inquiſitionis, neque ei ſe opponant aut impediant, aliter ipſo facto ſunt excommunicati. ibidem. §. fi. fol. 58.
Præſidentes regimini alicuius regni uel loci, licet ſint excommunicati, poſſunt iuſtitiam exequi ſi requiſiti fuerint per inquiſitores. in uerbo. præſidentes. fol. 59.
Præſumptio ſeu indicium diuerſimode ſumitur. in uerbo. præſumptio. §. i. fo. 59.
Præſumptionum differentia. ibidem. § 2. fol. 59.
Vna præſumptio præponderat alteri. ibid. §. 3. f. 59.
Præſumptio quando ſufficiat ad ſententiam uel ad torturam. ibidem. §. 4. fo. 59.
Præſumptio eſt ſuſpicio cauſata in animo iudicis ex uarijs coniecturis ſeu indicijs. ibidem. §. 5. fo. 59.
Vltra prætactas præſumptiones reperitur etiam alia differentia præſumptionum. ibidem. §. 6. fol. 60.
Præſumitur in dubio pro hæreſi. ibidem. §. 7. fo. 60.

Lenia ſigna ſufficiunt ad præſumendum aliquem eſſe hæreticum.ibidem.§.8. fol.60.
Probatio habet ſuos gradus.in uerbo. probatio. §.primo. fol.60.
Probatio pluſquam ſemiplena quid ſit.ibidem. §.ſecundo. fol.60.
Probatur quis hæreticus ex leui cauſa.ibid.§.3.f.60
Probatur quis hæreticus, qui ex leui argumento detegitur deuiare a catholica fide.ibid.§.4.fo. 60.
Procedere ſimpliciter & de plano & abſque aduocatorum & iudiciorum ſtrepitu,quomodo intelligatur.in uerbo.procedere.§.i. fo.61
Procedere ſumarie quid ſit.ibidem.§.2. fol.61.
Procedi poteſt contra aliquem in crimine hæreſis, quando ſubeſt infamia.ibidem.§.3. fo.61
Proceſſus inquiſitoris non poteſt impediri per proceſſum ordinarij.ibidem.§.4. fol.61
Proceſſus non uitiatur ſi nomina teſtium non publicentur, & eorum copia non tradatur. ibidem. §.quinto. fol.61.
Proceſſus ualet licet non ſit ſeruata forma quæ debeat ſeruari in procedendo.ibid.§.6. fo.61
Procedi quomodo poteſt contra abſentes. ibidem. §.7. fo.61
Procedendi contra abſentem & eum conuincendi datur ſingularisſimus modus.ibid.§.10.fo.62.
Procurator in cauſa criminali non debet admitti, & multominus in cauſa hæreſis.in uerbo.procurator. fol.62.
Purgatio canonica cui & quando ſit indicenda. in uerbo.purgatio.§.i. fol.63.

Suſpicio ſola apud iudicem ſufficit ad indicendum purgationem.in eodem.§.in fi. fol.63.
Numerus compurgatorum adhibendus eſt maior in maiori,et minor in minori purgãdo.ibid.§.2.f.63
Si in numero compurgatorum dando nimis excederetur,poſſet appellari.in eod.§.in fi. fol.63.
Numerus compurgatorum eſt arbitrarius arbitrio iudicis.ibidem.§.3. fol.64.
In compurgatoribus plura requiruntur & quæ ſint illa.ibidem.§.4. fo.64.
Qualis ſit ſententia per quam indicitur purgatio canonica.ibidem.§.5. fol.64.
Qui negligit ſe purgare,poteſt excõmunicari donec ſe purgauerit.ibidem.§.6. fol.64.
Deficiens in purgatione canonica,debet puniri perinde acſi fuiſſet uere conuictus.ibid.§.7.fo.64.
Si non reperiantur tot compurgatores quot determinauit inquiſitor,an ille habeatur pro conuicto.ibidem.§.8. fol.65.
Si pauper eſt aut extraneus,ſi non poſſunt haberi uiri,tunc poſſunt adhiberi fœminæ.ibid.eodem.§.
An deficiens in purgatione debeat tradi curiæ ſeculari.ibidem.§.9. fol.65.
Si quis alias incidiſſet in hæreſim,& poſtea alia uice defeciſſet in purgatione canonica,debet haberi pro relapſo.in eod.§.in fi. fol.65.
Purgatio recepta ab ordinario pendente cauſa coram delegato Papæ non tenet.ibid.§.10.fol.65.
Purgatio poteſt indici abſque eo ꝙ ſtatuatur terminus accuſare uolentibus,uel ꝙ præmittatur inquiſitio ſuper ueritate criminis.Ibid.§.11.fo.65.
Legitime

Legitime purgatus debet abſolui & denuntiari uir boni teſtimonij, nec poteſt amplius procedi contra eum uigore indiciorum præcedentium.ibidem.§.12. fol.65.

Si autem inſamia oriatur de nouo per alia indicia ſuperuenientia, tunc oportebit iterum purgari, in eodem.§.

Priuare beneficijs & officijs publicis poſſunt inquiſitores omnes hæreticos & eorum defenſores.in uerbo.inquiſitor.§.19. fo.44.

Rectores ciuitatis & locorum tencantur obedire inquiſitoribus, & ſibi relictos condemnatos de hæreſi indilate punire, nec tamen poſſunt ſe intromittere de crimine hæreſis. in uerbo. præcipitur. §.3.4.&.5. fol.58.

Recuſatio inquiſitoris fere nunquam contingit. in uerbo.recuſatio.§.i.in.prin. fol.66.

Inquiſitor non tenetur eam admittere, ſi cauſa recuſationis eſt fruſtatoria euidenter. in eod.§.

Quæ autem ſit cauſa legitima.ibidem.§.2. fol.66.

Recuſationis exceptio eſt proponenda in principio & ante litem conteſtatam.ibidem.§.3. fol.66

An proceſſus initus per iudicem recuſatum citra appellationem teneat.ibidem.§ 4. fol.66.

Recuſatio iudicis & appellatio æquiparãtur. ibidẽ. §.fin. fol.67.

Redire uolens ad gratiam & ad fidem quid debeat facere.in uerbo.redire.§.i. fol.67.

Quis dicatur ſponte redire.ibidem.§.2. fol.67

Redeunti hæretico ad fidẽ quæ requirantur ad hoc ut ei dimittatur pœna mortis.ibidem.§.3.fo.68.

Redire incontinenti qualiter intelligatur. ibidem. §.4. fol.68.
Quomodo reſpondeatur ad dictum Panormite, quod hæretici poſſunt redire ad fidem & euadere pœnam mortis etiam poſt ſententiam.ibid.§.5.f.68
Relinquitur arbitrio inquiſitorum recipere redire uolentes ante ſententiam.ibidem.§.fi. fol.69.
Relapſus quis dicatur.in uerbo.relapſus.§.i.fol.69
Relapſus etiam dicitur qui poſt abiurationem hæreſis fauorem impendit hæreticis,uel eos receptat. ibidem.§.2. fol.69.
Relapſus præſumitur ille qui reuerſus ad fidem incidit in manifeſtum peccatum.ibidem.§.3.fo.69.
Relapſus non proprie ſed quadā iuris fictione quis dicatur.ibidem.§.4. fol.69.
Si ſuſpicio ante abiurationem fuit leuis, non debet puniri ut relapſus.ibidem.§.5. fol.70.
Eſt tamen grauius puniendus.in eodem.§.
Relapſus quadam iuris fictione qua pœna ſit puniendus ibidem.§.6. fol.70.
Pro relapſo ille debet tradi curiæ ſeculari, qui prius incidit in aliquam hæreſim,& poſtea ex defectu purgationis canonicæ habetur pro conuicto ibidem.§.fi. fol.70.
Religioſi qui fuerunt in ſeculo notarij,tenentur obedire inquiſitoribus ad ſcribendum ea quæ pertinent ad officium inquiſitionis.in uerbo.præcipitur.§.primo. fol.57
Remotio appellationis quid operatur. in uerbo.appellatio.§.3.&.4. fo.3
Sacerdos celebrans & non conſecrās corpus & ſan

gumem Chriſti non propter hoc ſapit hæreſim.in
uerbo.ſacerdos.in prin. fo.71.
Poteſt tamen examinari quomodo ſentit de ſacra-
mento altaris.in eodem.§.in fi.
Sacramentis habuti quandò ſapit hæreſim.in uerbo.
ſacramentis. fol.71.
Secta ſtrigiarum inſurrexit,& quid ſit, & quid fa
ciant illi qui ſunt de illa ſecta.in uerbo.ſecta.§.i.
fol.71.& fol.90.
Illi qui ſunt de illa ſecta uadunt corporaliter & in
proprijs ſenſibus uigilantes ad congregationem
ſeu ludum quem faciunt.ibidem.§.2. fol.91.
Et ueraciter & non fantaſtice neque illuſorie abne-
gant fidē, ſuppeditant crucē,& ſacratisſimū cor
pus Chriſti,& adorant diabolum.in eodem.§.
Diabolus ſe coaptat ad omnimodam ſtrigiarum ſeu
ſtrigiorum delectationem.in eodem.§.
Probatur per plura argumenta ꝙ tales perſonæ cor
poraliter & realiter & non fantaſtice neque in
ſomnijs uadunt ad ipſum ludū.ibid.§.3. fol.91.
Vnum mirabile argumentum inter alia. contigit. in
Mendriſio oppido Comenſi.in eodem.§.
Quidam affirmare ſatagunt ꝙ talia fantaſtice & in
ſomnis ac illuſorie fiant propter teſtum.c.epiſco
pi.26.q.5.ibidem §.4. fol.93.
Verba illius canonis nō militant neque obſtant quin
inquiſitores posſint procedere contra prædictā ſe
ctam.in eodem.§.
Prædicta ſecta pululare cepit a centum quinquagin
ta annis citra.in eodem.§.circa.fi.
Senſus illius.c.epiſcopi.nō negat quin tales perſonæ

poſſint uere & realiter pedeſter & corporaliter ire ad prædictum ludum, aut quin poſſint deferri corporaliter a diabolo. ibidem. §. 5. fol. 94.
Poſſibile eſt ꝙ interdū prædicta ſomniando & fantaſiando contingant. ibidem. §. 6. fol. 94.
Poſſibile eſt etiam, diabolo procurante, & fantaſiam immutante, ut uideatur ipſis ſtrigijs ꝙ ea faciant quæ alias realiter & uigilando fecerunt in eodem. §.
Dæmones interdum aſſumunt perſonas aliquarum perſonarum, ut uideantur ab alijs in ipſo ludo corporaliter adeſſe. in eodem. §. in fi.
De hoc datur exemplum in legenda beati Germani. ibidem.
Nullam creaturam dicimus poſſe in aliam ſpeciem transformari niſi a ſolo creatore. ibid. §. 7. f. 95.
Neque dicimus aliquid diuinitatis extra unum deum eſſe, neque ꝙ ea quæ fiunt in ſolo ſpiritu fiant in corpore. in eodem. §.
Sicut ſocij Vlyſſis uidebantur uerſi in beſtias, & quidam alij uidebantur uerſi in iumenta onera portare, quæ fiebant arte dæmonum, ita interdū arte dæmonis aliqua ſtrigia uidetur tranſmutata in gattam uel in aliam ſpeciem. in eod. §. in fi.
Plura poſſunt contingere ſtrigijs illuſorie arte dæmonum quæ non ſunt uera. ibidem. §. 8. fol. 95.
Dato ſed non conceſſo ꝙ tales perſonæ abnegauerint fidem in ſomnijs & non realiter, tamen ex quo poſtea quando fiunt uigilantes ſe credant id feciſſe, & habent id ratum & firmum, ſunt uere hæreticæ, & inquiſitor pōt eas punire. ibidem.

§.9. fol.95.

Vnde tales perſonæ dicuntur ueræ hæreticæ & apoſtatæ, non quia prædicta contingant eis in ſomnijs, ſed quia uigilantes poſtea credunt ea eſſe uera. in eodem. §.

Verba illius capituli. epiſcopi. iſto modo intelliguntur, & ad hunc ſenſum optime applicantur. in eodem. §.

Optime concluditur ex uerbis illius capituli. epiſcopi. ꝙ huiuſmodi ſtrigiæ ſint ueræ apoſtatæ, idololatræ, & hæreticæ. ibidem. §.10. fol.97.

Illud capitulum. epiſcopi. nullo modo militat contra inquiſitores, neque obſtat, quin ſtrigiæ ueraciter dicantur apoſtatæ, hæreticæ, & idololatræ, & quin ueraciter abnegent ſanctam fidem. ibidem. §.11. fol.97.

Concluditur ꝙ ad inquiſitores pertinet procedere contra has ſtrigias ſicut contra alios hæreticos. ibidem §.12. fol.98.

Deteguntur hæ ſtrigiæ per confeſsiones & inculpationes aliarum ſtrigiarum. ibidem. §.13. fol.98.

Aduertat tamen inquiſitor ne de facili faciat detineri aliquam perſonam propter tales inculpationes tantum, ſed habeat alia indicia. in eodem. §.

Deteguntur etiam hæ ſtrigiæ per coniecturas et per præſumptiones. ibidem. §.14. fol.99.

Tales præſumptiones & tales coniecturæ ſunt aut faſcinationes puerorum, uel maleficia cauſantia infirmitates & alia nocumenta, aut medicationes talium infirmitatum uel nocumentorum. in eodem. §.

Quomodo per tales ſtrigias fiant faſcinationes pue rorum.in eodem.§.
Quòd uere fiant maleficia per has ſtrigias circa actus matrimoniales,& qualiter fiant,& qualiter ipſos actus impediant iſtæ ſtrigiæ.in eod.§.
Quomodo iſtæ ſtrigiæ inferant perſonis utriusque ſexus diuerſas infirmitates maleficijs ſuis. in eodem.§.
Sic & iumenta per talia maleficia infirmantur, moriuntur,aut lacte priuantur.in eod.§.
Qualiter poſſit cognoſci aliquam infirmitatem eſſe cauſatam per maleficia, ſeu aliquam perſonam eſſe maleficiatam.in eodem.§.
Quomodo ẽt poſſunt ſtrigiæ procurare grandines uel alias aeris intemperies ad deſtruendum terræ & arborum fructus.in eodem.§.
Quando poſt minas talium perſonarum ſequitur effectus,præſumptio eſt magna ꝙ talis perſona minans ſit ſtrigia.in eodem.§.circa finem.
Sententia in crimine hæreſis an ſit ferenda. in uerbo.ſententia.§.primo. fol.71.
Sententia debet ferri in die & non in nocte, ſi tamen pars præſens eſt & non excipit, tenet ſententia lata in nocte.ibidem.§.2. fol.71.
Idem dicendum eſt de interlocutoria & de omnibus actibus expediendis iudice ſedente pro tribunali. ibidem.§.3. fol.72.
Quando dicatur aliquid fieri de die.ibid.§.4.fo.72
Sententia lata per inquiſitorem debet ſtatim per iudicem ſecularem executioni mandari.ibidem. §.quinto. fol.72.

Sententia corporis afflictiua non poteſt iure communi retractari poſt lapſum decem dierum. ibidem.§.6. fol.72.

Sententia pœnitentiæ impoſitiua quomodo debet formari.ibidem.§.7. fol.72.

Forma ſententiæ priuatoriæ.ibidem.§.8. fol.72.

Sententia debet proferri iudice ſedente, & poteſt inquiſitor eam facere legi.ibidem.§.9. fol.73.

Neceſſe eſt citari eum contra quem eſt ferenda ſententia.ibidem.§.10. fol.73.

Nec ualet ſi citetur ad audiendam uoluntatem ſeu intentionem iudicis, ſed ſpecificetur ad audiendum ſententiam.in eodem.§.

Sententia non eſt ferenda contra exiſtentem in carceribus, ſed debet citari & duci ante tribunal.ibidem.§.11. fol.73.

Socius criminis admittitur in teſtem in crimine hæreſis.in uerbo.teſtes. §.17.fol. 78.& in uerbo. tortura.§.29. fol.84.

Sortilegia quando ſapiant hæreſim manifeſte, & quando poteſt inquiſitor ea punire.in uerbo.ſortilegia.§.i. fol.73.

Sortilegorum pœna quæ ſit.ibidem.§.2. fo.73

Statutum ciuitatis uel loci impediens officium inquiſitionis ne in eo libere ualeat procedi, ipſo facto eſt nullum, & poſſunt cogi rectores ad ipſum reuocandum.in uerbo.ſtatutum. fol.74.

Suſpicio de hæreſi per quæ indicatur.in uerbo.ſuſpicio.§.i. fol.74.

Suſpicio ſola facit ꝙ procedatur ad inquirendum contra aliquem.ibidem.§.2. fol.74.

Ad ſuſpicionem contra aliquem inducimur ex leui argumento.in eodem.§.

Suſpicionum differentia.ibidem.§.3. fol.74.

Suſpicio probabilis inducit præſumptionem.ibidem. §.4. fo.74

Suſpectus eſt de hæreſi,& poteſt procedi contra eũ qui perſiſtit malitioſe in excommunicatione per biennium.ibidem.§ 5. fol.74.

Si autem fuit excommunicatus ob cauſam hæreſis tunc poſt lapſum anni habetur pro conuicto.ibid. §.6. fo.75

*Sumarie quid ſit,& ſi cauſa principalis eſt ſumaria eius articuli ſunt ſumarij.in uerbo.ſumarie.f.*74

Taciturnitas pro confeſſione habetur.in uerbo. taciturnitas. fol.75

Teſtes ſi ſe ſubtrahunt ſunt cogendi.in uerbo. teſtes.§.primo. fol.75.

Teſtis ſi confuſe deponit,iterum interrogetur.ibidẽ. §.ſecundo. fo.75

Inquiri debet de inimicitia teſtium.in eodem.§.

Propter quas inimicitias quis ſit repellendus a teſtimonio.ibidem.§.3. fol.75.

Hoc præcipue relinquitur arbitrio iudicis.in eod. §.

Quæ dicantur inimicitiæ graues ſeu capitales. in eodem.§.

Teſtis qui inuitus teſtimonium perhibet,non poteſt repelli tanquam inimicus in illa cauſa . ibidem. §.4. fo.76.

An ſit credendum teſti dicenti ſe inimicum illius cõtra quem interrogatur.ibidem.§.5. fol.76.

Teſtibus quanta fides ſit adhibenda , iudex magis

ſcire poteſt.ibidem.§.6. fol.76.

Teſtium examinationi in crimine hæreſis debent in tereſſe, ſi fieri poteſt, duæ religioſæ perſonæ.ibidem.§.7. fo.76.

Non intelligit ſtricte de illis qui religionis habitum ſuſceperunt.in eodem.§.

Teſtium dicta poſſunt ſcribi per duos idoneos uiros deficiente notario. in eodem.§.

Teſtis examineter an credit quæ deponit . ibidem. §.8. fol.76.

Teſtis examinetur ſi cognoſcit perſonam contra quam deponit.ibidem. §.9. fol.77.

Debet etiam examinari de alijs circunſtantijs.in eodem.§.

Examinari debet etiam de cauſa ſcientiæ, quam ſi non reddiderit, non ualebit eius dictum. ibidem. §.10. fol.77.

Quæ ſit ſufficiens cauſa ſcientiæ.ibid.§.11.fol.77.

Teſtis dicens unum extra iudicium, non ualet dicere contrarium in iudicio, ſed ſtatur priori dicto, niſi præſumatur hoc in fraudem feciſſe , ibidem. §.12. fol.77.

Teſtis deponens aliquid contra ſe, habetur pro con feſſo.ibidem.§.13. fol.77.

Minor.25.annis poteſt examinari ex mero iudicis officio, & faciet indicium ad torturam. ibidem. §.14. fol.77.

Mulier poteſt eſſe teſtis in criminalibus .ibidem . §.15. fol.78.

Teſtis poteſt induci per iudicem ex mero ſuo officio contra reum ut condemnetur.ibid.§.16. fol.78.

Infames, excõmunicati, & cõplices, admittuntur ad teſtificandum in crimine hæreſis, imo omnes indifferenter quantuncunque crimino ſi. ibidem. §.17.&.18. fol.78.

An meretrix admittatur.in eodẽ.§.18.in fi.

Teſtie quomodo ſint conteſtes licet uideantur ſingulares.ibidem.§.19.in fin. fol.78.

Tortura non poteſt dari ab ordinario ſine inquiſitore uel econuerſo, ſi ſui ad inuicẽ copiam habere ualeant infra octo dies.in uerbo.tortura.§.1.f.79.

Hoc tempus octo dierum incipit a tempore factæ requiſitionis.§.eodem.

Si inquiſitor non poteſt habere copiam ordinarij uel econuerſo, ut quia eſt in remotis, alter ſolus procedere poterit.ibidem.§.2. fol.79.

Quomodo intelligatur in remotis.in eodem.§.

Si epiſcopus multum diſtat, nec eſt ibi aliquis officialis a quo poſſit haberi talis licentia, tunc ſufficit requiſitio facta ad locum habitationis. in eodem.§.in fi.

Si ordinarius infra dictos octo dies non uenerit, tunc inquiſitor ſolus procedet ad torturam. ibidem. §.tertio. fol.79.

Si ordinarius & inquiſitor diſcordant, quia unus dicit torquendum alter non, quid faciendum.ibidem.§.4. fol.79

Si ordinarius non uult conſentire torturæ niſi uideat proceſſum & indicia, an inquiſitor teneatur ei communicare.ibidem.§.5. fol.80.

In requirendo ordinariũ ſufficit una requiſitio, quæ fiet per nuntium uel per epiſtolam.ibid.§.6.f.80.

Et non eſt neceſſe in tali requiſitione exprimi terminum octo dierum.ibidem.§.7. fol.80.

Delegatus ordinarij in crimine hæreſis non poteſt ſubdelegare alteri uices ſuas, ſed poteſt conſentire ꝙ inquiſitor procedat.ibidem.§.8. fol.80.

Ante & etiam poſt talem requiſitionem ordinarius poteſt committere inquiſitori uices ſuas, ſed elapſis ipſis octo diebus non eſt neceſſe quod cõmittat, quia tunc inquiſitor poterit per ſe procedere.ibidem.§.9. fol.81.

Si inquiſitor ſine ordinario uel econuerſo procederet ad torturam uel ad ſententiam contra eos contra quos procedit, totum eſſet irritum. ibidem. §.10. fol.81.

Tortura debet eſſe moderata, & debet reſpici qualitatem perſonæ, an ſit fortis in reſiſtendo.ibidem. §.11. fol.81.

Et debet ſeruari tortus incolumis innocentiæ uel ſupplicio.in eodem.§.

Iudex non ſit facilis ad torturam ſi alia uia leuiori poteſt ueritas inueniri.ibidem.§.12. fol.81.

Et debet incipere a magis ſuſpecto uel magis debili, & moderamen torturæ eſt arbitrarium. ibidem. §.13. fol.81.

Si tortus dicat in tormentis, ſi ſtarem per decem annos nihil dicam, non debet propterea dimitti. in eodem.§.in fi.

In occultis criminibus iudex debet eſſe facilior ad tormenta.ibidem.§.14. fol.81.

In his quæ fiunt in ſecreto, procedimus ex coniecturis & præſumptionibus.in eodem.§.

Tortura non poteſt dari niſi præcedant debita indicia, & niſi ueritas non poſſit aliter haberi. ibidē. §.15. fol.82.

Quæ indicia ſufficiant non poteſt dari certa doctrina, ſed relinquitur arbitrio boni iudicis. ibidem. §.16. fol.82.

Et utrum unum indicium ſufficiat, uel plura requirantur, reſidet in pectore iudicis. in eodem. §.

De indicijs ad torturam uide ibidem. §.17. fol.82.

Plura etiam alia de indicijs ad torturam habentur ibidem. §.18.19.20.21.&.22. fol.82.

Quanta ſuſpicio requiratur ad torturam inferendā, iudex ex ſuo bono & æquo indicio arbitrabitur. ibidem. §.23. fol.83.

Promittens aliquid alteri ne eum accuſet de morte patris, poteſt poni ad torturam. ibid. §.24. f.83.

Vehemens infamia ſiue aliud indicium ſufficit ad torturam. in eodem. §.

Loquens pauide trepidando & uariando coram iudice dum examinatur, poteſt torqueri. ibidem. §.25. fol.83.

Scribatur in actis ꝙ loquebatur trepidando & balbutiendo ac uariando, & ſcribantur iſtæ uariationes & diuerſitates reſponſionum ſuarum. in eodem. §.

Si quis minatus fuerit alicui de percutiendo eum, & demum fuerit percuſſus & neſciatur a quo, ille qui minatus eſt poteſt poni ad torturam. ibidem. §.26. fol.83.

Et hoc præcipue quando minator eſt homo malæ cōdictionis. in eodem. §. in fi.

Ideo iudex diſcretus caute proſpiciat iuxta loca, tem pora, & perſonas. ibidem. §. 27. fol. 84.
Iudex debet eſſe ualde prudens & ſubtilis inueſtigator pro inquirenda ueritate. ibidem. §. 28. f. 84
Debet etiam interrogare de remotis circunſtantijs, fingendo ſe uelle facere quod tamen non uult, ut uideat quem actum facit reus qui examinatur. in eodem. §.
Inculpatio ſocij eſt indicium ſufficiens ad torturã. ibidem. §. 29. fol. 84.
In crimine hæreſis poſſunt interrogari ſocij. in eodem. § in fi.
In tribus caſibus poteſt quis ſine indicijs torqueri. ibidem. §. 30. fol. 84.
Clericus poteſt torqueri. ibidem. §. 31. fo. 84
In crimine hæreſis poſſunt torqueri, doctor, miles, et alij qui ſunt in alijs criminibus exceptuati. ibidem. §. 32. fo. 84
Minor quatuordecim annis non poteſt torqueri. ibidem, §. 33. fo. 84
Licet ſenes decrepiti non ſint torquendi, poſſunt tamen torqueri in crimine hæreſis. ibid. §. 34. f. 85
Torqueri non debet mulier prægnans, & quid ſit faciendum quando aliqua dicit ſe eſſe prægnantẽ. ibidem. §. 35. fol. 85.
Tortura ſemel habita non debet reiterari niſi noua ſuperueniant indicia. idem. §. 36. fol. 85.
Intellige quando quis fuit ſufficienter tortus ſecundum indicia. In eodem. § in fi.
Quæ dicantur noua indicia. ibidem. §. 37.
Quomodo indiciatus poſſit uideri an ſit ſufficienter

tortus.ibidem. §.38. fol.86.
Debet incipi a leui tortura deinde deſiſtere, & pro teſtari debet iudex quod intendit ſuperſedere in tortura ex certis iuſtis cauſis, & repetere ipſam ſi & quotiens fuerit oportunum. in eodem. §.
Iudex debet facere quieſcere torquendum deinde repetatur tortura.in eodem.§.in fi.
Quando aliquis bis uel ter eſt tortus & nihil confitetur, debent haberi indicia pro purgatis. ibidem.§.39. fol.86.
Limita niſi poſt torturam remaneat infamia uel ſuſpicio, quia tunc debet indici ei purgatio canonica.in uerbo.practica. fol.56.
Iudex faciat apparere in actis torturam habitam fuiſſe cum moderamine, ſecundum quod indicia demoſtrabant.in uerbo.tortura.§.40. fol 86.
Iudex non debet interrogare reum in ſpecie an fecerit hoc uel illud, ſed eſt interrogandus in genere, ut puta, quid fecit, uel quale delictum com miſſit, ne uideatur reus ut inſtructus reſpondere. ibidem.§.41. fol.86.
Dicens unum uno ſero in tortura, & aliud alio ſero dicens, poteſt ſecure iterum torqueri. ibidem. §.42. fol.86.
Iudex non parcat calamo, ſed faciat omnia quæ dicit reus, etiam iſtas uarietates, ſcribi in actis. in eodem.§.
Confesſio facta in tormentis non ualet, ſed debet ad banchum poſtea ratificari. ibidem.§. 43. fo.87.

Digitized by Google

Tortus debet quieſcere per unam diem naturalem poſt torturam antequā ratificet.in eodem.§.

Vel erit in arbitrio iudicis facere ratificare eo tempore quo uериſimiliter ceſſauerit metus tormenmentorum.in eodem.§.

Licet iudex examinans extra locum torturæ minetur reo inferre torturam,& reus confiteatur,nō propter hoc dicitur confeſsio facta metu tormentorum.ibidem.§.44. fol.87.

Leuis tortura non eſt tortura. ibidem.§.45. fol.87.

Corda ſubtilis dommodo ſit fortis, eſt magis apta ad torturam quam groſſa.in eodem.§.

Ratificatio dictorum in tormentis perſeuerata & iurata excludit omnem exceptionem.ibidem. §.46. fol.87.

Erit arbitrio iudicis quomodo & quando ueriſimiliter ceſſet metus tormentorum.in eodem.§.

Nam ſatis eſt ꝙ poſt tormenta reducatur ad locum publici iudicij & ibi confiteatur, dummodo non incontinenti poſt tormenta reducatur.in eodem.§.

Et ſola ſuſpicio torturæ non eſt attendenda, quia alias nunquam ualeret ratificatio.in eodem.§.

Aliqui tormenta contemnunt, & alij impatientes potius mentiuntur, quod bene debet inſpici. in eodem.§.

Si quis cum iuramento confeſſus eſt delictum, ſi poſtea negat, debet repeti in eum tortura.in eodem.§.

Confeſſio facta in tormentis non præcedentibus

indicijs, etiam ſi poſtea reus eam ratificauit, nõ ualet ad condemnandum.ibid.§.47. fol.88

Secus ſi ſponte & ſine tortura confeſſus fuiſſet, quia tunc ualet.in eodem.§.

Nam ex tali confeſſione ſpontanea, etiam non præcedentibus indicijs, poteſt damnari.in eodem. §.

Si quis confeſſus eſt in tormentis, & poſtea negat, debet iterum torqueri.ibidem.§.48. fo.88

Ponitur bona practica contra confitentem & poſtea negantem.in eodem.§.

Si primo tortus dicit unum, & ſecundo tortus dicit contrarium, debet tertio torqueri.ibidem. §.49. fol.88.

Reus ſemel confeſſus in tormentis, ſine nouis indiciis poterit iterum torqueri.ibid.§.50. fol.88.

Qui primo confeſſus fuit & poſtea uult reuocare confeſſionem, debet probare contrarium.in eodem.§.

Si non probat, cogitur perſeuerare in prima confeſſione per repetitionem tormentorum.in eod.§

Non eſt opus in crimine hæreſis ꝙ de nouo recipiantur probationes receptæ in generali inquiſitione, prout dixit Bartolus.ibidem.§.51. fol.88.

Nam illud dictum Bartoli procedit quando iudex procedit ad accuſationem alterius, & non ex officio ſuo, & quando pars debet citari ad uidendum iurare teſtes, ꝙ in crimine hæreſis non contingit.in eodem.§.

Tradere copiam indiciorum non tenetur inquiſitor reo contra quem procedit in crimine hæreſis. in uerbo.tradere. fol.89.

Verba

Verba hæreticalia proferens iocoſe aut per lubri-cum linguæ, poterit puniri arbitrio inquiſitoris. in uerbo.uerba hæreticalia.§.i. fol.89.

Impoſitio talis pœnitentiæ debet attendi ſecundum qualitatem perſonæ, loci, aſtantium, & ſcandali. ibidem.§.2. fo.89

Dicentes uel tenentes aliquid contra fidem uel contra determinationem eccleſiæ, debent puniri ut hæretici.ibidem.§.3. fol.89.

Et hoc niſi ſint parati corrigi ueritate patefacta. in eodem.§.

Et poſſunt ſe corrigere antequam ſint coram inquiſitore, etiam ſi poſtea ſponte uolunt corrigi. ibidem.§.4. fol.89.

Sed ſi negant & ſe conuinci patiantur, cenſentur pertinaces.in eodem.§.

Non tamen habebuntur pro relapſis. in eodem. §.

Vicarius generalis epiſcopi non habet poteſtatem procedendi ſuper crimine hæreſis, niſi habeat ſpeciale mandatum.in uerbo.uicarius.§.i. fol.90.

Si in hoc crimine appellabitur a uicario habente ſpeciale mandatum, appellabitur ad delegantem epiſcopum.in eodem.§.

Si epiſcopus inſtituens uicarium generalem, expreſsit in mandato aliquid de his quæ requirunt ſpeciale mandatum, ſequuta clauſula generali, uidelicet, & omnia alia quæ nos poſſumus, etiam ſi mandatum exigerent ſpeciale. talis uicarius poterit procedere in crimine hæreſis, & alia facere in dicto crimine quæ poteſt epiſcopus. ibi-

dem.§.ſecundo. fol.90.
Delegatus epiſcopi ſuper crimine hæreſis non po-teſt ſubdelegare uices ſuas alteri quam inquiſitori.ibidem.§.3. fol.90
Poteſt tamen conſentire q inquiſitor ſolus procedat.in eodem.§.

FINIS.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Errata hæc	Corrige ſic.
Primus numerus denotat	*folium. ſecundus paginã.*
& tertius lineam.	
2. 1. 11. *lib.7.*	*lib.6.*
5. 1. 20. *Et in .c.*	*Et in.c.cordi.*
7. 1. 16. *c. ex parte. ade.*	*c.ex parte ade*
7. 2. 29. *c.ab eod.*	*c.ab eo.*
14. 2. 24 *de ſan.& re iudi.*	*de ſen.& re iudi.*
16. 2. 12. *fautorito-ribus.*	*fautoribus*
20. 1. 12. *ut allegat*	*& allegat*
21. 2. 30. *querela*	*quæſtioncula*
22. 1. 20. *inquitoris*	*inquiſitoris*
25. 2. 7. *quandoque*	*quandocunque*
31. 2. 4. *ff.ſimii*	*ff.ſimili*
34. 2. 2. *repreſentant*	*repreſentat*
38. 1. 30. *articu. 2. quæſt.quinto*	*ar.quæſt. quinta. & ubi reperitur articu. lege ar.ſiue arg.*
39. 1. 26. *procedere*	*præcedere*
40. 1. 12. *de fol.*	*de for.*
40. 2. 11. *procedat*	*præcedat*
42. 1. 18. *in ut*	*ut in*
45. 2. 16. *te ſi*	*te.ſuperflua eſt*
45. 2. 22 *debent*	*debet*
52. 1. 20. *ſuper eod.*	*ſuper eo*
65. 2. 5. *interpreta-tione*	*interpretatiue.*
69. 1. 13. *cum ſit*	*cum non ſit*

Digitized by Google

78.	1.	25.	*in qualibus*	*in qualibet*
81.	1.	14.	*procedant*	*præcedant*
85.	1.	1.	*ut in.l.in.*	*ut in.l.3.*
85.	1.	8.	*Guido de*	*Guido.de.*
86.	2.	4.	*conſi.187.*	*conſi.197.*
86.	2.	16.	*quod*	*quid*
89.	2.	28.	*ſuper co.*	*ſuper eo*
90.	1.	1.	*ſed*	*ſede*
91.	1.	15.	*ipſam*	*ipſum*
92.	1.	14.	*delatus*	*delatum*

Digitized by Google

Digitized by Google